

TESS

GERRITSEN

Body Double

A NOVEL

ТЕСС

ГЕРРИТСЕН

ДВІЙНИК

РОМАН

ХАРКІВ КЛУБ
2018 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.111(73)
Г37

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
Gerritsen T. *Body Double : A Novel* / Tess Gerritsen. —
New York : Ballantine Books, 2014. — 512 p.

Переклад з англійської *Олени Оксенич*

Дизайнер обкладинки *IvanovTCH*

ISBN 978-617-12-6034-4 (PDF)

- © Tess Gerritsen, 2004
- © DepositPhotos.com / Violin, anatsk-wong, обкладинка, 2018
- © Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2018
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад та художнє оформлення, 2018

Присвячується Адаму та Даніель

ПОДЯКИ

Письменництво — самотницька робота, однак жоден письменник насправді не працює сам. Мені пощастило мати підтримку й допомогу Лінди Мерроу та Джини Сентрелло в «Баллантайн букс», Мег Ралі, Джейн Беркі, Дона Клірі та надзвичайної команди в агенції Джейн Ротросен, Селіни Волкер з «Трансворлд» та, — що найважливіше, — мого чоловіка Джейкоба. Моя найщиріша вам вдячність!

ПРОЛОГ

Хлопець знову спостерігав за нею.

Чотирнадцятирічна Еліс Роуз спробувала зосередитися на екзаменаційних питаннях, що лежали перед нею, але в голові в неї була зовсім не англійська: там був Елайджа. Вона відчувала його погляд, наче промінь на обличчі, відчувала його жар на щоці і знала, що шаріється.

«Еліс, зосередься!»

Наступне питання розмазалося під час копіювання, і їй довелося зіщулитися, щоб розібрати слова.

«Чарлз Діккенс часто обирає для персонажів імена, які пасують до їхнього характеру. Наведіть приклади й опишіть, чому ці імена пасують саме цим персонажам.»

Еліс пожувала олівець, намагаючись згадати відповідь. Але вона не могла думати, поки за сусідньою партою сидів він, так близько, що можна було вдихнути його запах — хвойне мило та деревний дим. Багато запахів. Діккенс, Діккенс, та кого обходить той Чарлз Діккенс, і його Ніколас Ніклбі, і нудна англійська, коли на неї дивиться шикарний Елайджа Ленк? Боже, він *такий* красень — чорне волосся, сині очі. Очі Тоні Кертіса. Коли вона вперше побачила Елайджу, саме так і подумала: він страшенно схожий на Тоні Кертіса, вродливе обличчя якого сяє зі сторінок її улюблених журналів «Сучасний екран» та «Фотоплей».

Дівчина нахилила голову, волосся впало їй на обличчя, і вона крадькома кинула погляд крізь цю біляву завісу. Серце тьохнуло, коли вона збагнула, що це правда — він справді дивиться на неї, і не зневажливо, як інші хлопці в школі — ті злі хлопці, які змушують її почуватися недоумкуватою тьхтійкою. Їхній глузливий шепіт завжди десь поза її слухом, надто вже тихий, щоб вона могла розібрати слова. Еліс знала, що вони перешіптуються про неї, бо й дивилися тоді просто на неї. Ці ж хлопці приліпили до її шафки картинку з коровою і нав'язливо мукали, якщо вона випадково торкалась одного з них, ідучи коридором. Однак Елайджа — він дивився на неї зовсім інакше. Палкими очима. Очима кінозірки.

Еліс повільно підняла голову й подивилася на нього: цього разу без захисту серпанку з волосся, визнаючи його погляд. Елайджа вже дописав екзаменаційну роботу, перегорнув її текстом униз, відклав олівець. Усю увагу він зосередив на ній, і дівчина ледве дихала, зачарована його поглядом.

«Я йому подобаюся. Знаю. Я йому подобаюся».

Вона підняла руку до шиї, до верхнього гудзика блузки. Пальці лишили на шкірі гарячий слід. Еліс подумала про те, як Тоні Кертіс дивився на Лану Тернер — від такого погляду в будь-якої дівчини заплітався язик і підгиналися коліна. За ним неодмінно мав іти поцілунок. Зображення на екрані завжди розмивається саме в цю мить. Для чого це робиться? Чому нечітким стає саме те, що найбільше хочеться побачити...

— Клас, час вийшов! Здавайте роботи, будь ласка.

Еліс знову повернулася до своєї парти, до нечітко надрукованого бланку екзаменаційної роботи, половина питань на якому лишилися без відповіді. О ні. Куди подівся час? Вона ж *знає* відповіді. Їй треба ще кілька хвилин...

— Еліс. Еліс!

Дівчина підняла очі й побачила простягнуту руку місіс Мері-везер.

— Ти мене не почула? Час здавати роботи.

— Але я...

— Жодних вибачень. Почни вже *слухати*, Еліс.

Учителька схопила її екзаменаційний листок і рушила далі поміж партами. Хоча Еліс і ледве чула шепіт дівчат за спиною, та знала, що пліткують вони про неї. Розвернулася й побачила їхні схилені голови, прикриті долонями роти, здавлене хихотіння. *«Еліс уміє читати по губах, не показуй, що ми говоримо про неї»*.

Дехто з хлопців теж реготав, тицяючи в неї пальцями. З чого тут сміятися?

Еліс опустила очі й, на свій жах, побачила, що верхній гудзик блузки відвалився, широко розчахнувши комір.

Продзвенів дзвінок, оголошуючи кінець занятя.

Еліс підхопила свою шкільну сумку, притиснула її до грудей і вибігла з класу. Вона не наважувалася ні на кого подивитися, йшла не зупиняючись, схиливши голову, відчуваючи, як до горла підступають ридання. Рвонулася до вбиральні й замкнулась у кабінці. Заходили інші дівчата, сміялися, чепурилися перед дзеркалами, а Еліс ховалася за зачиненими дверима. Вона відчувала різні запахи їхніх парфумів, відчувала рух повітря щоразу, як відчинялися двері. Ці золоті дівчата, у новеньких светрах і кардиганах до пари... Вони ніколи не губили гудзиків, не приходили до школи в заношених спідницях і черевиках із картонними підощвами.

«Ідіть звідси. Будь ласка, ідіть звідси всі».

Нарешті двері припинили розчахуватися.

Еліс притиснулася до дверей кабінки, дослухаючись, чи не лишився хтось у туалеті. Коли визирнула в щілину, перед

дзеркалом нікого не було. Тільки тоді вона наважилася вийти з убиральні.

Коридор був так само порожній, на сьогодні всі розійшлися. Не лишилося нікого з її мучителів. Зіщулившись, наче захищаючись, дівчина йшла довгим коридором із побитими шафками та афішами танців на Гелловін — уже за два тижні. Танці, на які вона точно не піде. Приниження на вечірці минулого тижня досі пекло її і, певно, пектиме довіку. Дві години вона стояла під стіною сама, чекаючи, сподіваючись, що якийсь хлопець запросить її. Коли хлопець до неї нарешті підійшов, танці тут були ні до чого: він раптом склався у попереку і зблював їй на черевики. Більше ніяких танців. Еліс у цьому містечку всього лиш два місяці, але їй уже хочеться, щоб мати зібрала їхні речі й вони знову переїхали кудись, де можна почати спочатку. Де все нарешті буде інакше.

Тільки от цього ніколи не буде.

Еліс вийшла зі школи під осіннє сонце. Зігнулася над велосипедом, зосередилася на замку так, що не почула кроків. Тільки коли його тінь упала їй на обличчя, дівчина зрозуміла, що поряд із нею стоїть Елайджа.

— Привіт, Еліс.

Вона рвучко підвелася, велосипед упав на бік. Господи, яка вона дурепа. Як можна бути такою незграбною?

— Важкий був екзамен, правда ж?

Він говорив повільно й виразно. То була ще одна риса, яка їй дуже в Елайджі подобалася: на відміну від інших, його голос завжди був зрозумілий, чіткий. І він завжди показував їй свої вуста. «Він знає мою таємницю, — подумала вона. — І все одно хоче бути мені другом».

— Ти на всі питання відповіла? — запитав Елайджа.

Еліс нахилилася підняти велосипед.

— Я знала всі відповіді. Просто треба було більше часу.

Випроставшись, дівчина помітила, що погляд хлопця ковзнув до її блузки. До дірки, яку лишив зниклий гудзик. Щоки в неї спалахнули, вона схрестила руки.

— У мене є шпилька, — сказав він.

— Що?

Елайджа дістав із кишені англійську шпильку.

— Я сам постійно гублю гудзики. Це якось принизливо. Дозволь, я застібну.

Дівчина затримала подих, коли він потягнувся до її блузки. Їй ледве вдалося стримати тремтіння, коли його палець ковзнув під тканину, щоб застібнути шпильку. Вона запитала себе: «Чи він відчуває, як калатає моє серце? Чи знає, як мені паморочиться від його доторку?»

Елайджа на крок відступив, і Еліс змогла видихнути. Опустила очі: дірка тепер була скромно закрита.

— Так краще? — запитав хлопець.

— О. Так! — Дівчина замовкла, зібралася. Тоді з королівською гідністю мовила: — Дякую, Елайджо. Ти дуже уважний.

Промайнула мить. Десь каркали ворони, й осіннє листя яскравим полум'ям поглинало гілки над їхніми головами.

— Ти можеш де в чому мені допомогти, Еліс? — запитав Елайджа.

— У чому саме?

«Яка дурна відповідь. Треба було сказати: «Так! Так, я що завгодно для тебе зроблю, Елайджо Ленк».

— Я маю проект із біології. Мені для нього потрібен партнер, і я не знаю, кого ще попросити.

— Що за проект?

— Я тобі все покажу. Треба піти до мене додому.

До нього додому. Вона ніколи не була вдома у хлопця.

Еліс кивнула.

— Я тільки книжки додому занесу.

Елайджа зняв зі стійки свій велосипед. Майже так само побитий, як у неї — іржаві щитки, з сидіння відлущується вініл. Із цим старим велосипедом він подобався їй ще більше. «Ми справжня пара, — подумала вона. — Тоні Кертіс та я».

Спочатку вони заїхали додому до дівчини. Вона не запросила його зайти, надто вже соромилася обшарпаних меблів, фарби, що лускою відставала від стін. Тож просто забігла, кинула сумку з книгами на стіл у кухні й вибігла назад.

На жаль, братів пес, Дружок, вибіг за нею слідом. Саме коли вона зачиняла двері, з них викотилася чорно-біла пляма.

— Дружок! — заволала Еліс. — Ану повернися!

— Не дуже слухняний, так? — завважив Елайджа.

— Бо він дурний пес. Дружок!

Дворняга озирнувся на неї, махаючи хвостом, і потрюхикав дорогою геть.

— Не зважай, — сказала дівчина. — Повернеться, як нагуляється. — Вона сіла на велосипед. — То де ти живеш?

— Угорі, на Скайлайн-роуд. Ти там бувала?

— Ні.

— Треба доволі довго підніматися пагорбом. Як думаєш, витримаєш?

Еліс кивнула. «Я для тебе що завгодно зроблю».

Вони покотилися від її будинку. Дівчина сподівалася, що вони звернуть на Мейн-стрит, проїдуть повз кафе, у якому часто після школи збиралися діти — ставили музику на музичному автоматі, посьорбували содову. Вона подумала: «Вони побачать, як ми їдемо разом, і в дівчат щелепи повідпадають. Еліс їде із синьоокиим Елайджою».

Але по Мейн-стрит вони не поїхали. Натомість він звернувся на Локаст-лейн, де майже не було будинків – тільки задвірки кількох закладів та службова стоянка консервного заводу «Дари Нептуна». Ну, що ж. Вона все одно їде разом із ним, чи не так? Доволі близько, щоб дивитися на те, як працюють його стегна, на його зад високо на сидінні.

Елайджа озирнувся на неї, чорне волосся затанцювало під вітром.

– Усе гаразд, Еліс?

– Усе добре.

Хоча напевно дівчина вже була виснажена, бо вони виїхали з містечка й почався підйом на гору. Певно, Елайджа щодня їздив велосипедом по Скайлайн-роуд і звук до цього: він ледве засапався, ноги рухались, мов потужні поршні. А от вона задихалася, з усіх сил штовхала себе вперед. У полі зору майнула хутро. Еліс скосила очі й побачила, що Дружок біжить із ними. Він теж мав стомлений вигляд, висолопив язика й намагався не відставати.

– Іди додому!

– Що ти сказала? – зиркнув назад Елайджа.

– Знову цей дурний пес, – важко дихала Еліс. – Усе біжить за нами. Він же... він так заблукає.

Вона глянула на Дружка, який усе трюхикав поряд із нею, дурнувато-радісний, як водиться в собак. «Ну й добре, – подумала дівчина. – Виснажуйся. Мені начхати».

Вони й далі їхали вгору, дорога м'яко звивалася. Між деревами Еліс час від часу бачила далеко внизу гавань Фокс: вода під пообіднім сонцем здавалася розкатанною міддю. Тоді дерева стали надто густі і вона бачила тільки ліс, убраний у багряне й оранжеве. Усипана листям дорога вигиналася перед ними.

Коли Елайджа нарешті зупинився, в Еліс уже так стомилися ноги, що вона ледве вгамовувала тремтіння. Дружка ніде не було видно; лишалося тільки сподіватися, що він знайде дорогу додому, бо шукати його вона точно не піде. Не зараз, коли Елайджа стоїть тут і всміхається їй і очі в нього сяють. Він притулив велосипед до дерева й перекинув сумку через плече.

— То де твій дім? — спитала дівчина.

— От за цією доріжкою.

Він показав на під'їзний шлях і поштову скриньку, що іржавіла на стовпчику.

— То ми не зайдемо до тебе?

— Ні, моя кузина сьогодні вдома, хворіє. Її нудило всю ніч, так що до будинку ми не підемо. Усе одно мій проект тут, у лісі. Залиш велосипед. Далі пройдемося.

Еліс поставила свого велосипеда біля Елайджиного й пішла за хлопцем. Ноги в неї досі трохи підгиналися від довгого шляху нагору. Вони заглиблювалися в ліс. Тут дерева росли густо, на землі лежав килим із листя. Дівчина відважно йшла за Елайджею, відмахуючись від комарів.

— Так кузина живе з вами? — спитала вона.

— Так, минулого року переїхала до нас. Гадаю, тепер так і залишиться. Їй більше немає куди податися.

— А твої батьки не проти?

— Тільки тато. Мама померла.

— О.

Дівчина не знала, що тут сказати. Нарешті пробелькотіла просте «співчуваю», але він її наче не почув.

Підлісок став густішим, кущі ожини дряпали голі ноги. Еліс ледве встигала за Елайджею. Хлопець відривався від неї, лишав саму відчепляти сукню від чорниць.

— Елайджо!

Він не відповів. Прямував далі, наче відважний дослідник, і сумка теліпалася в нього на плечі.

— Чекай!

— То ти хочеш подивитися чи ні?

— Хочу, але...

— То *ходи*.

Голос у нього ледве не зривався з нетерплячки, це її налякало. Він зупинився на кілька ярдів попереду, обернувся до неї, і дівчина помітила його стиснуті кулаки.

— Добре, — слабо вимовила Еліс. — Іду.

Ще за кілька ярдів перед ними раптом відкрилася галявина. Дівчина побачила старий кам'яний фундамент — усе, що лишилося від давно вже зниклої ферми. Елайджа глянув на неї; його обличчя було поцятковане денним світлом.

— Це тут, — мовив він.

— Що?

Хлопець нагнувся, відсунув дві дерев'яні дошки, відкривши глибоку яму.

— Поглянь сюди, — сказав він. — Я три тижні її копав.

Еліс повільно підійшла до ями, подивилася всередину. Побідне сонце скося світило з-за дерев, тому дно ями лишалося в тіні. Вона бачила шар мертвого листя, який зібрався внизу. Збоку висіла скручена мотузка.

— Це пастка на ведмедя чи щось таке?

— Могла б бути. Якби я наклав її гілками, щоб сховати яму, міг би чимало всього спіймати. Навіть оленя. — Він показав пальцем униз. — Дивися, бачиш?

Дівчина схилилася нижче. У тіні внизу щось наче м'яко блищало: з-під листя виднілися якісь білі уламки.

— Що це?

— Це мій проект.

Елайджа взявся за мотузку й потягнув.

Листя на дні ями зашурхотіло, закипіло. Еліс дивилася, як натягується мотузка, як хлопець витягує щось із тіні. Кошик. Він дістав його з ями, поставив на землю. Відкинув листя й показав те, що сяяло білим на дні ями.

То був маленький череп.

Елайджа підняв його з листя, і дівчина побачила жмутки чорного хутра, тонкі ребра. Вузлуватий ланцюг хребта. Кістки ніг, тендітні, мов гілочки.

— Правда, це щось? Уже навіть не смердить, — сказав він. — Прележав там уже майже сім місяців. Коли я востаннє перевіряв, на кістках ще було трохи м'яса. Тепер і його немає. Коли стало тепліше, у травні, воно почало гнити значно швидше.

— Що це?

— А не бачиш?

— Ні.

Хлопець узяв череп, легенько крутнув, відділяючи від хребта. Еліс здригнулася, коли він жбурнув його в неї.

— Не треба! — пискнула вона.

— Няв!

— Елайджо!

— Ну ти ж спитала, що це було.

Дівчина дивилася в порожні очниці.

— То це кіт?

Він дістав із сумки торбинку для покупок, почав складати туди кістки.

— Що ти робитимеш зі скелетом?

— Це мій науковий проект. Від kota до скелета за сім місяців.

— Де ти взяв kota?

— Знайшов.

— Так просто *знайшов* мертвого kota?

Елайджа подивився на неї знизу вгору. Його сині очі посміхалися. Але це вже не були очі Тоні Кертіса — тепер вони її лякали.

— Хто сказав, що він був мертвий?

Серце Еліс закалатало. Вона відступила на крок.

— Знаєш, здається, мені треба додому.

— Чому?

— Домашнє завдання. Треба зробити домашнє завдання. Хлопець підвівся на ноги — пружно, легко, без зусиль. Усмішка зникла, змінилася виразом тихого чекання.

— Я... побачимося в школі, — мовила Еліс. Відступила, глянула ліворуч, праворуч — на ліс, який здавався однаковим у всіх напрямках. Звідки вони прийшли? Куди їй іти?

— Ти ж щойно прийшла, Еліс, — сказав Елайджа.

Він тримав щось у руці. Тільки коли ця рука піднялася, дівчина зрозуміла, що то було.

Камінь.

Удар збив її з ніг. Вона зіщулилася на землі, в очах було майже чорно, кінцівки заніміли. Дівчина не відчувала болю, тільки тупу зневіру в тому, що він її вдарив. Поповзла, не розбираючи куди. Хлопець ухопив її за щиколотки, смикнув назад. Поки він тягнув за ноги, обличчя дівчини дряпалось об землю. Вона намагалася бити його ногами, намагалася кричати, але рот забився землею та гілками, і він усе тягнув її до ями. Тільки коли ноги Еліс були вже в ямі, вона вхопилася за якийсь пагін і повисла над нею.

— Відпусти, Еліс, — сказав Елайджа.

— Витягни мене! Витягни!

— Я сказав: *відпусти*.

Хлопець підняв камінь і опустив його на її пальці.

Дівчина верескнула, пальці розтиснулися. Вона ковзнула в яму ногами вперед, упала на мертве листя.

— Еліс. Еліс.

Ошелешена падінням, вона підняла очі до неба й побачила обриси його голови: він схилився над ямою та дивився на неї.

— Чому ти це робиш? — схлипнула дівчина. — Чому?

— Нічого особистого. Хочу подивитися, скільки часу на це піде. Кішці знадобилося сім місяців. Як думаєш, скільки тобі потрібно?

— Ти не можеш так зробити!

— Па-па, Еліс.

— Елайджо! *Елайджо!*

Дерев'яні дошки ковзнули до отвору, затуляючи їй світло. Зник останній проблиск неба. «Це все не насправді, — подумала вона. — Це жарт. Він просто хоче мене налякати. Залишить тут на кілька хвилин, а тоді повернеться й витягне мене. Авжеж повернеться».

Тоді Еліс почула, як щось упало на дошки. *Каміння. Він складає зверху каміння.*

Дівчина підвелася, спробувала вибратися з ями. Знайшла суху лозу, яка одразу ж розвалилась у неї в руках. Угризалася пальцями в землю, але не могла знайти опору, не могла навіть на кілька дюймів підтягнутися й не з'їхати назад. Темряву пронизав її вереск.

— Елайджо! — кричала вона.

Їй відповідало лише каміння, яке з гуркотом падало на дерево.

1

*Pesez le matin que vous n'irez peut-être pas jusqu'au soir,
Et au soir que vous n'irez peut-être pas jusqu'au matin.*

Щоранку усвідомлюйте, що можете не дожити до вечора,
А щовечора — що можете не дожити до ранку.

Гравіювання на дощечці в паризьких катакомбах

Ряд черепів пильно дивився зі стіни химерно викладених стегових та гомілкових кісток. Хоча стояв червень і доктор Мора Айлс знала, що на паризьких вулицях у шістдесяти футах над нею сяяло сонце, у тьмяному проході, майже до самої стелі викладеному людськими рештками, було прохолодно. Вона була знайома зі смертю, близько знайома, й незчисленну кількість разів бачила її обличчя на своєму столі для розтинів, але її приголомшив розмах цієї виставки, кількість кісток, збережених у цій мережі тунелів під Містом Світла. Кілометрова екскурсія покривала всього лиш невелику частину катакомб. Недосяжними для туристів лишалися численні бічні тунелі й камери, повні кісток: їхні темні пащі звабливо зяяли за замкненими воротами. Тут лежали рештки шести мільйонів парижан, які колись відчували дотик сонця на обличчях, відчували голод, спрагу й любов, те, як б'ються серця в їхніх грудях, як повітря тече до легень і витікає назад. Вони

й не уявляли собі, що одного дня їхні кістки буде викопано з місць спочивання на кладовищах і перенесено до цього похмурого склепу під містом.

Що одного дня вони будуть виставлені напоказ і на них ви-тріщатимуться орди туристів.

Півтора століття тому, з метою звільнити місце для постійного припливу мертвих на переповнені паризькі цвинтарі, ці кістки було викопано й перенесено до розлогих стільників колишніх вапнякових кар'єрів, що лежали глибоко під містом. Працівники, які носили кістки, не жбурляли їх недбало на купи, а бралися за моторошну роботу з ентузіазмом, ретельно складаючи з кісток примхливі орнаменти. Немов метушливі масони, вони зводили високі стіни, прикрашені почергово рядами черепів і трубчастих кісток, перетворювали гниття на творчість. А ще розвісили всюди таблички з вигравіюваними похмурими цитатами — нагадуючи тим, хто ходить цими коридорами, що смерті нікому не уникнути.

Одна з табличок привернула Морину увагу, і вона зупинилася серед натовпу туристів, щоб прочитати її. Намагаючись перекласти слова з допомогою своєї непевної шкільної французької, вона почула недоречний дитячий сміх, що відлунював тьмяними переходами, і гугнявий техаський акцент чоловіка, який пробуркотів до дружини:

— Ну й що ти скажеш про це місце, Шеррі? У мене аж сироти по шкірі, чорти б його драли...

Техаська пара пройшла далі, їхні голоси зів'яли до тиші. Намить Мора опинилася в кімнаті сама, вдихнула пил століть. Під неясним тунельним освітленням на гроні черепів процвітала пліснява, надаючи їм зеленкуватого полиску. У чолі одного з черепів з'яв отвір від кулі, наче третє око.

«Я знаю, як ти помер».

Прохолода тунелю пробрала її до кісток. Але вона не ворушилася, сповнена рішучості перекласти цю табличку, заспокоїти свій жах цією беззмістовною інтелектуальною загадкою. «Ну ж бо, Моро. Три роки французької в старій школі, і ти не здатна з цим розібратися?» Тепер це був особистий виклик, і всі думки про смертність тимчасово відійшли на задній план. А тоді слова набули значення, і вона відчула, як похолола її кров...

«Щасливий той, хто вічно бачить час своєї смерті
І щодня готується до кінця».

Раптом Мора усвідомила, що навколо тихо. Ані голосів, ані відлуння кроків. Вона розвернулася й вийшла з гнітючої камери. Як змогла так відстати від решти туристів? Вона була в тунелі сама, наодинці з мерцями. На думку спадали несподівані відключення електрики, блукання в неправильному напрямі в повній темряві. Вона чула розповіді про паризьких робітників, які століття тому губилися в катакомбах і помирали з голоду. Мора пришвидшила крок, намагаючись наздогнати інших, знову приєднатися до компанії живих. Смерть у цих тунелях була надто близькою. Здавалося, що черепи теж дивляться на неї — з відразою — і хор шести мільйонів голосів сварить її за таку огидну допитливість.

«Ми колись були живими, як і ти. Невже ти думаєш, що можеш утекти від того майбутнього, яке тут бачиш?»

Коли Мора нарешті вийшла з катакомб на залиту сонцем вулицю Ремі Дюмонсель, вона глибоко вдихнула. Хоч раз у житті вона привітала вуличний галас і тисняву натовпу, наче щойно отримала другий шанс на життя. Кольори здавалися яскравішими, обличчя — більш дружніми. Їй подумалося, що це її останній день у Парижі і тільки зараз вона має змогу справді

оцінити красу цього міста. Минулий тиждень доктор Айлс провела переважно в полоні конференц-залів на Міжнародній конференції із судово-медичної патології. Було так мало часу на огляд пам'яток, та й навіть ті екскурсії, які влаштували організатори конференції, були пов'язані зі смертю та хворобами: медичний музей, старий хірургічний театр.

Катакомби.

Яка іронія: з усіх спогадів, що їх вона привезе з Парижа, найяскравіший буде пов'язаний із людськими рештками. «Це нездорово, — думала вона, сидючи у вуличному кафе, смакуючи останнє горнятко еспресо та полуничний тарт. — За два дні я повернуся до зали для аутопсії, закритої від сонця, в оточення неіржавної сталі. Удихатиму тільки холодне, фільтроване повітря з кондиціонерів. Цей день здаватиметься спогадом про рай».

Мора не поспішала, занотувала ці спогади. Аромат кави, смак маслянистої випічки. Охайні бізнесмени з мобільними, витончені вузли на шаликах, що тріпотять на шиях жінок. Розважила себе фантазією, що безперечно зринала в голові кожного американця, який коли-небудь бував у Парижі: як би це було — не встигнути на літак? Просто лишитися тут, у цьому кафе, у цьому славетному місті до кінця життя?

Але врешті вона все ж таки підвелася з-за столу й піймала таксі до аеропорту. Зрештою, Мора покинула фантазію, покинула Париж, але тільки тому, що пообіцяла собі одного дня повернутися. Просто невідомо, коли саме.

Рейс додому затримали на три години. «Я могла б провести ці три години, блукаючи понад Сеною, — невдоволено думала Мора, сидючи в аеропорту імені Шарля де Голля. — Три години, які я могла б гуляти кварталом Маре чи шукати щось цікаве

в «Ле Аль»¹». Натомість вона стала бранкою аеропорту, настільки залюдненого, що їй не було де сісти. Коли Мора нарешті піднялася на борт літака «Ейр Франс», вона була вже втомлена й роздратована. Однієї склянки вина та обіду їй вистачило, аби провалитися в глибокий сон без сновидінь.

Вона прокинулася, тільки коли літак почав знижуватися в Бостоні. Голова боліла, призахідне сонце било в очі. Біль тільки посилювався, поки Мора чекала на багаж, дивлячись, як повз неї трапом пливають валіза за валізою — чії завгодно, тільки не її. Він перетворився на невпинне биття у скронях, коли пізніше вона стояла в черзі, щоб подати заяву про зникнення багажу. Коли Мора нарешті сіла в таксі з самою лиш ручною поклажею, стало темно й понад усе їй хотілося прийняти гарячу ванну та чималу дозу ібупрофену. Вона осіла на задньому сидінні й знову задрімала.

Авто раптово загальмувало, розбудивши її.

— Що тут відбувається? — почувала вона водія.

Стривожено подивилася затуманеними очима на мигтіння блакитних вогнів. Щоб зрозуміти, на що ж вона дивиться, знадобився час. Тоді Мора збагнула, що таксі звернуло на її вулицю, і виструнчилася — пильна, стривожена побаченим. Чотири патрульних автомобілі поліції Бруклайна стояли біля узбіччя, прорізаючи темряву блимавками.

— Схоже, там щось сталося, — сказав таксист. — Це ж ваша вулиця, так?

— Ось там мій дім. Усередині кварталу.

¹ Марє — історичний квартал у центрі Парижа, відомий великою кількістю відреставрованих палаців та будівель, дім найбільшої єврейської громади Європи. «Ле Аль» — квартал, у якому колись розташовувався центральний ринок Парижа; у 1979 році там побудовано величезний, переважно підземний торговий центр. (Тут і далі прим. перекл., якщо не зазначено інше.)

— Там, де ті поліційні машини? Навряд чи вони нас пропустять.

Наче на підтвердження слів таксиста до них наблизився патрульний, показуючи знаками, що вони мусять розвернутися.

Водій висунув голову у вікно.

— Мені тут треба пасажирку висадити. Вона на цій вулиці живе.

— Вибачай, друже. Весь квартал перекрито.

Мора нахилилася до водія:

— Послухайте, я вийду тут.

Вона заплатила, взяла свою сумку й вийшла з таксі. Хвилину тому вона почувалася млявою й неповороткою, тепер же теплий червневий вечір аж бринів від напруги. Мора пішла тротуаром, усе більше тривожачись мірою того, як наближалася до натовпу спостерігачів, як помічала все нові автомобілі рятувних служб, припарковані перед її будинком. Може, з кимось із сусідів щось сталося? Вона перебирала ймовірні жахи. Суїцид. Убивство. Подумала про містера Телушкіна, неодруженого інженера-робототехніка, який жив у сусідньому будинку. Чи не поводився він надто меланхолійно, коли вона востаннє його бачила? Подумала й про Лілі та Сьюзен, сусідок з іншого боку — активна боротьба за права геїв робила з цієї лесбійської пари адвокаток цілком вірогідні мішені. Тоді Мора побачила сусідок скраю натовпу, дуже навіть живих, і знову стривожено згадала містера Телушкіна, якого серед глядачів видно не було.

Лілі глянула вбік, побачила її. Не махнула вітаючись, тільки дивилася так, наче їй мову відібрало, і різко штурхонула Сьюзен. Та теж подивилася на Мору і від подиву роззявила рота. Інші сусіди також почали розвертатися до неї — обличчя у всіх були ошелешені.

«Чому вони на мене так дивляться? — подумала Мора. — Що я зробила?»

— *Докторе Айлс?* — витріщився на неї патрульний. — Це... це ж ви, правда?

«Дурне питання», — подумала вона.

— Це мій будинок. Що відбувається, офіцере?

Патрульний різко видихнув.

— Ем... гадаю, вам краще пройти зі мною.

Він узяв Мору під руку й провів крізь натовп. Сусіди врочисто розступалися перед нею, наче даючи дорогу ув'язненій, якій винесли вирок. Усі моторошно мовчали, було чутно тільки потріскування в поліційних раціях. Вони дійшли до жовтої обмежувальної стрічки, натягнутої між кілків — кілька з них було забито в дворі містера Телушкіна. «Він пишається своїм газоном, так що цьому не зрадіє», — мимоволі спало їй на думку. Патрульний підняв стрічку, Мора пірнула під неї, заходячи, як тепер стало зрозуміло, на місце злочину.

Вона збагнула, що це саме місце злочину, бо в центрі огороженого майданчика побачила знайому фігуру. Навіть з відстані Мора впізнала детектива відділу вбивств Джейн Ріццолі. Тендітна Ріццолі на восьмому місяці вагітності скидалася на стиглу грушу в брючному костюмі. Її присутність теж збивала з пантелику. Що детектив з Бостона робила в містечку Бруклайн, за межами своєї звичної юрисдикції? Ріццолі не бачила наближення Мори, бо не зводила очей з автівки, що стояла на узбіччі перед будинком містера Телушкіна. Вона хитала головою, вочевидь засмучена, темні кучері, як завжди, безладно розсипалися.

Першим Мору помітив напарник Ріццолі, детектив Баррі Фрост. Він подивився на неї, відвів очі, а тоді несподівано витріщився знову, збліднувши з лиця. Без жодного слова потягнув напарницю за руку.

Та залякла; подібні на стробоскоп спалахи патрульних автомобілів кидали світло на сповнене недовіри обличчя. Наче в трансі, вона рушила до Мори. Тихо запитала:

— Док? Це ви?

— А хто ж іще? Чому мене всі про це запитують? Чому ви дивитеся на мене так, наче привида побачили?

— Тому що... — Ріццолі замовкла. Потрусилася головою, збурилася нечесані кучері. — Господи. Я на мить подумала, що ви і є привид.

— Що?

Детектив обернулася, покликала:

— Отець Брофі?

Мора не бачила священика, який стояв на узбіччі сам. Він вийшов із тіні, на шиї білою плямою вирізнявся комірець. Його завжди красиве обличчя здавалося виснаженим, контуженим. «Що Деніел тут робить?» Священиків зазвичай не кликали на місце злочину, хіба що родина жертви потребувала втіхи. Але містер Телушкін був не католиком, а юдеєм, тож причини кликати священика він не мав.

— Відведете її до будинку, отче? — попросила Ріццолі.

— Хтось мені пояснить, що відбувається? — спитала Мора.

— Йдіть додому, док. Будь ласка. Пізніше все пояснимо.

Мора відчула, як рука Брофі ковзнула її талією, і міцна хватка дала зрозуміти, що опиратися не час. Вона має виконати прохання детектива. Жінка дозволила священику провести її до дверей і завважила потайне тремтіння від близького контакту між ними, тепло його тіла, яке притискалося до неї. Вона повністю усвідомлювала те, що він стоїть поряд із нею, і від того, вставляючи ключа до замка, рухалася вкрай незграбно. Вони товаришували вже кілька місяців, утім, Мора ще ніколи не запрошувала Деніела Брофі до себе додому,

і така реакція на нього нагадала їй, чому ж вона так ретельно зберігала відстань між ними. Вони ввійшли до будинку, у вітальню, де завдяки автоматичним таймерам уже горіло світло. Мора на мить зупинилася біля канапи, непевна щодо того, що робити далі.

Керівництво перебрав на себе отець Брофі.

— Сідай, — сказав він, показуючи на канапу. — Я принесу тобі випити.

— Ти мій гість. Це я маю тебе частувати, — заперечила Мора.

— Не за цих обставин.

— Я навіть не знаю, які тут обставини.

— Детектив Ріццолі розповідь.

Він вийшов із кімнати й повернувся зі склянкою води — не зовсім той напій, який вона обрала б для себе зараз, але ж не годиться просити священника принести пляшку горілки. Мора сьорбнула зі склянки, ніяковіючи під його поглядом. Отець Брофі опустився в крісло навпроти й дивився на неї так, наче боявся, що вона зникне.

Нарешті вона почула, як до будинку заходять Ріццолі та Фрост, почула їхні перешіптування в передпокої з кимось третім — цього голосу Мора не впізнала. «Таємниці, — подумала вона. — Чому у всіх від мене якісь таємниці? Чого вони не хочуть мені розповідати?»

Вона підняла очі на детективів, які заходили до вітальні. Третій співрозмовник представився детективом Екертом із Бруклайна — ім'я, яке вона напевно забуде вже за п'ять хвилин. Усю увагу Мора зосередила на Ріццолі, з якою вже працювала раніше, на жінці, до якої вона ставилася з повагою і приязню.

Детективи всілися, Ріццолі та Фрост навпроти неї, через низький столик. Мора відчувала себе в меншості — четверо

на одну, і всі пильно дивляться на неї. Фрост дістав ручку й записника. Що він збирається занотовувати? Чому це схоже на початок допиту?

— Як ваші справи, док? — запитала Ріццолі м'яким стривоженим голосом.

Мора засміялася з такого банального запитання.

— Були б значно кращі, якби я знала, що тут відбувається.

— Можна спитати, де ви сьогодні були?

— Щойно приїхала з аеропорту.

— Що ви робили в аеропорту?

— Прилетіла з Парижа. З «Шарль де Голль». Політ був довгий, і я не в гуморі гратися у запитання й відповіді.

— Ви довго були в Парижі?

— Тиждень. Полетіла туди минулої середи. — Морі вчулася нотка звинувачення у безцеремонних питаннях Ріццолі, і її роздратування почало переходити у злість. — Якщо не вірите, запитайте мою секретарку, Луїз. Вона займалася моїми квитками. Я літала на зустріч...

— Ви були на конференції судово-медичної патології, це так?

Мора була заскочена.

— Ви вже знаєте?

— Луїз нам сказала.

«Вони розпитували про мене. Ще до того, як я дісталася додому, вони говорили з моєю секретаркою».

— Вона сказала, що ваш літак мав приземлитися о п'ятій годині в аеропорту Логан, — сказала Ріццолі. — Зараз уже майже десята. Де ви були?

— Виліт затримали. Якись додаткові перевірки безпеки. Авіакомпанії нині такі параноїки, що нам ще пощастило, що злетіли лише на три години пізніше.

— Отже, ваш рейс затримали на три години.

— Я саме це щойно сказала.

— О котрій ви приземлилися?

— Не знаю. Десь о пів на дев'яту.

— Вам знадобилося півтори години, щоб доїхати з Логана додому?

— Моя валіза загубилася. Довелося писати заяву для «Ейр Франс». — Мора замовкла, раптом зрозумівши, що вона на межі. — Слухайте, у чому річ, чорт забирай? Перш ніж я відповім ще на одне запитання, я маю право знати. Ви мене в чомусь звинувачуєте?

— Ні, док. Ми вас ні в чому не звинувачуємо. Просто намагаємося встановити часові рамки.

— Часові рамки для чого?

— Докторе Айлс, ви не отримували ніяких погроз? — спитав Фрост. Мора глянула на нього зачудовано.

— Що?

— Ви не знаєте нікого, хто мав би причини вам зашкодити?

— Ні.

— Ви певні?

Мора видала спантеличений смішок.

— Хіба хтось *колись* може бути в цьому певен?

— У вас мусило бути кілька судових справ, де ваші свідчення когось збісили, — припустила Ріццолі.

— Тільки якщо їх бісить правда.

— Ви нажили ворогів у суді. Тих, кого допомогли засудити.

— Я певна, Джейн, у вас теж такі є. Тільки тому, що ви виконуєте свою роботу.

— То ви не отримували ніяких конкретних погроз? У листах чи по телефону?

— Мого номера немає в довідниках. А Луїз нікому не видасть мою адресу.

— А як щодо листів, надісланих вам на адресу управління судово-медичної експертизи?

— Час від часу приходять щось дивне. Ми всі такі отримуємо.

— Дивне?

— Люди пишуть про прибульців із космосу чи про змови. Або звинувачують нас у тому, що ми приховуємо правду про розтини. Такі листи кладуть до навіженої теки. Якщо вони не містять відвертих погроз — ми передаємо їх поліції.

Мора побачила, що Фрост щось занотує, стало цікаво, що саме. Вона вже була така зла, що хотіла перехилитися через столик і вихопити записника в нього з рук.

— Док, — тихо звернулася до неї Ріццолі. — У вас є сестра?

Це несподіване питання спантеличило Мору, вона пильно подивилася на детектива, забувши про роздратування.

— Перепрошую?

— У вас є сестра?

— Чому ви про це питаєте?

— Я мушу знати.

Мора різко видихнула.

— Ні, у мене немає сестри. І ви знаєте, що мене вдочерили. Коли, у дідька, ви мені скажете, у чому тут річ?

Ріццолі та Фрост презирнулися.

Фрост закрит записника.

— Думаю, час їй показати.

* * *

Ріццолі першою пішла до виходу. Мора вийшла на вулицю, у теплу літню ніч, яку вогні патрульних машин перетворили на сліпучий карнавал. Тіло досі жило за паризьким часом, де зараз була четверта година ранку, і все вкривав легкий туман її виснаження: вечір здавався несправжнім, як поганий сон.

Щойно вона вийшла з дому, усі погляди звернулися до неї. Мора бачила сусідів, які зібралися по той бік вулиці та спостерігали за нею понад поліційною стрічкою. Як судмедексперт вона звикла бути помітною, звикла, що за кожним її кроком стежать поліція та ЗМІ, але сьогодні ця увага була інакша. Більш нав'язлива, навіть жаска. Вона була рада, що Ріццолі та Фрост обабіч неї наче прикривають її від допитливих очей, поки вони йдуть до темного «Форда Тауруса», припаркованого на узбіччі навпроти дому містера Телушкіна.

Мора не впізнала автомобіль, проте впізнала бородатого чоловіка, який стояв поряд із ним, запакувавши повні руки в латексні рукавички. То був доктор Ейб Брістол, її колега — чоловік із неабияким апетитом, у ширині якого відбивалася любов до жирної їжі; його черево, мляво колихаючись, нависало над ременем. Він витріщився на Мору і сказав:

— Господи, оце так моторошно. Можна й помилитися, — тоді кивнув у бік автомобіля. — Сподіваюся, ви до цього готові, Мора.

«До чого готова?»

Вона подивилася на «Форд». Побачила у світлі спалахів обриси фігури, що зігнулася над кермом. Темні плями на лобовому склі. *«Кров»*.

Ріццолі посвітила ліхтариком у пасажирські двері. Спочатку Мора не зрозуміла, що вона має побачити — її увагу відвертало забризкане кров'ю скло й темна фігура на сидінні водія. Тоді збагнула, на що світить «Меглайт» детектива. Під ручкою дверей виднілися три паралельні подряпини, зроблені глибоко у фарбі.

— Наче слід від кігтів, — мовила Ріццолі, зігнувши пальці, ніби хотіла відтворити шрам.

Мора дивилася на слід. «Не кігті, — подумала вона, й по спині пробіг холодок. — *Пазурі хижака*».

— Тепер до місця водія, — сказала детектив.

Мора без запитань пішла слідом за нею, обходячи авто ззаду.

— Номери массачусетські, — зазначила Ріццолі, ковзнувши променем ліхтарика по бамперу, але це була всього лиш побіжна деталь; детектив продовжувала рухатися до дверцят водія. Там зупинилася й підняла очі на Мору.

— Ось чому всі були такі вражені, — сказала вона й спрямувала світло всередину автомобіля.

Промінь упав точно на обличчя жінки, розвернуте до вікна. Правою щокою вона лежала на кермі, очі були розплючені.

Морі відібрало мову. Вона дивилася на шкіру кольору слонової кістки, чорне волосся, повні губи, злегка розкриті, наче від здивування. Відхилилася назад, раптом відчувши, як слабнуть її кінцівки з тим запаморочливим відчуттям, наче вона кудись пливе, наче її тіло більше не прив'язане до землі. Хтось підхопив її за руку, допоміг урівноважитися. То був отець Брофі, він стояв поряд із нею. А вона навіть не помітила, що він там.

Тепер Мора зрозуміла, чому всіх так ошелешив її приїзд. Вона дивилася на тіло в автомобілі, на обличчя, підсвічене ліхтариком Ріццолі.

«Це я. Ця жінка — я».

2

Мора сиділа на канапі, посьорбуючи горілку з содовою, у склянці цокотіли кубики льоду. До біса просту воду, пережитий шок вимагав дієвіших ліків, і отець Брофі виявив достатньо розуміння, щоби без зайвих слів принести їй дещо міцніше. Не щодня бачиш своє мертве тіло. Не щодня заходиш на місце злочину й зустрічаєшся зі своїм загиблим двійником.

— Це просто збіг, — прошепотіла Мора. — Та жінка схожа на мене, от і все. Чимало жінок мають чорне волосся. А її обличчя — хіба ж у тій автівці можна справді роздивитися лице?

— Не знаю, док, — відповіла їй Ріццолі. — Ваша схожість лякає.

Детектив опустилася в м'яке крісло й застогнала, коли подушки поглинули її глибоко вагітне тіло. «Бідолашна Ріццолі, — подумала Мора. — Жінки на восьмому місяці вагітності не повинні розслідувати вбивства».

— У неї зачіска інша, — сказала вона вголос.

— Волосся трохи довше, от і все.

— У мене є гривка. У неї немає.

— Вам не здається, що це несуттєва деталь? Погляньте на її обличчя. Вона могла б бути вашою сестрою.

— Зачекайте, доки не побачимо її при нормальному світлі. Може, вона буде зовсім на мене не схожа.

Отець Брофі мовив:

— Ви схожі, Моро. Ми всі це бачили. Вона точнісінько така, як ти.

— До того ж сидить в автомобілі у вашому районі, — додала Ріццолі. — Припаркувалася практично перед вашим будинком. А на задньому сидінні лежало ось це.

Детектив показала мішок для речових доказів. Крізь прозорий пластик Мора побачила статтю, вирвану з «Бостон Глоуб». Заголовок був доволі великий, читався навіть через столик.

«СУДМЕДЕКСПЕРТ СВДЧИТЬ, ЩО НЕМОВЛЯ РОУЛІНЗІВ СТАЛО ЖЕРТВОЮ ЖОРСТОКОЇ ПОВЕДІНКИ».

— Там *ваше* фото, док, — сказала Ріццолі. — З підписом «Судмедексперт доктор Мора Айлс виходить із судової зали, давши свідчення у справі Роулінзів».

Вона подивилася на Мору.

— Це було в автомобілі жертви.

Мора похитала головою.

— Чому?

— Нам теж цікаво.

— Справа Роулінзів... це було майже два тижні тому.

— Ви не бачили цю жінку в залі суду?

— Ні. Я ніколи її не бачила.

— А вона вочевидь бачила вас. Принаймні в газеті. А тоді з'явилася тут. Шукала вас? Вистежувала?

Мора дивилася на свою склянку. Від горілки в голові все пливло. «Менше доби тому, — думала вона, — я ходила паризькими вулицями. Насолоджувалася сонцем, смакувала аромати вуличних кафе. Де я не туди звернула, щоб потрапити в це жахіття?»

— У вас є вогнепальна зброя, док? — спитала Ріццолі.

Мора заціпеніла.

— Що це за питання?

— Ні, я ні в чому вас не звинувачую. Просто питаю, чи маєте ви чим захиститися.

— Зброї в мене немає. Я бачила, що вона може зробити з людським тілом, і в моєму домі цього не буде.

— Гарзд. Я просто спитала.

Мора відпила ще горілки, набираючись рідкої мужності, перш ніж поставити наступне запитання:

— Що вам відомо про жертву?

Баррі Фрост дістав свій записник, погортав сторінки, наче якийсь метушливий клерк. Він багато в чому нагадував Мори тихого бюрократа, який завжди тримає ручку напоготові.

— Згідно з водійськими правами з її сумочки, жінку звали Анна Джессоп, сорок років, мешканка Брайтона. Автомобіль зареєстровано на це ж ім'я.

Мора підняла голову:

— Це за кілька миль звідси.

— Вона жила в багатоквартирному будинку. Сусіди небагато про неї знають. Ми досі намагаємося достукатися до домо-власниці, щоб вона впустила нас до її житла.

— Прізвище Джессоп вам ні про що не говорить? — запитала Ріццолі. Мора похитала головою.

— Я нікого з таким прізвищем не знаю.

— А у вас є знайомі в штаті Мен?

— Чому ви питаєте?

— У її сумочці був талон штрафу за перевищення швидкості. Схоже, вона приїхала сюди два дні тому, автострадою з Мена.

— Я нікого в Мені не знаю. — Мора глибоко вдихнула. Запитала: — Хто її знайшов?

— Нам зателефонував ваш сусід, містер Телушкін, — відповіла Ріццолі. — Вигулював собаку, коли помітив на узбіччі «Форда».

— Коли це було?

— Десь о восьмій вечора.

Звісно ж. Містер Телушкін вигулював свого собаку щовечора в той самий час. Інженери — вони такі, передбачувані, пунктуальні. Але сьогодні він зустрівся з чимось непередбачуваним.

— Він нічого не чув? — запитала Мора.

— Сказав, що чув наче постріл вихлопної труби автомобіля хвилин за десять до того. Але ніхто нічого не бачив. Коли він знайшов «Форда», набрав 911, сказав, що хтось щойно застрелив його сусідку, доктора Айлс. Поліція Бруклайна з детективом Екертом відгукнулася першою. Ми з Фростом прибули близько дев'ятої.

— Чому? — нарешті Мора поставила питання, яке спало їй на думку одразу, як вона побачила Ріццолі на своєму газоні. — Чому ви в Бруклайні? Це не ваша територія.

Та глянула на детектива Екерта, який дещо присоромлено відповів:

— Розумієте, за останній рік у Бруклайні було лише одне вбивство. Ми вирішили, що за таких умов є сенс викликати колег із Бостона.

Так, сенс у тому був, Мора це збагнула. Бруклайн був усього лиш спальним передмістям, а поліція Бостона минулого року розслідувала шістдесят убивств. Такі речі серед усього іншого вимагають практики.

— Ми все одно приїхали б, — мовила Ріццолі. — Після того, як почули ім'я жертви. Ким ми її вважали. — Вона трохи помовчала. — Мушу визнати, мені й на думку не спало, що це можете бути *не* ви. Я подивилася на жертву й вирішила...

— Як і всі ми, — додав Фрост.

Запало мовчання.

— Ми знали, що ви маєте повернутися з Парижа ввечері, — продовжила детектив. — Ваша секретарка сказала. Не складалося лише з автомобілем — чому ви сиділи в машині, зареєстрованій на іншу жінку.

Мора осушила склянку й поставила її на столик. Сьогодні вистачить із неї однієї порції. Кінцівки вже зааніміли, зосередитися було важко. Обриси кімнати розмилися, у світлі ламп предмети м'яко світилися. «Це все не насправді, — подумала вона. — Я сплю в літаку десь над Атлантикою, а коли прокинуся, дізнаюся, що літак уже сів. Що нічого цього не було».

— Ми поки нічого не знаємо про Анну Джессоп, — вела далі Ріццолі. — Усе, що нам відомо, ми бачили на власні очі: ким би вона не була, вона ваша точна копія, док. Може, у неї волосся довше, може, є ще якісь відмінності. Але в цілому ми повірили. Усі ми. А ми вас *знаємо*. — Вона зробила паузу. — Розумієте, до чого я веду, так?

Так, Мора розуміла, тільки не хотіла про це говорити. Просто дивилася на склянку на столику. На кубики льоду, що танув.

— Якщо схожість обдурила нас, то могла обдурити і будь-кого іншого. І того, хто всадив ту кулю їй у голову, — теж. Ваш сусід почув звук пострілу незадовго до двадцятої години. Уже було майже темно. А вона сиділа в припаркованому авто за кілька ярдів від вашої під'їзної доріжки. Будь-хто припустив би, що це ви, побачивши її там.

— Гадаєте, це я була мішенню, — мовила Мора.

— У цьому є сенс, хіба ні?

— Це все не має сенсу, — похитала вона головою.

— Ваша робота дуже публічна. Ви даєте свідчення на судових процесах у справі вбивств. З'являєтеся в газетах. Ви наша Королева Покійників.

— Не називайте мене так.

— Вас так звуть усі копи. Преса зве. Ви ж це знаєте?

— Це не значить, що мені подобається це прізвисько. Насправді я його терпіти не можу.

— Але воно значить, що вас помітили. Не тільки через те, чим ви займаєтеся, а й через вашу зовнішність. Ви ж знаєте, що чоловіки вами цікавляться, правда? Цього хіба сліпий не побачить. Приваблива жінка завжди привертає увагу. Правда, Фросте?

Фрост розгубився, явно не очікуючи опинитися в такому незручному становищі, зашарівся. Бідолашний, так просто червоніє.

— Людям це властиво, — визнав він.

Мора подивилася на отця Брофі, який не відповів на її погляд. Їй стало цікаво, чи діють на нього ці закони привабливості. Хотілося так думати. Хотілося вірити, що й Деніел не вільний від тих думок, що переслідують її.

— Приваблива, публічна жінка, — продовжила Ріццолі. — Її переслідують, нападають перед її ж житлом. Таке вже бувало. Як звали ту акторку з Лос-Анджелеса? Ту, яку вбили.

— Ребекка Шеффер¹, — підказав Фрост.

— Так. А тоді ще справа Лорі Гванг. Ви її пам'ятаєте, док.

Так, Мора пам'ятала, бо саме вона робила аутопсію ведучої новин Шостого каналу. Лорі Гванг виходила в ефір усього лиш протягом року, коли її застрелили перед студією. Вона навіть не знала, що її переслідують. Збоченець дивився на неї по телебаченню, написав кілька фанатських листів. А тоді одного

¹ 21-річна голлівудська акторка, вбита у 1989 році неврівноваженим шанувальником. Ця трагедія призвела до прийняття в Каліфорнії закону про запобігання переслідуванням.

дня чекав на неї біля студії. Коли Лорі вийшла з неї і рушила до свого авто, він вистрілив їй у голову.

— Це ризики публічного життя, — сказала детектив. — Ніколи не знаєш, хто спостерігає за тобою на одному з телеекранів. Ніколи не знаєш, хто їде в авто за тобою, коли ввечері повертаєшся з роботи. Ми про таке навіть не думаємо — про те, що хтось може нас переслідувати. Плекати про нас фантазії.

Ріццолі замовкла. Тоді тихо мовила:

— Я там була. Я знаю, що таке — бути в центрі чиєїсь манії. Не те щоб у мені було на що дивитися, але зі мною це сталося.

Вона простягнула руки, показуючи шрами на долонях. Вічні сувеніри на згадку про битву з чоловіком, який двічі ледь не позбавив її життя. І цей чоловік досі був живий, хоч і полонений у паралізованому тілі.

— Тому я й спитала, чи не отримували ви дивних листів. Подумала про неї. Про Лорі Гванг.

— Її вбивцю заарештували, — завважив отець Брофі.

— Так.

— То йдеться не про нього.

— Ні, я просто кажу, що є паралелі. Один постріл у голову. Жінки з публічними роботами. Це змушує замислитися.

Ріццолі важко підвелася. Вибратися з крісла їй було не просто. Фрост поспішив запропонувати їй руку, але його напарниця відмовилася. Хоч і вагітна, вона не прагнула допомоги. Повісила свою сумку на плече й допитливо подивилася на Мору.

— Вам є де переночувати сьогодні?

— Це мій дім. Чого б це я йшла деінде?

— Я просто питаю. Гадаю, не треба вам нагадувати замкнути всі двері.

— Я завжди так роблю.

Ріццолі глянула на Екерта.

— Поліція Бруклайна зможе влаштувати стеження за будинком?

Детектив кивнув:

— Влаштуємо тут активне патрулювання.

— Буду вам вдячна, — сказала Мора. — Спасибі.

Вона провела трьох детективів до дверей і дивилася, як вони йдуть до своїх автомобілів. Було вже по опівночі. Вулиця знову перетворилася на знайомий тихий район. Патрульні авто поліції Бруклайна зникли; «Форд Таурус» уже перегнали до лабораторії криміналістів. Навіть жовту поліційну стрічку зняли. Мора подумала: «Уранці я прокинуся й подумаю, що це все мені наснилося».

Вона розвернулася й побачила отця Брофі, який досі стояв у передпокої. Ще ніколи вона не почувалася в його компанії так незатишно — вони були в її будинку, наодинці. Авжеж, їм обом спадали на думку різні можливості. *«Чи тільки мені? Коли ти лежиш сам у ліжку, Деніеле, пізно вночі, чи думаєш ти про мене? Так, як я про тебе?»*

— Тобі точно безпечно лишатися тут самій? — запитав він.

— Усе буде добре.

«Яку я маю альтернативу? Щоб ти провів ніч зі мною? Це ти мені пропонуєш?»

Священик розвернувся до дверей.

— Хто тебе викликав, Деніеле? — спитала Мора. — Як ти дізнався?

Він подивився на неї.

— Детектив Ріццолі. Вона сказала... — Отець Брофі помовчав. — Знаєш, я постійно отримую такі дзвінки від поліції. Смерть у родині, комусь потрібен священик. Я завжди готовий

відповісти. Але цього разу... — Знову пауза. — Замкни всі двері, Мора. Я не хочу пережити ще одну таку ніч.

Жінка дивилася, як він вийшов з її дому, сів у своє авто. Не одразу завів двигун — хотів переконатися, що вона в безпеці.

Тож вона зачинила двері, замкнула їх.

У вікно вітальні Мора дивилася, як Деніел їде геть. На мить задивилася на порожнє узбіччя, раптом відчувши себе покинутою. Якби ж тільки можна було покликати його назад... І що сталося б тоді? Чого вона між ними хотіла? Їй подумалося, що деякі спокуси краще лишати там, де до них не дотягнешся. Мора ще раз просканувала порожню вулицю, тоді відійшла від вікна, свідома того, що її чудово видно на тлі освітленої вітальні. Вона закрила завіси й пройшлася кімнатами, перевіряючи замки та вікна. Зазвичай такої теплої червневої ночі вона лишила б вікно спальні відчиненим. Але сьогодні позамикала все й увімкнула кондиціонер.

Прокинулася дуже рано, тремтячи від холоду, що йшов із кондиціонера. Їй снився Париж, прогулянки під синім небом повз кошики, повні троянд та схожих на зірки лілей, тому вона не одразу згадала, де перебуває. «Більше не в Парижі, у своєму власному ліжку, — нарешті усвідомила Мора. — І сталося щось жахливе».

Була всього лиш п'ята ранку, але їй зовсім не спалося. Вона подумала: «У Парижі зараз уже одинадцята. Сяє сонце, і якби я була там, уже випила б другу чашку кави». Мора знала, що джетлаг¹ наздожене її пізніше, що до обіду цей сплеск ранкової енергії зникне, але змусити себе заснути вона не могла.

Тож встала і вдяглася.

¹ Джетлаг — синдром зміни часового поясу.

Вулиця перед будинком була такою, як і завжди. Небо запалили перші промені світанку. Мора дивилася, як умикається світло в сусідньому будинку. Містер Телушкін уставав рано, зазвичай їхав на роботу принаймні на годину раніше за неї, але цього ранку вона прокинулася перша й побачила свій район свіжим поглядом. Побачила, як через дорогу вмикаються автоматичні поливальниці, як вода із шипінням колами ллється на газон; як повз будинок проїздить на велосипеді розвізник газет у бейсболці задом наперед і «Бостон Глоуб» гупає об її ганок. Вона подумала, що все начебто таке ж, як завжди, але це не так. «Смерть навідалася до мого району, і всі, хто тут живе, пам'ятатимуть про неї. Вони визиратимуть у вікна на узбіччя, де стояв «Форд Таурус», і здригатимуться від того, як близько вона підійшла».

З-за рогу вигулькнули фари, вулицею проїхало авто, уповільнившись біля її будинку. Патруль поліції Бруклайна.

«Ні, усе тепер інакше», — подумала вона, дивлячись, як віддаляється авто.

«Усе завжди інакше».

Мора приїхала на роботу раніше, ніж її секретарка. О шостій вона вже була за своїм столом, розбирала стос розшифровок надиктованих текстів та звітів з лабораторії, які зібралися у теці вхідних документів за тиждень паризької конференції. Вона подужала вже третину паперів, коли почула кроки й, піднявши голову, побачила у дверях Луїз.

— Ви тут, — пробелькотіла секретарка. Мора привітно всмінулася їй.

— *Bonjour*¹! Я подумала, що слід узятися за папери якомога раніше.

¹ Добрий день (фр.).

Луїз подивилася на неї, тоді увійшла до кімнати й опустилася на стілець перед столом Мори, неначе раптом так втомила-ся, що несила було втриматися на ногах. Їй було п'ятдесят, але Луїз завжди здавалася вдвічі витривалішою за Мору, яка була на десять років молодша. Однак цього ранку секретарка мала виснажений вигляд, її обличчя під флуоресцентними лампами здавалося худим та запалим.

— З вами все гаразд, докторе Айлс? — тихо запитала вона.

— Усе добре. Невеликий джетлаг.

— Я маю на увазі... після того, що сталося вчора. Детектив Фрост був такий упевнений, що це ви в тому авто...

Мора кивнула, її усмішка зів'яла.

— То було, як у «Зоні сутінків»¹, Луїз. Повернутися додому й побачити всі ті патрульні автівки біля мого дому.

— Це було жахливо. Ми всі думали... — Луїз ковтнула й опустила очі на свої коліна. — Я відчула таке полегшення, коли доктор Брістол мені зателефонував. Сказав, що це помилка.

Тиша обважніла від докору. Мора раптом збагнула, що це вона мала б зателефонувати своїй секретарці. Мала б зрозуміти, що це потрясіння для Луїз і вона хотіла б почути її голос. «Я так давно живу сама, ні до кого не прив'язана, — подумала вона, — що мені навіть не спало на думку, що у світі є люди, яким небайдуже, що може статися зі мною».

Луїз підвелася.

— Я дуже рада вас бачити, докторе Айлс. Хотіла вам це сказати.

— Луїз?

— Так?

¹ Телевізійний серіал, кожен епізод якого являє собою суміш фентезі, наукової фантастики, драми чи жаху; часто має страшну або несподівану розв'язку.

— Я привезла вам дещо з Парижа. Знаю, це прозвучить непереконливо, але воно в моїй валізі. А валізу загубила авіакомпанія.

— О, — секретарка засміялася. — Ну, якщо це шоколад, моїм стегнам він точно ні до чого.

— Нічого калорійного, чесно. — Мора глянула на годинник на столі. — Доктор Брістол ще не прийшов?

— Щойно приїхав. Бачила його на стоянці.

— Не знаєш, коли в нього розтин?

— Який саме? Він має їх два.

— Вогнепальна рана. Учорашня жінка.

Луїз подивилася на неї довгим поглядом.

— Здається, ця аутопсія друга за розкладом.

— Про неї нічого більше не відомо?

— Не знаю. Краще спитайте доктора Брістола.

3

Хоча в її розкладі того дня аутопсій не було, о другій Мора рушила вниз і переодяглася в хірургічну форму. У жіночій роздягальні вона була сама, тому не поспішаючи зняла вуличний одяг, охайно склала блузу й слакси до шафки. Форменний одяг на голій шкірі здавався хрустким, наче свіжовипране простирадло, звична рутинна заспокоювала: затягнути пояс штанів, сховати волосся під чепчик. Мора почувалася стриманою, захищеною цією свіжою бавовною і тією роллю, якої набувала в цьому однострої. Глянула в дзеркало, на своє відображення – спокійне, наче чуже, усі емоції приховані. Вийшла з роздягальні, пройшла коридором і увійшла до кімнати для аутопсії.

Ріццолі з Фростом у халатах та рукавичках уже стояли біля столу, Мора не бачила жертву за їхніми спинами. Доктор Брістол першим помітив Мору. Він стояв лицем до неї, умістивши огрядне черево в хірургічний халат розміру XL, і коли вона ввійшла до зали, він зустрів її погляд. Брови над маскою суворо зішлися, й вона побачила в його очах запитання.

– Вирішила зайти глянути, – промовила Мора.

Ріццолі розвернулася, подивилася на неї. Вона теж супилася.

– Ви точно хочете бути тут?

– А вам не було б цікаво?

– Не впевнена, що я хотіла б це бачити. Зважаючи на все.

— Я просто подивлюся. Якщо ви не проти, Ейбе.

Брістол знизав плечима.

— Дідько, мені теж було б цікаво, — визнав він. — Приєднуйтеся.

Мора обійшла стіл, до Ейба, і від першого прямого погляду на тіло в роті стало сухо. У цій лабораторії вона бачила чимало жахів, дивилася на плоть на всіх етапах розкладання, на тіла, настільки пошкоджені вогнем чи травмами, що ці рештки важко було назвати людиною. Жінка, яка нині лежала на цьому столі, надзвичайно добре збереглася, як на її досвід. Кров зміли, вхідний отвір кулі з лівого боку голови закривало темне волосся. Обличчя було непошкоджене, вигляд тіла псували тільки цілком нормальні трупні плями на шкірі. У паху та на шиї, де Йошима, асистент моргу, брав кров для аналізів, виднілися свіжі проколи, однак в іншому тіло лишилося недоторканим — скальпель Ейба ще не зробив жодного надрізу. Якби грудна клітка вже була розкрита, тіло стривожило б її значно менше. Розтіті тіла анонімні. Серця, легені, селезінки — це всього лиш органи, настільки позбавлені індивідуальності, що їх можна пересаджувати між тілами, як автомобільні запчастини. Але ця жінка досі була ціла, з приголомшливо впізнаваними рисами обличчя. Учора Мора бачила це тіло одягненим, у тіні, освітлене тільки променем «Меглайта» Ріццолі. Тепер на обличчя різко світили лампи для розтину, одяг зняли, відкриваючи оголений торс, і ця зовнішність була не просто знайомою.

«Господи, це ж моє обличчя, моє тіло на тому столі».

Тільки Мора знала, яка різюча насправді між ними схожість. Ніхто в цій кімнаті не бачив форми її голих грудей, вигину стегон. Вони знали тільки те, що вона їм показувала, — обличчя, волосся, і не могли знати, що її подібність до цього тіла настільки інтимна, що включає навіть рудуваті спалахи в лобковому волоссі.

Мора дивилася на кисті рук жінки, на довгі й витончені пальці, такі схожі на її власні. Руки піаністки. На пальцях уже були сліди чорнила. Рентген черепа та зубів теж уже зробили; зубна панорама вже лежала на лампі, два білих ряди зубів сяяли, як усмішка Чеширського kota. «Це такими будуть мої знімки? — запитала вона себе. — Чи ми настільки однакові, аж до зубної емалі?»

Власний голос здався їй неприродно спокійним, коли вона запитала:

— Ви ще нічого про неї не дізналися?

— Досі перевіряємо ім'я Анна Джессоп, — відповіла Ріццолі. — Поки маємо хіба що водійські права, видані штатом Массачусетс чотири місяці тому. Там написано, що їй сорок років. П'ять футів сім дюймів зросту, чорне волосся, зелені очі. Вага — сто двадцять фунтів.

Ріццолі оглянула тіло на столі.

— Я б сказала, що вона відповідає цьому опису.

«Як і я, — подумала Мора. — Мені сорок років, зріст — п'ять футів сім дюймів, вага — сто двадцять п'ять. Але яка жінка не прибреше про свою вагу на водійських правах?»

Вона без слів дивилася, як Ейб завершує огляд поверхні тіла. Час від часу він робив коротенькі нотатки на попередньо роздрукованій діаграмі з жіночим тілом. Куля ввійшла в ліву скроню. Трупні плями знизу тулуба та на стегнах. Шрам від апендектомії. Судмедексперт поклав свої записи й перейшов до ніг жертви — узяти вагінальні мазки. Поки вони з Йошимою розсували стегна мертвої жінки, аби відкрити промежину, Мора зосередилася на її животі. Дивилася на шрам від видалення апендикса — тоненьку білу лінію на шкірі кольору слонової кістки.

«У мене теж такий».

Узявши мазки, Ейб перейшов до таці з інструментами й підняв скальпель.

Дивитися на перший надріз було майже нестерпно. Мора піднесла руку до грудей, наче відчувала, як лезо розтинає її власну плоть. Поки Ейб робив Y-подібний розріз, вона подумала: «Це помилка. Не знаю, чи зможу на це дивитися». Але не зійшла з місця, залякла, зачарована й нажахана, дивлячись, як він відділяє шкіру від грудної стінки, швидко знімає, наче білує дичину. Брістол працював, несвідомий її жаху, зосереджений тільки на розтині. Умілий патологоанатом може зробити просту аутопсію менше ніж за годину, тож на цьому етапі розтину він не марнував часу на без потреби акуратні розрізи. Мора завжди вважала Ейба приємним чоловіком, з його добрим апетитом до їжі, випивки й опери, але зараз його розбухлий живіт і бичача шия робили його подібним на товстого м'ясника, який крає м'ясо ножем.

Шкіра з грудної клітки була знята, груди сховалися під відгорнутими клаптями, відкриваючи ребра та м'язи. Йошима схилився над нею із секатором і взявся розрізати ребра. Мора смикалася від кожного клацання ножиць. «Як легко ламаються людські кістки, — подумала вона. — Ми думаємо, що серце захищає міцна клітка з ребер, але варто лиш натиснути, варто двом лезам зійтися — і вони, одне за одним, поступаються загартованій сталі. Ми зроблені з такого тендітного матеріалу».

Йошима розрізав останню кістку, Ейб розітнув останні хрящі та м'язи. Удвох вони підняли грудину, наче кришку зі скрині.

У відкритій грудній порожнині поблискували серце та легені. Морі одразу спало на думку: молоді органи. Але вона зрозуміла — ні, сорок років це вже не молодість, правда? Непросто було визнати, що у свої сорок вона вже прожила

половину життя. Її, як і жінку на цьому столі, уже не можна вважати молодою.

Органи жінки на столі здавалися нормальними, не мали очевидних ознак патології. Кількома меткими розрізами Ейб дістав легені та серце, поклав їх у металевий таз. Зробив кілька надрізів під яскравими лампами, щоб побачити паренхіму легень.

— Не курила, — завважив він до двох детективів. — Набряків немає. Гарна, здорова тканина.

Тільки от — уже мертва.

Брістол опустив легені назад у таз, куди вони лягли рожевим курганом, і взяв серце. Воно легко вмістилося в його масивну руку. Мора раптом відчула своє власне серце, яке зараз гупало в її грудях. Як і серце цієї жінки, воно вмістилося б у Ейбову долоню. Їй раптом стало млосно від думки про те, що він може тримати його, перевертати, оглядаючи коронарні судини — так само, як робить зараз. Технічно серце — простий насос, але воно становить серцевину людського тіла, і від того, яким відкритим, виставленим напоказ воно зараз було, Мора відчула порожнечу у власних грудях. Глибоко вдихнула, і від запаху крові її нудота тільки посилилася. Вона відвернулася від тіла й зустрілася поглядом із Ріццолі. Тією Ріццолі, яка надто багато бачила. Вони були знайомі вже майже два роки, працювали разом над достатньою кількістю справ, щоб глибоко поважати одна одну з професійного погляду. Однак разом із цією повагою прийшла і взаємна шаноблива обачність. Мора знала, яка гостра в Ріццолі інтуїція, і коли вони зараз дивилися одна на одну через стіл, знала, що ця жінка безперечно помічає, як близько Мора до того, щоб вибігти геть із кімнати. Відповідаючи на невисловлене питання в очах Ріццолі, Мора вперто стиснула щелепи. Королева Покійників знову була незворушна.

Знову зосередилася на мертвому тілі.

Ейб, який не звертав уваги на напруження в кімнаті, розкрив камери серця.

— Усі клапани мають нормальний вигляд, — прокоментував він. — Коронарні судини м'які. Чисті. Боже, сподіваюся, моє серце теж таке.

Мора глянула на його величезне черево й засумнівалася в цьому, знаючи його пристрасть до фуа-гра та маслянистих соусів. Ейб жив за філософією: «Насолоджуйся життям, поки можеш». Удовольняй свої апетити зараз, бо всі ми рано чи пізно закінчимо, як наші друзі на столі. Що хорошого в чистих судинах, якщо твоє життя було позбавлене задоволень?

Він поклав серце в таз і заходився працювати з умістом живота, глибоко встромляючи скальпель в очеревину. Дістав шлунок і печінку, селезінку та підшлункову залозу. Морі був знайомий запах смерті, охолоджених органів, однак цього разу він її бентежив. Наче перша в її житті аутопсія. Наче вона перестала бути досвідченим патологоанатомом і тепер жахалася того, як брутально Ейб управлявся з ножицями й ножом. «Господи, я саме це роблю щодня, але мій скальпель ріже незнайому плоть чужих людей».

«Ця жінка не здається чужою».

Мора занурилася в німу порожнечу, з відстані спостерігала за тим, як працює Ейб. Утомлена неспокійною ніччю й джетлагом, вона наче відійшла від сцени, яка розгорталася на столі перед нею, до безпечного місця, з якого могла спостерігати без емоцій. Це просто труп на столі. Вони ніяк не пов'язані, вони не знайомі. Брістол швидко вивільнив тонку кишку, кинув завитки до тазу. Ножицями й кухонним ножом вичистив черево, лишив тільки порожній панцир. Поніс таз, важкий від ну-

трощів, до столу з неіржавної сталі, де й узявся ретельно розглядати органи, один за одним.

Розрізав шлунок на препарувальній дошці, випорожнив його в меншу миску. Від смороду неперетравленої їжі Ріццолі з Фростом відвернулися, покривилися огидливо.

— Схоже на рештки вечері, — мовив Ейб. — Я б сказав, що вона їла салат з морепродуктами. Бачу листя салату, томати. Може, креветки...

— Вона задовго до смерті вечеряла? — спитала Ріццолі. Її голос звучав дивно, обличчя було закрите рукою, щоб відгородитися від смороду.

— За годину, може, більше. Думаю, їла не вдома, я собі салат із креветками не готував би. — Ейб глянув на Ріццолі. — Чеків із ресторану в сумочці не було?

— Ні. Вона могла платити готівкою. Ми все ще чекаємо інформації про кредитну картку.

— Господи. — Фрост досі відвертався. — Тепер мене назавжди відверне від креветок.

— Та хай це вас не хвилює, — сказав Ейб, патраючи селезінку. — Якщо вже подумати, то ми всі створені з однакових базових цеглин. Жири, вуглеводи та протеїн. Коли їсте соковитий стейк, то їсте м'язи. Гадаєте, я коли-небудь відмовлюся від стейку тільки тому, що розтинаю такі тканини щодня? Усі м'язи складені з однакових біохімічних інгредієнтів, просто в деяких випадках пахнуть краще, ніж в інших.

Він потягнувся по нирки, акуратно надрізав кожну з них і поклав маленькі зразки тканин у банку з формаліном.

— Поки все наче нормально, — сказав патологоанатом і глянув на Мору. — Згодні?

Вона автоматично кивнула, але нічого не сказала — несподівано переключилася на нові рентгенівські знімки, які Йошіма

саме розвішував проти світла. То були знімки черепа. На тих, що були зроблені збоку, виднілися обриси м'яких тканин, наче напівпрозоре примарне обличчя у профіль.

Мора підійшла до негатоскопа, стала вдивлятися у схожу на зірку темну пляму, разюче яскраву на тлі м'якшої тіні кістки. Пляма розпливалася всім склепінням черепа. Оманливо маленький вхідний отвір зовні нічим не видавав тієї шкоди, якої нищівний снаряд зумів завдати мозку людини.

— Боже мій, — пробурмотіла вона. — Це ж куля «чорний пазур».

Ейб підняв очі від тазу з органами.

— Давно я таких не бачив. Тут треба обережно. Металеві краї на цій кулі гострі, мов лезо, рукавичку легко поріжуть.

Він подивився на Йошиму, який працював у лабораторії довше за всіх нинішніх патологоанатомів, а тому бував наче корпоративною пам'яттю.

— Коли в нас востаннє була жертва «чорного пазура»?

— Здається, роки два тому, — відповів Йошима.

— Так недавно?

— Наскільки я пам'ятаю, справою займався доктор Тірні.

— Попросиш Стеллу подивитися? Може, справа ще не закрита. Куля доволі незвична, цікаво, чи є зв'язок.

Йошима зняв рукавички, підійшов до інтеркома, викликав секретарку Ейба.

— Алло, Стелло? Доктор Брістол хоче, щоб ви пошукали останню справу з кулею «чорний пазур». Її мав вести доктор Тірні...

— Чув про них, — сказав Фрост, який теж уже стояв біля негатоскопа, щоб краще роздивитися знімки. — Та це вперше маю жертву з таким пораненням.

— Експансивна куля з порожниною в головній частині, вироблялася «Вінчестером», — сказав Ейб. — Розроблена так,

щоб пробивати м'які тканини. Коли вона входить у плоть, мідний кожух розкривається в шестикутну зірку. Кожен кінчик гострий, наче кіготь.

Він перейшов до голови трупа.

— Їх у дев'яносто третьому зняли з продажу після того, як один божевільний із Сан-Франциско в стрілянині вбив такими дев'ятьох людей. Погана слава для «Вінчестера», вони аж вирішили припинити виробництво. Але трохи таких ще лишилися в обігу. Час від часу з'являються їхні жертви, але дедалі рідше.

Мора досі дивилася на рентгенівський знімок, на ту смертельну білу зірку, і думала про те, що тільки-но сказав Ейб. *«Кожен кінчик гострий, наче кіготь»*. А тоді згадала подряпини на автомобілі жертви. *«Наче слід від пазурів хижака»*.

Вона повернулася до столу, саме тоді, коли Ейб закінчив надріз скальпа. У коротку мить перед тим, як він відгорнув клапоть шкіри, Мора зрозуміла, що не може відвести погляд від обличчя мертвої. Смерть зафарбувала її уста попелясто-блакитним. Очі були розплющені, оголені рогівки стали сухі й каламутні від повітря. Сяйво очей за життя — не більше ніж світло, що відбивається від вологих рогівок. Коли повіки більше не кліпають, а рогівки не омиває рідина, очі стають сухі й тьмяні. Життя зникає з очей не через зникнення душі, а через зупинку рефлексу кліпання. Мора подивилася на дві тьмяні смуги через рогівку й на мить уявила, якими мали бути ці очі за життя. То був тривожний погляд у дзеркало. Її охопила раптова запаморочлива думка, що на цьому столі насправді вона. Що вона спостерігає, як розтинають її власне тіло. Хіба ж привиди не лишаються в тих місцях, до яких часто навідувалися за життя? «Ось де я лишуся, — подумала вона. — У судово-медичній лабораторії. Я приречена провести тут вічність».

Ейб потягнув скальп уперед, обличчя зібгалося, наче гумова маска.

Мора здригнулася. Відвівши очі, помітила, що Ріццолі знову спостерігає за нею. *«Вона дивиться на мене? Чи на мого привида?»*

Дзижчання пилки «Страйкер», здавалося, усвердлювалося просто в її кістковий мозок. Ейб різав склепіння відкритого черепа, залишаючи цілим той сегмент, який пронизала куля. Обережно відділив і зняв верхівку кістки. «Чорний пазур» вивалився з відкритого черепа і з дзенькотом упав у миску, яку підставив Йошима. Куля блищала, металеві кінчики розкрилися, наче пелюстки смертельної квітки.

Мозок був залитий темною кров'ю.

— Сильний крововилив, обидві півкулі. Саме те, чого варто було чекати після цих знімків, — сказав Ейб. — Куля ввійшла сюди, у ліву скроневу кістку. Але не вийшла. Це видно тут, на рентгені.

Він указав на негатоскоп; куля на знімках виділялася яскравим спалахом проти внутрішнього вигину потиличної кістки зліва.

Фрост сказав:

— Цікаво, як вона опинилася з того ж боку черепа, з якого увійшла.

— Напевно, рикошет. Куля ввірвалася до черепа й проне-слася туди й назад, прорізаючи мозок. Витрачаючи всю свою енергію на м'які тканини. Крутилася, як ножі в блендері.

— Докторе Брістол? — викликала Ейба через інтерком його секретарка Стелла.

— Так?

— Я знайшла справу з «чорним пазуром». Жертву звали Василій Тітов. Розтин робив доктор Тірні.

— Хто з детективів вів справу?

— Ем... Ось воно. Детективи Ванн та Данліві.

— Я з ними поговорю, — сказала Ріццолі. — Побачимо, що вони про це згадають.

— Дякую, Стелло! — гукнув Брістол. Глянув на Йошиму, який тримав камеру наготові. — Гарзд, знімай.

Йошима почав фотографувати мозок, навіки фіксуючи, перш ніж Ейб дістав його з кістяної домівки. «Ось де містяться спогади всього життя, — думала Мора, дивлячись на поблискування складок сірої матерії. — Дитяча абетка. Чотири на чотири буде шістнадцять. Перший поцілунок, перший коханець, уперше розбите серце. Усе це складене в пакети вісника РНК у цьому складному зібранні нейронів». Пам'ять була всього лиш біохімією, утім, саме вона визначала кожну людину як особистість.

Кількома рухами скальпеля Ейб вивільнив мозок і поніс його в обох руках, наче скарб, до стола. Сьогодні він його не препаруватиме, натомість занурить у фіксувальний розчин, щоб розрізати згодом. Але для того, щоб побачити докази травми, мікроскоп не був потрібен: вони були там, у кривавих плямах на поверхні мозку.

— Отже, куля ввійшла тут, у ліву скроню, — мовила Ріццолі.

— Так, отвір у шкірі й у кістці черепа збігаються ідеально, — відповів Ейб.

— Це свідчить про постріл безпосередньо в голову збоку. Ейб кивнув.

— Злочинець, певно, націлився через вікно з боку водія. Воно було відчинене, тому скло не викривило траєкторію.

— Тож, вона сидить в автомобілі, — вела далі Ріццолі. — Вечір теплий. Вікно опущене. Восьма година, вже сутеніє. Він підходить до авто. Націлюється і стріляє. — Вона похитала головою. — Чому?

— Сумочку не забрав, — завважив Ейб.
— Отже, не пограбування, — сказав Фрост.
— Тоді нам лишається злочин у стані афекту. Або замовне вбивство.

Ріццолі глянула на Мору. Ось знову вона — ймовірність цілеспрямованого вбивства.

«Чи у правильну ціль він влучив?»

Ейб опустив мозок у відерце з формаліном.

— Поки несподіванок немає, — мовив він, повертаючись до тіла, щоб розітнути шию.

— Проведете аналізи на токсини? — запитала Ріццолі.

Брістол знизав плечима.

— Можемо замовити, але не певен, що це доцільно. Причина смерті вся он там. — Він кивнув на знімки, де куля чітко виділялася на тлі тіні кістки. — Маєте якісь причини для токсикології? Копи знайшли в машині наркотики чи супутню атрибутику?

— Нічого такого. В автівці було доволі чисто. Тобто, за винятком крові.

— І вся вона належала жертві?

— Принаймні вся третьої групи, позитивний резус-фактор.

Ейб глянув на Йошиму.

— Нашу дівчину перевірів?

Йошима кивнув.

— Усе так, у неї третя група, позитивний резус-фактор.

На Морю ніхто не дивився. Ніхто не бачив, як затремтіло її підборіддя, не чув, як вона голосно вдихнула. Вона різко розвернулася, щоб ніхто не бачив її обличчя, і різким рухом зірвала з себе маску.

Коли вона прямувала до смітника, до неї гукнув Ейб:

— Вам уже з нами нудно, Моро?

— Джетлаг мене зрештою дістав, — сказала вона, знімаючи хірургічний халат. — Думаю, піду додому раніше. Побачимося завтра, Ейбе.

З лабораторії вона втекла не озираючись.

Дорога додому неначе розмилася. Тільки в передмісті Брунклайна мозок раптово ввімкнувся. Тільки тоді Мора вирвалася з нав'язливого зашморгу думок, які все крутилися в її голові. *«Не думай про розтин. Забудь про нього. Подумай про вечерю, про що завгодно, тільки не про те, що ти сьогодні бачила».*

Вона зупинилася біля продуктової крамниці. Холодильник був порожній, слід скупитися, якщо вона не хоче сьогодні харчуватися хіба що тунцем і мороженим горошком. Було так добре — зосередитися на чомусь іншому. З маніакальною наполегливістю вона кидала у возика продукти. Значно краще думати про їжу, про те, що вона готуватиме на цьому тижні. *«Годі думати про плями крові та жіночі органи в металевих мисках. Мені потрібні грейпфрути і яблука. І баклажани мають непоганий вигляд».* Узявши пучок свіжого базиліка, Мора жадібно вдихнула його аромат, вдячна за те, що його гострота хоч на мить заступила закарбовані в пам'яті запахи судово-медичної лабораторії. Тиждень на прісній французькій їжі — і вона скучила за спеціями. *«Сьогодні я зготую тайське зелене карі, таке гостре, що воно обпікатиме рот».*

Удома Мора перевдяглася в шорти та футболку й поринула в кухарство. Посьорбуючи холодне біле бордо, нарізала курятину, цибулю, часник. Кухню заповнив аромат жасминового рису. Нема часу думати про третю групу крові й чорнокошу жінку — у каструлі парує олія. Час тушкувати курятину, додати пасту карі. Улити бляшанку кокосового молока. Вона накрила каструльку кришкою, нехай дійде. Подивилася в кухонне вікно і раптом побачила своє відображення у склі.

«Я така схожа на неї. Точнісінько така ж сама».

Їй раптом стало холодно, наче обличчя у вікні було не відображенням — наче на неї звідти дивився привид. Кришка на каструльці стукотіла від пари. То привиди намагаються вибратися. Відчайдушно повертають увагу.

Мора вимкнула плиту, підійшла до телефону, набрала номер пейджера, який знала напам'ять.

За мить зателефонувала Джейн Ріццолі. На задньому тлі було чути, як дзвонить телефон, тож Ріццолі ще не вдома — певно, сидить за своїм столом у «Шредер Плаза».

— Вибачте, що потурбувала, — сказала Мора. — Маю дещо запитати.

— У вас усе добре?

— Я в порядку. Хочу дізнатися про неї ще дещо.

— Про Анну Джессоп?

— Так. Ви сказали, що в неї були права, видані штатом Масачусетс.

— Саме так.

— Яка там стоїть дата народження?

— Що?

— Сьогодні в лабораторії ви сказали, що їй було сорок років. Коли саме вона народилася?

— Чому ви питаєте?

— Будь ласка. Я маю знати.

— Гарзд. Зачекайте.

Мора почула шурхіт паперів, тоді Ріццолі повернулася на лінію.

— Відповідно до її прав, вона народилася двадцять п'ятого листопада.

Якусь мить Мора мовчала.

— Ви ще там? — запитала Ріццолі.

— Так.

— Що сталося, док? Що відбувається?

Мора ковтнула.

— Мені від вас дещо потрібно, Джейн. Прозвучить боже-вільно.

— Я готова.

— Нехай у лабораторії порівняють наші з нею ДНК.

Мора чула, як по той бік дроту нарешті припинив дзвонити інший телефон. Заговорила Ріццолі:

— Повторіть ще раз. Я не впевнена, чи правильно розчула.

— Я хочу знати, чи збігається моя ДНК з ДНК Анни Джессоп.

— Слухайте, я згодна, ви дуже схожі...

— Це не все.

— А що ще?

— У нас однакова група крові. Третя, позитивний резус-фактор.

Ріццолі розважливо мовила:

— У скількох ще людей третя позитивна? Скільки там було — десять відсотків населення?

— І день народження. Ви сказали, вона народилася двадцять п'ятого листопада. Джейн, я теж.

Від цієї новини запала мовчанка. Детектив м'яко сказала:

— Гарзд, от тепер у мене волосся на руках дибки стало.

— Тепер розумієте, чому я цього хочу? У ній все, від вигляду до групи крові, до дати народження... — Мора помовчала. — Вона — це я. Я хочу знати, звідки вона взялася. Хто взагалі ця жінка.

Довга пауза. Тоді Ріццолі заговорила:

— Дати відповідь на це питання може бути значно важче, ніж ми думали.

— Чому?

— Удень прийшов звіт про її кредитку. виявилось, що рахунок на її «Мастеркард» відкрито всього півроку тому.

— І що?

— Водійські права видані чотири місяці тому. Номери на автомобілі — три місяці.

— А що з її помешканням? Її адреса в Брайтоні, так? Ви, певно, говорили з її сусідами.

— Учора пізно ввечері ми нарешті зв'язалися з її домовласницею. Вона каже, що здала житло Анні Джессоп три місяці тому. Впустила нас туди.

— І?

— Квартира порожня, док. Ані сліду меблів, ані пательні, ані зубної щітки. Хтось оплатив кабельне телебачення й телефон, але там нікого не було.

— А що сусіди?

— Ніколи її не бачили. Поміж собою кликали привидом.

— Має бути якась попередня адреса. Інший банківський рахунок...

— Ми шукали. Не знайшли жодних свідчень про цю жінку з більш ранньою датою.

— Що це значить?

— Це значить, — сказала Ріццолі, — що ще півроку тому Анни Джессоп не існувало.

4

Коли Ріццолі ввійшла до закладу Джей Пі Дойла, біля барної стійки були виключно знайомі обличчя: переважно копи, які за пивом та горішками обмінювалися байками про робочий день. Бар розташовувався біля поліційної підстанції Джамайка-Плейн і був, імовірно, чи не найбезпечнішим закладом у місті. Один хибний рух — і дюжина копів налетить на тебе, як в американському футболі. Детектив знала цих людей, а вони знали її і розступалися, пропускаючи вперед вагітну. Шкандибаючи поміж них животом уперед, немов корабель, вона помітила кілька широких посмішок.

— Боже, Ріццолі, — гукнув хтось до неї. — Та ти погладшала чи що?

— Так, — засміялася вона. — Але на відміну від тебе до серпня вже знов буду худа.

Вона нарешті дійшла до детективів Ванна та Данліві, які чекали на неї біля стійки. Цю пару всі називали Сем та Фродо. Огрядний гобіт і худий так давно буди напарниками, що поводитися радше, як одружена пара, та й часу один на одного витрачали, певно, більше, ніж на власних дружин. Ріццолі нечасто бачила їх нарізно і для себе вирішила, що недалеко вже той час, коли вони почнуть вбиратися в подібний одяг.

Детективи всміхнулися їй, вітаючись, підняли ідентичні пінти «Гіннесса».

— Привіт, Ріццолі, — сказав Ванн.

— ...ти запізнилася, — сказав Данліві.

— Ми вже по другій п'ємо...

— ... не хочеш?

Господи, вони навіть речення один за одним закінчують.

— Тут надто шумно, — сказала вона. — Ходімо до іншого залу.

Вони попрямували до обіднього залу, до столика під ірландським прапором, де вона зазвичай сиділа. Данліві та Ванн затишно вмостилися пліч-о-пліч навпроти Ріццолі. Вона згадала свого напарника, Баррі Фроста: хороший хлопець, навіть чудовий, але в них немає абсолютно нічого спільного. Наприкінці дня вона йшла своєю дорогою, Фрост — своєю. Вони подобалися одне одному, але більшої близькості їй не хотілося. Точно вже не такої, як у цих двох.

— То що, маєш собі жертву «чорного пазура», — мовив Данліві.

— Учора ввечері, у Бруклайні, — відповіла Джейн. — Перший «пазур» після вашої справи. Коли це було, два роки тому?

— Десь так.

— Закрили?

Данліві реготнув.

— Забили всі цвяхи на труні.

— Хто стріляв?

— Хлопець на ім'я Антонін Леонов. Український іммігрант, дрібний пішак, який хотів у вищу лігу. Російська мафія дістала б його, якби ми перші не заарештували.

— Той ще телепень, — пирхнув Ванн. — І не знав, що ми за ним стежимо.

— А чого стежили? — запитала Джейн.

— Отримали наведення, що він чекає на посилку з Таджикистану, — відповів Данліві. — Героїн. Велика партія. Сиділи

в нього на хвості майже тиждень, і він жодного разу нас не помітив. То ми поїхали за ним до будинку його партнера Василя Тітова. Тітов, певно, розізлив Леонова, чи ще щось. Ми бачили, як Леонов зайшов до будинку Тітова, тоді почули постріли, і Леонов вийшов сам.

— А ми на нього вже чекали, — додав Ванн. — Я ж сказав — телепень.

Данліві переможно підняв свій «Гіннесс».

— Відкрили й закрили. Злочинця взято зі зброєю, ми були свідками. Не знаю, чого він узагалі намагався довести, що невинуватий. Присяжним знадобилося менше години, щоб винести вердикт.

— Він не казав, звідки в нього «чорні пазури»?

— Жартуєш? — озвався Ванн. — Він нічого нам не сказав. Майже не говорив англійською, але слово «Міранда¹» чітко знав.

— Команда обшукала його будинок та бізнес, — продовжив Данліві. — Знайшли на складі вісім ящиків «чорних пазурів», уявляєш? Не знаю, звідки вони в нього, але запас неабиякий. — Він низав плечима. — От і все про Леонова. Не знаю, як він пов'язаний із твоєю стріляниною.

— За п'ять років тут стріляли «чорними пазурами» всього лиш двічі, — сказала Ріццолі. — У вашій справі і в моїй.

— Ну, певно, на чорному ринку їх ще трохи лишилося. Чорт забирай, та на eBay² подивися. Я знаю тільки, що ми Леонова

¹ Йдеться про традиційну формулу повідомлення затриманого про його конституційні права, яка називається «попередження Міранди» (від справи 1966 року «Міранда проти штату Аризона», наслідком якої стало визнання судом необхідності такого попередження).

² eBay — Інтернет-магазин.

взяли — і добре. — Данліві одним ковтком допив свою пінту. — У тебе стрілець інший.

Джейн і сама вже дійшла цього висновку. Ворожнеча між двома дрібними російськими бандитами два роки тому, здавалося, ніяк не пов'язана з убивством Анни Джессоп. Куля «чорний пазур» не привела ні до чого.

— Можна взяти справу Леонова? — спитала вона. — Усе одно хочу її проглянути.

— Буде в тебе на столі завтра вдень.

— Дякую, хлопці.

Детектив вибралася з-за столу й незграбно підвелася на ноги.

— То коли тріснеш? — кивнув Ванн на її черево.

— Ще не скоро.

— Знаєш, а народ тут ставки робить. На стать дитини.

— Знущаєшся.

— Здається, уже сімдесят баксів на дівчинку, сорок баксів на хлопчика.

Ванн загіготів.

— І двадцять баксів ставлять на «інше».

Зайшовши до квартири, Ріццолі відчула, як маля штовхнуло її ногою. «Та заспокойся вже, малечо, — подумала вона. — Ти й так увесь день робиш із мене підвісну грушу, тепер ще й уночі будеш?». Вона не знала, чи в її животі хлопчик, чи дівчинка, чи справді інше. Знала лише, що це дитя дуже хоче народитися.

«Тільки припини пробивати собі шлях назовні, гаразд?»

Детектив жбурнула сумочку й ключі на кухонний стіл, скинула черевики біля дверей, повісила блейзер на стілець. Два дні тому її чоловік Гебріел поїхав до Монтани разом з командою ФБР розслідувати справу воєнізованих складів зброї. Тепер

їхня квартира знову поверталась до того ж стану затишної анархії, який панував тут до їхнього одруження. До того, як Гебріел переїхав до неї і встановив якусь подобу дисципліни. Нехай колишній морпіх наводить порядки, розставляючи каструлі й пательні за розміром.

У спальні Джейн глянула на своє відображення в дзеркалі. Ледве впізнала себе — круглощока, з вигнутою спиною, черево кулею стирчить над легінсами для вагітних. «Коли я зникла? — подумала вона. — Чи я досі тут, схована десь у цьому спотвореному тілі?». Вона роздивлялася чуже відображення, згадуючи, яким пласким колись був її живіт. Її не тішило те, як надулося обличчя, як щоки розцвіли дитячим рум'янцем. Гебріел називав це сяйвом вагітності, намагаючись переконати дружину, що вона не схожа на лискучу самицю кита. «Та жінка — не я, — подумала вона. — Це не коп, який вибиває двері та арештовує злочинців».

Ріццолі впала на ліжко горілиць і розкинула руки на матраці, наче птаха в польоті. Простирадла зберігали запах Гебріела. «Мені тебе бракує». Не таким мав бути їхній шлюб. Дві кар'єри, двоє трудоголівків. Гебріел у дорозі, вона — сама в цій квартирі. Але ж детектив від початку знала, що буде непросто. Що буде чимало таких вечорів, коли його або ж її робота триматиме їх далеко одне від одного. Вона подумала, чи не зателефонувати йому знову, але вони вже двічі говорили зранку, а вона й так чималу частину своєї заробітної платні витратила на телефон.

Та й до дідька з цим.

Джейн перекотилася на бік, зіштовхнула себе з ліжка і вже потяглася до телефону, що лежав на столику поряд, як він раптово задзвонив. Налякана, вона подивилася, хто б це міг бути. Номер незнайомий — не Гебріел.

Вона відповіла.

— Алло?

— Детектив Ріццолі? — спитав чоловічий голос.

— Так, це я.

— Вибачте за пізній дзвінок. Я тільки ввечері приїхав до міста і...

— Перепрошую, хто це?

— Детектив Баллард, поліція Ньютона. Я так розумію, що ви — головний слідчий у справі про вчорашню стрілянину в Бруклайні. З жертвою на ім'я Анна Джессоп.

— Так, я.

— Минулого року в мене була справа, стосувалася жінки на ім'я Анна Джессоп. Не знаю, чи це та сама людина, але...

— Ви сказали, що ви з поліції Ньютона?

— Так.

— Ви змогли б упізнати міс Джессоп? Якби побачили тіло? Мовчання.

— Здається, я мушу. Мушу переконатися, що це вона.

— І якщо це так?

— Тоді я знаю, хто її вбив.

Ще до того, як детектив Рік Баллард дістав посвідчення особи, можна було здогадатися, що він коп. Коли Ріццолі ввійшла до холу управління судово-медичної експертизи, він негайно підвівся, наче хотів стати струнко. Очі дивилися відверто, кришталево-блакитні, каштанове волосся консервативно коротко підстрижене, сорочка випрасувана по-військовому охайно. Була в ньому та ж спокійна схильність до командування, що й у Гебріела, та сама твердість у погляді, яка наче говорила: «У важку хвилину можеш на мене розраховувати». Від цього на мить промайнуло бажання знову бути стрункою та привабли-

вою. Вони потиснули руки одне одному, Ріццолі подивилася на його посвідчення, відчуваючи, що він вивчає її обличчя.

«Точно коп».

— Ви готові до цього? — запитала його вона. Баллард кивнув, і вона перевела погляд на секретарку. — Доктор Брістол унизу?

— Він зараз закінчує аутопсію. Сказав, що зустрине вас там.

Вони спустилися ліфтом до підвалу й увійшли до передпокою моргу, де в шафках зберігалися запаси бахил, масок та паперових чепчиків. У велике вікно вони бачили залу для розтинів, де доктор Брістол із Йошимою працювали з сухорлявим сивим чоловіком. Брістол помітив їх крізь скло й привітно помахав рукою.

— Ще десять хвилин! — гукнув він.

— Ми зачекаємо, — кивнула Ріццолі.

Брістол саме надрізвав скальп. Тепер відтягував його вперед над кісткою, спотворюючи обличчя.

— Ненавиджу цю частину, — сказала детектив. — Коли вони псують обличчя. Решту ще можна витримати.

Баллард не сказав ані слова. Джейн глянула на нього й побачила, що його спина скам'яніла, а на обличчі заціпенів похмуро мужній вираз. Відколи він не був детективом відділу вбивств, певно, йому не часто випадало відвідати морг, і процедура, яка нині відбувалася за вікном, мала видаватися йому жахливою. Ріццолі згадала свої перші відвідини моргу, коли вона була кадетом поліції — вони прийшли групою з академії, і вона була єдиною жінкою з шістьох м'язистих кадетів, котрі височіли над нею, мов вежі. Усі чекали, що дівчина виявиться найбільш делікатною, що це вона відвертатиметься під час розтину. Але Ріццолі зайняла місце в центрі, попереду, і за всю процедуру жодного разу не здригнулася. Та один з хлопців, найдужіший із них, зблід і впав на найближчий стілець. Цікаво,

чи з Баллардом буде так само. Його шкіра під флуоресцентними лампами стала хворобливо блідою.

У кімнаті для аутопсії Йошима почав розпилювати череп. Схоже, дзиччання пилки об кістку було для Балларда занадто нестерпним. Він відвернувся, натомість зосередив погляд на ящиках рукавичок різних розмірів, вишикуваних на полиці. Ріццолі було трохи його шкода. Такому сильному хлопцеві, як Баллард, мало здатися принизливим показати дівчині-копу, що в нього вгинаються коліна.

Вона підштовхнула до нього стілець, узяла один собі. Зітхнула, сідаючи.

— Мені нині не вдається довго втриматися на ногах.

Коп теж сів і, здавалося, з полегшенням звернув увагу на щось інше, окрім завивання пилки.

— Це ваш перший? — запитав він, указуючи на її живіт.

— Ага.

— Хлопчик чи дівчинка?

— Не знаю. Ми будемо однаково раді.

— Я теж так подумав, коли моя дочка народилася. По десять пальців на руках і на ногах — і цього достатньо...

Він замовк, ковтнув слину, а пилка продовжувала завивати.

— І скільки зараз вашій дочці? — запитала Ріццолі, відвертаючи його увагу.

— О, чотирнадцять, а так наче тридцять. Нам із нею не до сміху.

— Складний вік для дівчат.

— Бачите, скільки в мене сивини?

Ріццолі засміялася.

— Моя мама так робила. Показувала собі на голову й казала: «Оця сивина — твоя робота». Мушу визнати, я в чотирнадцять років була не найприємнішою людиною. Це все вік.

— Ну, у нас теж не все добре. Ми з дружиною минулого року розійшлися, і Кейті смикає в різних напрямках. Двоє батьків, які працюють, два будинки.

— Це, певно, важко для дитини.

Завивання кісткової пилки милосердно припинилося. Ріццолі бачила у вікно, як Йошима зняв верхівку черепа. Бачила, як Брістол вивільнив звідти мозок, обережно обома руками дістав із черепа. Баллард у вікно не дивився, зосередився на Ріццолі.

— Це важко, так? — сказав він.

— Що саме?

— Працювати копом. У вашому стані.

— Принаймні зараз ніхто не чекає, що я вибавитиму двері.

— Моя дружина була новобранцем, коли завагітніла.

— У поліції Ньютона?

— У Бостоні. Її хотіли зняти з патрулювання. Вона сказала, що вагітність — її перевага. Так порушники поведуться ввічливіше.

— Порушники? Зі мною вони ввічливими не бувають.

У сусідній кімнаті Йошима зашивав розріз на тілі — похмурий кравець із голкою та кетгут¹, який скріплював не тканину, а плоть. Брістол зняв рукавички, помив руки і з гуркотом вивалився до своїх відвідувачів.

— Вибачте за затримку. Знадобилося більше часу, ніж я розраховував. Хлоп мав пухлини по всій черевній порожнині, а до лікаря так і не пішов. Тож отримав зустріч зі мною. — Він простягнув товсту, досі мокру руку, вітаючись із Баллардом. — Детективе, приїхали поглянути на наше вогнепальне поранення?

¹ Кетгут — нитки, виготовлені зі сполучної тканини, яку одержують із серозного шару кишечника великої рогатої худоби чи м'язового шару (або підслизової оболонки) кишечника овець.

Ріццолі побачила, як спохмурнів Баллард.

— Детектив Ріццолі мене попросила.

Брістол кивнув.

— Ну то ходімо. Вона в холодильнику.

Патологоанатом провів їх через лабораторію для розтинів до великої морозильної кімнати. Вона була схожа на звичний промисловий холодильник для м'яса, зі шкалою температури та масивними дверима з неіржавної сталі. Біля них висіла дошка з реєстрацією надходжень. Ім'я літнього чоловіка, розтин якого Брістол щойно закінчив, уже було в списку — надійшов о двадцять третій годині. Ніхто не захотів би потрапити до такого реєстру.

Брістол відчинив двері, з них виплило кілька хмаринок конденсату. Вони увійшли всередину, і від запаху охолодженого м'яса Ріццолі ледь не вивернуло. Вагітність позбавила її здатності переносити неприємні запахи. Навіть натяк на гниття змушував її бігти до найближчого вмивальника. Цього разу їй вдалося стримати нудоту і вона з похмурою рішучістю дивилася на ряд каталок у морозильнику. На них лежало п'ять мішків для трупів, їхній уміст надійно приховував білий пластик.

Брістол пройшовся вздовж цього ряду, роздивляючись ярлики. Зупинився біля четвертого.

— Ось наша дівчинка, — мовив він і розстібнув мішок, відкриваючи верхню половину тулуба з уже зашитим Y-подібним розрізом. Ще одна робота Йошими.

Коли пластик розкривався, Ріццолі дивилася не на мертву жінку, а на Ріка Балларда. Він не зводив очей із тіла й мовчав. Здавалося, що, побачивши Анну Джессоп, він застигнув на місці.

— Ну? — спитав Брістол.

Баллард кліпнув, наче виходячи з трансу. Видихнув.

— Це вона, — прошепотів він.

— Ви абсолютно впевнені?

— Так. — Детектив ковтнув. — Що сталося? Що ви знайшли?

Брістол глянув на Ріццолі — мовчазний запит, чи можна видати інформацію. Вона кивнула.

— Один постріл у ліву скроню, — мовив судмедексперт, показуючи на вхідний отвір на голові. — Сильне пошкодження лівої скроневої та обох тім'яних часток від внутрішньочерепного рикошету. Сильна внутрішньочерепна кровотеча.

— Це єдина рана?

— Саме так. Дуже швидко, дуже дієво.

Баллард перевів погляд на торс. На груди — не надто дивна чоловіча реакція перед оголеною молодою жінкою, однак Ріццолі вона стурбувала. Мертва чи жива, Анна Джессоп мала право на свою гідність. Детектив відчула полегшення, коли Брістол звичним рухом застібнув мішок, повертаючи загиблій право на приватність.

Вони вийшли з холодильника, Брістол зачинив за ними важкі двері.

— Ви знаєте її родичів? — запитав він. — Кого нам треба повідомити?

— Немає нікого, — сказав Баллард.

— Ви впевнені?

— У неї немає живих... — Його голос раптово обірвався. Він завмер, дивлячись через вікно в лабораторію для аутопсії.

Ріццолі повернулась, глянути, на що ж він так дивиться, й одразу зрозуміла, що привернуло його увагу. До лабораторії щойно ввійшла Мора Айлс із конвертом, повним рентгенівських знімків. Вона підійшла до негатоскопа, прикріпила знімки до нього й увімкнула одну лампу. Поки жінка розглядала знімки розтрощених кісток кінцівки, вона не знала, що на неї

теж дивляться. Що три пари очей витріщаються на неї через вікно.

— Хто це? — пробелькотів Баллард.

— Це один із наших експертів, — відповів Брістол. — Доктор Мора Айлс.

— Їхня схожість лякає, правда ж? — завважила Ріццолі.

Баллард шоковано похитав головою.

— Я на мить подумав...

— Як і всі ми, коли вперше побачили жертву.

Мора в сусідній кімнаті поклала знімки назад до конверта й вийшла з лабораторії, так і не дізнавшись, що за нею спостерігали. «Як це просто — переслідувати когось, — подумала Ріццолі. — Немає ніякого шостого чуття, яке казало б нам, коли на нас хтось дивиться. Ми не відчуваємо погляду на своїй спині, тільки коли він робить крок, розуміємо, що він там був».

Вона розвернулася до Балларда.

— Гарзд, ви побачили Анну Джессоп. Підтвердили, що знали її. Тепер розкажіть нам, ким вона була насправді.

5

Із задоволенням за кермом. Так говорилося в рекламі, так говорив Двейн, тільки от Метті Первіс нині кермувала цим автомобілем по Вест Сентрал-стрит без задоволення, зморгуючи сльози і думаючи: «Ти маєш бути на місці. Будь ласка, Двейне, будь там». Але вона не знала, чи це справдиться. Вона тепер стільки всього не знала про свого чоловіка, наче його місце зайняв якийсь чужинець, що майже не звертав на неї уваги. Навіть майже не дивився на неї. *«Я хочу повернути чоловіка. Але навіть не знаю, чи втратила його».*

Попереду замайоріла вивіска «ПЕРВІС БМВ», Метті звернула на стоянку, проїхала повз ряд блискучих автівок, що мали дарувати задоволення за кермом, і помітила авто Двейна, припарковане біля входу до виставкового залу.

Поставила машину поряд із ним і вимкнула двигун. Хвильку посиділа, глибоко дихаючи: очищувальне дихання, як учили на заняттях за методикою Ламейз. На тих заняттях, на які Двейн припинив ходити місяць тому, бо вирішив, що це марнування часу. *«Ти ж будеш народжувати, а не я. Що мені там робити?»*

Ой, забагато глибокого дихання. Метті раптом запаморочилося в голові, вона схилилася до керма. Випадково натиснула на клаксон і здригнулася, коли він голосно заревів. Жінка визирнула з вікна й побачила, що один із механіків дивиться на неї. На Двейнову дружину-ідіотку, яка розсигналізувала тут

знічев'я. Вона зашарілася, прочинила двері авто, вивільнила величезний живіт із-за керма й увійшла до виставкового залу.

Усередині стояв аромат шкіри та воску для глянсування автомобілів. Двейн називав цей бенкет запахів афродизіаком для чоловіків, а Метті від нього зараз стало хіба що млосно. Вона зупинилася поміж сексапільних сирен: нових моделей цього року. Самі вигини й хром сяють у світлі прожекторів — чоловік душу занапастити в цьому залі може. Проведе рукою по боці кольору синій металік, задивиться надто довго на своє ж відображення в лобовому склі і починає бачити свої мрії. Бачити чоловіка, яким *міг би* стати, якби тільки мав одну з цих автівок.

— Місіс Первіс?

Метті розвернулася й побачила, що їй привітно махає Барт Тейєр, один із продавців її чоловіка.

— О, привіт, — мовила вона.

— Двейна шукаєте?

— Так. Де він?

— Здається, ем... — Барт кинув погляд на кабінети в дальньому кінці залу. — Я подивлюся.

— Нічого, я сама його знайду.

— *Ні!* Тобто, давайте краще я, гаразд? Вам треба сісти, відпочити. У вашому стані не можна забагато стояти на ногах.

Навіть смішно чути таке від Барта: у нього черево більше, ніж у неї. Метті вичавила з себе усмішку.

— Я всього лиш вагітна, Барте. Не скалічена.

— То коли великий день?

— За два тижні. Принаймні ми так думаємо — тут не вгадаєш.

— Оце точно. Мій перший син не хотів вилазити. Народився на три тижні пізніше і відтоді всюди запізнюється. — Продавець їй підморгнув. — Піду пошукаю вам Двейна.

Метті дивилася, як Барт іде до кабінетів. Трохи пройшла за ним — так, щоб побачити, як він стукає в Двейнові двері. Відповіді не було, постукав ще раз. Нарешті двері відчинилися, Двейн висунув голову і налякано здригнувся, помітивши дружину, яка замахала йому з виставкового залу.

— Можна з тобою поговорити? — гукнула вона.

Двейн вийшов із кабінету, зачинив за собою двері. Різко спитав:

— Що ти тут робиш?

Барт перевів очі з одного на іншу. Повільно почав відходити до виходу:

— Ем, Двейне, я сходжу вип'ю кави.

— Так, так, — пробуркотів Двейн. — Байдуже.

Продавець зник. Чоловік з дружиною подивилися одне на одного.

— Я на тебе чекала, — сказала Метті.

— Що?

— Мій прийом у гінеколога, Двейне. Ти сказав, що прийдеш. Лікар Фішмен чекав двадцять хвилин, а тоді чекати було вже нікуди. Ти пропустив УЗД.

— О. Господи, я забув. — Чоловік провів рукою по темному волоссю, пригладив його. Завжди труситься над своєю зачіскою, над сорочкою, над краваткою. Він любив говорити: «Коли маєш справи з продукцією високого класу, мусиш сам цьому відповідати». — Вибач.

Метті розкрила сумочку, дістала знімок.

— Хочеш хоча б на знімку побачити?

— Що це?

— Це наша донька. Знімок УЗД.

Він глянув на картинку, низав плечима.

— Тут не дуже щось і видно.

— Отут видно ручку, а там — ніжка. Якщо придивитися, навіть личко майже видно.

— Ну круто. — Він віддав дружині знімок. — Удома буду трохи пізніше, гаразд? Близько шостої приїде клієнт для тест-драйву. Повечеряю сам.

Жінка поклала УЗД у сумочку й зітхнула.

— Двейне...

Він швидко дзьобнув її у чоло.

— Я тебе проведу. Ходімо.

— А ми не можемо зараз вийти на каву чи ще кудись?

— У мене клієнти.

— Але ж у виставковому залі нікого немає.

— Метті, *будь ласка*. Дай мені попрацювати, добре?

Двері Двейнового кабінету раптом відчинилися. Метті швидко озирнулася: довготелеса білявка перебігла через коридор до іншого кабінету.

— Хто це?

— Хто?

— Жінка, яка була в тебе в кабінеті?

— А. Вона? — чоловік прокашлявся. — Новенька. Я вирішив, що нам у продажах потрібна жінка. Ну, знаєш, щоб команда була різноманітніша. Виявилося, що вона справжній скарб. Минулого місяця продала більше авто, ніж Барт, а це про щось та й свідчить.

Метті дивилася на зачинені двері кабінету Двейна й думала: «Ось коли все почалося. Минулого місяця. Тоді між нами все змінилося, тоді у Двейновому тілі опинився чужинець».

— Як її звати? — запитала вона.

— Слухай, мені справді треба працювати.

— Я просто хочу знати, як її звати.

Вона подивилася на чоловіка і тої ж миті побачила в його очах чисту провину, яскраву, мов неон.

— Господи... — Він відвернувся. — Нащо мені все це.

— Ем, місіс Первіс? — То був Барт, гукав від входу до виставкового залу. — Ви знали, що у вас колесо спустило? Механік щойно мені показав.

Жінка здивовано подивилася на продавця.

— Ні. Я... Я не знала.

— Як можна *не* помітити, що в тебе спустило колесо? — запитав Двейн.

— Може, воно... Ну, мені здалося, що воно трохи неповоротке, але...

— Бути цього не може.

Двейн уже йшов до дверей. «Йде від мене, як завжди, — подумала Метті. — А тепер ще й злиться. Чому у всьому раптом стала винна я?»

Вони з Бартом пішли слідом за ним. Двейн зігнувся біля заднього правого колеса й хитав головою.

— Уявляєш, як можна було цього не помітити? — заговорив він до Барта. — Ти подивися на шину! Вона ж пошматувала цю бісову шину!

— Буває, — відповів Барт, глянувши на Метті співчутливо. — Слухай, попроси Еда замінити. Нічого страшного.

— Та ти на обід подивися, він зіпсутий. Як думаєш, скільки миль вона отак проїхала? Як можна бути такою тупою?

— Та годі тобі, Двейне, — вступився Барт. — Нічого страшного.

— Я не знала, — мовила Метті. — Вибач.

— Ти ще від лікаря отак їхала? — Двейн глянув на неї через плече, і лють, яку жінка побачила в його очах, її налякала. — Замріялася, чи як?

— Двейне, я *не* знала.

Барт поплескав шефа по плечу.

— Полегше трохи, га?

— А ти взагалі сюди не лізь, — огризнувся Двейн.

Продавець примирливо підняв руки й відступив.

— Гаразд, гаразд.

Кинув останній погляд на Метті, наче промовив: «Щасти тобі, дорогенька», і пішов геть.

— Це всього лише шина, — сказала Метті.

— Від тебе всю дорогу мали іскри летіти. Як думаєш, скільки народу бачило, що ти отак їдеш?

— А це важливо?

— Алло! Це ж беха. Коли ти за кермом такого авто, ти — частина іміджу. Люди бачать цей автомобіль і чекають, що його водій розумніший, стильніший за інших. А ти тут брязкаєш голим обідком, руйнуєш образ. Від цього всі решта водіїв бумерів мають гірший вигляд. Від цього я маю гірший вигляд.

— Це всього лише шина.

— Годі вже це повторювати.

— Але ж це правда.

Двейн презирливо пирхнув, підвівся.

— Я здаюся.

Метті ковтала сльози.

— Річ же не в шині. Так, Двейне?

— Що?

— Ця сварка через нас. У нас з тобою щось не так.

Його мовчання робило ситуацію ще гіршою. Він не дивився на неї — відвернувся до механіка, який саме крокував до них.

— Гей, — гукнув він. — Барт сказав мені, тут шину замінити треба.

— Так, розберися з цим, гаразд?

Увага Двейна перейшла до «Тойоти», яка щойно заїхала на стоянку. З неї вийшов чоловік, став оглядати одну з «БМВ»,

схилився до дилерської наліпки на склі. Двейн пригладив волосся, смикнув краватку й рушив до потенційного покупця.

— Двейне? — звернулася до нього Метті.

— У мене тут клієнт.

— Але ж я твоя дружина.

Він розвернувся до неї, подивився несподівано, шокуюче отруйно.

— Не. Тисни. Метті.

— Що мені зробити, щоб привернути твою увагу? — крикнула вона. — Купити в тебе авто? Це я маю зробити? Бо я не знаю, як інакше. — Голос у неї зламався. — Я не знаю, як інакше.

— То, може, просто припини. Бо я більше не бачу в цьому сенсу.

Метті дивилася, як чоловік ішов геть. Як він зупинився, розвернув плечі, усміхнувся. Голос у нього був теплий, дружній, коли він гучно привітав нового клієнта.

— Місіс Первіс? Мем?

Вона кліпнула очима. Озирнулася на механіка.

— Мені потрібні ваші ключі, якщо ви не проти. Треба завезти її в гараж, надіти шину.

Він простягнув вимазану мастилом руку.

Метті без жодного слова віддала йому зв'язку ключів і знову розвернулася до Двейна. Але він і не глянув на неї. Наче вона невидима. Наче вона — ніщо.

Вона майже не пам'ятала, як доїхала додому.

Оговталася за кухонним столом, досі з ключами в руках, перед стосом пошти на столі. Зверху лежав рахунок за кредитною картою, адресований містеру й місіс Двейн Первіс. Містер та місіс. Метті згадала, як її вперше назвали місіс Первіс, і те, як її потішило це ім'я. Місіс Первіс, місіс Первіс.

Місіс Ніхто.

Ключі впали на підлогу. Вона опустила голову на складені руки й заплакала. Плакала, поки зсередини її штовхала дитинка, плакала, поки не заболіло горло й пошта не змочла від її сліз.

«Я хочу повернути його таким, яким він був. Коли любив мене».

Крізь власні нерівні схлипування жінка почула, як завищали двері. Звук ішов з гаража. Вона підняла голову, у грудях розквітла надія.

«Він удома! Він приїхав додому, щоб вибачитися».

Метті підвелася так рвучко, що стілець упав додолу. У голові паморочилося, вона відчинила двері й увійшла до гаража. Стояла в півночі, ошелешена, кліпаючи очима. У гаражі стояло тільки її авто.

— Двейне? — промовила вона.

Краєм ока помітила смугу світла: двері надвір були зачинені нещільно. Метті перейшла через гараж, щоб замкнути їх. Саме зачинила, коли почула, як за її спиною на підлогу впав м'яч, і завмерла з переляканим серцем. Бо тієї ж миті усвідомила, що вона тут не сама.

Метті розвернулася. На півдорозі її охопила темрява.

6

З яскравого полуденного сонця Мора вступила до прохолодних сутінків церкви Богородиці Божественного Світла. Певну мить вона могла розгледіти хіба що тіні, нечіткі обриси лав та силует самотньої парафіянки, яка сиділа попереду, схиливши голову. Мора прослизнула за одну з лав, сіла. Дозволила тиші огорнути себе, поки очі призвичаювалися до тьмяного освітлення. У вітражному вікні над головою, яке сяло насиченими, похмурими кольорами, жінка з пишним кучерявим волоссям з обожнюванням дивилася на дерево, на якому висіло криваво-червоне яблуко. Єва в райському саду. Жінка як спокусниця, звабниця. Руйнівниця. Поки Мора дивилася в це вікно, їй стало якось неспокійно, і вона перевела погляд далі. Хоч і вихована батьками-католиками, вона не почувалася в церкві як удома. Дивилася на образи святих мучеників у рамах вікон і знала: хоч вони нині шануються як святі, будучи плоттю й кров'ю за життя, вони не могли жити бездоганно. Час, проведений ними на землі, безперечно був заплямований гріхами, помилками й дрібними пристрастями. Вона краще, ніж багато хто з людей, знала, що людям не властива досконалість.

Мора підвелася, розвернулася до проходу й завмерла. Там стояв отець Брофі і світло вітражів кольоровою мозаїкою лежало в нього на обличчі. Він підійшов так тихо, що вона й не

почула, а тепер вони дивилися одне одному в обличчя, і жоден не наважувався порушити мовчання.

— Сподіваюся, ти ще не йдеш, — нарешті мовив священик.

— Я всього на кілька хвилин зайшла, подумати.

— Тоді я радий, що застав тебе тут. Хочеш поговорити?

Вона кинула погляд на задні двері, наче обдумуючи втечу, тоді зітхнула.

— Так, здається, хочу.

Жінка з першого ряду розвернулася й спостерігала за ними. Що ж вона бачила? Вродливого молодого священика. Привабливу жінку. Напружене перешіптування під поглядами святих.

Схоже, отцю Брофі було так само ніяково, як і Морі. Він глянув на ту жінку й сказав:

— Поговорити можна й деінде.

Вони прогулювалися парком Джамайка Рівервей, затіненою стежиною над водою. Цієї теплої пообідньої пори їм довелося ділити парк із бігунами, велосипедистами, матерями з візочками. У такому публічному місці священик, який розмовляє зі стурбованою парафіянкою, навряд чи дав би підставу для пліток. «У нас усе завжди мусить бути саме так, — подумала Мора, коли вони пірнули під розлогі гілки верби. — Без натяку на скандал, щоб і не пахло гріхом. Понад усе я хочу від нього того, чого він не може мені дати. І все одно я тут».

«Ми обоє тут».

— Я все думав, коли ж ти до мене зайдеш, — сказав отець Брофі.

— Я хотіла. Тиждень був непростий. — Мора зупинилася, дивлячись на річку. Гамір транспорту з дороги неподалік забивав дзюрчання води. — Я нині гостро відчуваю свою смертність.

— А раніше не відчувала?

— Не настільки. Коли я минулого тижня спостерігала за тією аутопсією...

— Ти їх стільки бачиш.

— І не просто бачу, Деніеле. Я їх *роблю*. Я тримаю скальпеля в руці, я ріжу. Майже щодня займаюся цим на роботі, і мене це ніколи не турбувало. Може, це значить, що я втратила свою людяність. Стала така відсторонена, що навіть не розумію, що ріжу людську плоть. Але коли я спостерігала за розтином того дня, він став чимось особистим. Я дивилася на неї й бачила на столі себе. Тепер не можу навіть узятися за ножа, не думаючи про неї. Про те, яким могло бути її життя, що вона відчувала, про що думала, коли... — Мора замовкла, зітхнула. — Мені важко повертатися до роботи. От і все.

— Це справді потрібно?

Збентежена запитанням, жінка подивилася на священика.

— Хіба в мене є вибір?

— Говориш так, наче ти в рабстві.

— Це моя робота. Те, що я вмію робити добре.

— Не надто переконлива причина. То чому ти це робиш?

— А чому ти — священик?

Тепер настала черга Деніела бути збентеженим. Він замислився, завмер поруч із нею; тінь верби трохи приглушила блакить його очей.

— Я так давно зробив цей вибір, — мовив він. — Більше про нього й не думаю. І не ставлю під сумнів.

— Ти мусив мати віру.

— Я досі вірю.

— І цього достатньо?

— А ти справді думаєш, що потрібна тільки віра?

— Ні, звісно ж, ні.

Мора розвернулася й рушила з місця стежиною, поцяткованою сонцем і тінню. Боялася зустріти його погляд, боялася, що він забагато побачить у неї в очах.

— Іноді добре віч-на-віч зустрітися зі своєю смертністю, — сказав священик. — Це змушує переосмислити життя.

— Я цього не хочу.

— Чому?

— У мене не дуже добре із самоаналізом. Заняття з філософії мене бісили — стільки запитань без відповідей. А от фізику та хімію я розуміла. Вони мене втішали, бо навчали впорядкованих принципів, які можна відтворити. — Вона замовкла, провела поглядом молоду жінку на роликівих ковзанах, яка штовхала перед собою немовля у візочку. — Не люблю те, чого не можна пояснити.

— Так, знаю. Ти завжди прагнеш розв'язувати рівняння. Тому тобі так важко впоратися з убивством цієї жінки.

— Це питання без відповіді. Саме те, що я ненавиджу.

Мора сіла на дерев'яну лаву, за якою розгортався річковий краєвид. Денне світло поступово згасало, збиралися тіні, у яких вода здавалася чорною. Отець Брофі сів поряд із нею, і хоч вони не торкалися один одного, вона так ясно усвідомлювала його близьку присутність, що майже відчувала голою рукою жар його тіла.

— Детектив Ріццолі нічого про справу не розповідала?

— Не те, щоб вона тримала мене в курсі справ.

— А ти на це сподівалася?

— Ні, як коп вона не стала б цього робити.

— А як подруга?

— У тому-то й річ. Я думала, що ми з нею *справді* друзі. Але вона так мало мені розповіла.

— Вона тут не винна. Жертву знайшли біля твого дому. Вона, певно, питає себе...

— Що, чи не підозрювана я?

— Або ж чи не мала ти бути жертвою. Ми всі того вечора так і подумали. Що в тому авто була ти. — Деніел дивився на воду. — Ти сказала, що не можеш не думати про ту аутопсію. Що ж, я не можу припинити думати про той вечір, про те, як стояв на вулиці в оточенні патрульних авто й не міг повірити, що це відбувається насправді. *Відмовлявся* вірити.

Вони обоє мовчали. Перед ними текла темна ріка, за ними — ріка автомобілів.

Раптом Мора запитала:

— Повечеряєш сьогодні зі мною?

Отець Брофі відповів не відразу, і від його вагань жінка присоромлено зашарілася. Що за безглузде запитання. Вона хотіла забрати свої слова назад, переграти останні шістдесят секунд. Значно краще було б просто попрощатися й піти геть. А вона натомість бовкнула це необдумане запрошення, яке, як вони обоє знали, йому не варто було приймати.

— Вибач, — пробелькотіла вона. — Здається, це не дуже хороша...

— Так, — відповів Деніел. — З радістю.

Вона нарізала томати до салату, рука з ножем трохи тремтіла. На плиті побулькувала каструлька, випромінювала аромати курятини й червоного вина. Проста, знайома страва, яку вона могла готувати, не зазираючи до рецепту, не задумуючись. Із більш складними стравами не впоралася б, бо повністю зосередилася на чоловікові, який зараз наливав у два бокали «Піно Нуар».

Один бокал він поставив на стіл біля неї.

— Я можу ще щось зробити?

— Анічогісінько.

— Може, заправку? Чи помити салат?

— Я тебе запросила не для того, щоб змушувати працювати. Просто подумала, що тут буде зручніше, ніж в ресторані, там забагато людей.

— Ти, певно, втомилася постійно бути на людях, — мовив він.

— Я більше турбувалася за тебе.

— Навіть священики їдять у ресторанах, Моро.

— Ні, я мала на увазі... — Вона відчула, як шаріється, і повернулася до томатів.

— Гадаю, людям стало б цікаво. Якби вони побачили нас разом.

Він пильно подивився на неї. Тишу порушував тільки стукіт ножа об кухонну дошку. «Що можна зробити зі священиком на кухні? — подумала вона. — Попросити його благословити їжу?». Жоден інший чоловік не змушував її почуватися такою ніяковою, такою приземленою, повною недоліків. «А в тебе які недоліки, Деніеле?» Вона перебрала нарізані помідори до салатниці, полила оливковою олією та бальзамічним оцтом. «Цей білий коміречко дає тобі імунітет до спокуси?»

— Принаймні дозволь мені нарізати огірок, — сказав він.

— Розслабитися ти не можеш, так?

— Не можу лінуватися, поки інші працюють.

Вона засміялася.

— Ласкаво прошу до нашого клубу.

— То клуб безнадійних трудоголиків? Бо в ньому я — один із засновників. — Він витягнув ножа із дерев'яної підставки й узявся нарізати огірок, вивільнивши його свіжий літній аромат. — Якщо мусиш допомагати батькам із п'ятьма братами й сестрою, інакше не виходить.

— Вас у родині було семеро? Боже.

— Думаю, батько теж так казав, коли чув, що ще одне на підході.

— І де твоє місце у сімці?

— Номер четвертий. Посередині. Якщо вірити психологам, це робить мене природженим посередником, тим, хто завжди намагається всіх примирити. — Він глянув на неї з усмішкою. — А ще це означає, що я вмю дуже швидко приймати душ.

— І як з дитини номер чотири ти став священиком?

Він знову опустив очі на дошку.

— Як ти могла здогадатися — то довга історія.

— Яку ти не хочеш розповідати?

— Для тебе мої причини, певно, будуть нелогічними.

— Насправді цікаво, як найважливіші в житті рішення зазвичай бувають найменш логічними. Наприклад, вибір людини, з якою одружуєшся. — Вона відпила трохи вина, знову поставила бокал на стіл. — Я точно не змогла б обґрунтувати свій шлюб, використовуючи логіку.

Він глянув на неї.

— Хіть?

— Слушне визначення. Так я зробила найбільшу в житті помилку. Поки що найбільшу.

Вона відпила ще трохи вина. *«А ти міг би стати наступною великою помилкою. Якби Бог хотів, щоб ми були чемні, то не створював би для нас спокуси».*

Він пересипав нарізаний огірок до салатниці, промив ніж. Поки стояв біля раковини, спиною до неї, вона вивчала його високу, струнку поставу марафонського бігуна. «І чому я маю проходити через це? — запитала вона себе. — Стільки чоловіків могли мене привабити, чому обов'язково він?»

— Ти питала, чому я став священиком.

— То чому?

Він розвернувся до неї.

— Моя сестра захворіла на лейкемію.

Спантеличена, вона не знала, що сказати. Усі слова здавалися недоречними.

— Софі було шість років. Наймолодша в родині, єдина дівчинка. — Він зняв рушник із вішака, витер руки й охайно повісив його назад, не поспішаючи, немов зважував свої наступні слова. — Гостра лімфоцитарна лейкемія. Гадаю, можна назвати таку вдалою, якщо лейкемія взагалі може бути вдала.

— Хороший прогноз для дітей, рівень виживання — вісімдесят відсотків.

То була правда, але вона одразу ж пожалкувала про свої слова. Така логічна доктор Айлс завжди реагує на трагедію корисними фактами й безсердечною статистикою. Це був її спосіб упоратися з невпорядкованими емоціями інших — виступити в ролі науковця. Друг щойно помер від раку легень? Родич залишився скаліченим після автомобільної аварії? Вона могла процитувати статистичні дані для кожної трагедії, знаходячи впевненість у твердих, упевнених цифрах. У вірі в те, що кожне жайхиття можна пояснити.

Вона запитала себе, чи після такої відповіді Деніел не подумає, що вона надто відсторонена, може, навіть бездушна. Але він наче не образився. Просто кивнув, приймаючи її статистику так, як вона її запропонувала — просто як факт.

— Тоді прогнози на п'ять років були не настільки оптимістичні, — мовив він. — Коли їй поставили діагноз, вона була вже дуже хвора. Не можу й передати, які ми були спустошені, усі ми. Особливо моя мати. Її єдина дівчинка. Її малеча. Мені тоді було чотирнадцять, і саме я взявся доглядати Софі. Попри всю ту увагу, усі пестоші, вона не була балувана. Завжди була наймилішою дитиною, яку тільки можна уявити.

Він так і не глянув на Мору; опустив очі додолу, наче не хотів розкривати всю глибину свого болю.

— Деніеле? — мовила вона.

Він глибоко вдихнув, випростався.

— Я не знаю, як краще розповісти про це такому скептику, як ти.

— Що сталося?

— Її лікар повідомив, що хвороба смертельна. У ті часи, коли лікар висловлював свою думку, вона сприймалася, як Євангеліє. Мої батьки з братами того вечора пішли до церкви, гадаю — помолитися за диво. Я лишився в лікарні, щоб Софі не було самотньо. Вона тоді вже була зовсім лиса, волосся випало від хіміотерапії. Пам'ятаю, як вона заснула в мене на колінах. І я молився. Молився годинами, обіцяв Богу всі можливі безумні речі. Якби вона померла, гадаю, і ноги моєї більше в церкві не було б.

— Але вона вижила, — м'яко мовила Мора. Деніел подивився на неї й усміхнувся.

— Так, вижила. І я виконав усі свої обіцянки. Усі до єдиної. Тому що того дня Він почув мене. Я не сумніваюся.

— Де Софі зараз?

— Щасливо одружена, живе в Манчестері. Двоє всиновлених дітей. — Він сів за стіл навпроти неї. — А я тут.

— Отець Брофі.

— Тепер ти знаєш, чому я зробив такий вибір.

«Чи ж він був правильний?» — хотіла запитати вона, але не стала.

Вони знову наповнили бокали. Мора нарізала французький хліб із хрусткою скоринкою, перемішала салат. Розклала курятину, що парувала у вині, на тарілки. Шлях до серця чоловіка пролягає через шлунок — може, саме цього вона намагалася досягнути, цього прагнула? Здобути серце Деніела Брофі?

«Може, я почуваюся безпечно, коли хочу його, саме тому, що не можу його отримати. Мені до нього не дотягнутися, а отже, він не зробить мені так боляче, як Віктор».

Але ж коли вона виходила за Віктора, то теж була певна, що він не завдасть їй болю.

«Ми ніколи не буваємо такі міцні, як нам здається».

Вони саме закінчили їсти, коли в двері подзвонили, і вони обоє залякли на місці. Хоча вечір і був цілком невинний, вони обмінялися зніяковілими поглядами, як двоє коханців, заскочених зненацька.

На ганку Мори стояла Джейн Ріццолі. Літня волога перетворила її чорне волосся на хмару непокірних кучерів. Хоча вечір був теплий, убрана вона була в один із тих темних брючних костюмів, які вдягала на роботу. Зустрівши її похмурий погляд, Мора подумала, що це не візит увічливості. Опустила очі й побачила в руках детектива кейс.

— Вибачте, що турбую вас удома, док, але треба поговорити. Я подумала, що краще нам зустрітися тут, а не у вас на роботі.

— Це щодо справи?

Ріццолі кивнула. Жодній із них не треба було уточнювати, про яку саме справу йдеться, обидві знали. Хоча Ріццолі та Айлс поважали одна одну як професіоналок, вони ще не перейшли межу, яка відділяла їх від затишної дружби, і зараз дивилися одна на одну дещо ніяково. «Щось сталося, — подумала Мора. — Щось таке, що насторожило її проти мене».

— Заходьте, будь ласка.

Детектив увійшла до будинку й зупинилася, відчувши аромат їжі.

— Я відірвала вас від вечері?

— Ні, ми щойно закінчили.

Ріццолі не оминула увагою це «ми». Допитливо глянула на Мору. Почула кроки й обернулася до Деніела, який саме ніс бокали з-під вина із зали до кухні.

— Добри вечір, детективе! — гукнув він.

Ріццолі здивовано кліпнула.

— Отець Брофі.

Він продовжив свій шлях до кухні, а детектив повернулася до Мори. Хоча вона нічого не сказала, було зрозуміло, що саме вона подумала. Те ж саме, що спало на думку тій парафіянці. *«Так, має поганий вигляд, але нічого не було. Нічого, окрім вечері й розмови. Якого біса ти на мене так дивишся?»*

— Ну... — промовила Ріццолі, чимало всього вмістивши в одне це слово.

Вони почули дзенькіт порцеляни й срібла — Деніел завантажував посудомийну машину. Священик почувається як удома на її кухні.

— Я б хотіла поговорити наодинці, якщо можна, — сказала детектив.

— Це обов'язково? Отець Брофі — мій друг.

— Це й так буде непроста розмова, док.

— Я не можу просто вигнати його звідси. — Мора замовкла, почувши з кухні кроки Деніела.

— Мені все одно треба йти, — сказав він, глянувши на кейс Ріццолі. — Вам вочевидь треба обговорити справи.

— Саме так, — погодилася Ріццолі.

Священик усміхнувся Морі.

— Дякую за вечерю.

— Чекай. Деніеле. — Вона вийшла на ганок разом із ним, зачинила за собою двері. — Ти не повинен отак іти.

— Вона хоче поговорити з тобою наодинці.

— Мені так прикро.

— Чому? Це був чудовий вечір.

— У мене таке відчуття, наче тебе виганяють з мого дому. Він потягнувся до її руки, тепло й заспокійливо потиснув її.

— Зателефонуй мені, коли знову захочеш поговорити. Бай-дуже, о котрій годині.

Мора дивилася, як він іде до автомобіля, і його чорне вбрання зливається з літньою ніччю. Коли він розвернувся, махаючи їй на прощання, вона зауважила його комірець — останню білу пляму в темряві.

Повернулася до будинку й побачила, що Ріццолі досі стоїть у коридорі, спостерігаючи за нею. Звісно ж, їй цікаво щодо Деніела. Вона ж не сліпа, побачила, що між ними відбувається щось, окрім дружби.

— Може, вип'єте чогось? — запитала Мора.

— Це було б чудово. Тільки щось безалкогольне. — Ріццолі поплескала себе по животу. — Маля надто дрібне, аби гульбенити.

— Авжеж.

Мора провела гостю коридором, змушуючи себе належно виконувати роль господині. На кухні кинула кубики льоду в дві склянки, налила помаранчевого соку. У свій додала горілки. Розвернулася, щоб поставити склянки на стіл, і побачила, що детектив дістала з кейса теку.

— Що це? — запитала вона.

— Може, спершу присядемо, док? Бо те, що я вам зараз розкажу, може вас засмутити.

Мора опустила на стілець за столом, Ріццолі зробила те ж саме. Вони сиділи одна навпроти одної, між ними лежала тека. «Скринька таємниць Пандори, — подумала Мора, дивлячись на неї. — Може, я насправді й не хочу знати, що всередині».

— Пам'ятаєте, що я казала вам минулого тижня про Анну Джессоп? Що ми не знайшли про неї жодної інформації, дав-

нішої за півроку? І що єдиним її помешканням була та порожня квартира?

— Ви назвали її привидом.

— У якомусь сенсі так і є. Анна Джессоп насправді не існувала.

— Як так може бути?

— Бо Анни Джессоп фактично не було. Це був псевдонім. Насправді її звали Анна Леоні. Близько шести місяців тому вона повністю змінила особу. Почала закривати свої рахунки і зрештою виїхала з будинку. Під новим іменем винайняла квартиру в Брайтоні, до якої й не мала наміру переїздити. То був глухий кут на випадок того, якщо хтось зможе дізнатися її нове ім'я. Тоді спакувала речі й поїхала до штату Мен. До маленького містечка на півдорозі до узбережжя. Там вона прожила останні два місяці.

— Звідки ви все це знаєте?

— Говорила з копом, який їй з усім цим допоміг.

— З копом?

— Детектив Рік Баллард, із Ньютона.

— Тоді це псевдо... вона взяла його не тому, що втікала від закону?

— Ні. Ви, певно, здогадаєтеся, від чого вона втікала. Стара історія.

— Від чоловіка?

— На жаль, дуже заможного чоловіка. Доктора Чарлза Каселя.

— Мені це ім'я не знайоме.

— «Касл Фармасьютиклз». Він заснував компанію, а Анна працювала в ній дослідницею. У них був роман, але за три роки вона спробувала від нього піти.

— І він її не відпустив.

— Доктор Кассель не схожий на того, від кого можна просто так піти. Одного вечора вона опинилася в швидкій Ньютона із синцем під оком. Далі стало страшніше. Переслідування. Смертельні погрози. Навіть мертва канарка в поштової скриньці.

— Господи.

— Так, от вам справжнє кохання. Іноді єдиний спосіб змусити чоловіка не робити вам боляче — застрелити його. Або сховатися. Може, вона досі була б жива, аби обрала перший варіант.

— Він її знайшов.

— Нам тільки потрібно це довести.

— Зможете?

— Ми ще не мали змоги поговорити з доктором Касселем. Він дуже зручно поїхав з Бостона вранці після стрілянини. Увесь минулий тиждень подорожував у справах, і вдома його чекають не раніше, ніж завтра.

Ріццолі піднесла свою склянку до вуст, і від цокання кубиків льоду Мора здригнулася. Детектив поставила склянку на стіл. Вона мовчала, нібито намагалася виграти час, але для чого?

— Вам треба ще дещо знати про Анну Леоні. — Ріццолі вказала на теку на столі. — Я принесла це вам.

Мора відкрила теку й відчула шок, побачивши знайоме обличчя — чорнява дівчинка із серйозним поглядом стояла в обіймах старшої пари: вони наче намагалися її захистити.

— Це могла б бути я, — м'яко мовила вона.

— Анна носила знімок у гаманці. Ми думаємо, що їй тут років десять, і на фото вона з батьками, Рут та Вільямом Леоні. Обое вже померли.

— Це її батьки?

— Так.

— Але... вони такі старі.

— Так і було. Матері, Рут, було шістдесят два, коли цей знімок було зроблено. — Ріццолі помовчала. — Анна була єдиною дитиною.

«Єдина дитина. Старші батьки. Я знаю, до чого все це, — подумала Мора. — І я боюся того, що вона мені зараз скаже. Вона насправді для цього прийшла. Справа не в Анні Леоні та її жорстокому коханцеві, усе значно страшніше».

Вона підняла очі на Ріццолі:

— Її вдовочили?

Детектив кивнула.

— Місіс Леоні було п'ятдесят два, коли народилася Анна.

— Для більшості агенцій це забагато.

— Тому, ймовірно, удочеріння було приватним, через юриста.

Мора подумала про своїх батьків, тепер теж уже мертвих. Вони теж були немолоді — за сорок.

— Що вам відомо про ваше вдовочіння, док?

Мора глибоко вдихнула.

— Коли батько помер, я знайшла папери. Усе було зроблено через юриста тут, у Бостоні. Я телефонувала йому кілька років тому, чи не скаже він мені імені моєї рідної матері.

— І як?

— Сказав, що записи запечатано. Відмовився видати будь-яку інформацію.

— І ви не наполягали?

— Ні.

— Юриста звали Теренс Ван Гейтс?

Мора заклякла. Відповідати не було потреби, вона знала, що Ріццолі бачить відповідь у її приголомшених очах.

— Звідки ви дізналися? — спитала вона.

— За два дні до смерті Анна зареєструвалася в готелі «Тремонт» у Бостоні. Зі свого номера зробила два дзвінки. Один —

до детектива Балларда, якого тоді не було в місті. Другий — до офісу Ван Гейтса. Ми не знаємо, чому вона хотіла з ним зв'язатися, він ще не передзвонив.

«Тепер буде одкровення, — подумала Мора. — Справжня причина того, чому вона сидить зараз у мене на кухні».

— Ми знаємо, що Анну Леоні в дочерили. У вас однакова група крові та дата народження. І саме перед смертю вона говорила з Ван Гейтсом — тим юристом, який займався вашим *удочерінням*. Дивовижні збіги.

— Давно ви все це знаєте?

— Кілька днів.

— І не сказали мені? Приховали.

— Не хотіла вас засмучувати без нагальної потреби.

— Що ж, я *справді* засмучена — тим, що ви так довго чекали.

— Я мала зачекати, бо мусила дізнатися ще дещо. — Ріццолі глибоко вдихнула. — Сьогодні по обіді я говорила з Волтом ДеГрутом із лабораторії ДНК. Трохи раніше я попросила його прискорити виконання аналізу за вашим запитом. Сьогодні він показав мені отримані авторадіограми. Він досліджував два окремі профілі. Один — Анни Леоні, інший — ваш.

Мора заціпеніла, готуючись до удару, який неодмінно мав іти слідом.

— Вони збігаються, — сказала Ріццолі. — Ці два генетичні профілі — ідентичні.

7

На стіні кухні цокав годинник. У склянках на столі поволі танули кубики льоду. Час ішов, та Мора почувалася застиглою в цій миті, і слова Ріццолі нескінченно повторювалися в її голові.

— Вибачте, — сказала детектив. — Не знала, як ще вам про це сказати. Але мені здалося, ви маєте право знати, що у вас є...

Вона замовкла.

«Була. У мене була сестра. А я навіть і не знала про її існування».

Ріццолі потягнулася через стіл, узяла Мору за руку. То було на неї не схоже; детектив не з тих жінок, які схильні втішати чи пропонувати свої обійми. Але от вона тримає її руку й дивиться так, наче чекає, що Мора от-от розвалиться.

— Розкажіть мені про неї, — м'яко мовила Мора. — Розкажіть, якою вона була.

— Про це краще поговорити з детективом Баллардом.

— З ким?

— Рік Баллард. Він із Ньютона, був приписаний до її справи після нападу доктора Касселя. Гадаю, вони були близько знайомі.

— Що він про неї розповідав?

— Вона виросла в Конкорді. У двадцять п'ять років вийшла заміж, але це тривало недовго. Розлучилися полюбовно, дітей не мали.

— Колишній чоловік поза підозрою?

— Так. Він відтоді знову одружився, живе в Лондоні.

«Розлучена, як і я. Цікаво, чи є ген, який зумовлює невдалі шлюби?»

— Як я казала, вона працювала в компанії Чарлза Касселя «Касл Фармасьютиклз», у відділі досліджень.

— Науковиця.

— Так.

«Знову ж, як і я, — подумала Мора, вдивляючись у сестрине обличчя на знімку. — Тож зрозуміло, що вона цінувала логіку й розсудливість, як і я. Науковцями керує інтелект, їх утішають факти. Ми з нею порозумілися б».

— Це важко сприйняти, я знаю, — сказала Ріццолі. — Намагаюся уявити себе на вашому місці і справді не можу. Це наче відкрити паралельний всесвіт, де живе інша версія тебе. Дізнатися, що вона весь час була тут, жила в тому ж місті. Якби тільки...

Вона знову замовкла.

«Чи є фраза, більш марна за «якби тільки?»»

— Вибачте, — сказала детектив.

Мора глибоко вдихнула й випросталася, показуючи, що не має потреби в тому, щоб її тримали за руку. Що вона здатна з цим упоратися. Вона закрила теку й підштовхнула її назад до Ріццолі.

— Дякую, Джейн.

— Ні, лишіть собі. Це ваш примірник.

Обидві жінки підвелися. Ріццолі дістала з кишені візитівку, поклала на стіл.

— Це теж може знадобитися. Він сказав, що можете звертатися до нього з будь-якими запитаннями.

Мора подивилася на картку. «РІЧАРД Д. БАЛЛАРД, ДЕТЕКТИВ. ДЕПАРТАМЕНТ ПОЛІЦІЇ НЬЮТОНА».

— Це з ним вам варто поговорити, — сказала Ріццолі.

Разом вони пішли до вхідних дверей. Мора опанувала емоції, вдаючи привітну господиню: простояла на ганку достатньо довго, щоб помахати рукою на прощання, тоді замкнула двері й пішла до вітальні. Постояла там, дослухаючись до того, як від'їжджає авто Ріццолі, лишаючи по собі тільки тишу передмістя. «Зовсім сама, — подумала вона. — Я знову сама-самісінька».

У вітальні жінка дістала старий фотоальбом. Роками вона не розгортала його — відколи помер батько і вона прибирала в його будинку за кілька тижнів після похорону. Альбом Мора знайшла на столику біля ліжка й уявила, як він сидів у ліжку в останній вечір життя, сам-один у великому будинку, і переглядав знімки своєї молоді родини. Останнім, що він мав побачити, перш ніж вимкнути світло, мали бути щасливі обличчя.

Вона розгорнула альбом і сама вдивилася в них. Сторінки були крихкі, деяким знімкам уже майже сорок років. Затрималася на першій же фотографії матері, яка аж світилася перед камерою, тримаючи в руках темнокосе немовля. За ними виднівся дім із вікторіанським оздобленням та еркерними вікнами, якого Мора не пам'ятала. Під світлою охайним почерком Джинні, її матері, було написано «Привезли Мору додому».

Не було жодного фото з лікарні, жодного знімка вагітної матері. Тільки цей раптовий і різкий образ залитої сонцем Джинні, яка усміхається, тримаючи в руках своє несподіване немовля. Мора подумала про інше темнокосе дитя в руках іншої матері. Можливо, того ж дня гордий батько в іншому місті теж фотографував свою маленьку дочку. Дівчинку на ім'я Анна.

Вона гортала сторінки. Дивилася на своє зростання: від ледве здатного ходити маляти до вихованки дитячого садочка.

Ось вона на новенькому велосипеді і батькова рука притримує її. Ось її перший виступ за піаніно — темне волосся підв'язане зеленою стрічкою, руки на клавішах.

Остання сторінка. Різдво. Морі років сім, з обох боків поряд із нею стоять мати й батько, руки переплетені в любовних обіймах. За їхніми спинами мерехтить дощиком прикрашена ялинка. Всі усміхаються. Мора подумала: «Ідеальна мить. Але вони не можуть тривати вічно, приходять і йдуть, і їх уже не повернеш; можна тільки створювати нові».

Альбом закінчився. Звісно ж, були ще й інші — принаймні чотири томи історії Мори, кожна подія увічнена й каталогізована батьками. Але саме цей альбом батько вирішив тримати біля свого ліжка, де на знімках — ще зовсім крихітна дочка, вони з Джинні ще сповнені сил, і сивина ще не торкнулася їхнього волосся. Скорбота і смерть Джинні ще не торкнулися їхніх життів.

Мора дивилася на обличчя батьків і думала: «Як мені пощастило, що ви обрали мене. Я скучила за вами дуже сильно, за вами обома». Вона згорнула альбом і крізь сльози дивилася на шкіряну обкладинку.

«Якби ж тільки ви були тут. Якби ж могли мені розповісти, хто я насправді така».

Вона пішла до кухні і взяла візитівку, яку лишила на столі Ріццолі. Спереду був надрукований робочий номер Ріка Балларда в поліції Ньютона. На звороті картки Мора побачила, що він лишив їй ще й домашній, зі словами: «Дзвоніть коли зазгодно, вдень чи вночі. — Р. Б.»

Мора набрала його домашній номер. Після третього дзвінка відповіли:

— Баллард.

Саме прізвище, вимовлене чітко, діловито. Вона подумала: «Цей чоловік одразу береться до справи. Він не зрадіє дзвінку

від жінки на межі емоційного зриву». Вона почула звуки телевізійної реклами. Він удома, розслабляється; останнє, чого він потребує, — щоб його турбували.

— Алло? — перепитав Баллард, цього разу вже нетерпляче. Мора відкашлялася.

— Вибачте, що турбую вас удома. Мені вашу картку дала детектив Ріццолі. Мене звати Мора Айлс і я...

«І я — що? Хочу, аби ви допомогли мені пережити цей вечір?»

— Докторе Айлс, я чекав вашого дзвінка.

— Знаю, краще було б зачекати до ранку, але...

— Усе гаразд. У вас має бути стільки питань.

— Мені важко з цим упоратись. Я ніколи не знала, що маю сестру. І от раптом...

— Для вас усе змінилося, правда ж?

Голос, який лише мить тому здавався різким, тепер був таким м'яким і співчутливим, що Мора несподівано для себе виявила, що ковтає сльози.

— Так, — прошепотіла вона.

— Нам із вами варто зустрітись. Я можу будь-якого дня наступного тижня. Або якщо хочете зустрітись ввечері...

— А ми не зможемо побачитися сьогодні?

— Моя дочка тут, я не можу зараз піти.

«Звісно ж, у нього є родина» — подумала вона. Присоромлено засміялася.

— Пробачте, я не подумала...

— То, може, приїдете сюди, до мене?

Мора помовчала, у скронях калатало.

— Де ви живете? — спитала вона.

Баллард жив у Ньютоні, затишному західному передмісті Бостонської метрополії, заleden в чотирьох милях від її помешкання

в Бруклайні. Його будинок був подібний до всіх решти на тій тій вулиці — черговий охайний приземкуватий дім у районі, де жоден не був особливо примітний. З ґанку Мора помітила блакитне світло телеекрана й почула монотонне гупання поп-музики. MTV — не те, чого чекаєш від копа.

Вона подзвонила. Двері розчахнулися — і на порозі з'явилася білявка в порізаних блакитних джинсах та футболці, яка відкривала пупок. Провокативне вбрання для юної дівчини — років чотирнадцяти, судячи з тонких стегон та ледве помітних грудей. Вона нічого не казала, тільки похмуро дивилася на гостю, наче охороняла своє житло від вторгнення.

— Привіт, — сказала Мора. — Я Мора Айлс, прийшла до детектива Балларда.

— Тато на вас чекає?

— Так.

Пролунав чоловічий голос:

— Кейті, це до мене.

— Я думала, то мама. Вона мала б уже приїхати.

У дверях, височіючи над дочкою, з'явився Баллард. Морі було важко повірити, що цей чоловік із його консервативною стрижкою та випрасуваною сорочкою може бути батьком такої підліткової штучки. Він простягнув їй руку, міцно потиснув.

— Рік Баллард. Проходьте, докторе Айлс.

Коли Мора ввійшла до будинку, дівчина розвернулася, пішла назад до вітальні й гепнулася перед телевизором.

— Кейті, хоча б привітайся з гостею.

— Я передачу пропущу.

— Одна хвилинка на ввічливість.

Кейті голосно зітхнула, скупно кивнула Морі.

— Привіт, — сказала вона й знову втупилася в екран.

Баллард подивився на дочку, наче вирішуючи, чи мало якийсь сенс вимагати від неї ввічливості.

— Зроби тихіше, — мовив він. — Нам з доктором Айлс треба поговорити.

Дівчина згребла пульт, націлилася на телевізор, наче зі зброї. Стало заледве тихіше.

Баллард перевів очі на Мору.

— Може, вип'єте кави? Або чаю?

— Ні, дякую.

Він із розумінням кивнув.

— Ви хочете просто почути про Анну.

— Так.

— У мене в кабінеті є копія її справи.

Якщо кабінет відображає особистість того, хто в ньому працює, тоді Рік Баллард був міцним та надійним, як дубовий стіл, що домінував у кімнаті. Він вирішив не ховатися за столом, натомість указав Морі на канапу, а сам сів у крісло навпроти неї. Між ними не було нічого, крім низенького столика, на якому лежала одна-єдина тека. Крізь зачинені двері їм усе одно було чути маніакальне гупання телевізора.

— Мушу вибачитися за грубощі моєї дочки, — сказав Баллард. — У Кейті нині важкий період, і я не зовсім розумію, як з нею краще поводитися. Я можу дати собі раду з правопорушниками, але чотирнадцятирічні дівчата?

Він сумно всміхнувся.

— Сподіваюся, від того, що я зайшла, не стане ще гірше.

— Ви тут ні до чого, повірте. Моя родина зараз проходить через непрості зміни. Ми з дружиною минулого року розійшлися, і Кейті відмовляється це прийняти, звідси чимало сварок і напруги.

- Мені дуже прикро.
- Розлучення не бувають простими.
- Моє точно не було.
- Але ви його пережили.

Мора подумала про Віктора, який зовсім нещодавно знову втрутився в її життя і на недовгий час змусив її задуматися про примирення.

— Я не впевнена, що його взагалі можна пережити, — сказала вона. — Якщо вже був із кимось одружений, ця людина завжди буде частиною твого життя, хорошою чи поганою. Головне — пам'ятати хороше.

— Іноді це буває непросто.

Вони трохи помовчали. Чути було хіба що дратівну пульсацію телевізора — підлітковий протест. Тоді Баллард випростався, розвернувши широкі плечі, і подивився на неї. Від цього погляду було не так просто відвернутися: він свідчив про те, що у фокусі його уваги вона сама.

— Що ж, ви приїхали почути про Анну.

— Так. Детектив Ріццолі сказала, що ви її знали. Намагалися захистити.

— Але не впорався, — тихо мовив Баллард. Мора побачила в його очах спалах болю, а тоді погляд опустився на теку, що лежала на столику. Він підняв її та передав Морі. — На це неприємно дивитися. Але ви маєте право це бачити.

Вона розгорнула теку, подивилася на знімок Анни Леоні на тлі порожньої білої стіни. Вона була в паперовій лікарняній сорочці, одне око набрякло так, що майже заплющилося, щока була фіолетова від синців. Здорове око заціпеніло дивилося в камеру.

— Такою вона була, коли я вперше побачив її, — сказав детектив. — Знімок зроблено в швидкій допомозі минулого року, після того як її побив чоловік, з яким вона раніше жила. Анна

тоді щойно виїхала з будинку в Марблгеді й винайняла помешкання тут, у Ньютоні. Одного вечора він з'явився в неї на порозі і спробував переконати її повернутися. Вона наказала, щоб він ішов геть. Що ж, Чарлзу Касселю не можна наказувати. Ось до чого це призвело.

Мора відчула в його голосі гнів, підняла очі. Побачила, як він стиснув уста.

— Я так розумію, вона висунула звинувачення.

— О, так. Я супроводжував її на кожному кроці. Чоловік, який б'є жінку, розуміє тільки одне: покарання. Я мав переконатися, що він зіткнеться з наслідками. Постійно маю справу з домашнім насильством і лютою щоразу, як його бачу. Наче щось умикається всередині — хочеться тільки притиснути цих покидьків. Це я й спробував зробити з Чарлзом Касселем.

— І що сталося?

Баллард з огидою похитав головою.

— Він сів за ґрати на одну паршиву ніч. Коли в тебе є гроші, ти можеш відкупитися чи не від усього. Я сподівався, що цим усе й закінчиться, що він триматиметься від неї подалі. Але цей чоловік не звик програвати. Усе телефонував їй, з'являвся в неї на порозі. Вона двічі переїздила, але він щоразу її знаходив. Нарешті йому виписали судову заборону, та він не припинив кататися біля її будинку. Тоді, десь півроку тому, усе стало дуже серйозно.

— Як саме?

Він кивнув на теку.

— Усе там. Одного ранку вона знайшла це біля вхідних дверей.

Мора подивилася на фотокопію листка. Два слова, надруковані на порожньому папірці.

«Ти труп».

Страх пробігся Мориним хребтом. Вона уявила, як прокидається вранці. Відчиняє двері, аби забрати газету, і бачить, як на землі тріпотить самотній листок. Розгортає його й читає ці слова.

— Це тільки перша записка, — сказав Баллард. — Після неї були ще.

Вона перегорнула сторінку. Ті ж самі два слова.

«Ти труп».

Третя сторінка, четверта.

«Ти труп».

«Ти труп».

У Мори в горлі стало сухо. Вона подивилася на Балларда.

— Вона нічого не могла зробити, щоб зупинити його?

— Ми намагалися, але так і не вийшло довести, що записки від нього. Як і те, що це він подряпав її авто чи потрощив віконниці. Одного дня Анна відчинила поштову скриньку, а там лежала мертва канарка — їй скрутили шию. Саме тоді вона й вирішила, що хоче забратися геть із Бостона. Хоче зникнути.

— І ви їй допомогли.

— Я й не припиняв їй допомагати. Це мені вона телефонувала, коли Кассель і далі їй надокучав. Я допоміг їй отримати судову заборону. А коли вона вирішила поїхати з міста, я і в цьому їй допоміг. Не так уже й просто зникнути, особливо коли тебе шукає той, хто має Касселеві ресурси. Вона не просто змінила ім'я, вона влаштувала під цим іменем фальшиве життя. Винайняла квартиру й не заселилася в неї — просто збивала зі сліду тих, хто міг би за нею стежити. Поїхати в зовсім інше місце, за все платити готівкою — от що ми надумали. Залишити позаду всіх і все. Це мало б спрацювати.

— Але він усе одно її знайшов.

— Гадаю, це тому вона повернулася до Бостона. Знала, що там вона вже не в безпеці. Ви знаєте, що вона мені телефонувала? Напередодні?

Мора кивнула.

— Ріццолі сказала.

— Вона залишила мені повідомлення на автовідповідачі, сказала, що зупинилася в готелі «Тремонт». Я саме був у Денвері, навідувався до сестри, тому не отримав його, аж поки не приїхав додому. Тоді Анна вже була мертва. — Він зустрів Морин погляд. — Звісно, Кассель заперечуватиме, що це його рук справа. Але якщо він зміг вистежити її до Фокс Гарбор, хтось у тому містечку мав бачити його. Це мій подальший план: довести, що він був там. Дізнатися, чи його хтось пам'ятає.

— Але ж її вбили не в Мені. Її вбили перед *моїм* домом.

Баллард похитав головою.

— Я не знаю, де тут з'являється ви, докторе Айлс. Але не думаю, що смерть Анни якось пов'язана з вами.

Вони почули дзвінок у двері. Детектив і не поворухнувся, щоб відчинити, лишився у своєму кріслі, не зводячи очей із Мори. То був такий напружений погляд, що вона не могла відвернутися — тільки дивитися на нього й думати: «Я хочу йому вірити. Бо мені нестерпно думати, що я якось винна в її смерті».

— Я хочу, щоб Касселя посадили, — сказав Баллард. — І все для цього зроблю. Я можу допомогти Ріццолі з цим. Я бачив, як розгорталися події, і від початку знав, чим усе це скінчиться. Але спинити не зміг. Я їй завинив, Анні. Я повинен простежити за цим до кінця.

Увагу Мори раптом привернули розлючені голоси. Телевізор у сусідній кімнаті замовк, однак Кейті тепер лаялася з якоюсь

жінкою. Коли голоси перейшли в крики, Баллард глянув на двері.

— Про що ти тільки думала? — волила жінка.

Детектив підвівся.

— Перепрошую, треба дізнатися, що там за метушня.

Він вийшов, і Мора почула його голос:

— Кармен, що відбувається?

— Краще спитай про це свою дочку, — відповіла жінка.

— Та облиш уже, мамо. Облиш це, *чорт забирай*.

— Розкажи батькові, що сьогодні було. Ну ж бо, розкажи, що знайшли в твоїй шафці.

— Нічого особливого.

— Розкажи йому, Кейті.

— Ти страшенно перебільшуєш.

— Що сталося, Кармен? — спитав Баллард.

— Мені вдень зателефонував директор. У школі сьогодні перевіряли випадкові шафки, і знаєш, що знайшли у речах нашої дочки? Косяк. На що це, в біса, тобі схоже? Обоє батьків працюють у поліції, а в неї наркотики в шафці! Нам пощастило, що директор дозволив самим розібратися. Що, якби він про це доповів? Я так і уявляю, як мала б заарештувати рідну дочку.

— Господи.

— Мусимо впоратися з цим разом, Ріку. Треба дійти згоди в тому, що з цим робити.

Мора підвелася з канапи, підійшла до дверей, непевна, як саме найкраще було б піти. Вона не хотіла порушувати приватність життя цієї родини, але зараз доводилося слухати розмову, яку, як вона знала, їй чути не годилося. «Треба попрощатися й піти, — подумала вона. — Залишити стурбованих батьків самих».

Вона вийшла в коридор і зупинилася, наблизившись до вітальні. Мати Кейті здивовано підняла очі на несподівану гостю.

Якщо по матері можна було судити, який одного дня матиме вигляд дочка, то похмурій тінейджерці судилося стати ставною білявкою. Жінка була майже одного з Баллардом зросту, статуру мала по-спортивному струнку. Волосся зібране на потилиці у звичайний кінський хвіст, на обличчі — ані сліду косметики, але з такими вражаючими вилицями зайві прикраси ні до чого.

— Вибачте, що перериваю, — почала Мора.

Баллард розвернувся до неї, втомлено усміхнувся.

— Боюся, ви нас бачите не в найкращі часи. Це мати Кейті, Кармен. Це доктор Мора Айлс.

— Я вже йду.

— Але ж нам майже не вдалося поговорити.

— Я вам ще зателефоную. У вас зараз інші справи. — Вона кивнула до Кармен. — Приємно познайомитися. Добраніч.

— Я вас проведу, — зголосився детектив.

Вони вийшли з будинку, і він зітхнув, наче відчув полегшення, опинившись подалі від вимогливої родини.

— Вибачте, що я так втрутилася, — мовила Мора.

— Вибачте, що мусили це слухати.

— Бачите, ми все вибачаємося одне перед одним.

— Вам немає за що вибачатися, Моро.

Вони дійшли до її автомобіля, на мить спинилися.

— Я не мав змоги розповісти вам про сестру, — сказав Баллард.

— Розповісте наступного разу?

Він кивнув.

— Наступного разу.

Мора сіла в авто, зачинила двері. Опустила віконце, коли побачила, що він нахилиється, аби щось їй сказати.

— Дещо про неї я вам усе-таки скажу.

— Так?

— Ви така схожа на Анну, що мені подих переймає.

Сидячи у своїй вітальні, роздивляючись фото юної Анни Леоні з батьками, Мора не могла припинити думати про ці слова. «Усі ці роки тебе бракувало в моєму житті, і я цього не усвідомлювала. Але я мусила знати; на якомусь рівні я мала відчувати відсутність сестри».

«Ви така схожа на Анну, що мені подих переймає».

«Так, — подумала вона, торкаючись обличчя Анни на світлині. — У мене теж подих переймає».

У них із Анною була однакова ДНК; що ще вони мали спільного? Анна теж обрала наукову кар'єру, підпорядковану розуму й логіці. Вона теж, певно, зналася на математиці. Чи грала вона на піаніно, як Мора? Чи любила книжки, австралійські вина й телеканал «Хісторі»?

«Я стільки всього хочу про тебе знати».

Година була пізня; вона вимкнула світло й піднялася до спальні збирати речі.

8

Непроглядна чорнота. Голова болить. Пахне деревом, вологою землею і... ще чимось, хоча цього не може бути. Шоколад. Це запах шоколаду.

Метті Первіс широко розплющила очі, але так само могла б їх міцно заплющити — усе одно анічогісінько не бачила. Ані проблиску світла, ані імлі тіні на тінях. «Господи, я що осліпла?»

«Де це я?»

Вона лежала не в своєму ліжку, а на чомусь жорсткому, і від цього боліла спина. Підлога? Ні, під нею було не поліроване дерево, а грубі дошки, шершаві від бруду.

Якби тільки в голові так не калатало.

Жінка заплющила очі, відганяючи нудоту. Спробувала через біль згадати, як вона опинилася в цьому дивному темному місці, де не було нічого знайомого. «Двейн, — подумала вона. — Ми посварилися, а тоді я поїхала додому». Вона намагалася відновити втрачений час. Згадала стос пошти на столі. Згадала, як плакала і сльози крапали на конверти. Згадала, як скочила на ноги і як стілець ударився об підлогу.

«Я почула якийсь звук. Пішла до гаража. Я почула звук, пішла до гаража, і...»

Нічого. Метті не могла згадати нічого, що було б після цього.

Вона розплющила очі. Було досі темно. «Це погано, Метті, це дуже, дуже погано. У тебе болить голова, ти втратила пам'ять і осліпла».

— Двейне? — гукнула вона. Почула тільки гуркіт власного пульсу.

Треба вставати. Треба піти по допомогу, хоча б знайти телефон.

Жінка перекотилася на правий бік, щоб підвестися, і вдарилася обличчям об стіну. Від удару знову впала на спину. Трохи полежала, ошелешена, з розбитим носом. Що тут робить стіна? Простягнула руку, щоб помацати її, і відчула під пальцями ті ж грубі дошки. «Гаразд, перекочуся на інший бік», — подумала вона, розвернулася ліворуч.

І вдарилася ще об одну стіну.

Серце закалатало гучніше й швидше. Метті знову опинилася на спині, думаючи: «З обох боків стіни. Не може такого бути. Це не насправді». Відштовхнувшись від підлоги, сіла й ударилася маківкою. Знову впала на спину.

«Ні, ні, ні!»

Її охопила паніка. Вимахуючи руками, вона билася об перешкоди у всіх напрямках. Чіпляючись за дерево, позаганяла скалки в пальці. Почула вереск, але не впізнала свого голосу. Усюди стіни. Вона борсалася, билася, сліпо гатила кулаками, аж поки не розбила їх до крові та синців, так утомившись, що не могла вже поворухнути кінцівками. Її вереск поступово перетворився на схлипування. Зрештою — на ошелешену тишу.

«Ящик. Я замкнена в ящику».

Вона глибоко вдихнула, відчула запах свого поту, свого страху. Відчула, як у ній ворухнулася дитина — ще один бранець у замкненому просторі. Їй згадалися російські матрешки, яких їй колись подарувала бабуся. Лялька у ляльці у ляльці.

«Ми тут помremo. Ми обоє тут помremo, і я, і дитина».

Заплющивши очі, вона спробувала побороти новий наплив паніки. *«Припини. Негайно припини. Думай, Метті».*

Тремтячою рукою вона потягнулася праворуч, торкнулася однієї стіни. Потягнулася ліворуч, торкнулася ще однієї. Яка між ними відстань? Певно, фути три, може, більше. А довжина яка? Жінка простягнула руку за голову й відчула десь із фут вільного простору. У цьому напрямку не так уже й погано, є трохи місця. Пальці пройшлися чимось м'яким, одразу за головою. Вона притягнула це до себе й зрозуміла, що це ковдра. Поки Метті розгортала її, щось важке впало на підлогу. Холодний металевий циліндр. Її серце знову закалатало, але цього разу не від паніки, а від надії.

Ліхтарик.

Вона знайшла вимикач, натиснула на нього. Коротко з полегшенням видихнула, коли промінь світла прорізав темряву. *«Я бачу, бачу!»*. Промінь ковзнув по стінах її в'язниці. Вона спрямувала його на стелю й побачила, що місця ледве вистачить для того, щоб сісти, якщо опустити голову.

Черевата, незграбна, вона, звиваючись, ледве змогла зайняти сидячу позу. І тільки тоді побачила, що лежить у неї біля ніг: пластикове відро та судно. Дві великі пляшки води. Пакет із крамниці. Вона дісталася до нього, зазирнула всередину. *«Ось чому я відчувала запах шоколаду»*, — подумала вона. У пакеті лежали шоколадки «Герші», кілька пачок в'яленої яловичини та солоні крекери. І батарейки — три комплекти нових батарейок.

Метті відкинулася на стіну. Почула свій несподіваний сміх. Безумний, наляканий сміх, який не могла видати вона. То була якась божевільна. *«Оце так справи. У мене є все для виживання, окрім...»*

Повітря.

Сміх згаснув. Жінка сиділа дослухаючись до власного дихання. Кисень усередину, вуглекислий газ назовні. Дихання очищує. Утім, кисень зрештою скінчиться. У ящику його обмежена кількість. Хіба ж повітря вже не стало спертіше? До того ж вона панікувала, борсалася тут. Певно, використала вже майже весь кисень.

Тоді вона відчула подих прохолоди у волоссі. Підняла очі. Націлила ліхтарик собі над головою й побачила круглі ґрати. Усього лиш кілька дюймів у діаметрі, але цього було досить, щоб свіже повітря потрапляло ззовні. Метті спантеличено дивилася на ґрати. «Я замкнена в ящику, — подумала вона. — У мене є їжа, вода й повітря».

Хто б не посадив її туди, він хотів, аби вона жила.

9

Рік Баллард сказав їй, що доктор Чарлз Кассель був заможний, але *цього* Джейн Ріццолі не очікувала. Маєток Марблгед оточувала висока цегляна стіна, і через ковані ґрати їм із Фростом було видно будинок — масивний зразок федеральної архітектури¹ з білими стінами, оточений принаймні двома акрами смарагдового газону. За ним мерехтіли води Массачусетської затоки.

— Ого, — сказав Фрост. — Це все за фармацевтику?

— Він почав із самих лише пігулок для зниження ваги, — відповіла Ріццолі. — За двадцять років розбудувався аж до цього. Баллард каже, він не з тих, кому захочеться перейти дорогу. — Вона глянула на Фроста. — А якщо ти жінка, то від такого точно не підеш.

Ріццолі опустила вікно автівки й натиснула кнопку інтеркома.

У динаміку протріщав чоловічий голос:

— Назвіться, будь ласка.

— Детективи Ріццолі та Фрост, поліція Бостона. Приїхали до доктора Касселя.

¹ Стиль, що був поширений у США на межі XVIII та XIX століть і характеризувався поєднанням спадку георгіанської архітектури з елементами новітнього на той момент класицизму.

Ворота заскавучали, відчинилися — і звивиста підїзна до-ріжка привела детективів до величного портика. Ріццолі при-паркувалася за вогненно-червоним «Феррарі» — навряд чи її старенька «Субару» колись стане ближчою до зіркового світу автомобілів. Вхідні двері прочинилися ще до того, як вони встигли постукати, з'явився огрядний чоловік, у погляді якого не було ані ворожості, ані приязності. Хоча він був одягнений у звичайну сорочку поло та коричневі штани, у тому, як він оглянув детективів, не було жодної легкості.

— Я Пол, асистент доктора Касселя, — представився він.

— Детектив Ріццолі.

Вона простягнула руку, але чоловік і не глянув на неї, наче це було щось не варте його уваги.

Дім, до якого Пол їх провів, не справдив очікувань Ріццолі. Хоча зовні він мав цілком традиційний вигляд, декор усередині був разюче сучасним, навіть холодним — білостінна галерея сучасного мистецтва. Над передпокоєм домінувала скульптура — злегка еротичне переплетення бронзових вигинів.

— Вам відомо, що доктор Кассель тільки вчора ввечері по-вернувся, — мовив Пол. — Він почувається недобре, джетлаг. Тому постарайтеся не затягувати.

— Він був у відрядженні? — запитав Фрост.

— Так. Усе було заплановано ще місяць тому, якщо вам цікаво.

Ріццолі подумала, що це нічого не значить — окрім того, що Кассель здатен завчасно планувати свої дії.

Пол провів їх через чорно-білу вітальню, де око вражала одна-єдина червона ваза. Одну зі стін майже повністю займав плаский телеекран, а в шафках за димчастим склом зберігався вражаючий набір електроніки. Ріццолі подумала, що це лігво мрії холостяка. Жодного натяку на жіночу руку, усе суто

чоловіче. Вона почула музику, припустила, що він поставив запис. Джазові акорди жалобною ходою йшли клавішами. Ані мелодії, ані пісні — самі ноти зливаються в безслівному плачу. Музика ставала все гучнішою, поки Пол вів їх до розсувних дверей. Тоді відчинив їх та оголосив:

— Прийшла поліція, докторе Кассель.

— Дякую.

— Мені лишитися?

— Ні, Поле, можеш іти.

Ріццолі з Фростом увійшли до кімнати, Пол зачинив за ними двері. Там було так темно, що вони ледве бачили чоловіка, який сидів за роялем. Тож музика була жива, не запис. Вікна затуляли важкі гардини, що пропускали хіба що слабкий промінь денного світла. Кассель простягнув руку до лампи, увімкнув її. Хоч яке тьмяне, світло під абажуром із японського рисового паперу змусило його скривитися. На роялі поряд із ним стояла склянка чогось, схожого на віскі. Він був неголений, очі налиті кров'ю: обличчя не холоднокровної ділової акули, а чоловіка, надто засмученого, щоб переживати про свій вигляд. І навіть так це обличчя було вражаюче красивим, а погляд настільки пильним, що немовби пропалював Ріццолі мозок. Кассель був молодшим, ніж той магнат, який поставав у її уяві — йому ще не було п'ятдесяти. Достатньо молодий, аби вірити у свою непереможеність.

— Докторе Кассель, я детектив Ріццолі, поліція Бостона. Це — детектив Фрост. Ви розумієте, чому ми тут?

— Бо він вас на мене напустив, чи не так?

— Хто?

— Той детектив Баллард. Клятий пітбуль.

Кассель потягнувся до віскі. Судячи з його вигляду, це була не перша склянка за день.

— Перш ніж ви повірите у все, що він скаже, я вам дещо розповім про детектива Балларда. Цей чоловік — справжнє, висококласне мудило.

І він одним ковтком спорожнив склянку.

Ріццолі подумала про Анну Леоні, її набрякле, заплющене око, синці на щоці. *«Гадаю, ми знаємо, хто тут насправді мудило».*

Чоловік поставив порожню склянку на місце.

— Розкажіть, як це сталося, — мовив він. — Я маю знати.

— У нас є до вас запитання, докторе Кассель.

— Спочатку розкажіть, як це сталося.

«Ось чому він згодився зустрітися з нами, — подумала вона. — Хоче інформації. Хоче знати, чи багато нам відомо».

— Я так розумію, був постріл у голову, — вів далі він. — І її знайшли в автомобілі?

— Саме так.

— Це я вже прочитав у «Бостон Глоуб». Яку зброю було використано? Який калібр кулі?

— Ви знаєте, що я не можу цього розповісти.

— Це сталося в Бруклайні? Якого біса вона там забула?

— Цього я теж не можу сказати.

— Не можете сказати мені? — Він подивився на неї. — Чи просто не знаєте?

— Ми не знаємо.

— Хтось був із нею, коли це сталося?

— Інших жертв немає.

— То кого ви підозрюєте? Окрім мене?

— Ми прийшли, щоб ставити питання вам, докторе Кассель.

Він хитко підвівся, пішов до шафи. Дістав пляшку віскі, налив собі ще. Підкреслено не запропонував випити своїм гостям.

— Чому б мені не відповісти на те одне питання, заради якого ви прийшли, — сказав він, вмощуючись назад на стілець

біля рояля. — Ні, я не вбивав її. Навіть не бачив уже кілька місяців.

— Коли ви востаннє бачили міс Леоні? — запитав Фрост.

— Здається, десь у березні. Проїхав повз її будинок після обіду. Вона діставала пошту зі скриньки.

— Це було вже після того, як суд заборонив вам наближатися до неї?

— Я навіть із авто не виходив, зрозуміло? І не говорив до неї. Вона побачила мене й пішла до будинку, без жодного слова.

— То який був сенс такого візиту? — спитала Ріццолі. — Залякування?

— Ні.

— А що тоді?

— Я просто хотів її побачити, от і все. Я скучив за нею. Я досі... — Доктор замовк, відкашлявся. — Я досі за нею скучаю.

«Тепер він скаже, що кохав її».

— Я її кохав, — сказав він. — Для чого мені їй шкодити?

Наче вони ніколи не чули цього від інших чоловіків.

— Та й як би я зміг? Я не знав, де вона. Після останнього переїзду я не міг її знайти.

— Але ж намагалися?

— Намагався.

— Ви знали, що вона живе в Мені? — запитав Фрост.

Пауза. Доктор помовчав, насупившись.

— Де саме в Мені?

— У містечку під назвою Фокс Гарбор.

— Ні, цього я не знав. Припускав, що вона десь у Бостоні.

— Докторе Кассель, — мовила Ріццолі. — Де ви були ввечері минулого четверга?

— Тут, удома.

— Усю ніч?

- Від п'ятої вечора. Збирався в подорож.
- Хтось може підтвердити, що ви були тут?
- Ні. Пол узяв вихідний. Визнаю, алібі в мене немає. Тут був тільки я, наодинці з моїм роялем. — Він ударив по клавішах, видобувши з них дисонансний акорд. — Вилетів наступного ранку. Якщо хочете перевірити — «Нортвест Ейрлайнз».
- Перевіримо.
- Квитки було зарезервовано ще шість тижнів тому. Я вже розпланував усі зустрічі.
- Ваш асистент так нам і сказав.
- Невже? Бо так воно й було.
- У вас є зброя? — запитала Ріццолі.
- Кассель завмер, уп'явся в неї темними очима.
- Ви справді думаєте, що це зробив я?
- Можете відповісти на запитання?
- Ні, у мене немає зброї. Ані пістолета, ані рушниці, ані пугача. І я її не вбивав. Я не робив і половини з того, у чому вона мене звинуватила.
- Ви кажете, що вона брехала поліції?
- Я кажу, що вона перебільшувала.
- Ми бачили її знімок, зроблений у швидкій тієї ночі, коли ви наставили їй синців. Тут вона теж перебільшила?
- Чоловік опустил очі, наче йому було несила витримати її звинувачувальний погляд.
- Ні, — тихо мовив він. — Я не заперечую, що вдарив її. Шкодную про це, але не заперечую.
- Як щодо того, що ви постійно проїжджали повз її будинок? Найняли приватного детектива, щоб стежити за нею? З'явилися на порозі й вимагали розмови?
- Вона не відповідала на мої дзвінки. Що мені було робити?

— Може, зрозуміти натяк?

— Я не сидітиму й не чекатиму, поки щось станеться, детективе. І ніколи так не робив. Саме тому я маю цей будинок з таким виглядом. Якщо я справді чогось хочу, я тяжко працюю, щоб це здобути. А тоді міцно за це тримаюся. Я не збирався так просто відпускати її зі свого життя.

— Чим насправді для вас була Анна? Черговим надбанням?

— Не надбанням. — Кассель зустрів її погляд відверто повними болю очима. — Анна Леоні була коханням усього мого життя.

Така відповідь заскочила Ріццолі, так щиро прозвучали ці прості неголосні слова.

— Я так розумію, ви три роки були разом, — сказала вона. Кассель кивнув.

— Вона була мікробіологом, працювала в моєму дослідному відділі. Так ми з нею познайомилися. Одного разу вона прийшла на засідання ради, щоб розповісти нам про дослідження у сфері антибіотиків. Я тільки глянув на неї й подумав: «Вона — моя єдина». Ви знаєте, як це: так сильно кохати когось, а тоді спостерігати, як ця людина йде від вас?

— Чому вона пішла?

— Не знаю.

— Ну хоч здогадуватися маєте.

— Ні. Подивіться, що вона мала тут! Цей будинок, усе, чого хотіла. Я наче не огидний, будь-яка жінка була б рада бути зі мною.

— Аж поки ви не почали б її лупцювати.

Тиша.

— І часто це траплялося, докторе Кассель?

Він зітхнув.

— У мене стресова робота...

— Так ви це пояснюєте? Ви побили свою дівчину, бо в офісі був важкий день?

Кассель не відповів, натомість знову потягнувся до склянки. «І це, безсумнівно, теж частина проблеми, — подумала Ріццолі. — Візьміть бізнесмена-трудоголіка, додайте побільше алкоголю — і матимете жінку з підбитим оком».

Склянка опинилася на місці.

— Я тільки хотів, щоб вона повернулася додому.

— І збиралися переконати, підсовуючи під двері погрози?

— Я цього не робив.

— Вона не раз подавала до поліції скарги.

— Не було цього.

— Детектив Баллард каже, що було.

Кассель пирхнув.

— Цей йолоп вірив у все, що вона йому казала. Любить він грати у сера Галахада¹, так відчуває себе значущим. Ви знали, що він якось припхався сюди й сказав, що, якщо я ще хоч раз її торкнуся, він мене відлупцює? Як на мене, то було жалюгідно.

— Вона сказала, що ви потрощили віконниці її будинку.

— Я цього не робив.

— Хочете сказати, вона сама це зробила?

— Кажу тільки, що це не я.

— Ви подряпали її авто?

— Що?

— Ви лишили сліди на дверцятах її автівки?

— Це щось новеньке. І коли це начебто сталося?

— А мертва канарка в поштовій скриньці?

Кассель скептично засміявся.

¹ Галахад — «святий лицар», лицар Круглого столу Короля Артура та один із шукачів Святого Граалю.

— Хіба я схожий на людину, яка здатна на таке збочення? Мене навіть у місті не було, коли це начебто сталося. Де докази того, що це я?

Ріццолі дивилася на нього й думала: «Звісно ж, він це спростовує, бо його правда, ми не можемо довести, що він побив її віконниці, чи подряпав їй авто, чи поклав мертву пташку до поштової скриньки. Цей чоловік не досягнув би свого становища, якби був дурний».

— І для чого Анні брехати про це? — запитала вона.

— Не знаю, — відповів він. — Але вона збрехала.

10

Опівдні Мора була вже в дорозі — ще одне авто в потоці вихідного дня, що наче косяк лососів під час міграції тягнувся на північ із міста, де повітря на вулицях уже мерехтіло від спеки. Замкнені в автомобілях діти вередували на задніх сидіннях, а водії могли лиш похмуро й повільно повзти на північ, до омріяної прохолоди пляжів та солоного повітря. Трималася за це видіння й Мора, сидячи за кермом і дивлячись на чергу автомобілів, що простягалася аж до виднокраю. Вона ніколи не була в штаті Мен, знала його лише як декорації до знімків одягу в каталогах «Л. Л. Бін» — засмагли чоловіки й жінки на них носили парки й туристичні черевики, а біля їхніх ніг качалися в траві золотисті ретривери¹. У світі «Л. Л. Бін» Мен був краєм лісів і туманних берегів, міфічним місцем, надто прекрасним, щоб існувати поза виміром мрії та надії. «Я розчаруюся, це точно, — думала вона, дивлячись, як сонце відбивається від нескінченної черги автівок. — Але всі відповіді лежать саме там».

Кілька місяців тому Анна Леоні рушила в таку ж подорож на північ. То мала бути рання весна, ще прохолодний день, і дорога навіть близько не така переповнена, як сьогодні. Виїжджаючи з Бостона, вона теж мала переїхати міст Тобін, а тоді

¹ Ретривер — один із видів мисливських собак.

вирушити на північ по 95-му шосе, до кордону штатів Массачусетс та Нью-Гемпшир.

«Я йду твоїм слідом. Мушу з'ясувати, ким ти була. Тільки так я дізнаюся, хто я така».

О другій вона з Нью-Гемпшира переїхала в Мен і затор магичним чином зник, наче всі ці муки були просто випробуванням, і тепер ворота відчинилися, приймаючи тих, хто виявився гідним. Вона зробила тільки одну зупинку — купила сандвіч у придорожній крамниці. До третьої з'їхала з федерального шосе на першу трасу штату Мен, що йшла вздовж узбережжя на північ.

«Ти теж їхала цим шляхом».

За вікном Анна бачила інші краєвиди: поля тільки починали зеленіти, дерева були ще голі. Але вона точно проминала цю хижку з ролами з лобстера й бачила те ж подвір'я торговця мотлохом, де на газоні стояли вічно іржаві корпуси ліжок — може, так само, як і Мора, здивовано похитала головою. Можливо, вона теж з'їхала з дороги в містечку Рокпорт розім'яти ноги й затриматись біля статуї тюленя Андре, споглядаючи гавань. І здригалася, коли вітер приносив холод від води.

Мора повернулася до автомобіля й продовжила свій шлях на північ.

Коли вона проминула прибережне містечко Бакспорт і звернула на південь, униз півостровом, сонце вже спустилося до дерев. Вона бачила, як з моря сірою хвилею котиться туман. Наближається до берега, зголднілим звіром ковтає горизонт. «Коли сонце сяде, — подумала вона, — він уже огорне моє авто». Мора не бронювала житло у Фокс Гарбор, виїхала з Бостона з невиразним планом просто знайти ліжко на ніч у якомусь прибережному motelі. Однак уздовж цієї рваної лінії бе-

рега вона бачила лише кілька мотелів, і на всіх них були вивіски «Вільних місць немає».

Сонце опустилося ще нижче.

Дорога різко звернула, Мора схопилася за кермо, ледве втримавшись у своїй смузі, огинаючи гострий мис. З одного боку було море, з іншого — зарості покручених, тонких дерев.

І от раптом він, Фокс Гарбор, притулився до мілкої затоки. Вона не чекала, що містечко виявиться таким маленьким — трохи більшим за доки, із шпильастою церквою та вервечкою білих будинків, що виходять до води. Човни ловців лобстерів колихалися на якорях, схожі на дичину, що приречено чекає, коли її проковтне хвиля туману.

Мора повільно кермувала по Мейн-стріт і дивилася на побиті ґанки, що так потребували фарби, на вікна з вицвілими фіранками. Місцина вочевидь не була заможною, судячи з пікапів, що іржавіли на подвір'ях. Єдині сучасні автівки, які вона бачила, стояли біля мотелю «Вид на затоку» і мали номери Нью-Йорку, Массачусетсу та Коннектикуту. Утікачі з розпечених міст у пошуках лобстерів та шматочка раю.

Вона зупинилася перед офісом реєстрації мотелю. Подумала: «Усе по черзі. Мені потрібно десь переночувати, а це, здається, єдине тут для цього місце». Вибралася з авто, потягнулася, розминаючи заціпенілі м'язи, вдихнула вологе солоне повітря. Хоча Бостон теж портове місто, удома вона нечасто відчувала аромат солі — запахи пального, автомобільних викидів та гарячого асфальту псували бриз із затоки. Але тут вона справді смакувала цю сіль, відчувала, як вона тонким туманом поколює шкіру. На стоянці мотелю, під вітерцем, Морі здалося, що вона раптом прокинулася від глибокого сну. Знову ожила.

Усередині мотель був точнісінько такий, як вона й думала, — дерев'яні панелі шістдесятих років, зношений зелений килим, настінний годинник, уставлений у корабельний штурвал. За стійкою нікого не було. Вона трохи подалася вперед:

— Перепрошую!

Рипнули двері — і з'явився лисуватий огрядний чоловік, на носі якого, наче бабка, вмостилися витончені окуляри.

— У вас є вільна кімната? — запитала Мора.

Чоловік зустрів її питання мертвим мовчанням. Тільки ви-трищився на неї, розкривши рота, не зводячи очей з її обличчя.

— Перепрошую, — повторила вона, вирішивши, що він міг її не розчутити. — У вас є вільні місця?

— Вам... потрібна кімната?

«Хіба я не так сказала?»

Чоловік подивився в журнал реєстрацій, тоді знову на неї.

— Ем, вибачте. Сьогодні все зайнято.

— Я щойно приїхала аж із Бостона. Може, десь у місті можна знайти кімнату?

Співрозмовник ковтнув слину.

— На вихідних багато людей. Годину тому тут була пара, теж хотіла найняти кімнату. Я всіх обдзвонив і мав відправити їх аж до Еллсворта.

— Це далеко?

— Миль тридцять.

Мора глянула на годинник у штурвалі. Уже була за чверть п'ята, пошуки кімнати доведеться відкласти.

— Мені потрібен офіс ріелторської компанії «Земля і море».

— Він на Мейн-стрит. Два квартали звідси й ліворуч.

Переступивши поріг «Землі і моря», Мора побачила ще одну безлюдну рецепцію. Хоч хтось у цьому містечку сидів на своєму

робочому місці? В офісі пахнуло сигаретами — на столі стояла повна недопалків попільниця. На стінах була розвішана реклама будинків фірми, деякі знімки сильно пожовкли. Ринок нерухомості тут, очевидно, був не надто жвавий. Переглядаючи пропозиції, Мора побачила майже розвалений сарай (ІДЕАЛЬНИЙ ДЛЯ РОЗВЕДЕННЯ КОНЕЙ!), будинок із проваленим ганком (ІДЕАЛЬНИЙ ДЛЯ ЛЮБИТЕЛЯ МАЙСТРУВАТИ!) і знімок дерев — самих лише дерев (ТИХО Й ЗАТИШНО! ІДЕАЛЬНЕ МІСЦЕ ДЛЯ БУДИНКУ!). Їй стало цікаво: чи було тут узагалі щось не *ідеальне*?

Вона почула, як відчинилися задні двері, і, розвернувшись, побачила чоловіка з мокрим кавником, який він опустив на стіл. Чоловік був приземкуватий — нижчий за Мору, голову мав квадратної форми, із коротко стриženим сивим волоссям. Одяг у нього був завеликий, рукави сорочки та холоші підкочені, наче він убрався у велетнєве дрантя. Брязкаючи ключами на поясі, він підкотився привітатися з Морою.

— Вибачте, треба було кавника помити. Ви, певно, доктор Айлс.

Голос заскочив Мору зненацька. Хоч і хрипкий, — безсумнівно, від усіх тих сигарет у попільниці, — він був явно жіночий. Тільки тоді вона помітила під мішкуватою сорочкою опуклість грудей.

— Ви... це з вами я зранку говорила? — перепитала Мора.

— Брітта Клозен. — Потиск рук був коротенький, але серйозний. — Гарві сказав мені, що ви вже в місті.

— Гарві?

— Мотель «Вид на затоку», далі дорогою. Він мені зателефонував, сказав, що ви вже їдете. — Жінка замовкла, пильно оглянула Мору. — Що ж, показувати документи нема потреби.

Дивлячись на вас, одразу зрозуміло, чия ви сестра. Хочете поїхати до будинку зі мною?

— Я їхатиму в авто за вами.

Міс Клозен перебрала ключі на поясі, удоволено буркнула.

— От він, Скайлайн-драйв. Поліція з ним уже закінчила, думаю, можна вас туди провести.

Мора їхала за пікапом міс Клозен дорогою, що раптом вивернула далі від берега й піднеслася вгору обривом. Поки вони піднімалися, час від часу вона бачила берег; вода вже сховалася під товстою ковдрою туману. Містечко Фокс Гарбор зникло в тумані внизу. Попереду несподівано спалахнули гальмівні вогні міс Клозен — Мора ледве встигла вдарити по гальмах. Її «Лексус» ковзнув мокрим листям і зупинився, поцілувавши бампером знак «ПРОДАЄТЬСЯ» компанії «Земля і море», вкопаний у землю.

Міс Клозен визирнула у вікно.

— Гей, у вас там усе добре?

— Усе гаразд. Вибачте, я була неуважна.

— Так, цей останній поворот може заскочити. От вона — доріжка до будинку, праворуч.

— Я їду за вами.

Жінка коротенько засміялася:

— Тільки *не дуже* близько, гаразд?

Ґрунтова дорога була так густо обсаджена деревами, що Морі здавалося, ніби вона їде крізь тунель у лісі. Дорога різко обривалася, виводячи до невеликого обшитого кедровими дошками котеджу. Мора припаркувалася біля пікапа й вийшла зі свого «Лексуса». Якусь мить просто стояла серед просіки, у тиші, і дивилася на будинок. Дерев'яні сходинки вели до накритого ґанку, на якому в безвітрі нерухомо висіла гойдалка.

У маленькому тінистому садку боролися за життя наперстянки та лілії-одноденки. Здавалося, що ліс тисне з усіх боків, і Мора відчула, як прискорилося її дихання — наче вона була замкнена в маленькій кімнаті. Наче саме повітря було надто тісне.

— Тут так тихо, — мовила вона.

— Так, далеко від містечка. Саме тому цей пагорб такий цінний. Бачте, бум на нерухомість буде рухатися саме сюди. За кілька років уздовж усієї цієї дороги стоятимуть будинки. Зараз саме час купувати.

Мора так і чекала, що вона додасть «тому що тут *ідеально*».

— У мене тут по сусідству розчищають ділянку під будинок, — сказала міс Клозен. — Коли ваша сестра в'їхала сюди, я вирішила, що саме час готувати інші ділянки. Бачиш, що хтось один тут живе, і все запускається. Скоро вже всі хочуть мати будинок десть тут.

Вона задумливо глянула на Мору.

— То що ви за доктор? Лікар?

— Патологоанатом.

— Це що таке? У лабораторії працюєте?

Ця жінка почала її дратувати, і Мора вельми грубо відповіла:

— Я працюю з мерцями.

Схоже, ця відповідь анітрохи не збентежила агентку з нерухомості.

— То, певно, за графіком працюєте. Маєте вихідні. Вас може зацікавити місце для літнього відпочинку. Знаєте, на сусідній ділянці вже скоро можна буде будуватися. Якщо ви колись думали про те, щоб завести літній будинок, — саме час, дешевше не буде.

То он воно як, лишитися наодинці з людиною, яка продає нерухомість.

— Мене це не цікавить, міс Клозен.

— А. — Жінка видихнула, тоді розвернулася й ступила на ганок. — Ну, тоді заходьте. Якщо ви вже тут, скажете мені, що робити з речами вашої сестри.

— Я не впевнена, що маю таке право.

— Я все одно не знаю, що ще з ними робити. Точно не хочу платити за зберігання деінде. А якщо вже надумаю колись продати будинок, чи хоч здати, мушу забрати з нього все. — Вона перебирала ключі, шукаючи потрібний. — Я опікуюся орендою більшості нерухомості в місті, і цей непросто було здати. Знаєте, ваша сестра підписала договір на півроку.

Мора спитала себе: «Невже смерть Анни значить для неї тільки це? Тільки відсутність орендної платні й потребу шукати нового позильця?» Їй не подобалася ця жінка з її брязкотом ключів та корисливим поглядом. Королева нерухомості Фокс Гарбор, яку, схоже, турбували лише щомісячні чеки.

Нарешті міс Клозен відчинила двері.

— Заходьте.

Мора ступила всередину. Хоча вікна у вітальні були великі, близькість дерев та пообідня година наповнювали будинок тінями. Вона побачила темну соснову підлогу, потертий килим, продавлену тахту. Усю кімнату обвивали зелені лози на вицвілих шпалерах, ще сильніше душачи Мору.

— Він повністю вмебльований, — завважила міс Клозен. — Зважаючи на це, я дала їй хорошу ціну.

— Скільки? — запитала Мора, дивлячись із вікна на стіну дерев.

— Шість сотень за місяць. Могла б отримати вчетверо більше, якби дім стояв ближче до води. Але чоловік, який його збудував, цінував приватність. — Міс Клозен поволі оцінююче оглянула кімнату, наче тривалий час по-справжньому

не бачила її. — Я здивувалася, коли вона зателефонувала та спитала про це місце, бо тоді були вільні інші будинки, на узбережжі.

Мора розвернулася до неї. Світло дня вже згасало, і міс Клозен стояла в тіні.

— Моя сестра питала саме про цей будинок?

Її співрозмовниця знизала плечима.

— Гадаю, їй ціна підійшла.

Вони вийшли з похмурої вітальні й рушили коридором. Якщо будинок відображав особистість свого мешканця, тоді в цих стінах мусило лишитися щось від Анни Леоні. Але тут були й інші пожильці, і Мора питала себе, які дрібниці, які картинки на стінах належали Анні, а які були залишені тут ще до неї. Малюнок пастеллю із заходом сонця — точно не Анни. «Моя сестра не повісила б у себе такий жах», — подумала вона. І застояний запах сигаретного диму, яким просочився увесь дім, — це точно не Анна курила. Близнюки часто до страшного подібні; напевно Анна поділяла Морину відразу до сигарет. Теж починала кашляти й хлюпати носом від диму.

Жінки увійшли до спальні з голим матрацом на ліжку.

— Здається, цією кімнатою вона не користувалася, — сказала міс Клозен. — Шафа та шухляди були порожні.

Далі ванна. Мора ввійшла, відчинила аптечку. На полицях лежали «Адвіл», «Судафед» та льодяники від кашлю «Рікола» — вражаюче знайомі марки. Ті ж самі ліки лежали в її власній аптеці. Вона подумала: «Ми були однакові навіть у виборі ліків від застуди».

Зачинила дверцята. Пішла далі коридором, до останніх дверей.

— Тут вона спала, — мовила агентка.

Кімната була охайна, ліжко застелене, на комоді порядок. «Наче моя спальня», — подумала Мора. Підійшла до шафи, відчинила її. Усередині висіли брюки, випрасувані блузи та сукні. Шостий розмір. Той, що й у Мори.

— Поліція штату була тут минулого тижня, обшукала весь будинок.

— Знайшли щось цікаве?

— Мені не доповідали. У неї небагато було речей. Прожила тут лише кілька місяців.

Мора відвернулася, визирнула з вікна. Ще не стемніло, однак від мороку навколишнього лісу сутінки здавалися неминучими.

Міс Клозен стала просто в дверях, наче збиралася взяти з Мори платню, перш ніж випустити звідси.

— Цей дім не такий уже й поганий, — сказала вона.

«Оце вже ні, — подумки заперечила Мора. — Огидна хатина».

— У цей час вибір щодо оренди невеликий. Практично все вже зайнято — готелі, мотелі. Вільних кімнат немає.

Мора не зводила очей із лісу. Що завгодно, аби тільки уникнути розмови з цією неприємною жінкою.

— Та я так, просто кажу. Гадаю, ви вже знайшли, де сьогодні зупинитися.

«То от до чого вона веде». Мора розвернулася до неї.

— Насправді ні, не знайшла. У «Виді на затоку» вільних кімнат не було.

Жінка відповіла їй стриманою посмішкою.

— Як і всюди.

— Мені сказали, що в Елсворті є житло.

— Справді? Ну, якщо вам хочеться їхати туди. У темряві на це піде більше часу, ніж ви думаєте, дорога дуже звивиста. — Міс Клозен указала на ліжко. — Я можу дістати вам свіжу

білизну, узяти з вас стільки ж, скільки за номер у motel. Якщо вам цікаво.

Мора подивилася на ліжку й відчула холодок по спині. *«Тут спала моя сестра».*

— Ну ж бо. Вирішуйте.

— Я не знаю...

Міс Клозен пирхнула.

— Здається, вибір у вас невеликий.

Мора стояла на ганку й дивилася, як світло фар пікапа Брітті Клозен зникає за темною завісою дерев. Мить постояла в смерканні, послухала цвіркунів, шурхіт листя. Почула за спиною рипіння, обернулася й побачила, що гойдалка колихається, наче під рукою привида. Здрігнулася й повернулася до будинку, і саме збиралася замкнути двері, коли раптом за-
вмерла. І знову відчула холодок на шиї.

На дверях було чотири замки.

Мора дивилася на два ланцюжки, клямку та засув. Латунні пластини блищали, гвинти ще не потьмяніли. *«Ще нові».* Вона замкнула їх усі, навісила ланцюжки. Метал під пальцями зда-
вався крижаним.

Жінка пішла на кухню, увімкнула світло. Побачила потертий лінолеум, невеликий стіл, укритий пощербленим пластиком. У кутку загарчав холодильник. Але увагу привернули задні двері — на них було три замки із сяйливими латунними пластинами. Замикаючи їх, Мора відчула, як серце забилося швидше. Розвернувшись, вона помітила ще одні двері із засувом. Куди вони вели?

Вона відімкнула їх, відчинила. Побачила вузькі дерев'яні сходи, що йшли донизу, у пільму. Звідти піднімалася прохолода, вчувався запах вологої землі. Волосинки на шиї стали дибки.

«Підвал. Для чого комусь замикає двері до підвалу?»

Мора зачинила двері, замкнула. А тоді збагнула, що цей замок був інакшим: іржавий, старий.

Їй захотілося перевірити, чи на вікнах теж є засуви. Анна була така налякана, що перетворила будинок на фортецю, і Мора досі відчувала цей страх у кожній кімнаті. Перевірила кухонні вікна, перейшла до вітальні.

Тільки переконавшись, що вікна замкнені у всьому будинку, вона нарешті взялася оглядати спальню. Стоячи перед відчищеною шафою, роздивлялась одяг. Вішаки ковзали перекладиною, а Мора оглядала кожну річ, відзначаючи, що всі вони були саме її розміру. Зняла з вішака сукню — чорний трикотаж, прості, чіткі лінії, які й вона сама любила. Уявила собі, як Анна тягнеться до цієї сукні в крамниці в торговому центрі. Дивиться на цінник, прикладає вбрання до тіла, розглядає себе в дзеркалі, думаючи: хочу саме цю.

Мора розстібнула блузку, зняла слакси. Ступила в чорну сукню і, застібаючи зіпер, відчула, як тканина огортає її тіло, неначе друга шкіра. Розвернулася до дзеркала. Подумала: «Ось, що бачила Анна». Те ж обличчя, та ж фігура. Чи шкодувала вона так само про те, що стегна стали повніші — про цю ознаку близькості середнього віку? Чи так само поверталася боком, дивлячись, чи плаский живіт? Усі жінки, приміряючи нові сукні, виконують цей танок перед дзеркалом. Повернутися в один бік, повернутися в інший. Чи не товста я ззаду?

Вона затрималася, стоячи правим боком до дзеркала, задивившись на волосину, що пристала до тканини. Зняла її, піднесла до світла. Волосина була чорна, як і в неї, але довша. Волосся мертвої жінки.

Телефонний дзвінок змусив її здригнутися. Мора підійшла до столика й завмерла, серце її калатало, поки телефон

продзвенів удруге, утретє, щоразу нестерпно голосно в тихому будинку. Перш ніж пролунав четвертий дзвінок, вона зняла слухавку.

— Алло? Алло?

Щось клацнуло, тоді загуло.

«Неправильний номер, — подумала вона. — От і все».

Надворі піднявся вітер, навіть крізь зачинені вікна Мора чула стогін дерев, які він розхитував. Але в будинку стояла така тиша, що вона чула, як б'ється її серце. «Це такими були твої ночі в цьому домі, в оточенні темного лісу?»

Тієї ночі, перш ніж лягти, вона замкнула двері спальні ще й підперла їх стільцем. Почувалася боягузкою. Тут не було чого боятися, але тут вона відчувала більшу загрозу, ніж у Бостоні, де хижакі були людьми, значно небезпечнішими за будь-яких тварин, що могли причаїтися серед дерев.

«Анні тут теж було страшно».

Мора відчувала цей страх, який досі панував у будинку із забарикадованими дверима.

Її розбудив вереск. Вона лежала в ліжку, тяжко дихаючи, серце калатало. Це всього лиш сова, немає причини для паніки. На Бога, вона ж у лісі, — звісно ж, тут будуть кричати звірі. Простирадла змокрили від поту. Мора зачинила вікно, перш ніж лягти, і тепер повітря в кімнаті було задушливе, важке. «Мені нічим дихати», — подумала вона.

Підвелася, відчинила вікно. Глибоко вдихаючи свіже повітря, вдивилася в дерева, листя яких укрит сріблом місяць. Ніщо не ворушилося, ліс знову занурився в тишу.

Мора повернулася до ліжка й цього разу заснула міцно, аж до світанку.

День змінив усе. Вона почула пташиний спів, а визирнувши з вікна, побачила, як через двір проскакали двоє оленів і зникли в гущавині, помахуючи білими хвостиками. У світлі сонця, що заливало кімнату, стілець, яким вона ввечері підперла двері, здався їй недоречним. «Нікому про це не розповідати», — вирішила жінка, відсуваючи його від дверей.

На кухні вона дістала з морозильника пакет молотої кави темного обсмаження. Кава Анни. Наливаючи у фільтр гарячу воду, вдихнула паруючий аромат. Її оточували покупки Анни. Попкорн для мікрохвильової печі й пачки спагеті. Пакети з персиковим йогуртом та молоком, яким уже закінчився термін придатності. Кожна річ була моментом із життя її сестри, коли та зупинялася перед полицею в крамниці й думала: «Це мені теж потрібно». А пізніше, повернувшись додому, діставала з пакетів ці обрані продукти й розкладала їх у шафки. Мора так і бачила, як сестрині руки ставлять банки з тунцем на полиці, укриті квітчастим папером.

Мора вийшла з кавою на ґанок і, посьорбуючи її, оглядала двір, де на садок нарешті падали промені сонця. Вона милувалася тим, яке все зелене — трава, дерева, саме світло. У високому склепінні гілок співали птахи. «Тепер я розумію, чому вона могла захотіти пожити тут. Чому їй могло хотітися прокидатися щоранку серед аромату лісу».

Раптом птахи здійнялися з дерев, ляскаючи крильми, налякані новим звуком: тихим гуркотом техніки. Мора не бачила бульдозера, але чітко чула його крізь дерева, і звук здавався настирливо близьким. Вона згадала, що їй казала міс Клозен про розчищення сусідньої ділянки. От тобі й тихий недільний ранок.

Вона спустилася вниз, обійшла будинок, намагаючись побачити бульдозер поміж дерев, але вони росли надто густо

і його зовсім не було видно. Проте, опустивши очі, Мора побачила сліди тварин і згадала тих оленів, яких раніше бачила з вікна. Вона пройшла за слідами вздовж стіни будинку, роздивляючись пожоване листя на хостах¹, що росли попід стінами, і замилувалася відважністю тварин, які наважилися паситися просто під будинком. Пішла далі й зупинилася перед новими слідами. То були вже не олені. На мить Мора завмерла. Серце забилося сильніше, руки стиснули горнятко. Вона повільно провела поглядом по слідах аж до м'якої землі під одним із вікон.

Сліди чобіт були чітко помітні в ґрунті, там, де хтось стояв, вдивляючись у середину будинку.

У її спальню.

¹ Хоста — декоративна рослина, поширена в садівництві та ландшафтному дизайні.

11

Через сорок п'ять хвилин патрульне авто поліції Фокс Гарбора з'явилося на її ґрунтовці. Воно зупинилося перед котеджем, звідти вийшов коп — чоловік за п'ятдесят, з бичачою шиєю та рідкуватим на потилиці світлим волоссям.

— Докторе Айлс? — уточнив він, м'ясисто потискаючи їй руку. — Роджер Ґрешем, шеф поліції.

— Я не знала, що отримаю самого шефа.

— Та ми все одно збиралися сюди, коли надійшов ваш дзвінок.

— Ми?

Мора насупилася, побачивши, як до автівки Ґрешема під'їхав «Форд Експлорер». Водій вийшов і помахав їй.

— Привіт, Моро, — сказав Рік Баллард.

Спочатку вона просто дивилася на нього, спантеличена такою несподіваною появою.

— Я не знала, що ви тут, — нарешті мовила вона.

— Учора ввечері приїхав. А коли ви сюди дісталися?

— Учора по обіді.

— Ночували в цьому будинку?

— У motelі місце не було. Міс Клозен, агентка з нерухомості, запропонувала мені зупинитися тут. — Мора помовчала, тоді, захищаючись, додала: — Вона сказала, що поліція тут уже закінчила.

Грешем пирхнув.

— І змусила вас заплатити за цю ніч, так?

— Так.

— Ця Брітта — просто щось. І за повітря здирала б гроші, якби могла. — Розвернувшись до будинку, він мовив: — То де ви бачили сліди?

Мора провела чоловіків повз ґанок, за ріг будинку. Вони трималися біля стежини, на ходу роздивляючись землю. Бульдозер замовк, і єдиним звуком тепер був шурхіт їхніх кроків килимом із листя.

— Свіжі оленячі сліди, — вказав Грешем.

— Так, зранку тут проходили двоє оленів, — відповіла Мора.

— То, може, це пояснює сліди, які ви бачили.

— Шефе Грешем, — зітхнула Мора. — Я можу відрізнити слід копита від сліду чобота.

— Ні, я про те, що тут хтось міг полювати. Розумієте, не в сезон. Виганяв оленів із лісу.

Баллард раптом зупинився, не відриваючи погляду від землі.

— Бачите їх? — спитала жінка.

— Так, — відповів він. Голос у нього був на диво тихий.

Грешем присів навкарачки біля Балларда. Минув якийсь час. Чому вони мовчать? Вітер сколихнув дерева. Тремтячи, Мора подивилася вгору, на розхитані гілки. Уночі хтось виходив із лісу. Стояв під вікном її кімнати. Дивився у вікно, поки вона спала.

Баллард глянув на будинок.

— Це вікно спальні?

— Так.

— Вашої?

— Так.

— Ви вчора запнули фіранки?

Детектив кинув на неї погляд через плече, і вона знала, про що він думає: «Чи не влаштували ви тут учора мимовільне піп-шоу?».

Жінка зашарілася.

— У цій кімнаті немає фіранок.

— Сліди завеликі, як для Бріттиних чобіт, — сказав Грешем. — Тільки вона могла тут тинятися, перевіряючи, чи все гаразд із будинком.

— Підошва, схоже, «вібрам»¹, — відзначив Баллард. — Розмір восьмий, можливо, дев'ятий. — Він поглядом простежив за слідами аж до лісу. — Оленячі сліди на них накладаються.

— Тобто він був тут першим, — сказала Мора. — Раніше оленів. До того, як я прокинулася.

— Так, але наскільки раніше?

Баллард випростався і став удивлятися у вікно її спальні. Він довго мовчав, і Мора знову почала нервувати, їй хотілося отримати реакцію — хоч яку-небудь — від цих чоловіків.

— Знаєте, дощу вже з тиждень не було, — завважив Грешем. — Ці сліди можуть бути давні.

— Але хто б тут у вікна дивився? — запитала вона.

— Можу набрати Брітту. Може, у неї тут хтось працював. Або хтось просто зазирнув у вікно, бо було цікаво?

— Цікаво? — перепитала Мора.

— У нас тут усі чули про те, що сталося з вашою сестрою в Бостоні. Комусь, може, й захотілося зазирнути до її будинку.

— Не розумію я такої хворобливої цікавості. Ніколи не розуміла.

¹ VibramS.p.A. — світовий лідер у виробництві підосов із міцної гуми для альпіністського і трекінгового взуття.

— Рік каже, що ви патологоанатом, так? Тож вам, певно, доводиться мати справу з тим же, що й мені. Усі хочуть деталей. Ви не повірите, скільки народу питало мене про стрілянина. Вам не здається, що хтось із тих надокучливців цілком міг захотіти подивитися, що ж у будинку?

Мора недовірливо подивилася на нього. Тишу несподівано порушило тріщання рації з авто Грешема.

— Перепрошую, — сказав він і пішов до авто.

— Ну що ж, — сказала жінка. — Схоже, мені немає чого хвилюватися, так?

— Я серйозно ставлюся до вашої тривоги.

— Правда? — Вона подивилася на нього. — Зайдіть до будинку, Ріку. Хочу вам дещо показати.

Детектив пішов за нею до сходів на ґанку, увійшов усередину. Мора зачинила двері й показала на латунні замки.

— Ось що вам варто побачити.

Баллард насупився.

— Нічого собі.

— Це ще не все. Ходімо.

Вона провела його на кухню. Указала на блискучі ланцюжки та засуви на дверях чорного ходу.

— Усі нові. Їх мусила встановити Анна. Щось її налякало.

— Вона мала причини боятися. Стільки погроз. Вона не знала, коли Кассель може з'явитися тут.

Мора подивилася на детектива.

— Це тому ви приїхали, так? Дізнатися, чи він не приїжджав?

— Я показував його фото всьому містечку.

— І як?

— Поки ніхто його не згадав. Але це не значить, що його тут не було. — Він махнув рукою на замки. — Для мене це цілком логічно.

Жінка зітхнула й опустила на стілець біля столу.

— Як наше життя могло так по-різному скластися? Тоді як я спускалася з паризького літака, вона... — Мора ковтула сльози. — Що, якби на місці Анни в дитинстві опинилася я? Чи все склалося б так само? Може, це вона сиділа б зараз тут і говорила до вас.

— Ви різні люди, Мора. У вас може бути її обличчя, її голос. Але ви не Анна.

Вона підняла на нього очі.

— Розкажіть мені ще про сестру.

— Не знаю навіть, із чого почати.

— Із чого завгодно. З усього. Ви сказали, що я говорю, як вона. Баллард кивнув.

— Так. Ті ж інтонації. Той же тембр.

— Ви так добре її пам'ятаєте?

— Анна була не з тих, кого легко забути, — сказав детектив.

Він подивився Морі просто в очі. Вони дивилися одне на одного навіть тоді, коли в будинку почулися важкі кроки. Тільки коли Грешем увалився на кухню, жінка розірвала цей зв'язок і розвернулася до шефа поліції.

— Докторе Айлс, — сказав той. — Можете зробити мені невелику послугу? Їдьмо зі мною, недалеко. Хочу вам дещо показати.

— Що саме?

— Диспетчер передав, що вони отримали дзвінок із будівництва далі дорогою. Їхній бульдозер викопав... ну, якісь кістки.

Мора спохмурніла.

— Людські?

— Це їй треба визначити.

Мора поїхала з Грешемом на патрульному авто, Баллард на «Експлорері» рушив слідом за ними. Тут навряд чи було варто

навіть сідати в автомобілі, бо вони просто звернули дорогою за ріг і побачили бульдозер на нещодавно розчищеній ділянці. У затінку біля пікапів стояли чотири будівельники в касках. Коли Мора, Ґрешем та Баллард вийшли з авто, один із будівельників рушив їм назустріч.

— Привіт, шефе.

— Привіт, Мітч. Де вони?

— Там, біля бульдозера. Я помітив кістку й одразу вимкнув двигун. Тут колись була стара ферма. Мені тільки розкопати якесь родинне кладовище бракувало.

— Спочатку доктор Айлс подивиться, тоді вже буду кудись телефонувати. Не годиться викликати експертів аж із Огасти заради купи ведмежих кісток.

Мітч повів їх просікою. Розкопаний ґрунт являв собою смугу перешкод через виоране каміння та корені, за які вони постійно чіплялися. Морині туфлі-човники були створені не для таких походів, і байдуже, як обережно вона ступала складною територією, усе одно забруднила чорну замшу.

Ґрешем лягнув себе по щоці.

— Бісові мошки. От вже ж накинулися.

Просіку оточували густі зарості дерев; повітря було важке й нерухоме. Комахи вже відчули їхню присутність і роїлися навколо, прагнучи крові. Мора раділа, що зранку вирішила вдягнути довгі брюки — незахищені руки й обличчя вже перетворювалися на їдальні для комашви.

Поки вони дійшли до бульдозера, закоти її брюк уже стали брудними. Сонце поблискувало на битому склі. Старий трояндовий кущ лежав догори корінням, помираючи на спеці.

— Ось воно, — показав Мітч.

Навіть до того, як зігнутись, приглядаючись, Мора вже знала, що саме там покоїться. Вона нічого не торкалася,

тільки присіла ближче, угрузнувши в перекопану землю. Щойно відкрита всім стихіям, бліда кістка просвічувала крізь кірку ґрунту. Жінка почула каркання над головою, підняла очі й побачила темні привиди ворон у гіллі. *«Вони теж знають, що це таке».*

— Що скажете? — спитав Грешем.

— Клубова кістка.

— Яка?

— Ось ця.

Мора показала на собі, там, де таз виступав під слаксами. Усе це раптово нагадало їй про те, що під шкірою, під м'язами, вона теж — не більше ніж скелет. Каркасна конструкція з дірчастого кальцію та фосфору, яка залишиться ще надовго після того, як згниє плоть.

— Людська, — сказала вона.

Усі замовкли. Єдиний звук серед цього яскравого червеного дня видавали ворони, що зібралися зграєю в деревах над ними, наче чорні плоди на гілках. Вони дивилися вниз на людей моторошно розумними очима, а каркання перетворилося на оглушливий хор. Тоді, наче за командою, птахи раптово замовкли.

— Що ви знаєте про це місце? — запитала Мора водія бульдозера. — Що тут було раніше?

— Тут були старі кам'яні стіни, — відповів Мітч. — Фундамент будинку. Ми перевезли все каміння сюди, раптом комусь знадобиться.

Він указав на купу валунів скраю ділянки.

— Нічого незвичайного. Якщо піти гуляти лісом, багато таких фундаментів можна знайти. Раніше на всьому узбережжі були вівчарські ферми. Тепер уже нема.

— То це може бути старе поховання, — припустив Баллард.

— Але ця кістка лежить саме там, де була одна зі стін, — сказав Мітч. — Навряд чи комусь захочеться поховати стару добру матусю так близько до дому. Гадаю, це до нещастя.

— Бувало, вірили, що це, навпаки, приносить удачу, — сказала Мора.

— Що?

— У старі часи вважалося, що немовля, поховане живцем під наріжним каменем, захищає будинок.

Мітч витріщився на неї. У погляді так і читалося: «*Та хто ви, збіса, така?*»

— Я просто хочу сказати, що практики поховання змінюються з плином століть, — пояснила Мора. — Це цілком може бути стара могила.

Угорі голосно забили крила. Ворони одночасно здійнялися з дерев, небо заповнилося пір'ям. Мора дивилася на них: така кількість чорних крил, що піднімалися разом, немов за командою, нервувала її.

— Дивина, — мовив Ґрешем.

Жінка підвелася, подивилася на дерева. Згадала вранішній гамір від бульдозера і те, яким близьким він здавався.

— У якому напрямку звідси будинок? Той, де я сьогодні ночувала? — запитала вона.

Ґрешем глянув на сонце, щоб зорієнтуватися, тоді показав пальцем.

— Там. Ви саме туди дивитеся.

— І далеко?

— Он за тими деревами. Можна пішки дійти.

Судово-медичний експерт штату Мен прибув з Огасти за півтори години. Коли чоловік у білому тюрбані з охайно підстриженою бородою вийшов із авто зі своїм спорядженням у руках,

Мора одразу впізнала його. Вони з доктором Дальджітом Сінгхом познайомилися на минулорічній конференції патологоанатомів і вечеряли разом у лютому, коли він приїздив до Бостона на регіональну нараду із судової медицини. Він був невисокий, однак повна гідності манера триматися і традиційний сикхський головний убір створювали враження більшої величі, ніж насправді. Мору завжди вражала його спокійна компетентна поведінка. І його очі — карі, імлісті, з найдовшими віями, що їх вона коли-небудь бачила у чоловіка.

Вони потиснули руки — тепле привітання двох колег, які щиро симпатизують одне одному.

— То що ви тут робите, Мору? У Бостоні роботи бракує? Вирішили красти мої справи?

— Просто вихідні перетворилися на будні.

— Уже бачили рештки?

Жінка кивнула, усмішка збігла з лиця.

— Лівий клубовий гребінь, частково заритий. Ми його ще не торкалися, я знала, що ви захочете побачити його на місці.

— Інших кісток немає?

— Поки ні.

— Що ж...

Він подивився на розчищену ділянку, наче готуючись до походу крізь багно. Мора помітила, що він підготувався, правильно обрав взуття: чоботи з каталогу «Л.Л. Бін» здавалися зовсім новенькими, готовими до першого випробування брудом.

— Подивимося, що знайшов бульдозер.

Була саме передобідня пора, така спекотна й волога, що обличчя Дальджіта швидко вкрилося потом. Поки вони перетинали просіку, навколо дзижчала комашва, користуючись із новоприбулої здобичі. Детективи Корсо та Ёйтс із поліції штату

Мен приїхали за двадцять хвилин до нього і вже міряли кроками галявину разом із Баллардом та Грешемом.

Корсо махнув їм рукою й гукнув:

— Не найкращий спосіб провести чудовий недільний день, га, докторе Сінгх?

Дальджіт помахав йому, тоді присів над клубовою кісткою.

— Тут колись був будинок, — сказала Мора. — Будівельники кажуть — кам'яний фундамент.

— Решток труни не було?

— Ми не бачили.

Він обвів поглядом брудне каміння, виорані бур'яни та коріння дерев.

— Цей бульдозер міг усюди кістки розкидати.

Пролунав голос детектива Єйтса:

— Я ще щось знайшов!

— Що, аж там? — перепитав Дальджіт, коли вони з Морою пройшли до нього через усю галявину.

— Перечепився за корені ожини, — пояснив Єйтс. — І як спіткнувся, це наче вистригнуло із землі.

Мора схилилася біля нього, і Єйтс обережно розсунув колюче переплетене коріння. З вологої землі здійнялася хмара комарів, націлившись Морі в обличчя, поки вона дивилася на те, що було там напівзакопане. То був череп. Одна порожня очна западина дивилася на неї, пронизана відростками ожинових коренів, що проклали собі шлях там, де колись знаходилися очі.

Вона глянула на Дальджіта.

— Є секатор?

Сінгх розкрив свій набір. Дістав рукавички, секатор для троянд та садову лопатку. Стоячи на колінах у бруді, вони разом вивільняли череп. Мора обрізала корені, а Дальджіт

обережно відгрібав землю. Сонце пекло нещадно, сам ґрунт, здавалося, випромінював тепло. Морі кілька разів доводилося зупинитися, щоб витерти піт. Репелент, який вона нанесла годину тому, давно вивітрився, і навколо її обличчя знову юрмилися мошки.

Відклавши інструменти, вони з Дальджітом почали рити руками, схиляючись так близько, що їхні голови зіткнулися. Мора заривалася пальцями в прохолодну землю, послаблювала її хватку. Череп усе більше вивільнявся із землі, і вона зупинилася, дивлячись на скроневу кістку. На велику тріщину, яка тепер стала помітна.

Вони з колегою перезирнулися, обоє подумки відзначили: *«То була не природна смерть»*.

— Здається, викопали, — мовив Дальджіт. — Давайте підніmemo його.

Він розгорнув пластикове простирадло й опустив руки в розкопану яму. Акуратно дістав череп та нижню щелепу, частково прикріплену до нього помічними завітками коренів. Виклав скарб на пластик.

Певний час усі мовчали. Дивилися на розтрощену скроневу кістку.

Детектив Єйтс указав на металевий блиск в одному із зубів.

— Це пломба? — запитав він. — У тому зубі?

— Так. Але дантисти використовували амальгаму для пломб ще сотню років тому, — відповів Дальджіт.

— То це все одно може бути старе поховання.

— Де тоді рештки труни? Якщо це справжнє поховання, ма-ла б бути труна. І є ця невелика деталь. — Він показав на тріщину й підняв очі на двох детективів, що дивилися йому через плече. — Скільки б років цьому черепу не було, я гадаю, що це місце злочину.

Усі решта скупчилися навколо них, і Морі раптом здалося, наче з повітря висмоктали весь кисень. Дзижчання комарів перетворилося на пульсуюче ревіння. «Так спекотно», — подумала вона. Підвелася й пройшла на неслухняних ногах до краю лісу, де склепіння дубів та кленів давало омріяний затінок. Опустившись на великий камінь, вона охопила голову руками, думаючи: «Це мені за те, що не поснідала».

— Моро? — гукнув Баллард. — Усе гаразд?

— Ця спека. Мені треба трохи охолонути.

— Хочете води? У мене є трохи, якщо ви не проти пити з однієї пляшки.

— Дякую. Не завадило б.

Мора дивилася, як він іде до свого автомобіля. На сорочці зі спини розпливлися плями поту, схожі на крила. Він не особливо обирав шлях нерівним полем, просто йшов уперед, топтав чоботами розриту землю. Цілеспрямовано. Саме так ходив Баллард — як чоловік, який точно знав, що треба зробити, і брався за це.

Пляшка, яку він їй приніс, нагрілася від перебування в авті-ці. Мора жадібно ковтнула, тонка цівка води потекла підборіддям. Опустивши пляшку, вона побачила, що Баллард дивиться на неї. На мить вона перестала помічати дзижчання комах, гудіння чоловічих голосів на майданчику за кілька ярдів від них. Тут, у зеленкуватих тінях під деревами, вона зосередилася тільки на ньому. На тому, як він мимохідь торкнувся її руки, забираючи пляшку. На м'яких плямах світла на його волоссі та павутинні тоненьких зморшок біля кутиків очей. Вона почула, як Дальджіт кличе її на ім'я, але не відповіла, не відвернулася; і Баллард теж — його, здавалося, так само полонила ця мить. Вона подумала: «Один із нас мусить розірвати ці чари. Один із нас мусить випасти з них. Але я з цим не впораюсь».

— Моро? — Раптом поряд із нею опинився Дальджіт; вона й не почувала, як він підійшов. — У нас цікава проблема.

— Яка проблема?

— Ходіть подивіться на ту клубову кістку.

Мора поволі підвелася, тепер почувуючись упевненіше, у голові проясніло. Ковток води й хвилинка в затінку відкрили в неї друге дихання. Вони з Баллардом пішли слідом за Дальджітом до кістки, і вона побачила, що її колега вже розчистив ще шмат землі, відкривши інші тазові кістки.

— З цього боку я дістався до крижів, — мовив він. — Так що видно вихід із тазу і сідничний горб, отут.

Вона присіла біля нього. Нічого не говорила, тільки дивилася на кістку.

— То в чому проблема? — запитав Баллард.

— Треба відкопати решту, — мовила Мора й подивилася на Дальджіта. — Маєте ще одну лопатку?

Він передав їй інструмент; здавалося, у неї в руці знову ручка скальпеля. Раптом Мора опинилася у вирі роботи, з усіма її похмурими подробицями. Стоячи пліч-о-пліч на колінах, з лопатками в руках, вони з Дальджітом розгрібали кам'янисту землю. Кості були оповиті корінням дерев, яке приковувало їх до могили, і для того, щоб вивільнити таз, довелося розрізати плутанину коренів. Що глибше вони закопувалися, то швидше билосся її серце. Шукачі скарбів могли копати заради золота, вона ж — заради таємниць. Заради відповідей, які може дати тільки могила. З кожною лопаткою землі, яку вони відгрібали вбік, таз ставав усе виднішим. Вони працювали, наче в лихоманці, занурюючись усе глибше.

Коли нарешті перед ними опинився повністю відкритий таз, обидва були надто ошелешені, аби щось сказати.

Мора підвелася й підійшла до черепа, що досі лежав на пластиковому простирадлі. Ставши на коліна, зняла рукавички

й провела голими пальцями по очній ямці, відчула різкий вигин надочної дуги. Тоді перевернула череп, щоб оглянути потиличний виступ.

Щось не складалося.

Вона присіла, не встаючи з колін. У цій в'їдливій спеці її блузка просочилася потом. На прогалині тихо, чутно тільки дзижчання комах. З усіх боків височіли дерева, охороняючи це потайне місце. Дивлячись на непробивну зелену стіну, вона відчувала, що на неї теж звідти дивляться очі, наче сам ліс спостерігає за нею. Чекає на її наступний крок.

— Що таке, докторе Айлс?

Вона підняла очі на детектива Корсо.

— У нас проблема. Цей череп...

— Що з ним?

— Бачите ці важкі дуги над очними ямками? Гляньте сюди, на основу черепа. Якщо провести тут пальцем, відчуєте, що там є гуля. Називається потиличним виступом.

— І що?

— До нього кріпляться потиличні зв'язки, які сполучають м'язи заднього боку шиї із черепом. Те, який помітний цей виступ, говорить про потужні м'язи цієї людини. Це майже напевно чоловічий череп.

— І в чому проблема?

— Знайдений таз належить жінці.

Корсо дивився на неї. Тоді розвернувся на доктора Сінгха.

— Я повністю згоден із доктором Айлс, — сказав Дальджіт.

— Але це значить...

— Що у нас тут рештки двох окремих людей, — сказала Мора. — Чоловіка та жінки.

Вона підвелася, зустріла погляд Корсо.

— Питання в тому, скільки ще людей тут поховано?

На мить Корсо здавався надто переляканим, щоб відповісти. Тоді він обернувся й повільно обвів поглядом просіку, наче бачив її вперше.

— Шефе Ґрешем, — мовив він. — Нам знадобляться волонтери. Багато. Копи, пожежники. Я викличу команду з Огасти, але її не вистачить. Не на наші потреби.

— Про скількох людей ідеться?

— Скільки буде потрібно, щоб розібратися з цією ділянкою. — Корсо дивився на дерева навколо них. — Ми прочешемо кожен квадратний дюйм цього місця. Просіки, лісу. Якщо тут поховано більше ніж двоє, я їх усіх знайду.

12

Джейн Ріццолі виросла в передмісті Ревере, яке від центру Бостона відділяє лише сам міст Тобін. Це був робочий район зі схожими на коробки будинками на маленьких ділянках, місце, де щороку четвертого липня на мангалах у задніх дворах сичали ковбаски, а на ґанках гордовито розвівалися американські прапори. Родина Ріццолі пережила і хороші часи, й погані, до яких зокрема входили ті кілька страшних місяців, коли Джейн було десять і батько втратив роботу. Вона була достатньо доросла, щоб відчувати материн страх і ввібрати батьків злий відчай. Вони з братами знали, що це таке — жити на тонкій межі між комфортом та катастрофою, і хоча тепер у неї була цілком стабільна зарплатня, остаточно вгамувати шепіт дитячої непевності не вдавалося. Детектив завжди думала про себе як про дівчину з Ревере, яка виросла з мрією одного дня оселитися у великому будинку в заможнішому районі, де буде достатньо ванних кімнат, щоб не грукати щоранку в двері, вимагаючи своєї черги в душі. У тому будинку обов'язково буде цегляний димохід, і подвійні вхідні двері, і латунний молоток на них. Дім, на який вона нині дивилася зі свого авто, мав усе це і навіть більше: латунний молоток, подвійні вхідні двері й не один, а два димоходи. Усе, про що вона мріяла.

Але це був найогидніший із будинків, які вона коли-небудь бачила.

Інші споруди на цій вулиці у Східному Дедгемі були саме такі, які очікуєш побачити в затишному районі для середнього класу: гаражі на два авто, охайні дворики перед будинком. Автомобілі останніх моделей на під'їзних доріжках. Нічого кричущого, нічого такого, що вимагало б: «Дивися сюди». Але цей дім... що ж, він не просто вимагав уваги. Він верещав, аби його помітили.

Скидалося, що Тару, плантацію зі «Звіяних вітром», підхопив торнадо й переніс на міську вулицю. Двору як такого не було, тільки смужки землі обабіч, такі вузькі, що між стіною та сусідським парканом заледве можна було б проштовхати газонокосарку. Білі колони стояли вартовими на ґанку, де цілком могла б сидіти зі своїм почтом Скарлетт О'Хара, дивлячись на дорожній рух по Спраг-стріт. Це видовище змусило Джейн згадати Джонні Сільву зі старого району і те, як свою першу зарплатню він викинув на вишнево-червоний «Корвет». «Намагається вдати, що він не невдаха», — так сказав тоді її батько. «Малий ще не дійшов до того, аби виїхати з батьківського підвалу, а вже купує собі спортивне авто. Найбільші невдахи купують найбільші автівки».

«Або ж будують собі найбільші будинки в районі», — подумала Ріццолі, дивлячись на «Тару» на Спраг-стріт.

Вона вивільнила свій живіт із-за керма. Піднімаючись сходами, відчула, як малеча танцює степ на сечовому міхурі. Подумала: усе по черзі. Спочатку треба попросити показати їй убиральню. Дверний дзвінок не дзвонив, він бомкнув, наче дзвін собору, що збирає вірян до молитви.

Їй відчинила білявка, яка наче помешканням помилилася: не Скарлетт О'Хара, а класична волоока ціпочка — пишне волосся, великі груди, тіло запхане в рожевий спандекс спортивного костюма. Обличчя неприродно спокійне, — напевно, ботокс.

— Я детектив Ріццолі, приїхала до Теренса Ван Гейтса. Я йому телефонувала.

— О, так, Террі на вас чекає.

Голос дівчачий — високий, солодкий. У невеликих дозах це нічого, але за годину має здаватися, наче хтось нігтями по дошці шкрябає.

Ріццолі ступила до фойє, де негайно натрапила на велетенську картину на стіні. На ній була зображена ціпочка в зеленій вечірній сукні поряд із гігантською вазою з орхідеями. У цьому будинку все здавалося завеликим. Картини, стелі, груди.

— У його офісі зараз іде ремонт, так що він сьогодні працює з дому. Далі коридором і праворуч.

— Перепрошую... не знаю, як вас звати.

— Бонні.

Бонні, авжеж. Дуже підхоже ім'я.

— Тобто... місіс Ван Гейтс? — перепитала Ріццолі.

— Ага.

Статусна дружина. Ван Гейтсові має бути років сімдесят.

— Можна скористатися вбиральною? Я туди зараз бігаю чи не щодесьять хвилин.

Схоже, Бонні вперше помітила, що Ріццолі вагітна.

— О, дорогенька! Авжеж, припудрити носика можна ось тут.

Детектив ще ніколи не бачила вбиральні, фарбованої в рожевий, наче цукрова вата, колір. Унітаз стояв на підвищенні, наче трон, і на стіні поруч із ним розмістився телефон. Наче хтось волів би займатися справами, роблячи свої, гм, справи. Вона помила руки в рожевій мармуровій раковині рожевим милом, витерла рожевим рушником і втекла звідси.

Бонні зникла, але Ріццолі чула ритмічну музику для вправ і гупання ніг нагорі. Займається. «Мені теж треба буде відно-

вити форму, — подумала Ріццолі. — Але від рожевого спандексу я категорично відмовляюся».

Вона рушила далі коридором, шукаючи кабінет Ван Гейтса. Спочатку зазирнула до просторої вітальні з білим роялем, білим килимом та білими меблями. Біла кімната, рожева кімната. Що далі? Пройшла повз черговий портрет Бонні, цього разу зображеної в образі грецької богині, — біла сукня, крізь прозору тканину видно соски. Господи, та цим людям місце у Вегасі.

Нарешті детектив дійшла до кабінету.

— Містере Ван Гейтс?

Чоловік за столом із вишневого дерева відірвав погляд від паперів, і Ріццолі побачила водянисті блакитні очі, лице, що розпливлося й пом'якшало від віку, волосся кольору... який же то був колір? Деся між жовтим і помаранчевим. Ясна річ, не навмисно — невдале фарбування.

— Детектив Ріццолі? — запитав він, глянув на її живіт, і не зміг відвести очей, наче ніколи раніше не бачив вагітного копа.

«Зі мною говори, а не з черевом». Вона підійшла до столу, потиснула йому руку. Помітила, що його голова всяяна зрадницькими жмутками трансплантату і тонке волосся пробивається з нього в останній відчайдушній спробі відстояти свою мужність. Ось що отримуєш, коли береш собі статусну дружину.

— Сідайте, сідайте, — мовив Ван Гейтс.

Детектив опустила ся в гладеньке шкіряне крісло. Оглянула кімнату й помітила, що її декор радикально відрізняється від усього решти в домі. Традиційний юридичний стиль — темне дерево та шкіра. Червонуваті дерев'яні полиці заповнені юридичними журналами й підручниками. Ані натяку на рожевий колір. Очевидно, тут було його царство, зона без Бонні.

— Я насправді не знаю, чим можу вам допомогти, детективе. Усиновлення, про яке ви запитуєте, відбулося сорок років тому.

— Не така вже й прадавня історія.

Юрист засміявся.

— Сумніваюся, що ви тоді вже народилися.

Це що, докір? Він хоче сказати, що вона надто юна, щоб турбувати його такими запитаннями?

— Ви не пам'ятаєте людей, які стосувалися справи?

— Просто хочу сказати, що це було давно. Я тоді щойно випустився з юридичної школи. Знімав мебльований офіс, не мав секретаря. Сам відповідав на дзвінки. Брався за все, що мені траплялося — розлучення, усиновлення, пияцтво за кермом. Усе, що допомогло б оплачувати рахунки.

— І у вас, звісно ж, збереглися документи з тих старих справ.

— Вони в архіві.

— Де саме?

— «Файл Сейф» у Квінсі. Але перш ніж продовжити, мушу вам сказати, що сторони цієї конкретної справи наголосили на повній приватності. Біологічна мати не хотіла розкривати свого імені. Ці записи було запечатано багато років тому.

— Це розслідування вбивства, містере Ван Гейтс. Одна із двох усиновлених загинула.

— Так, я знаю. Але не можу збагнути, як це стосується її вдово-чаріння сорок років тому. Як це пов'язано з розслідуванням?

— Чому Анна Леоні вам телефонувала?

Ван Гейтс збентежився. Нічого з того, що було сказано згодом, уже не могло перекрити його початкової реакції, цього заскоченого виразу обличчя.

— Перепрошую?

— За день до того, як Анну Леоні вбили, вона телефонувала до вашого офісу зі свого номера в готелі «Тремонт», ми щойно

отримали дані з її телефону. Розмова тривала тридцять сім хвилин. Ви ж мали про щось говорити протягом цих тридцяти семи хвилин, не змусили ж бідолашну жінку чекати на лінії весь цей час.

Юрист мовчав.

— Містере Ван Гейтс?

— Ця... ця розмова була конфіденційна.

— Міс Леоні була вашою клієнткою? Ви виставили їй рахунок?

— Ні, але...

— Отже, ви не маєте зобов'язань юриста перед клієнтом.

— Але я зв'язаний конфіденційністю іншого клієнта.

— Біологічної матері.

— Ну, вона була моєю клієнткою. І віддала дітей за однієї умови: що її ім'я ніколи не буде розкрито.

— Це було сорок років тому. Вона могла й передумати.

— Я нічого про це не знаю. Не знаю, де вона. Не знаю навіть, чи вона досі жива.

— Це тому Анна вам телефонувала? Питала про матір?

Ван Гейтс відкинувся на спинку крісла.

— Усиновлених часто цікавить їхнє походження. Дехто з них стає одержимий цією темою, тому вони починають полювати на документи. Укладають тисячі доларів і чимало зусиль у пошуки матерів, які не хочуть, щоб їх знаходили. А якщо їх і знаходять, це дуже нечасто має той казковий кінець, на який люди сподіваються. Вона теж цього шукала, детективе. Казкового кінця. Іноді їм краще просто забути про все й жити далі своїм життям.

Ріццолі подумала про своє дитинство, свою родину. Вона завжди знала, хто вона така. Достатньо було погляду на батьків та дідусів з бабусями, щоб побачити в їхніх обличчях свою кров. Вона була однією з них, аж до самої ДНК, і байдуже, наскільки

родичі могли її бісити чи бентежити, вона знала, що вони всі рідні.

А от Мора Айлс ніколи не бачила себе в бабусиних очах. Чи йдучи вулицею, вона розглядала чужі обличчя в пошуках натяку на власні риси? Чи шукала знайомий вигин вуст чи схил носа? Ріццолі добре розуміла голод за знанням про своє походження. Бажання знати, що ти не окремий патичок, а гілка глибоко вкоріненого дерева.

Вона подивилася в очі Ван Ґейтсу.

— Хто справжня мати Анни Леоні?

Він тільки головою похитав.

— Ще раз вам скажу. Це не стосується вашого...

— Це мені вирішувати. Назвіть ім'я.

— Для чого? Щоб ви порушили спокійне життя жінки, яка, можливо, не хоче нагадувань про помилки своєї юності? Як це стосується вбивства?

Ріццолі схилилася ближче, поклала долоні на стіл. Агресивно втрутилася в його приватну власність. Милі солоденькі Бонні такого не роблять, а от дівчата-копи з Ревере цілком на це здатні.

— Можемо видати повістку на ваші документи, або ж я можу попросити ввічливо.

Мить вони просто дивилися одне на одного. Тоді юрист, капітулюючи, зітхнув.

— Гаразд, я не хочу більше через це проходити. Просто назву ім'я, домовились? Матір звали Амальтея Ленк. Їй було двадцять чотири, і їй дуже потрібні були гроші.

Ріццолі насупилася.

— Ви кажете, що їй заплатили за те, що вона віддала своїх дітей?

— Ну...

— Скільки?

— Солідну суму. Достатню, щоб почати життя спочатку.

— Скільки?

Ван Ґейтс кліпнув.

— Двадцять тисяч доларів кожне.

— За кожне *немовля*?

— Дві щасливі родини отримали дітей. Вона отримала гроші. Повірте, нині усиновителі платять значно більше. Ви знаєте, як зараз важко всиновити здорове біле немовля? Їх просто бракує. Питання попиту та пропозиції, от і все.

Ріццолі відсторонилася, нажахана тим, що жінка може продати своїх дітей за тверду й холодну готівку.

— Це все, що я вам можу сказати, — мовив юрист. — Якщо хочете дізнатися більше, то, може, вам, копам, варто обмінятися інформацією. Щоб не марнувати час.

Ця заява спантеличила Ріццолі. Тоді вона згадала слова, сказані Ван Ґейтсом трохи раніше: *«Я не хочу більше через це проходити»*.

— Хто ще розпитував про цю жінку? — спитала вона.

— Ви всі поводитесь однаково. Приходьте, погрожуєте зіпсувати мені життя, якщо я з вами не співпрацюватиму...

— То був інший коп?

— Так.

— Хто?

— Не пам'ятаю. То було кілька місяців тому, певно, я викинув його ім'я з голови.

— Для чого йому було це знати?

— Бо вона його намовила. Вони разом приходили.

— З ним приходила Анна Леоні?

— Він робив це для неї, робив їй послугу. — Ван Ґейтс пирхнув. — Копи нам усім мають робити послуги.

— Кажете, кілька місяців тому? Вони разом приходили до вас?

— Я саме це щойно сказав.

— І ви сказали їй ім'я матері?

— Так.

— То чому Анна Леоні телефонувала вам минулого тижня, якщо вже знала материне ім'я?

— Бо побачила якесь фото у «Бостон Глоуб». Жінку, дуже схожу на неї.

— Доктора Мору Айлс.

Він кивнув.

— Міс Леоні прямо мене запитала, і я їй відповів.

— Що саме?

— Що у неї була сестра.

13

Кістки змінювали все.

Мора збиралася того вечора повернутися додому, до Бостона. Натомість швидко забігла до котеджу, перебралася у джинси та футболку й приїхала на просіку вже на своєму авто. Подумала: «Ще трохи тут побуду й години до четвертої виїду». Але день котився до кінця, з Огасти приїхали криміналісти, а пошукові команди почали прочісувати територію за схемою, яку намалював Корсо, і Мора втратила лік часу. Вона зробила лише одну перерву — жадібно проковтнула сандвіч із куркою, принесений на майданчик волонтерами. На смак він був точнісінько як репелент, яким вона щедро оббризкала все обличчя, але Мора була така голодна, що радо вгризлася б і в суху скоринку. Утамувавши голод, вона знову натягнула рукавички, узяла лопатку й опустилася на землю поряд із доктором Сінгхом.

Четверта година прийшла й пішла.

Картонні коробки почали заповнюватися кістками. Ребра та поперекові хребці. Стегнові кістки та гомілки. Бульдозер насправді не сильно розкидав їх. Усі рештки жінки перебували в радіусі шести футів; чоловічі, захоплені в павутиння ожинкових коренів, лежали ще тісніше. Жертв було тільки дві, однак на те, щоб їх розкопати, пішов увесь день. Захоплена розкопками, Мора не могла змусити себе піти — не тоді, як у кожній лопаті землі, яку вона просіювала, міг ховатися якийсь приз: гудзик,

або куля, або зуб. Ще під час навчання в Стенфордському університеті вона провела ціле літо, працюючи на археологічних розкопках у Баха. Температура тоді була далеко за тридцять, і єдиний затінок давав їй крилатий капелюх, та вона працювала в найспекотніші години, керована лихоманкою шукачів скарбів, які завжди вірять, що наступна знахідка зовсім близько. Зараз, стоячи на колінах серед папороті, відмахуючись від мошви, вона відчувала цю ж лихоманку. Через неї вона копала весь день до вечора, коли на небо насунулися хмари і вдалині загуркотів грім.

Через неї й те тремтіння, яке огортало її від присутності Ріка Балларда.

Навіть просіваючи ґрунт, розбираючи коріння, вона відчувала його. Його голос, його близькість. Саме він приніс їй пляшку води, він передав їй сандвіч. Він зупинявся, щоб покласти руку на її плече й запитати, як їй ведеться. Колеги-чоловіки із судово-медичного бюро нечасто її торкалися. Можливо, через її відчужену поведінку або мовчазний сигнал того, що вона не хоче особистих контактів. Але Баллард не вагався, перш ніж узяти її за руку, торкнутися долонею спини.

Мора шарілася від його доторків.

Коли криміналісти почали збирати своє приладдя на ніч, вона спантеличено усвідомила, що вже сьома й сонце потроху сідає. М'язи боліли, одяг забруднився. Вона підвелася на тремтячі від виснаження ноги й дивилася, як Дальджіт заклеює дві коробки з рештками. Вони підхопили по одній і понесли через вирубку до його автомобіля.

— Після цього дня ви мені винні вечеру, Дальджіте.

— Ресторан «Жюльєн», обіцяю. Коли наступного дня буду в Бостоні.

— Повірте, я не забуду.

Доктор Сінгх завантажив коробки, зачинив дверцята авто. Тоді вони потиснули один одному брудні руки. Мора помахала йому, коли він від'їжджав. Пошукова команда майже вся вже роз'їхалася, лишилося кілька автівок.

І серед них — «Експлорер» Балларда.

Мора зупинилася, оглянула просіку, занурену в сутінки. Він стояв біля дерев, спиною до неї, говорив із детективом Корсо. Вона затрималася, сподіваючись: Рік помітить, що вона вже йде.

А що тоді? Чого вона хотіла між ними?

«Забирайся звідси, поки не виставила себе ідіоткою».

Вона різко розвернулася й пішла до автомобіля. Завела двигун і стрімко рвонула з місця, аж шини завищали.

У котеджі Мора зняла брудний одяг. Довго приймала душ, двічі намилювалася, аби повністю змити зі шкіри маслянистий репелент. Вийшовши з ванної, зрозуміла, що чистого одягу в неї не лишилося — вона ж планувала провести у Фокс Гарбор лише одну ніч. Тому відчинила дверцята шафи й довго дивилася на вбрання Анни. Увесь одяг був її розміру. Що ще вона могла вдягнути? Мора дістала літню сукню. Біла бавовна, трохи надто дівчача, як на її смак, але цього вологого й теплого вечора годилося вбратись у щось подібне. Надягаючи сукню через голову, вона відчула, як легка тканина цілує шкіру, і подумала — коли Анна востаннє розгладжувала цю сукню на собі, проводила рукою по стегнах, стягувала талію пояском? На тканині досі були помітні складки, там, де вона зав'язувала вузол. «Усі її речі, які я бачу, яких торкаюся, на всьому лишився її слід», — подумала вона.

Телефонний дзвінок змусив її розвернутися до нічного столика. Ще не взявши слухавку, вона вже знала, що це Баллард.

— Я не помітив, коли ви поїхали, — мовив він.

— Повернулася до будинку, прийняти душ. Вигляд мала зовсім уже безладний.

Детектив засміявся.

— Я сам почуваюся не надто чистим.

— Коли ви повертаєтеся до Бостона?

— Сьогодні вже пізно. Гадаю, затримаюся ще на ніч. А ви?

— Теж сьогодні не в гуморі сідати за кермо.

Мовчання.

— Ви знайшли, де зупинитися? — запитала Мора.

— Узяв із собою намет і спальний мішок. Стану в кемпінгу край дороги.

Їй знадобилося п'ять секунд, щоб прийняти рішення. П'ять секунд, щоб зважити всі можливості. І наслідки.

— Тут є вільна кімната, — сказала вона. — Можете скористатися нею.

— Я не хотів би вас обтяжувати.

— Ліжко стоїть порожнє, Ріку.

Пауза.

— Було б чудово. Але за однієї умови.

— Якої ж?

— Ви дозволите привезти вам вечерю. У закладі на Мейн-стріт можна купити їжу із собою. Нічого особливого, хіба що варені лобстери.

— Не знаю, як для вас, Ріку, але для мене лобстери — безперечно дещо особливе.

— Будете вино чи пиво?

— Гадаю, сьогодні пивний вечір.

— Приїду десь за годину. Не перебивайте апетит.

Мора повісила слухавку й раптом зрозуміла, наскільки вона голодна. Ще кілька хвилин тому вона була надто втомлена, щоб їхати до міста й подумувала про те, щоб пропустити вечерю

й раніше лягти спати. Але тепер вона відчувала голод не тільки за їжею, але й за компанією теж.

Вона блукала будинком, неспокійна, повна суперечливих бажань. Кілька вечорів тому вона вечеряла з Деніелом Брофі. Але церква вже давно заявила свої права на Деніела, з нею не посперечаєшся. Безнадійні справи бувають дуже спокусливими, але рідко приносять щастя.

Пролунав гуркіт грому, Мора підійшла до дверей. Сутінки на вулиці загусли до нічної темряви. Хоча вона не бачила спалахів блискавки, повітря здавалося зарядженим. Повним електрики можливостей. Дахом почали стукотіти краплі дощу, спочатку нерішуче, а тоді небо розчахнулося й над головою наче загупала сотня барабанщиків. Захоплена силою грози, вона стояла на ґанку й дивилася на зливу, відчуваючи, як жаданий прохолодний вітер ворушить її сукню, підіймає волосся.

Крізь срібло дощу засяяли фари.

Мора стояла на ґанку нерухомо, серце калатало, як той дощ, поки авто під'їжджало до будинку. З нього вийшов Баллард із великим пакетом та упаковкою із шести пляшок пива. Нахиливши голову під потоком води, він хлюпаючи забіг на ґанок.

— Не знав, що доведеться сюди плисти, — сказав він.

Жінка засміялася.

— Ходімо, дам вам рушника.

— Ви не проти, якщо я заскочу в душ? Так і не мав змоги помитися.

— Уперед. — Вона забрала в нього пакет із їжею. — Ванна кімната далі по коридору. У шафі є чисті рушники.

— Тільки дістану з багажника свої речі.

Мора віднесла їжу на кухню, поставила пиво в холодильник. Почула, як грюкнули двері, коли детектив повернувся до будинку. А тоді, за мить, — як біжить вода в душі.

Вона сіла за стіл і видихнула. «Це всього лиш вечеря. Одна ніч під спільним дахом». Їй пригадалася вечеря, яку вона кілька днів тому готувала для Деніела, і те, яким інакшим від самого початку був той вечір. Дивлячись на Деніела, вона бачила недосяжне. *«А що я бачу, коли дивлюся на Ріка? Можливо, більше ніж варто було б».*

Вода в душі вимкнулася. Мора сиділа нерухомо, прислухалася. Кожне відчуття раптово стало таким гострим, що їй здавалося, наче повітря шепоче, торкаючись її шкіри. Зовсім поряд пролунало рипіння кроків, і він увійшов, поширюючи запах мила, убраний у сині джинси та чисту сорочку.

— Сподіваюся, ви не проти вечері з босим чоловіком, — мовив Баллард. — Моє взуття надто брудне, аби тягнути його в дім.

Мора засміялася.

— Тоді я теж буду боса. Скажемо, що в нас пікнік. — Вона скинула сандалі й підійшла до холодильника. — Готові до пива?

— Уже кілька годин як готовий.

Жінка відкоркувала дві пляшки, передала одну йому. Посьорбуючи своє пиво, дивилася, як він закидає голову й робить великий ковток. «Я ніколи не побачу Деніела таким, — подумала вона. — Безтурботним, босоногим, із вологим після душу волоссям».

Вона відвернулася, зазирнула до пакета.

— То що ви принесли на вечерю?

— Зараз покажу.

Баллард приєднався до неї, почав викладати на стіл різного розміру згортки у фользі.

— Печена картопля. Розтоплене масло. Качани кукурудзи. І головна страва.

Він презентував Морі великий пластиковий контейнер, зняв кришку, відкриваючи двох яскраво червоних лобстерів, від яких досі йшла пара.

— І як їх розібрати?

— Ви не знаєте, як впоратися з цими штуками?

— Сподіваюся, ви знаєте.

— Нічого складного. — Із пакета з'явилися двоє щипців. —

Готові до операції, лікарю?

— Тепер я починаю нервувати.

— Питання техніки. Але спочатку треба вбратися, як годиться.

— Перепрошую?

З того ж пакета Баллард дістав пластикові фартухи.

— Ви знущаетесь.

— А ви думали, що в ресторанах ці штуки видають, аби виставити туристів ідіотами?

— Так.

— Та будьте ж ви людиною. Так ця гарненька сукня залишиться чистою.

Він став у неї за спиною, прилаштував фартух. Мора відчувала його подих у своєму волоссі, поки він зав'язував його в неї на шиї. Його руки трохи затрималися там, і доторк змусив її затремтіти.

— Тепер ваша черга, — м'яко промовила вона.

— Моя?

— Я не збираюся сидіти в цій сміховинній штуці сама.

Баллард покійно зітхнув і зав'язав фартуха на своїй шиї. Вони подивилися одне на одного, на однакових мультяшних лобстерів на нагрудниках, і розреготалися. Так, регочучи, і всілися за стіл. «Кілька ковтків пива на порожній шлунок, і я вже себе не контролюю, — подумала Мора. — І це так приємно».

Детектив узяв щипці.

— Що ж, докторе Айлс. Ми готові оперувати?

Вона взяла свої, тримаючи їх, як хірург, який збирається зробити перший надріз.

— Готові.

Дощ розмірено барабанив по даху, поки вони відламували клішні, трошили панцирі й відривали шматки солодкого м'яса. Виделки вони облишили, їли руками, слизькими від масла пальцями відкорковуючи пиво й розламуючи печені картоплини з теплою, пухкою серединкою. Сьогодні манери були забуті; це був пікнік, вони сиділи за столом босі й облизували пальці. Крадькома кидали погляди одне на одного.

— Так їсти значно веселіше, аніж ножем та виделкою, — сказала Мора.

— Ви ніколи не їли лобстерів голими руками?

— Вірите чи ні, це я вперше маю справу з таким, на якому ще лишився панцир. — Вона потяглася з серветкою, витерла з пальців масло. — Я ж не з Нової Англії. Переїхала сюди два роки тому, із Сан-Франциско.

— Ви мене здивували.

— Чому?

— Мені здавалося, що ви — типова янкі.

— Тобто?

— Стримана. Закрита.

— Я стараюся.

— Тобто, це не справжня ви?

— Ми всі граємо ролі. На роботі в мене є офіційна маска. Я вдягаю її, коли я доктор Айлс.

— А з друзями?

Мора відпила трохи пива, м'яко поставила пляшку.

— У Бостоні в мене поки небагато друзів.

— Чужинцям на це потрібен час.

Чужинка. Саме так вона й почувалася щодня. Дивилася, як копи поплескують один одного по спині. Чула, як вони роз-

мовляють про барбекю та софтбольні матчі, на які її ніколи не запросять, бо вона не одна з них, не коп. Професія стала стіною, яка відрізала її від них. А колеги-судмедексперти всі були одружені і теж не знали, що з нею робити. Привабливі розлучені жінки були незручні, бентежні. Чи то загроза, чи то спокуса, з якою ніхто не хотів мати справу.

— То що привело вас до Бостона? — запитав Баллард.

— Гадаю, мені треба було щось змінити в житті.

— Кар'єрні питання?

— Ні, не вони. Мені було доволі затишно в медичній школі — я трудилася патологоанатомом в університетській лікарні. До того ж мала змогу попрацювати з блискучими молодими ординаторами та студентами.

— Якщо не робота, то причиною має бути особисте життя. Вона опустила очі на стіл, на залишки вечері.

— Угадали.

— І тут ви скажете мені не лізти не в свої справи.

— Я розлучилася, от і все.

— Хочете про це поговорити?

Мора знизала плечима.

— Що тут скажеш? Віктор був яскравий, неймовірно харизматичний...

— Ого, я вже заздрю.

— Але важко бути заміжньою за таким. Надто велика напруга. Вигоряєш так швидко, що зрештою лишаєшся знесиленою. І він... — вона замовкла.

— Що?

Жінка потягнулася за пивом. Не поспішаючи ковтнула, тоді відставила пляшку.

— Він був не до кінця чесний зі мною, — сказала вона. — От і все.

Вона знала, що Ріку хочеться дізнатися більше, але він розчував цю нотку остаточності в її голосі. «Далі не заходити». Підвівся й пішов до холодильника, узяти ще пива. Відкоркував пляшки, передав одну їй.

— Якщо будемо говорити про колишніх, — сказав він, — нам знадобиться значно більше пива.

— Тоді не будемо. Якщо це болить.

— Може, болить саме тоді, як не говорити про це.

— Ніхто не хоче слухати про моє розлучення.

Він сів навпроти неї і перехопив її погляд.

— Я хочу.

Мора подумала, що ніхто ніколи так не зосереджувався на ній, і не могла відвести очі. Збагнула, що глибоко дихає, вбираючи запах дощу і густий тваринний аромат розплавленого масла. Вона побачила в ньому те, чого раніше не помічала. Біляві пасма у волоссі. Шрам на підборідді — тоненьку білу лінію під губою. Надщерблений передній зуб. «Я щойно зустрілася з цим чоловіком, — подумала вона, — але він дивиться на мене так, наче знає все життя». Десь далеко задзвонив її телефон, але відповідати вона не хотіла, тож він дзвонив, поки не замовк. Це було не схоже на Мору — не брати слухавку, але сьогодні все було інакше. Вона була інакша. Безтурботна. Жінка, яка ігнорує свій телефон і їсть голими руками.

Жінка, яка може переспати з чоловіком, якого ледве знає. Телефон знову задзвонив.

Цього разу наполегливість дзвінка нарешті привернула її увагу. Більше не можна було його ігнорувати. Мора нерішуче підвелася.

— Здається, треба відповісти.

Поки вона дійшла до спальні, телефон знову замовк. Вона набрала голосову пошту й почула два різних повідомлення, обидва від Ріццолі.

— Док, треба поговорити. Передзвоніть.

Голос на другому повідомленні звучав буркотливіше.

— Це знову я. Чому не відповідаєте?

Мора сіла на ліжко. Дивлячись на матрац, не могла не думати про те, що він достатньо широкий для двох. Зусиллям волі викинула цю думку з голови, глибоко вдихнула й набрала номер Ріццолі.

— Де ви? — вимогливо запитала Ріццолі.

— Досі у Фокс Гарбор. Вибачте, не встигла вчасно взяти слухавку.

— Ви там бачилися з Баллардом?

— Так, ми щойно повечеряли. Звідки ви знаєте, що він тут?

— Бо вчора він телефонував мені й питав, куди ви поділися.

Було схоже, що він може рушити за вами.

— Він в іншій кімнаті. Покликати його?

— Ні, я хотіла поговорити з вами. — Ріццолі помовчала. — Я сьогодні їздила до Теренса Ван Гейтса.

Різка зміна теми була для Мори наче удар батогом.

— Що? — спантеличено запитала вона.

— Ван Гейтс. Ви мені казали, що саме він...

— Так, я знаю, хто він. Що він вам розповів?

— Дещо цікаве. Про всиновлення.

— Він говорив з вами про нього?

— Так. Просто диво, як люди, буває, розкриваються, якщо махнути перед ними значком. Він розповів, що кілька місяців тому ваша сестра приїздила до нього. Як і ви, вона намагалася знайти свою рідну матір. Він відбрехався від неї так само, як і від вас. Документи запечатано, мати хотіла конфіденційності, бла-бла-бла. Тому вона повернулася, захопивши з собою друга, який зрештою переконав Ван Гейтса в тому, що в його ж власних інтересах повідомити їм ім'я матері.

— І він послухався?

— Саме так.

Мора так сильно притиснула слухавку до вуха, що чула, як у ній гупає її ж власний пульс. М'яко сказала:

— То ви знаєте, хто моя мати.

— Так. Але є ще дещо...

— Скажіть мені її ім'я, Джейн.

Пауза.

— Ленк. Її звати Амальтея Ленк.

«Амальтея. Мою матір звати Амальтея».

Мора видихнула, переповнена вдячністю.

— Дякую! Господи, не віриться, що я нарешті знаю...

— Чекайте. Я не закінчила.

Голос Ріццолі звучав застережливо. Наближалось щось погане. Щось таке, що не сподобається Морі.

— Що таке?

— Друг Анни, який говорив з Ван Ґейтсом.

— Так?

— То був Рік Баллард.

Мора залякла. З кухні було чути дзенькіт посуду, сичання води в крані. «Я провела з ним увесь день і раптом довідуся, що не знаю, яка він насправді людина».

— Док?

— То чому він мені не сказав?

— Я знаю чому.

— І чому ж?

— Краще його запитайте. Нехай розповість вам усе решту.

Повернувшись на кухню, Мора побачила, що Баллард прибрав зі столу й викинув у сміття панцирі лобстерів. Він стояв біля раковини, мив руки й не знав, що вона спостерігає за ним від дверей.

— Що ви знаєте про Амальтею Ленк? — спитала вона.

Він завмер, не розвертаючись. Минула довга мить мовчання. Тоді Рік простягнув руку до рушника й не поспішаючи витер руки. «Відтягує відповідь», — подумала Мора. Але вона не прийняла б жодного вибачення, ніякі його слова не змінили б ту недовіру, яку вона зараз відчувала.

Нарешті він повернувся обличчям до неї.

— Я сподівався, що ви не дізнаєтеся. Амальтея Ленк — не та жінка, яку вам хотілося б знати, Моро.

— Вона моя мати? Чорт забирай, хоч це мені скажіть.

Несміливий кивок.

— Так.

Ось, він сказав, він підтвердив. Минула ще мить, поки вона перетравлювала те, що він приховав від неї таку важливу інформацію. Увесь цей час Баллард спостерігав за нею з тривогою в очах.

— Чому ви мені не сказали? — запитала вона.

— Я тільки про вас думав, Моро. Про ваші інтереси...

— Хіба правда не в моїх інтересах?

— Не в цій справі.

— І що це, в біса, має означати?

— Я зробив помилку з вашою сестрою, серйозну помилку. Вона так сильно хотіла знайти матір, і я подумав, що можу в цьому їй допомогти. Я й гадки не мав, що все так обернеться. — Він зробив крок до неї. — Я намагався захистити вас, Моро, бо бачив, як це вплинуло на Анну. Не хотів, щоб і з вами так вийшло.

— Я не Анна.

— Але ви такі схожі. Ви така схожа на неї, що це мене лякає. Ідеться не лише про зовнішність, але й про те, як ви мислите.

Мора саркастично всміхнулася.

— То ви тепер читаєте мої думки?

— Не думки. Вашу особистість. Анна була завзята, коли хотіла щось дізнатися, міцно трималася за це. І ви все копаєте й копаєте, аж поки не знайдете відповіді. Як от сьогодні копали в лісі. Це не ваша робота, не ваша юрисдикція. Ви не мали причин там бути — окрім щирої цікавості. І впертості. Ви хотіли знайти ті кістки, і — знайшли. Анна теж такою була. — Баллард зітхнув. — Мені просто прикро, що вона знайшла те, що розкопувала.

— Ким була моя мати, Ріку?

— Вона жінка, з якою не варто зустрічатися.

Мора не одразу повністю зрозуміла значення цієї відповіді.

Теперішній час.

— Моя мати жива.

Він кивнув вагаючись.

— І ви знаєте, де її знайти.

Відповіді не було.

— Чорт забирай, Ріку! — вибухнула вона. — Чому ви просто не скажете мені?

Баллард пішов до столу, сів, наче занадто втомився, щоб продовжувати цей бій.

— Бо я знаю, що вам буде боляче чути факти. Особливо через те, ким ви є, чим заробляєте на життя.

— До чого тут моя робота?

— Ви працюєте з правоохоронцями. Допомогаєте притягнути вбивць до відповідальності.

— Я нікого не притягую, просто надаю факти. Іноді факти — це не те, чого вам, копам, хочеться.

— Але ви працюєте на *нашому* боці.

— Ні. На боці *жертв*.

— Гарзд, на боці жертв. Саме тому вам і не сподобається те, що я про неї розповім.

— Поки ви нічого не сказали.

Він зітхнув.

— Добре. Певно, варто почати з того, де вона зараз живе.

— Уперед.

— Амальтея Ленк, жінка, котра віддала вас на всиновлення, ув'язнена в закладі Массачусетського управління виправних установ у Фремінгемі.

У Мори раптом підкосилися коліна, вона опустила на стілець навпроти Балларда. Відчула, як ковзнула рукою по пролитому маслу, що затверділо на столі. Свідчення радісної вечери, яку вони ділили менш ніж годину тому, до того, як її всесвіт перевернувся.

— Моя мати у в'язниці?

— Так.

Мора дивилася на нього й не могла змусити себе поставити очевидне наступне запитання, бо боялася почути відповідь. Але вона вже зробила перший крок цією дорогою і, хоча не знала, куди вона її заведе, повертатися було пізно.

— Що вона зробила? Чому вона за ґратами.

— Її ув'язнили довічно. За подвійне вбивство.

— Тому я й не хотів, щоб ви про це знали, — мовив Баллард. — Я бачив, як це вплинуло на Анну. Знати в чому винна її мати, знати, чия кров тече в її венах... Ніхто не хоче такого родоводу, не хоче мати в родині вбивцю. Звісно ж, вона не хотіла в це вірити. Вирішила, що це має бути помилка, що її мати може бути невинна. Але побачившись із нею...

— Чекайте. Анна бачила нашу матір?

— Так. Ми з нею поїхали разом до Фремінгема. До жіночої в'язниці. Це була ще одна помилка, бо цей візит ще більше спантеличив її щодо провини матері. Вона не могла прийняти того, що її мати — чудов...

Він зупинився.

«Чудовисько. Моя мати — чудовисько».

Злива вщухла, лишилось неголосне постукування крапель по даху. Хоча гроза минула, Мора досі чула її відгомін десь у напрямку моря. Але на кухні було дуже тихо. Вони сиділи за столом одне навпроти одного. Рік спостерігав за нею із тихою стурбованістю, наче боявся, що вона розіб'ється. «Він мене не знає, — подумала вона. — Я не Анна. Я не розвалюся. І мені не потрібен клятий хранитель».

— Розкажіть мені решту, — сказала Мора.

— Решту?

— Ви сказали, що Амальтею Ленк звинуватили в подвійному вбивстві. Коли це було?

— Близько п'яти років тому.

— Ким були жертви?

— Це нелегко розповідати. А вам нелегко буде чути.

— Поки ви мені сказали, що моя мати — вбивця. Здається, я непогано це сприймаю.

— Краще за Анну, — визнав Баллард.

— То скажіть мені, ким були жертви, і нічого не випускайте. Це те, чого я терпіти не можу, Ріку, — коли від мене приховують правду. Я була дружиною чоловіка, який надто багато від мене приховував. Саме тому наш шлюб закінчився. Я більше це не толеруватиму, ні від кого.

— Гарзд. — Він нахилився до неї, подивився у вічі. — Ви хочете подробиць, тоді я буду жорстоко відвертий. Бо подробиці жорстокі самі по собі. Жертвами стали дві сестри, Тереза та Ніккі Веллс, тридцять п'ять і двадцять вісім років, із Фітчбурга, штат Массачусетс. Вони застрягли край дороги, шину спустило. Був кінець листопада, несподівано розгулялася снігова буря. Вони, певно, думали, що їм пощастило, коли авто підїхало

до узбіччя, щоб їх підвезти. За два дні їхні тіла знайшли милях у тридцяти звідти, у вщент спаленій хижці. Через тиждень після того поліція Вірджинії зупинила Амальтею Ленк за порушення правил дорожнього руху. Виявилось, що номери на машині крадені. Тоді ззаду на бампері знайшли сліди крові. Коли копи обшукали автівку, в багажнику знайшли гаманці жертв і лом із відбитками Амальтеї. Пізніше дослідження виявило там ще й сліди крові. Крові Ніккі й Терези. Останні докази записала камера на заправці в Массачусетсі. Амальтея Ленк на записі набирає бензин у пластикову ємність. Бензин, за допомогою якого вона спалила тіла жертв.

Їхні погляди зустрілися.

— Ну от. Жорстока правда. Ви цього хотіли?

— Яка була причина їхньої смерті? — запитала Мора на диво спокійним, холодним голосом. — Ви сказали, що тіла спалили, але як саме було вбито тих жінок?

Баллард подивився на неї, наче не до кінця приймаючи її самовладання.

— Рентген решток показав, що в обох жінок були тріщини в черепах, імовірно, від цього ж таки лома. Молодшу сестру, Ніккі, так сильно вдарили, що кістки обличчя ввалилися всередину, лишивши сам тільки кратер. Таким жорстоким був цей злочин.

Мора замислилася про те, що він їй розповів. Про засніжену дорогу й двох безпорадних сестер. Коли біля них зупинилася жінка, вони мали причини довіряти цій добрій самаритянці, особливо старшого віку. Сивій. Жінки допомагають жінкам.

Вона підняла очі на Балларда.

— Ви сказали, що Анна не вірила в її вину.

— Я тільки сказав вам те, що вони говорили на суді. Про лом, відео з заправки. Украдені гаманці. Будь-які присяжні засудили б її.

- Це трапилося п'ять років тому. Скільки тоді було Амальтеї?
- Не пам'ятаю. За шістдесят.
- І вона змогла підкорити і вбити двох значно молодших жінок?
- Господи, ви робите те ж саме, що й Анна. Сумніваєтеся в очевидному.
- Бо очевидне не завжди буває правдою. Будь-яка повносправна людина буде відбиватися чи втече. Чому ж Тереза та Ніккі не втекли?
- Певно, були заскочені зненацька.
- *Обидві?* Чому хоч одна не втекла?
- Одна з них була не зовсім повносправна.
- Що ви хочете сказати?
- Молодша сестра, Ніккі. Вона була на дев'ятому місяці вагітності.

14

Метті Первіс не знала, день надворі чи ніч. У неї не було годинника, тож стежити за тим, як минають години чи дні, вона не могла. Це було найважче — не знати, скільки вона вже провела в цьому ящику. Скільки ударів серця, скільки подихів минуло наодинці зі страхом. Вона намагалася рахувати секунди, тоді хвилини, але здалася після всього лиш п'яти. То була марна вправа, навіть якщо й відвертала від відчаю.

Вона вже дослідила кожен квадратний дюйм своєї в'язниці. Не знайшла жодного слабкого місця, жодної щілини, яку можна було б розширити чи розкопати. Розстелила на підлозі ковдру, щоб тверді дошки стали трохи м'якшими. Навчилася користуватися пластиковим судном, не надто розхлюпуючи. Навіть у полоні в ящику життя стає рутинною. Поспати. Сьорбнути води. Помочитися. Стежити за часом їй насправді допомагав хіба що запас їжі. Скільки шоколадок вона з'їла, скільки лишилося.

У мішку лежав іще з десяток.

Метті поклала до рота шматочок шоколаду, однак жувати не стала — дозволила солодко розпливитися на язичку. Вона завжди любила шоколад, ніколи не могла пройти повз кондитерську, не зупинившись, аби помилуватися трюфелями, які скидалися на темні самоцвіти в паперових гніздечках. Подумала про гірке какао й вишневу начинку в тартах, про те, як ромовий сироп

цівкою стікає підборіддям — це зовсім не те, що простий батончик. Але шоколад є шоколад, і вона смакувала те, що мала.

Це не триватиме довіку.

Жінка подивилася на зібгані обгортки, що засмічували її в'язницю, з розпачем подумала, скільки їжі вже з'їла. Коли вона скінчиться, що буде далі? Авжеж, буде іще. Для чого викрадачеві спочатку давати їй запас води та їжі, а тоді, за кілька днів, переставати голодувати?

«Ні, ні, ні. Я маю жити, а не померти».

Метті підняла обличчя до ґрат, глибоко вдихнула повітря. «Я маю жити, — усе повторювала вона собі. — Я маю жити».

«Чому?»

Вона сперлася на стіну, і це єдине слово відлунням забилося в голові. Єдина відповідь, яка спадала на думку, — викуп. «Що за дурень цей викрадач. Повівся на Двейнову ілюзію. «БМВ», годинник «Брейтлінг», дизайнерські краватки». *Коли ти за кермом такого авто, ти — частина іміджу.* Вона істерично розреготалася. «Мене викрали через імідж, створений на позичені гроші. Двейн не може собі дозволити заплатити викуп».

Вона уявила, як він заходить до їхнього дому й розуміє, що її немає. «Він побачить, що моє авто в гаражі, а стілець на підлозі, — подумала вона. — Це не матиме сенсу, аж поки він не помітить записку про викуп. Поки не прочитає вимогу заплатити. Ти ж заплатиш, правда?»

«Правда ж?»

Світло ліхтарика раптом потьмяніло. Вона перехопила його, постукала об долоню. Він замигтів яскравіше, тоді знову став тьмяним. «Господи, батарейки. Ідіотко, не треба було вмикати його так надовго!» Метті покопирсалася в пакеті, дістала нові батарейки. Вони випали, розкотилися у всіх напрямках.

Світло згасло.

Темряву заповнило її власне дихання. Скигління від зростаючої паніки. «Гаразд, Метті, гаразд. Припини. Ти знаєш, що батарейки є, треба просто правильно їх уставити».

Вона обмацала підлогу, збираючи батарейки. Глибоко вдихнула, розкрутила ліхтарик, обережно поклала ковпачок на коліно. Дістала використані батарейки, поклала збоку. Робила все в непроглядній темряві. Якби вона загубила щось життєво важливе, то могла б ніколи й не знайти без світла. «Легше, Метті. Ти вже міняла батарейки. Просто встав їх до ліхтарика, плюсом уперед. Одна, дві. Тепер закрути ковпачок...»

Світло несподівано спалахнуло, яскраве й прекрасне. Метті зітхнула і сперлася на спину, така виснажена, наче щойно пробігла цілу милю. «У тебе знову є світло, то бережи його. Не змарнуй знову». Вона вимкнула ліхтарик і сиділа в темряві, цього разу дихаючи рівно, повільно. Без паніки. Може, вона й сліпа зараз, але її палець лежить на вимикачі і може видобути світло будь-коли. *«Я це контролюю»*.

Чого вона не контролювала, сидячи тут у темряві, так це страхів, які нині атакували її. «Двейн уже має знати, що мене викрали, — думала вона. — Він прочитав записку або отримав дзвінка. Або гроші, або дружина. Він заплатить, авжеж заплатить». Метті уявила, як він несамовито благає анонімний голос по телефону: *«Не зашкодьте їй, благаю, не зашкодьте!»*. Як схлипує за столом на кухні — йому так прикро через ті злі слова, які він їй говорив, через те, що змушував її почуватися дрібною та незначною в сотню різних способів. Тепер йому хотілося забрати свої слова назад, сказати їй, яка вона важлива для нього...

«Ти мариш, Метті».

Вона міцно заплющила очі від болю, що, здавалося, розітнув їй груди й затиснув серце в жорстокому кулаці.

«Ти знаєш, що він тебе не любить. Уже кілька місяців це знаєш».

Огорнувши руками живіт, вона обійняла і себе, і маля. Зіщулившись у куточку своєї в'язниці, жінка більше не могла відгороджуватися від правди. Згадала, з якою огидою він дивився на її живіт, коли вона якось ввечері вийшла з душу. Або ті вечори, коли вона підходила, щоб поцілувати його в шию, а він відганяв її. Чи ту вечірку в домі Евереттів, два місяці тому, коли вона його загубила, а потім знайшла в альтанці на задньому дворі — він фліртував із Джен Гокмайстер. Були натяки, стільки натяків, які вона ігнорувала, бо вірила у справжнє кохання. Вірила з того самого дня, коли її познайомили з Двейном Первісом на вечірці на честь дня народження, і вона знала, що він для неї саме той, попри деякі моменти, які мали б її збентежити. Попри те, що коли вони зустрічалися, кожен платив за себе, чи те, що проходячи повз дзеркало, він не міг не зупинитися, самозакохано поправляючи зачіску. Дрібниці не мали особливого значення, бо ж їх звела разом любов. Так вона собі казала — красива брехня, яка могла стосуватися іншого роману, можливо, роману, який вона бачила десь у кіно, але не її стосунків. Не її життя.

Її життям було ось це. Замкнена в ящику, чекає на викуп від чоловіка, який не хоче її повернення.

Метті подумала про справжнього Двейна, а не вигаданого, який сидить на кухні й читає записку про викуп. *«У нас твоя дружина. Якщо не заплатиш мільйон доларів...»*

Ні, то забагато. Жоден нормальний викрадач стільки не вимагатиме. Скільки сьогодні просять за дружин? Сто тисяч доларів звучить реальніше. Та й навіть так Двейн не поспішатиме. Зважить усі свої активи. Бехи, будинок. Скільки коштує дружина?

«Якщо ти мене любиш, якщо хоч колись мене любив, ти заплатиш. Будь ласка, будь ласка, заплати».

Жінка лягла на підлогу, охопивши себе руками, і поринула у відчай. У свій власний ящик, темніший і глибший за будь-яку в'язницю, в яку її могли б запхати.

— Жіночко. Жіночко.

Метті залякла, почавши схлипувати, не певна, чи цей шепіт був справжній. Ну от, їй уже вчуваються голоси. Вона божеволіє.

— Скажіть що-небудь, жіночко.

Вона увімкнула ліхтарик, спрямувала промінь угору. Звідти й лунав голос — із вентиляції.

— Ви мене чуєте?

Голос був чоловічий — низький, медоточивий.

— Хто ви? — запитала вона.

— Ви їжу знайшли?

— Хто ви?

— Обережніше з нею, вам мусить вистачити.

— Мій чоловік вам заплатить, я знаю. Будь ласка, випустіть мене звідси!

— Вам ніде не болить?

— Що?

— Не болить?

— Я просто хочу вийти! *Випустіть* мене!

— Коли час прийде.

— Скільки ви мене тут протримаєте? Коли ви мене випустите?

— Пізніше.

— Що ви хочете сказати?

Мовчання.

— Агов! Агов, містере! Скажіть моему чоловікові, що я жива. Скажіть, що він *мусить* вам заплатити!

Зарипіли віддаляючись кроки.

— Не йдіть! — заверещала Метті. — Випустіть мене!

Почала гатити по стелі, волаючи:

— Ви маєте мене *випустити*!

Кроків більше не було чути. Жінка дивилася на ґрати. «Він сказав, що повернеться, — думала вона. — Він повернеться завтра. Двейн йому заплатить, і він мене випустить».

Тоді вона дещо збагнула. *Двейн*. Голос із вентиляції і словом не згадав її чоловіка.

15

Джейн Ріццолі кермувала, як годиться справжній мешканці Бостона: не вагаючись, натискала на клаксон, віртуозно маневрувала дорогою до магістралі серед припаркованих у два ряди автівок. Вагітність не зробила її м'якшою, навпаки, вона ще нетерплячіше реагувала на те, що інші автомобілі наче змовилися затримувати її на кожному перехресті.

— Навіть не знаю, док, — мовила вона, постукуючи пальцями по керму, поки на табло світлофора змінювалися червоні цифри. — Це подіє вам на голову. Ну от для чого вам з нею зустрічатися?

— Принаймні я знатиму, хто моя мати така.

— Ви знаєте її ім'я. Знаєте її злочин. Невже цього не досить?

— Не досить.

За ними заволав клаксон. Загорілося зелене світло.

— Мудило, — сказала Ріццолі та з ревінням помчала через перехрестя.

Вони рушили магістраллю на захід до Фремінгема, «Субару» Ріццолі здавався карликом серед загрозливого конвою фур та позашляховиків. Усього лише два дні на тихих дорогах Мена, і повернення на переповнене шосе шокувало Мору: одна дрібна помилка, мить неуважності — ось і все, що відділяло життя від смерті. Її бентежило те, як швидко й безстрашно їздила Ріццолі, — сама вона ніколи не ризикувала, мала найбезпечніше

авто, подвійні повітряні подушки, ніколи не дозволяла стрільці рівня пального падати нижче чверті, і тепер було непросто віддати контроль у чужі руки. Особливо коли двотонні вантажівки ревли в кількох дюймах від її вікна.

Тільки коли вони з'їхали з головної магістралі на 126-те шосе, яке йшло через Фремінгем, Мора заспокоїлася й відкинулася на спинку сидіння, не намагаючись учепитися в дошку приладів. Однак тепер перед нею постали інші страхи, не схожі на фури й стрімку сталь. Найбільше вона боялася постати віч-на-віч із собою.

І зненавидіти те, що побачить.

— Ви будь-коли можете передумати, — зауважила Ріццолі, наче читала її думки. — Тільки скажіть, і я розверну авто. Можемо поїхати до «Френдлі», випити кави. Може, з'їсти пирога.

— Вагітні колись припиняють думати про їжу?

— Ця вагітна — ні.

— Я не передумую.

— Добре, добре. — Ріццолі трохи помовчала. — До мене зранку навідався Баллард.

Мора подивилася на неї, але погляд детектива був прикутий до дороги, що лежала перед ними.

— Чому?

— Хотів пояснити, чому не сказав нам про вашу матір. Слухайте, я знаю, що ви на нього зла, док. Але, як на мене, він намагався вас захистити.

— Це він так сказав?

— Я йому вірю. Може, навіть погоджуюся з ним. Я теж думала про те, щоб приховати це від вас.

— Але ж не приховали. Ви зателефонували мені.

— Я про те, що я розумію, чому він не хотів вам казати.

— Те, що він замовчав це від мене, нічим не виправдати.

— У чоловіків буває, розумієте? У копів, можливо, теж — хочеться захистити жіночку...

— І приховати правду?

— Я просто розумію, що його спонукало.

— А вас це не розізлило б?

— Ще й як.

— То чому ви його захищаєте?

— Бо він той ще красень?

— Я вас прошу.

— Я вам кажу, що йому справді дуже прикро. Але, гадаю, він і сам намагався це вам пояснити.

— Я була не в гуморі для вибачень.

— То й далі будете на нього злитися?

— Чому ми взагалі це обговорюємо?

— Не знаю. Гадаю через те, як саме він про вас говорив. Наче між вами там щось сталося. То сталося?

Мора відчула на собі допитливий погляд копа й зрозуміла: якщо збреше, Ріццолі це помітить.

— Мені зараз не хочеться складних стосунків.

— І що в них складного? Ну, крім того, яка ви на нього зла.

— Дочка. Колишня дружина.

— Чоловіки його віку — усі ветерани. У всіх будуть колишні дружини.

Мора не зводила очей із дороги.

— Знаєте, Джейн, не всім жінкам судилося вийти заміж.

— Я теж так думала, і гляньте, що зі мною сталося. То я терпіти його не можу, а назавтра вже не можу викинути його з голови. Ніколи не думала, що так вийде.

— Гебріел — один з хороших хлопців.

— Так, він дуже чесний. Але річ у тому, що він теж намагався повернути той трюк, що й Баллард, намагався захистити

мене, як мачо. І мене це бісило. Просто ніяк не передбачиш, яким насправді виявиться хлопець.

Морі згадався Віктор. Катастрофа їхнього шлюбу.

— Ні. Не передбачиш.

— Але можна почати з того, що звернути увагу на реальне, на те, що може бути. І забути про тих, з ким нічого не вийде.

Ріццолі не назвала імені, але Мора знала, що обидві вони подумали про Деніела Брофі. Уособлення неможливого. Звабливий міраж, який вона могла пронести з собою крізь роки, крізь десятиліття, аж до старості. І лишитися зрештою сама.

— Нам сюди, — сказала детектив, звертаючи на Лорінг-драйв.

Серце Мори закалатало, коли вона побачила вказівник до колонії Фремінґема. *«Час стати віч-на-віч із тим, хто я насправді така».*

— Ви ще можете передумати, — мовила Ріццолі.

— Ми про це вже говорили.

— Так, просто хотіла нагадати, що ще можна розвернутися.

— А ви б розвернулися, Джейн? Якби все життя думали про те, хто ваша матір, який у неї вигляд — ви б кинули це ось так? Зовсім поряд із тим, щоб нарешті здобути відповіді на всі питання, які у вас коли-небудь виникали?

Ріццолі подивилася на неї. Завжди бурхлива, завжди в епіцентрі того чи іншого буревію, зараз вона дивилася на Мору зі спокійним розумінням.

— Ні, — відповіла вона. — Я б не відступила.

В адміністративному крилі будівлі Бетті Коул Сміт вони обидві показали свої документи й розписалися в журналі. За кілька хвилин до них спустилася суперінтендант Барбара Герлі. Мора чекала побачити імпозантну тюремну наглядачку, але ця жінка

більше скидалася на бібліотекарку — волосся було радше сиве, ніж каштанове, струнка фігура затягнута в брунатну спідницю та рожеву бавовняну блузку.

— Приємно познайомитися, детектив Ріццолі, — привіталася Герлі й розвернулася до Мори. — А ви доктор Айлс?

— Так. Дякую, що погодилися на зустріч. — Вона теж простягнула руку для прохолодного й стриманого потиску.

«Вона знає, хто я, — подумала Мора. — Знає, чому я тут».

— Ходімо до мого кабінету. Я дістала для вас її справу.

Герлі повела їх уперед. Рухалася спритно й діловито. Жодного зайвого руху, навіть не озирнулася перевірити, чи встигають за нею відвідувачки. Вони зайшли до ліфта.

— Це ж заклад четвертого рівня? — поцікавилася Ріццолі.

— Так.

— Хіба це не середній рівень безпеки? — запитала Мора.

— Ми працюємо над створенням шостого рівня. Це єдина в Массачусетсі жіноча виправна колонія, так що наразі доводиться мати справу з найрізноманітнішими правопорушницями.

— Навіть із серійними вбивцями? — спитала Ріццолі.

— Якщо особа жіночої статі винна в злочині, її доправляють сюди. У нас немає тих проблем із безпекою, з якими доводиться мати справу чоловічим закладам. Та й підхід у нас дещо інший. Ми наголошуємо на лікуванні, на реабілітації. У багатьох наших ув'язнених проблеми із психічним здоров'ям та зловживанням речовинами. До того ж у багатьох із них є діти, тому доводиться розбиратися з проблемами розлуки матерів та дітей. Коли закінчуються години відвідування, тут проливається чимало дитячих сліз.

— А Амальтея Ленк? З нею є якісь особливі проблеми?

— Ну... — Герлі завагалася, не дивлячись на них. — Трохи є.

— Наприклад?

Двері ліфта відчинилися, Герлі вийшла.

— Це мій кабінет.

Жінки пройшли через приймальню. Дві секретарки підняли очі на Мору, тоді швидко зосередилися знову на своїх комп'ютерах. «Усі уникають мого погляду, — подумала вона. — Що вони бояться побачити?»

Суперінтендант провела їх до кабінету, зачинила двері.

— Сідайте, будь ласка.

Кімната здивувала Мору. Вона думала побачити відображення самої Герлі — діловите, без прикрас. Але на всіх стінах висіли знімки усміхнених облич. Жінки з немовлятами, діти з охайними зачісками у випрасуваних сорочках. Наречені в оточенні зграйки дітей. Його, її, їхніх.

— Мої дівчата, — усміхнулася до світлин Герлі. — Ті, хто зміг повернутися до суспільства, ті, хто зробив правильний вибір і змінив своє життя. На жаль... — Її усмішка згасла. — На жаль, Амальтеї Ленк на цій стіні ніколи не буде.

Вона сіла за стіл і пильно подивилася на Мору.

— Сумніваюся, що ваш візит — хороша ідея, докторе Айлс.

— Я ніколи не бачила свою біологічну матір.

— Саме це мене й тривожить. — Герлі відкинулася на спинку стільця, вивчаючи її. — Ми всі прагнемо любити своїх матерів. Хочемо, щоб вони були особливими жінками, бо це робить нас, їхніх дочок, особливими.

— Я не сподіваюся, що полюблю її.

— А на що ви сподіваєтеся?

Це питання змусило Мору завагатися. Вона згадала ту матір, яку вигнала в дитинстві, відколи кузен жорстоко вибавив її правду: Мора в сім'ї не рідна, саме тому в родині білявих вона єдина мала чорне волосся. І тоді вона придумала собі казкову матір, з огляду на сам лиш колір волосся. Італійська спадкоє-

миця була вимушена віддати на всиновлення дочку, скандально понесена поза шлюбом. Або ж іспанська красуня, покинута коханим, трагічно померла від розбитого серця. Як Герлі й сказала, вона завжди вигадувала щось незвичне, навіть екстраординарне. І от тепер мала зустрітися не з фантазією, а з реальною жінкою. Від цієї перспективи в неї пересохло в роті.

— Чому ви вважаєте, що їм не варто зустрічатися? — запитала у Герлі Ріццолі.

— Я всього лиш прошу обережно поставитися до цієї зустрічі.

— Чому? Ув'язнена небезпечна?

— Не в тому сенсі, що вона може фізично напасти. Насправді зовні вона доволі покірна.

— А всередині?

— Подумайте про те, що вона скоїла, детективе. Скільки люті потрібно для такого удару ломом, який розтрощить жінці череп? І тепер спробуйте відповісти на запитання: яка Амальтея Ленк усередині? — Герлі глянула на Мору. — Ви маєте піти на це із розплющеними очима, повністю усвідомлюючи, з ким маєте справу.

— ДНК у нас із нею може бути однакова, — мовила Мора. — Але я не маю емоційного зв'язку з цією жінкою.

— То вам просто цікаво.

— Мені потрібно закрити цю тему й жити далі.

— Ваша сестра, певно, теж так думала. Ви знаєте, що вона теж навідувалася до Амальтеї?

— Так, чула про це.

— Навряд чи це її заспокоїло. Гадаю навпаки — тільки засмутило.

— Чому?

Герлі підштовхнула до Мори течку з документами.

— Це дані психіатричного огляду Амальтеї. Тут усе, що вам потрібно про неї знати. То, може, замість зустрічі прочитаєте це? Прочитаєте, підете звідси й забудете про неї.

Мора не торкнулася течки. Це Ріццолі взяла її й запитала:

— Вона під наглядом психіатра?

— Так, — відповіла Герлі.

— Чому?

— Бо в Амальтеї Ленк шизофренія.

Мора подивилася на суперінтенданта.

— Чому її тоді засудили за вбивство? Якщо вона шизофренічка, її мали не посадити за ґрати, а відправити на лікування.

— Як і багатьох наших ув'язнених. Скажіть це судові, докторе Айлс, бо я намагалася. Сама наша система безумна. Навіть якщо ви були в цілковитому психозі, коли скоїли вбивство, захист на підставі неосудності нечасто переконає присяжних.

Ріццолі м'яко запитала:

— Ви впевнені, що вона *справді* божевільна?

Мора повернулася до неї, побачила, що детектив роздивляється звіт психіатра.

— У вас є сумніви в її діагнозі?

— Я знаю психіатра, яка її лікує. Джойс О'Доннел. Вона зазвичай не гає часу на типових шизофреніків. — Ріццолі підняла погляд на Герлі. — Чому вона займається цією справою?

— Вас це наче стривожило, — зауважила Герлі.

— Якби ви знали О'Доннел, теж стривожилися б. — Ріццолі клацнула течкою, зітхнула. — Є ще щось, що доктор Айлс мусить знати, перш ніж побачитись із ув'язненою?

Герлі глянула на Мору.

— Здається, відмовити вас не вдалося, так?

— Так. Я готова до зустрічі з нею.

— Тоді я проведу вас до приймальні для відвідувачів.

16

«Я ще можу передумати».

Ця думка крутилася у Мори в голові під час всієї процедури реєстрації як відвідувачки, поки вона знімала годинника й кладала разом із сумочкою до шапки. У кімнату для зустрічей не можна було брати ані гаманця, ані прикрас, і без сумочки вона почувалася голою, позбавленою всього, що засвідчувало б її особистість, усіх тих пластикових карток, які казали світові, хто вона така. Мора зачинила шапку, і клацання дверцят різонуло слух нагадуванням про те, до якого світу вона саме мала увійти: до місця, де двері з грюканням зачинялися, де життя людей минало в коробках.

Вона сподівалася, що зустріч буде приватною, однак коли її провели до приймальні, стало зрозуміло, що приватність тут неможлива. Годину тому почався час пообідніх візитів, у кімнаті галасували діти й панував хаос возз'єднання родичів. В автоматі, що вивергав загорнуті в плівку сандвічі, чіпси та шоколадні батончики, дзвеніли монети.

— Амальтея скоро прийде, — сказала Морі охоронниця. — Може, знайдете собі місце?

Мора підійшла до вільного стола, сіла. Пластикова стільниця була липка від розлитого соку; вона склала руки на колінах і чекала — серце калатало, у роті стало сухо. «Класична реакція бий-біжи, — подумала вона. — Якого біса я так нервуюся?»

Вона підвелася, підійшла до вмивальника. Наповнила водою паперову склянку, випила одним ковтком. Усе одно в горлі було сухо. Таку спрагу не втамувати водою; спрага, швидкий пульс, спітнілі долоні — усе один рефлекс, підготовка тіла до неминучої загрози. «Розслабся, розслабся. Ви з нею зустрінетеся, скажеш кілька слів, задовольниш свою цікавість і підеш геть. Хіба ж це важко?». Мора зібгала стаканець, розвернулася й завмерла.

Двері щойно відчинилися, увійшла жінка із стрункою, гордовитою поставою, із по-королівськи піднятим підборіддям. Її погляд упав на Мору й на мить затримався на ній, але тільки-но Мора подумала: «Це вона», жінка відвернулася, усміхнулася й розкрила обійми дитині, що бігла до неї.

Мора спантеличено вагалася, не знаючи, чи їй сісти, чи лишитися стояти. Тоді двері знову відчинилися: та ж охоронниця, яка говорила з нею раніше, вела попід руку іншу жінку. Жінка ця не йшла, а човгала, зігнувши спину, схиливши голову, наче нав'язливо вишукувала на підлозі щось загублене. Охоронниця підвела її до столу Мори, витягнула стільця і всадила ув'язнену.

— Ну от, Амальтеє, ця пані прийшла до тебе. То, може, поговориш із нею гарненько, га?

Амальтея не підняла голови, не відірвала погляду від столу. Сплутані пасма волосся жирною завісою падали на її обличчя. Нині густо посмуговане сивиною, це волосся колись було чорним. «Як у мене, — подумала Мора. — Як у Анни».

Охоронниця знизала плечима, подивилася на Мору.

— Що ж, я вас залишу, гаразд? Як закінчите, тільки махніть мені і я її заберу.

Амальтея навіть не глянула на охоронницю, коли вона йшла геть. І наче навіть не помічала відвідувачку, яка зараз саме сиділа навпроти неї. Завмерла, сховавши обличчя за серпан-

ком брудного волосся. Тюремна сорочка мішкувато звисала з плечей, наче жінка зсихалася всередині свого одягу. Рука, що лежала на столі, безупинно тремтіла.

— Привіт, Амальтеє, — мовила Мора. — Ти знаєш, хто я така? Мовчанья.

— Мене звати Мора Айлс. Я... — Вона ковтнула. — Я дуже довго вас шукала.

«Усе своє життя».

Жінка смикнула головою. Не у відповідь на Морині слова — просто мимовільний тик. Спалах імпульсу, що заблукав між нервами та м'язами.

— Амальтеє, я ваша дочка.

Мора дивилася на неї, чекала на реакцію. Прагнула побачити її. Цієї миті все решта навколо немовби зникло. Вона не чула какофонію дитячих голосів, дзенькіт четвертаків у автоматі чи того, як рипіли на лінолеумі ніжки стільців. Бачила тільки цю втомлену, зламану жінку.

— Можете на мене подивитися? Будь ласка, *гляньте* на мене.

Нарешті голова піднялася, різкими маленькими рухами, наче в механічній ляльці з іржавими коліщатами. Нечупарне волосся розійшлося, на Морі зосередився погляд непроникливих очей. Вона нічого не бачила в них, ані усвідомлення, ані душі. Вуста Амальтеї ворушилися, але без звуків. Просто чергове посмикування м'язів — без наміру, без змісту.

Повз них прошкандибав маленький хлопчик, за яким тягнувся запах мокрого підгузка. За сусіднім столом світло-русява жінка в тюремній джинсі тихо схлипувала, зронивши голову на руки, а її гість невиразно дивився на неї. Саме в цю мить мали місце з десяток родинних драм, подібних на Морину; вона була всього лиш однією з епізодичних героїнь, нездатною визирнути за межі своєї кризи.

— До вас приходила моя сестра Анна, — мовила вона. — Дуже схожа на мене. Пам'ятаєте її?

Тепер Амальтея рухала щелепою так, наче щось жувала. Уявну їжу, смак якої відчувала тільки вона.

«Ні, звісно ж, вона не пам'ятає, — думала Мора, із розпачем дивлячись на порожній вираз обличчя Амальтеї. — Вона не усвідомлює, що я тут, хто я така, чому я тут. Я горлаю в порожнечу і чую у відповідь тільки луну власного голосу».

Уперто вирішивши видобути з неї реакцію, хоч яку-небудь, Мора сказала майже з навмисною жорстокістю:

— Анна померла. Друга ваша дочка мертва. Ви про це знали?

Відповіді не було.

«Якого біса я взагалі стараюся? Нікого немає вдома. У цих очах немає життя».

— Ну що ж, — мовила вона. — Повернуся іншого разу. Може, тоді ви зі мною поговорите.

Мора зітхнула й підвелася, озирнулася, шукаючи поглядом охоронницю. Помітила її в іншому кутку кімнати і шойно підняла руку, махаючи їй, коли почула голос. Такий тихий шепіт, що він цілком міг виявитися уявним.

— Іди геть.

Вона збентежено глянула на Амальтею, яка сиділа в тій самій позі, із тремтливими губами й розфокусованими очима.

Мора повільно опустила на стілець.

— Що ви сказали?

Амальтея підняла на неї погляд. І на коротку мить Мора побачила в ньому свідомість. Проблиск розуму.

— Іди геть. Поки він тебе не побачив.

Мора не зводила з неї очей. Її спиною пробігся холодок, волосинки ззаду шиї піднялися.

Світлокоса жінка за сусіднім столом досі плакала. Її гість підвівся і сказав:

— Вибач, тобі доведеться це прийняти. Так уже склалося.

Він пішов до свого життя на волі, де жінки носять гарненькі блузки, а не синю джинсу. Де замкнені двері можна відімкнути.

— Хто? — м'яко запитала Мора. Амальтея не відповідала. — Хто мене побачить, Амальтеє?

І з тиском:

— Що ви хочете сказати?

Але очі Амальтеї знову затьмарилися. Коротенький спалах свідомості закінчився, і Мора знову дивилася в порожнечу.

— То як, ви закінчили? — бадьоро запитала охоронниця.

— Вона завжди така? — запитала Мора, дивлячись, як уста Амальтеї складають беззвучні слова.

— Майже завжди. Бувають хороші дні, бувають погані.

— Вона до мене майже не говорила.

— Заговорить, коли буде краще вас знати. Вона переважно вся в собі, але іноді виходить із цього стану. Пише листи, навіть телефоном користується.

— І кому телефонує?

— Не знаю. Певно, що своєму мозкоправу.

— Доктору О'Доннел?

— Білявці. Вона приходила кілька разів, тож Амальтея до неї звикла. Правда ж, люба? — Охоронниця потягнулася до її руки. — Нумо вставати. Відведемо тебе назад.

Амальтея слухняно підвелася, дозволила охоронниці вивести себе з-за столу. Зробила кілька кроків, тоді спинилася.

— Ходімо, Амальтеє.

Однак ув'язнена не зрушила з місця. Стояла, наче її м'язи раптово затверднули.

— Дорогенька, я не можу чекати на тебе весь день. Ходімо.

Жінка спроквола повернулася. Очі так і були порожні, і слова пролунали не зовсім людським голосом, радше механічним. Наче щось чужорідне транслювало себе через машину. Вона подивилася на Мору.

— Тепер ти теж помреш, — сказала Амальтея. Тоді відвернулася й почовгала назад до своєї камери.

* * *

— У неї пізня дискінезія, — сказала Мора. — Це тому суперінтендант Гарлі намагалася відмовити мене від візиту. Не хотіла, аби я бачила, в якому Амальтея стані. Не хотіла, аби я дізналася, що вони з нею зробили.

— А що саме з нею зробили? — запитала Ріццолі. Вона знову сиділа за кермом і безстрашно вела їх поміж вантажівок, від яких здригалася траса й трусився, як у турбулентності, маленький «Субару». — Хочете сказати, її перетворили на якогось зомбі?

— Ви бачили документи від її психіатра. Попередні лікарі виписали їй фенотіазини, це антипсихотичні ліки. У старших жінок вони можуть викликати страшні побічні ефекти. Один із них називається пізньою дискінезією — мимовільні скорочення м'язів обличчя та рота. Пацієнт постійно жує, або надуває щоки, або показує язика. Вона це не контролює. Уявіть собі, як це. Усі на тебе витріщаються, а ти кривляєшся. Ти псих.

— Як зупинити ці скорочення?

— Це неможливо. Треба було негайно припинити давати їй ліки, щойно виявилися перші симптоми. А вони зволікали. Тоді справу взяла О'Доннел. Саме вона нарешті припинила це, зрозуміла, що відбувається. — Мора зі злістю зітхнула. — Пізня дискінезія, найімовірніше, лишається назавжди.

Вона визирнула у вікно, за яким потік машин ставав усе густішим. Цього разу її не тривожили тони сталі, що гуркотіли

повз їхнє авто. Натомість вона думала про Амальтею Ленк, про невгамовний рух її вуст, які неначе вишіптували таємниці.

— Хочете сказати, що їй не були потрібні ті ліки?

— Ні, я кажу, що їх треба було скасувати значно раніше.

— То вона божевільна? Чи ні?

— Таким був початковий діагноз. Шизофренія.

— А ви який діагноз поставите?

Мора задумалася про порожній погляд Амальтеї, її загадкові слова. Слова, які не мали сенсу, окрім як бути марою параноїка.

— Я змушена погодитися, — мовила вона, зітхнула й відкинулася на спинку сидіння. — Я не бачу в ній себе, Джейн. Не бачу в цій жінці жодної частини себе.

— То це має бути полегшенням. Зважаючи на все.

— Але ж він, той зв'язок між нами, все одно є. Не можна заперечувати власну ДНК.

— Знаєте стару приказку: «Кров не водиця»? Так от це маячня, док. Ви не маєте нічого спільного з цією жінкою. Вона вас народила й віддала після народження. От і все. Кінець стосункам.

— Вона має стільки відповідей. Про те, хто мій батько. Хто я така.

Ріццолі кинула на неї пильний погляд, тоді відвернулася до дороги.

— Я дам вам пораду. Знаю, ви питаєте себе, а до чого тут узагалі я. Повірте, я не просто так це кажу. Ця жінка, Амальтея Ленк, — людина, від якої вам варто триматися подалі. Не зустрічатися з нею, не говорити. Навіть не думати про неї. Вона небезпечна.

— Вона просто вигоріла шизофренічка.

— Я в цьому не впевнена.

Мора глянула на Ріццолі.

— Ви знаєте про неї щось таке, чого не знаю я?

Ріццолі трохи помовчала, дивлячись на дорогу. Її думки були зайняті не дорожнім рухом — здавалося, вона зважає свою відповідь, міркує про те, як найкраще її сформулювати.

— Пам'ятаєте Воррена Гойта? — нарешті спитала детектив. Хоча вона й вимовила це ім'я начебто беземоційно, та її щелепа скам'яніла, а руки міцніше стиснули кермо.

«Воррен Гойт, — подумала Мора. — *Хірург*».

Так його охрестила поліція. Це прізвисько злочинець заслужив через ті безчинства, які чинив зі своїми жертвами. Його інструментами були скотч та скальпель; здобиччю — жінки, котрі спали в своїх ліжках, не знаючи про незваного гостя, що стояв у темряві поряд із ними, смакуючи насолоду від думки про перший надріз. Джейн Ріццолі була його останньою мішенню, його супротивницею в грі розуму, яку він не очікував програти.

Однак саме Ріццолі одним пострілом звалила його, пробила кулею хребта. Тепер усесвіт Воррена Гойта, прикутого до ліжка паралізованими й безпорадними кінцівками, скоротився до лікарняної палати, де йому лишилися хіба нечисленні втіхи розуму — того розуму, який лишався так само блискучим і небезпечним, як і раніше.

— Авжеж, пам'ятаю, — відповіла Мора.

Вона бачила наслідки його роботи, жахливі рани, яких скальпель завдав тілу однієї з його жертв.

— Я за ним стежила, — сказала Ріццолі. — Знаєте, просто аби переконатися, що чудовисько досі в клітці. Так, він досі там, у відділенні травм спини. І протягом останніх восьми місяців щосереди, у пообідній час, до нього приходять відвідувач. Доктор Джойс О'Доннел.

Мора спохмурніла.

— Навіщо?

— Вона стверджує, що це — частина її дослідження жорстокої поведінки. Має теорію про те, що вбивці не відповідальні за свої дії. Начебто якась отримана в дитинстві гуля на голові робить їх схильними до насильства. Звісно ж, в адвокатів її номер на кнопці швидкого набору. Вона, певно, може розповісти, що Джеффрі Дамера¹ просто не так зрозуміли, а Джон Вейн Гейсі² змалку забагато бився головою. Вона будь-кого захищатиме.

— Люди роблять те, за що їм платять.

— Навряд чи вона робить це заради грошей.

— А заради чого?

— Це для неї можливість наблизитися до тих, хто вбиває. Вона каже, що це все заради науки, заради досліджень. Так, Йозеф Менгеле³ теж наукою займався. Це просто виправдання, спосіб надати тому, що вона робить, хоч якоїсь респектабельності.

— А що вона робить?

— О'Доннел шукає чогось захопливого. Її збуджують фантазії вбивці. Вона любить улазити йому в голову, роздивлятися там, бачити те, що бачить він. Розуміти, як це — бути чудовиськом.

— Вас послухати, так вона сама одна з них.

— Може, їй цього хотілося б. Я бачила листи, які вона писала Гойтові у в'язницю. Спонукала його розповідати їй про свої вбивства в деталях. О, так, вона любить деталі.

— Багатьох людей цікавлять моторошні речі.

¹ Джеффрі Дамер (1960–1994) — серійний убивця, який з 1987 по 1991 рік зґвалтував і вбив 17 юнаків та чоловіків; засуджений до 15 довічних ув'язнень, забитий насмерть у в'язниці іншим ув'язненим.

² Джон Вейн Гейсі (1942–1994) — «убивця-клоун», у період з 1972 по 1978 рік зґвалтував і вбив принаймні 33 хлопців та підлітків; засуджений до смертної кари і страчений. В обох випадках захист наполягав на тому, що їхні підопічні неосудні через психічні захворювання, однак ці заяви були спростовані судом.

³ Доктор Йозеф Менгеле (1911–1979) — німецький лікар, що проводив експерименти над в'язнями табору Освенцім у період Другої світової війни.

— Вона не просто цікавиться. Вона хоче знати, як це — розрізати шкіру й дивитися, як жертва стікає кров'ю. Як це — насолоджуватися своєю владою. Вона голодна до таких деталей так само, як упирі голодні до крові. — Ріццолі замовкла. Спантеличено засміялася. — Знаєте, я тут дещо зрозуміла. Саме так і є, вона — упир. Вони з Гойтом годуються одне одним. Він звіряє їй свої фантазії, вона каже йому, що плекати їх цілком нормально. Нормально заводитися від самої думки про те, як перерізаєш комусь горлянку.

— І тепер вона ходить до моєї матері.

— Так. — Ріццолі глянула на Мору. — Цікаво, якими фантазіями вони діляться.

Мора замислилася про злочини, в яких звинувачували Амальтею Ленк. Запитала себе, що відбувалося в її голові, коли вона забивала двох сестер з узбіччя. Чи тремтіла вона в передчутті цієї п'янкої ін'єкції влади?

— Те, що О'Доннел вважає Амальтею вартою візитів, уже про щось говорить, — сказала детектив.

— Про що це має говорити?

— О'Доннел не марнуватиме часу на простих убивць. Її не цікавить хлопець, який підстрелив касира в цілодобовій крамничці під час пограбування. Або чоловік, який так розізлився на дружину, що зіштовхнув її зі сходів. Ні, вона проводить час із тими покидьками, які вбивають, тому що це приносить їм насолоду. Тими, хто прокручує ніж у рані, бо насолоджується тим, як він дряпає об кістку. Вона проводить час із особливими злочинцями. З чудовиськами.

«Моя мати, — подумала Мора. — Невже вона теж чудовисько?»

Будинок Джойс О'Доннел стояв на Браттл-стрит у Кембриджі — велика біла споруда колоніального стилю серед інших вишуканих будинків. Кований паркан оточував дворик із досконалим газоном та вкритими корою клумбами, на яких слухняно квітнули троянди. Садовий будинок був дуже акуратний, ніякого безладу, і, йдучи вимощеною гранітом стежиною до вхідних дверей, Мора вже уявляла собі власницю будинку. Доглянута, охайно вбрана. У голові такий само порядок, як і в садку.

Жінка, яка відчинила їй двері, була саме такою, якою Мора її уявляла.

Доктор О'Доннел була попелястою білявкою з бездоганною блідою шкірою. Крій блакитної оксфордської сорочки, заправленої в білі слакси, підкреслював тонку талію. Вона дивилася на Мору без приязні — в її очах Мора радше побачила гострий блиск допитливості. Погляд науковиці, яка вивчає новий зразок.

— Докторе О'Доннел? Я Мора Айлс.

О'Доннел міцно потиснула їй руку.

— Заходьте.

Мора увійшла до будинку, такого ж елегантного й холодно-го, як його господиня. Єдиними теплими акцентами в ньому були східні килими на темній тиковій підлозі. Хазяйка провела її від фойє до стриманої вітальні, де Мора ніяково опустила

на диван, оббитий білим шовком. О'Доннел сіла в крісло навпроти неї. На низькому столику рожевого дерева, що розділяв їх, лежали стос документів та цифровий диктофон. Хоча він був вимкнений, його загрозливість тільки посилила відчуття незручності.

— Дякую, що погодилися зустрітися зі мною, — мовила Мора.

— Мені було цікаво, якою ж виявиться дочка Амальтеї. Я знаю про вас, докторе Айлс, утім, тільки те, що прочитала в газетах.

Вона відкинулася на спинку крісла — їй було цілком комфортно. Свій дім мав переваги. Це вона роздавала милості, Мора ж про них прохала.

— Мені нічого не відомо про вас особисто. Але я хотіла б дізнатися.

— Чому?

— Я добре знаю Амальтею. Не можу втриматися від цікавості...

— Чи схожа дочка на матір?

О'Доннел підняла елегантну брову.

— Це ви сказали, не я.

— Однак я саме тому вас цікавлю, чи не так?

— А яка причина вашої цікавості? Чому ви тут?

Мора перевела погляд на картину над каміном. Сучасне мистецтво, чорні й білі олійні смуги. Вона сказала:

— Я хочу знати, хто ця жінка насправді.

— Ви знаєте, хто вона. Просто не хочете в це вірити. І ваша сестра теж не хотіла.

Мора спохмурніла.

— Ви зустрічалися з Анною?

— Насправді я її ніколи не бачила. Але місяці чотири тому мені зателефонувала жінка, яка назвалася дочкою Амальтеї.

Я саме збиралася на два тижні до Оклахоми на судовий процес, тож зустрівся з нею не мала змоги. Ми поговорили по телефону. Вона навідувалася до матері у Фремінгем, так і дізналася, що я лікую Амальтею. Хотіла знати про неї більше, про її дитинство, її родину.

— А вам усе це відомо?

— Дещо я знаю зі шкільних записів. Дещо вона сама мені розповідала, коли була при собі. Я знаю, що вона народилася в Ловеллі. Коли їй було років дев'ять, її мати померла, і вона переїхала до дядька та кузена в штат Мен.

— Мен? — підняла очі Мора.

— Так. Вона закінчила школу в містечку під назвою Фокс Гарбор.

«Тепер зрозуміло, чому Анна обрала це місто. Я йшла слідами Анни, а от вона — материними».

— Після школи записи закінчуються, — вела далі О'Доннел. — Невідомо, куди вона звідти переїхала, як заробляла на життя. Найімовірніше, тоді в неї й почалася шизофренія. Зазвичай вона проявляється в ранньому дорослому віці. Амальтея, певно, роками блукала країною і зрештою стала такою, якою ви її бачили. Вигорілою, несвідомою. — О'Доннел пильно подивилася на Мору. — Картина вельми похмура. Вашій сестрі було важко прийняти, що ця жінка — справді її мати.

— Я дивлюся на неї й не бачу нічого знайомого. Нічого подібного на себе.

— А я бачу схожість. Однаковий колір волосся. Однакова лінія щелепи.

— Ми зовсім не схожі.

— Ви, правда, цього не бачите? — О'Доннел нахилилася вперед, очі прикуті до Мори. — Скажіть мені, докторе Айлс. Чому ви стали патологоанатомом?

Стривожена таким запитанням, Мора мовчки дивилася на неї.
— Ви могли піти в будь-яку галузь медицини. Акушерство, педіатрія. Могли б працювати з живими пацієнтами, але обрали патанатомію. Конкретніше — судову медицину.

— До чого це запитання?

— Сенс у тому, що вас певним чином приваблюють мерці.

— Це абсурд.

— То чому ви обрали цю сферу?

— Бо я люблю конкретні відповіді. Не люблю здогадки. Мені подобається *бачити* діагноз під лінзою свого мікроскопа.

— Ви не любите непевність.

— Невже хтось любить?

— Тоді могли б піти в математику чи стати інженером. Є стільки галузей, де потрібна точність, конкретні відповіді. Але ви тут, серед судмедекспертів, маєте справу з трупами. — О'Доннел помовчала, тоді тихо запитала: — Ви отримуєте від цього задоволення?

Мора прямо зустріла її погляд.

— Ні.

— Ви обрали професію, яка вас не тішить?

— Я обрала виклик. Це мені подобається, навіть якщо саме завдання неприємне.

— Ви не бачите, до чого я веду? Ви кажете, що в Амальтеї Ленк немає нічого знайомого. Дивитися на неї і, певно, бачите щось страшне. Принаймні жінку, яка робила страшні речі. Люди дивляться на вас, докторе Айлс, і, можливо, думають так само.

— Нас не можна порівнювати.

— Ви знаєте, в чому звинувачують вашу матір?

— Так, мені сказали.

— А ви бачили звіти з розтинів?

— Ще ні.

— Я бачила. Під час суду захисники попросили проконсультувати їх щодо психічного стану вашої матері. Я бачила знімки, переглядала докази. Ви знаєте, що жертви були сестрами? Молоді жінки, яких затримала в дорозі негода.

— Так.

— І молодша була на дев'ятому місяці вагітності.

— Я все це знаю.

— То ви знаєте, що ваша мати підбрала цих жінок на шосе. Провезла тридцять миль до хатини в лісі. Пробила їм голови ломом, а тоді зробила дещо, дивовижно — і дивно — логічне. Вона поїхала на заправку й наповнила каністру бензином. Повернулася до хижки й підпалила її із двома тілами всередині. — О'Доннел нахилила голову. — Ви не вважаєте це цікавим?

— Я вважаю це огидним.

— Так, але, може, на якомусь рівні ви відчуваєте дещо інше, те, чого навіть визнавати не хочете. Те, що вас інтригують ці дії, і не просто як інтелектуальна загадка. У цьому є щось таке, що захоплює вас, навіть збуджує.

— Так само, як відверто збуджує вас?

О'Доннел ця шпилька не образила. Натомість вона всміхнулася, приймаючи Морину ремарку.

— Моя цікавість суто професійна. Моя робота — вивчати вбивства. Просто хочу розуміти причини *вашої* зацікавленості Амальтеєю Ленк.

— Два дні тому я не знала своєї матері. Тепер я намагаюся досягнути правду. Намагаюся зрозуміти...

— Хто ви така? — м'яко припустила О'Доннел.

— Я *знаю*, хто я така, — зустріла її погляд Мора.

— Ви впевнені? — Співрозмовниця нахилилася до неї. — Коли ви стоїте в лабораторії, оглядаєте рани жертв, описуєте

удари вбивці — невже ви ніколи не відчуваєте й натяку на збудження?

— А чому я маю це відчувати?

— Ви дочка Амальтеї.

— Я — біологічна випадковість. Вона мене не ростила.

О'Доннел знову відкинулася на спинку крісла, вивчаючи Мору холодними, оцінювальними очима.

— Ви знаєте, що насильство має генетичну складову? Що схильність до нього буває прописана в ДНК деяких родин?

Мора згадала, що Ріццолі говорила про доктора О'Доннел: *«Вона не просто цікавиться. Вона хоче знати, як це — розрізати шкіру й дивитися, як жертва стікає кров'ю. Як це — насолоджуватися своєю владою. Вона голодна до таких деталей так само, як упирі голодні до крові»*. Зараз вона сама бачила цей відблиск голоду в очах О'Доннел. «Цій жінці подобається спілкуватися з чудовиськами, — подумала Мора. — Тепер вона сподівається, що знайшла ще одне».

— Я прийшла поговорити про Амальтею, — сказала вона.

— Хіба ми не її обговорюємо?

— Відповідно до записів у колонії Фремінґема, ви більше десяти разів навідувалися до неї. Чому так часто? Вочевидь не заради її блага.

— Амальтея цікавить мене як дослідницю. Я хочу зрозуміти, що штовхає людей до вбивств. Чому вони отримують від цього насолоду.

— Кажете, вона зробила це заради насолоди?

— А ви знаєте, чому вона вбивала?

— Вона явно ненормальна.

— Більшість ненормальних не вбивають.

— Але ж ви згодні, що це так?

О'Доннел завагалася.

- Скидається на те.
- Ви не впевнені. Навіть після стількох візитів до неї?
- У справі вашої матері йдеться не лише про психоз. Її злочин — дещо більше.
- Що ви маєте на увазі?
- Ви вже знаєте, що вона вчинила. Принаймні, що про це говорить обвинувачення.
- Докази виявилися достатньо надійними, щоб її засудили.
- О, доказів було чимало. Номери її автомобіля на камері заправки. Кров жінок на ломі. Їхні гаманці в багажнику. А от про це ви, напевно, не чули. — О'Доннел потяглася до документів на столику, взяла течку й передала її Морі. — Це з криміналістичної лабораторії Вірджинії, де Амальтею заарештували.
- Мора розгорнула теку й побачила фото білого седана з номерами штату Массачусетс.
- Це авто водила Амальтея, — сказала О'Доннел.
- Мора перегорнула сторінку. Там був звіт про відбитки пальців.
- В автівці було знайдено чимало відбитків. Обидві жертви, Ніккі й Тереза Веллс, залишили свої на ременях безпеки заднього сидіння, тобто вони сіли в седан іззаду й пристебнулися. Амальтея, звісно ж, лишила свої відбитки на кермі та важелі коробки передач. — О'Доннел помовчала. — А ще є четвертий набір відбитків.
- Четвертий?
- Усе тут, у звіті. Знайшли на бардачку, на обох дверях, на кермі. Ці відбитки ідентифіковані не були.
- Це нічого не значить. Може, механік обслуговував авто й лишив свої відбитки.
- Можливо. Тепер гляньте звіт лабораторії волосся й тра-
сології.

Мора знову перегорнула сторінку й побачила, що на задньому сидінні було знайдено біляві волосини. Вони відповідали волоссю Терези й Ніккі Веллс.

— Не бачу нічого дивного. Нам відомо, що жертви були в автомобілі.

— Але ви побачите, що на передньому сидінні їх не було. Подумайте. Дві жінки на узбіччі. Хтось зупиняється, пропонує підвезти. І що роблять сестри? Обидві сідають на заднє сидіння. Це якось грубо, хіба ні? Лишати водія попереду самого. Хіба що...

Мора подивилася на психіатра.

— Хіба що попереду вже сидів іще хтось.

О'Доннел відкинулася в кріслі, задоволено всміхнулася.

— Провокативне питання. На суді його так і не поставили. Саме тому я повертаюся до вашої матері знову й знову. Хочу дізнатися те, що так і не потурбувалася виявити поліція: хто сидів попереду з Амальтеєю?

— Вона вам не сказала?

— Вона не назвала його імені.

Мора витріщилася на неї.

— Його?

— Це тільки моя здогадка. Але я впевнена, що хтось був у машині з Амальтеєю, коли вона побачила край дороги цих двох жінок. Хтось допомагав їй упоратися з жертвами. Хтось достатньо сильний, аби допомогти їй запхати тіла в хижку й підпалити їх. — О'Доннел помовчала. — Мене цікавить *він*, докторе Айлс. Це його я прагну знайти.

— Тож ваші відвідини Амальтеї... вона тут навіть ні до чого.

— Мене цікавить не безумство, а зло.

Мора дивилася на неї та думала: «Авжеж. Тобі подобається наближатися до нього, торкатися його, відчувати запах. Амаль-

тея тебе не приваблює. Вона всього лиш посередник, та, хто може представити тебе справжньому об'єкту твоєї жаги».

— Партнер, — мовила вона.

— Невідомо, хто він, який він. Але ваша мати це знає.

— То чому вона не називає його імені?

— Цікаве питання — чому вона приховує його? Вона його боїться? Чи захищає?

— Ви навіть не знаєте точно, чи ця людина існує. Усе, що маєте, — невизначені відбитки пальців. І теорію.

— Більше ніж теорію. Звір справжній. — О'Доннел знову схилилася до Мори й сказала тихо, майже інтимно: — Так вона його назвала, коли її заарештували у Вірджинії. Коли поліція її допитувала. Вона сказала, цитую: «Звір наказав мені це зробити». Він сказав їй убити тих жінок.

Запала тиша, в якій Мора чула, як б'ється, усе прискорюючись, її серце — мов той барабан. Ковтнула слину. Сказала:

— Ми говоримо про шизофренічку. Про жінку, яка напевно має слухові галюцинації.

— Або ж говорить про когось справжнього.

— *Звір?* — Мора змогла засміятися. — Може, це про її особистого демона. Про чудовисько з нічних жахів.

— Яке лишає по собі відбитки пальців.

— Присяжних це вочевидь не вразило.

— Вони проігнорували цей доказ. Я була присутня на суді. Дивилася, як обвинувачення розгортає свою справу проти жінки в психозі, очевидному настільки, що навіть вони мали б знати, що вона не відповідає за свої дії. Але вона була легкою мішенню й засудили її легко.

— Хоча вона, очевидно, психічно нездорова.

— О, ніхто й не сумнівався в цьому, в тому, що вона чує голоси. Ці голоси можуть наказувати тобі пробити жінці голову,

спалити її тіло, але присяжні все одно припускають, що ти знаєш межу між добром та злом. Амальтея була для прокурора гарантованим влучанням, тому вони так і зробили. І помилилися. Пропустили його. — О'Доннел сперлася на спинку крісла. — І тільки ваша мати знає, хто він такий.

Коли Мора підїхала до управління судово-медичної експертизи, була вже майже шоста. На майданчику досі стояли дві автівки — синя «Хонда» Йошими й чорний «Сааб» доктора Коста-са. Відчуючи докір провини, вона подумала, що в них, певно, пізня аутопсія. Сьогодні вона мала б чергувати, але попросила колег її підмінити.

До будівлі вона ввійшла із заднього ходу й одразу попрямувала до свого кабінету, дорогою нікого не зустрівши. На столі лежало саме те, по що вона приїхала: дві теки з жовтим стикером, на якому Луїз написала: «Документи, які ви просили». Мора сіла за стіл, глибоко вдихнула й розгорнула першу теку.

То було досьє на Терезу Веллс, старшу сестру. На обкладинці вказано ім'я жертви, номер справи та дата розтину. Імені патологоанатома Джеймса Гобарта вона не впізнала, утім, сама вона з'явилася в управлінні всього лиш два роки тому, а цей звіт про аутопсію був п'ятирічної давнини. Вона перегорнула сторінку до розшифровок того, що надиктував доктор Гобарт.

«У покійної нормальна будова тіла, вік невизначений, зріст — п'ять футів п'ять дюймів, вага — сто п'ятнадцять фунтів. Особу встановлено за стоматологічними знімками, відбитки пальців зняти неможливо. Відзначено сильне обгоряння тулуба та кінцівок з обвугленням шкіри та відкриттям м'язів. Обличчя та фронтальна частина торсу постраждали менше. На тілі наявні рештки одягу, що складається із синіх джинсів GAP восьмого

розміру із застебнутою блискавкою та кнопками, обгорілого білого светра і бюстгальтера з так само застебнутими гачками. Огляд дихальних шляхів кіптяви не виявив, рівень карбоксигемоглобіну в крові мінімальний».

Коли тіло Терези Веллс запалало, вона вже не дихала. Причина смерті була цілком зрозуміла з того, як доктор Гобарт розтлумачив рентгенівські знімки.

«Знімки черепа в прямій та бічній проекції свідчать про вдавнений осколковий перелом правої тім'яної частки із клиновидним уламком завширшки чотири сантиметри».

Найімовірніше, її вбив удар по голові.

Унизу друкованого звіту під підписом доктора Гобарта Мора побачила знайомі ініціали. Надиктоване розшифрувала Луїз. Патологоанатоми приходять і йдуть, але Луїз буде в лабораторії завжди.

Мора гортала сторінки далі. Журнал аутопсії з переліком усіх зроблених рентгенівських знімків, узятих на аналізи рідин та зібраних доказів. Адміністративні документи: порядок передачі й зберігання речових доказів, опис особистих речей, імена присутніх під час розтину. Йошима асистував Гобарту. Офіцера поліції Фітчбурга детектива Свігерта, який був на аутопсії, вона не знала.

Дійшовши до кінця звіту, до фотографії, Мора з огидою завмерла. Полум'я спопелило кінцівки Терези Веллс, оголило м'язи торсу, але обличчя дивним чином уціліло, не лишаючи жодного сумніву в тому, що це жінка. «Їй було лише тридцять п'ять, — подумала Мора. — Я вже пережила Терезу Веллс на п'ять років. Якби вона не загинула, була б зараз мого віку. Якби в неї того листопадового дня не спустило шину».

Вона закрила справу Терези, узяла наступну. Знову затрималася, перш ніж розгорнути теку й подивитися на ті жахи, які

вона містила. Подумала про обгоріле тіло, яке потрапило до неї на розтин рік тому, про запахи, що в'їлися їй у волосся навіть після того, як вона вийшла з лабораторії. До кінця того літа Мора не підходила до свого грилю, бо не виносила запаху смаженого м'яса. Тепер, коли вона розгорнула справу Ніккі Веллс, він знову сплив у її пам'яті.

Вогонь змилювався над обличчям Терези, однак з її молодшою сестрою вийшло інакше. Те ж полум'я, яке хіба що зачепило Терезу, натомість усю свою лють зосередило на плоті Ніккі.

«Об'єкт сильно обгорів, грудина та черевна стінка подекуди вигоріли повністю, оголивши внутрішні органи. М'які тканини обличчя та черепа теж вигоріли. Відкриті деякі зони склепіння черепа та розтриті кістки обличчя. Решток одягу не виявлено, однак на рентгенівських знімках на рівні п'ятого ребра помітні невеликі металеві плями — ймовірно, застібки бюстгалтера, також знайдено фрагмент металу над тазовою кісткою. Рентгенівський знімок живота показав наявність кісток зародка, діаметр черепа якого відповідає приблизно тридцять шостому тижню вагітності...»

Убивця не міг не помітити, що Ніккі Веллс вагітна. І все одно її стан не викликав жалю, ані до неї, ані до її ненародженої дитини. Вони отримали тільки спільне похоронне вогнище в лісі.

Мора перегорнула сторінку. Насупившись, зупинилася над наступним реченням:

«На знімку помітна відсутність у зародка гомілкової, мало-гомілкової та передплеснової кісток».

Ручкою була проставлена зірочка й написано: «Див. додаток». Мора перейшла до прикріпленої сторінки й прочитала:

*«*Аномальність розвитку плоду зазначена в медичній картці покійної, запис тримісячної давнини. Під час ультразвукового*

обстеження в другому триместрі було виявлено, що в ембріона відсутня права нижня кінцівка, ймовірно, через синдром амніотичних тяжів».

Плід мав вади розвитку. За кілька місяців до смерті Ніккі Веллс дізналася, що її дитя народиться без правої ноги, і все одно вона вирішила не переривати вагітність. Залишити дитину.

Мора знала, що останні сторінки справи будуть найважчі для сприйняття. Їй не хотілося дивитися на фото, та вона все одно змусила себе відкрити його. Побачила чорні кінцівки й торс. На знімку не було привабливої вагітної жінки, яка світилася б радістю, — тільки череп, що пильно дивився крізь обвуглену маску, тільки кістки обличчя, які ввалилися від вбивчого удару.

«Амальтея Ленк це зробила. Моя мати. Вона розбила їм голови, затягла тіла в хижку. Чи відчувала вона захват, поливаючи тіла бензином, підпалюючи сірника, дивлячись, як оживає полум'я? Чи тягнуло її до палаючої хижки, щоб вдихнути сморід попеченої плоті та волосся?»

Нездатна більше це винести, Мора закрила теку. Перевела погляд на два великих конверти з рентгенівськими знімками, які так само лежали на столі. Віднесла їх до негатоскопа, поставила в затискачі знімки голови й шиї Терези Веллс. Замигтіла лампа, освітлюючи примарні тіні кісток. Дивитися на рентгени було значно легше, ніж на фотографії. Тіла, позбавлені впізнаваної плоті, утрачають свою здатність лякати. Будь-який скелет подібний на всіх решту. Череп, який вона зараз бачила, міг належати будь-якій жінці, близькій чи зовсім не знайомій. Мора дивилася на тріснуте склепіння черепа, на трикутне провалля в кістці. То був не ковзний удар — тільки продуманий, жорстокий замах міг загнати уламок так глибоко в тім'яну частку.

Вона зняла знімки Терези, дістала з другого конверта нову пару й прикріпила їх до негатоскопа. Ще один череп, цього разу — Ніккі. Її, як і сестру, ударили по голові, однак цей удар прийшовся на чоло, фронтальна кістка ввалилася всередину, обидві очниці були розтриті так, що очі мали б тріснути в них. Ніккі Веллс мусила бачити удар, що наближався.

Мора зняла плівку, замінила її іншими знімками, на яких були таз і хребет Ніккі, бентежно цілі під спотвореною вогнем плоттю. Хоча полум'я спланило матір і дитя в єдину обвуглену масу, на рентгені було видно, що це окремі люди. Два набори кісток, дві жертви.

Вона побачила ще дещо: яскраву пляму, яка виділялася навіть у переплетінні тіней. Усього лиш тонка, мов голка, смужка над лобковою кісткою Ніккі Веллс. Крихтний уламок металу? Можливо, щось від одягу, який пристав до попаленої шкіри, — зіпер, застібка?

У конверті Мора знайшла бічний знімок торса. Прикріпила його поряд із фронтальним. Уламок металу було видно й на ньому, однак ставало зрозуміло, що він розташовується не на лобку, а наче вплавлений у кістку.

Вона дістала всі знімки Ніккі, прикріпила їх по двоє. Помітила затемнення, які побачив на знімках грудини доктор Гобарт — металеві петельки, які мали бути застібками бюстгалтера. На бокових знімках було чітко видно, що вони розташовані в м'яких тканинах зверху. Мора знову поставила на світло знімки тазу й пильно подивилася на метал у лобковій кістці Ніккі Веллс. Хоча доктор Гобарт згадував про нього у своєму звіті, у подальших висновках він не сказав нічого. Можливо, вирішив, що це щось зовсім звичайне. Чому б і ні, зважаючи на всі інші жахи, які були скоєні з жертвою?

Йошима був асистентом Гобарта на цій аутопсії, може, він пам'ятає цю справу.

Мора вийшла з кабінету, спустилася сходами вниз, відчинила подвійні двері до лабораторії для розтинів. Усередині було порожньо, столи чисто прибрані на ніч.

— Йошима? — гукнула вона.

Одягнула бахіли, пройшла через залу, повз порожні столи з неіржавної сталі, штовхнула ще одні подвійні двері, які вели в приймальню. Зазирнула до холодильника. Побачила самих тільки покійників — два білих мішки для тіл, що лежали пліч-о-пліч на каталках.

Зачинивши двері, Мора трохи постояла, слухаючи, чи не лунають десь голоси, кроки — що завгодно, яке свідчило б про те, що в будівлі хтось є. Однак почула лише гуркіт холодильника і, ледь чутно, сирену швидкої допомоги на вулиці.

Певно, Костас і Йошима вже пішли додому.

Вийшовши з будівлі за п'ятнадцять хвилин, Мора побачила, що «Сааба» й «Тойоти» і справді вже немає; окрім її чорного «Лексуса», на стоянці були тільки три фургони моргу із написом «Штат Массачусетс. Управління судово-медичної експертизи». Було вже темно, і її авто самотньо стояло в калюжі жовтого світла під ліхтарем.

Її досі переслідували фото Ніккі та Терези Веллс. Йдучи до свого «Лексуса», вона стривожено дивилася на тіні, дослухалася до кожного звуку, кожного натяку на рух. За кілька кроків до автомобіля зупинилася, дивлячись на двері з боку пасажира. Дрібні волосинки на шиї стали дибки. Стос документів, які вона несла, випав із зацікавлених рук, папери розсипалися асфальтом.

На сяючій фарбі її автівки виднілися три паралельні подряпини. Мов сліди пазурів.

«Забирайся. Йди всередину».

Мора розвернулася й побігла назад до будівлі. Завмерла перед зачиненими дверима, копирсаючись у сумочці в пошуках ключів. Де вони, де потрібний? Нарешті знайшла, уставила в замок і ввалилася досередини, грюкнувши дверима. Налягла на них усім тілом, наче зміцнюючи барикаду.

У порожньому будинку було так тихо, що вона чула своє перелякане дихання.

Вона побігла до свого кабінету й замкнулася всередині. Тільки тоді, в оточенні добре знайомих речей, Мора відчула, що серце перестало панічно калатати, а руки – труситися. Вона пішла до свого столу, взяла телефон і набрала номер Джейн Ріццолі.

18

— Ви правильно вчинили. Відступили й перебралися до безпечного місця, — сказала Ріццолі.

Мора сиділа за столом і дивилася на брудні папери, які Ріццолі принесла їй зі стоянки. Неохайний стос паперів зі справи Ніккі Веллс — вимазаних, затоптаних у паніці. Навіть зараз, у компанії Ріццолі, Мора відчувала наслідки шоку.

— Знайшли відбитки пальців на дверях? — запитала вона.

— Кілька. Саме ті, які й чекаєш побачити на дверях автомобіля.

Ріццолі підкотила стілець ближче до столу й сіла. Поклала руки на великий живіт, як на полицю. «Мама Ріццолі, вагітна й озброєна, — подумала Мора. — Чи могла я чекати на більш незвичайного рятувника?»

— Скільки ваше авто простояло на паркувальному майданчику? Ви сказали, що приїхали десь о шостій.

— Його могли подряпати й до того, як я приїхала. Дверима для пасажира я користуюся не щодня, тільки коли завантажую покупки чи ще щось таке. Я побачила подряпини сьогодні тільки тому, що авто так стояло. І воно було якраз під ліхтарем.

— Коли ви востаннє дивилися на ті двері?

Мора стиснула долонями скроні.

— Я знаю, що вчора зранку все було гаразд. Коли я виїхала з Мена. Я клала свою валізку на переднє сидіння і помітила б подряпини.

— Гаразд. То вчора ви приїхали додому. Що далі?
— Авто весь день стояло в гаражі. А тоді зранку я поїхала до вас, у «Шредер Плазу».

— І де припаркувалися?
— У гаражі біля управління поліції. За Коламбус-авеню.
— Отже, воно весь день простояло на тій парковці. Поки ми їздили до в'язниці.

— Так.
— Знаєте, там усюди камери.
— Справді? Я не помітила...
— Куди ви поїхали звідити? Після нашого повернення з Фре-мінгема?

Мора завагалася.
— Док?
— Я їздила до Джойс О'Доннелл. — Вони з Ріццолі зустрілися поглядами. — Не дивіться так на мене. Я мусила з нею побачитися.

— Ви збиралися мені про це розповісти?
— Звісно. Послухайте, мені треба було побільше дізнатися про матір.

Ріццолі відкинулася на спинку стільця, стиснула уста в прямому лінії. «Вона мною незадоволена, — подумала Мора. — Кажала триматися подалі від О'Доннелл, а я проігнорувала її пораду».

— І довго ви пробули у неї вдома? — запитала детектив.
— Близько години. Джейн, вона розповіла мені дещо, чого я не знала. Амальтея виросла у Фокс Гарбор. Саме тому Анна їздила у Мен.

— А коли ви поїхали з дому О'Доннелл? Що було тоді?
Мора зітхнула.
— Я відразу рушила сюди.

— Не помітили, чи їхав за вами хтось?

— Я не мала підстав роздивлятися. Надто багато всього було на думці.

Вони подивилися одна на одну мовчки: напруга через Морин візит до О'Доннел досі висіла поміж ними.

— Ви знали, що камера не працює? — запитала Ріццолі. — Та, що на вашій стоянці.

Мора засміялася, знизала плечима.

— Знаєте, як нам цього року скоротили бюджет? Камера зламалася кілька місяців тому. З неї мало дроти не стирчать.

— Я про те, що камера мала б відлякати вандалів.

— На жаль, не відлякала.

— Хто ще знає про те, що вона не працює? Усі місцеві працівники, так?

Мора відчула укол відчаю.

— Мені не до вподоби те, на що ви натякаєте. Чимало людей могли помітити, що вона зламана. Копи. Водії катафалків. Усі, хто коли-небудь привозив сюди тіло. Треба просто підняти на неї очі.

— Ви сказали, що коли приїхали сюди, тут стояли дві автівки. Доктора Костаса та Йошими.

— Так.

— А коли ви вийшли, близько восьмої години, їх уже не було.

— Вони поїхали раніше за мене.

— У вас хороші стосунки з ними обома?

Мора недовіжливо засміялася.

— Ви жартуєте, так? Бо ваші питання смішні.

— Я сама від них не в захваті.

— Тоді чому питаєте? Ви знаєте доктора Костаса, Джейн. І Йошиму теж. Не можна ставитися до них, як до підозрюваних.

— Вони обидва були на цій стоянці. Проходили повз ваше авто. Доктор Костас пішов першим, за чверть сьома. Йошима —десь за півгодини після нього.

— Ви з ними говорили?

— Вони обидва сказали, що не бачили подряпин на вашому авто. А мали б побачити. Йошима — точно, бо його авто стояло поряд із вашим.

— Ми майже два роки працюємо разом. Я знаю його. І ви теж.

— Нам так здається.

«Джейн, не треба, — подумала Мора. — Не змушуйте мене боятися своїх колег».

— Він працює тут уже вісімнадцять років, — сказала Ріццолі.

— Ейб тут приблизно стільки ж. І Луїз теж.

— Ви знаєте, що Йошима живе сам?

— Я теж.

— Йому сорок вісім років, він ніколи не був одружений, живе сам. Щодня приходиться на роботу, а тут — ви, так близько. Ви обоє працюєте з мерцями, з доволі похмурою темою. Це мало б утворити між вами зв'язок. Усі ті жахи, які тільки ви з ним бачите.

Мора подумала про ті години, які вони з Йошимою разом провели в цій кімнаті зі сталевими столами та гострими інструментами. Він завжди наче передчував, що їй потрібно, ще перш ніж вона скаже. Так, між ними був зв'язок, авжеж був, бо вони — команда. Але коли вони знімали свою форму, знімали бахили, виходили за ці двері, обоє поверталися до своїх окремих життів. Вони не спілкувалися, ніколи не ходили разом випити після роботи. «Тут ми подібні, — подумала вона. — Двоє самотників, які зустрічаються тільки над мертвими тілами».

— Послухайте, — зітхнула Ріццолі. — Мені подобається Йоши-ма. Я не хочу навіть думати про це, але мушу на це зважати, щоб робити свою роботу.

— Яку саме? Викликати в мене параною? Джейн, я й так достатньо налякана. Не змушуйте мене боятися людей, яким я маю довіряти. — Мора змела зі столу папери. — Ви закінчили з моїм авто? Я хотіла б поїхати додому.

— Так, ми все зробили. Але я не впевнена, що вам варто їхати додому.

— А що мені робити?

— Є інші варіанти. Можете зупинитися в готелі. Або переночувати в мене на дивані. Я щойно говорила з детективом Баллардом, він сказав, що в нього в будинку є вільна кімната.

— Чому ви говорили з Баллардом?

— Він щодня виходить на зв'язок у цій справі. Телефонував з годину тому, я розповіла, що сталося з вашим авто. То він підїхав глянути на нього.

— Він зараз на стоянці?

— Уже деякий час. Він стурбований, док. І я теж. — Ріццолі помовчала. — То що думаєте робити?

— Не знаю...

— Маєте кілька хвилин, аби вирішити. — Ріццолі важко звелася на ноги. — Ходімо, я вас проведу.

«Справжній абсурд, — думала Мора, поки вони разом ішли коридором. — Мене захищає жінка, яка ледве встає зі стільця». Але Ріццолі чітко дала зрозуміти, що головна тут вона, що вона бере на себе роль захисниці. Це вона відчинила двері й вийшла з них першою.

Мора пішла слідом за нею на паркувальний майданчик, до «Лекуса», біля якого стояли Фрост із Баллардом.

— Моро, все гаразд? — спитав Баллард. Ліхтар світив так, що його очі лишалися в тіні; вона дивилася в обличчя, вираз якого прочитати не могла.

— Усе добре.

— Могло бути значно гірше. — Він подивився на Ріццолі. — Ви їй розповіли, що ми про це думаємо?

— Я сказала, що їй краще сьогодні не їхати додому.

Мора подивилася на своє авто. На ньому вирізнялися три подряпини, ще огидніші, ніж вона їх запам'ятала, схожі на рани від пазурів хижака. «Убивця Анни говорить до мене. А я й не знала, як він близько».

Фрост сказав:

— Криміналісти помітили на дверях із боку водія заглибину.

— Вона стара. Хтось в'їхав у мене на стоянці кілька місяців тому.

— То йдеться про самі лише подряпини. Зняли кілька відбитків, тож нам потрібні ваші, док. Щойно зможете, передайте їх до лабораторії.

— Авжеж.

Мора подумала про пальці, які вони в морзі вимашували чорнилом, про холодну плоть, яку так буденно притискали до карток. «Мої відбитки вони отримають заздалегідь. Поки я ще жива». Вона схрестила руки на грудях, попри теплий вечір їй було прохолодно. Вона подумала про те, як увійде до порожнього будинку, замкнеться в спальні. Навіть із усіма цими барикадами то був усього лиш дім, не фортеця. Дім із вікнами, які легко розбити, віконницями, які можна розрізати ножем.

— Ви казали, що авто Анни подряпав Чарлз Кассель, — подивилася вона на Ріццолі. — Це не міг зробити Кассель. Не з моїм авто.

— Так, у нього не було на те причин. Це чітке попередження саме для вас. Може, з Анною сталася помилка, — тихо сказала Ріццолі.

«Це мала бути я. Я мала померти».

— Куди поїдете, док? — спитала детектив.

— Не знаю, — сказала Мора. — Не знаю, що мені робити...

— Я б запропонував не стояти тут, де вас усім видно, — мовив Баллард.

Мора глянула на тротуар. Побачила силуети людей, привабливих спалахами патрульних автомобілів. Людей, обличчя яких лишалися в тіні, невидимі їй, поки вона стояла під ліхтарем, як артистка на сцені.

— У мене є вільна спальня, — сказав Баллард.

Вона не дивилася на нього, зосередившись на цих безликих тінях. Думаючи: «Усе відбувається надто швидко. Надто багато доводиться вирішувати під впливом моменту. Робити вибір, про який я можу пошкодувати».

— Док? — перепитала Ріццолі. — Що скажете?

Нарешті Мора подивилася на Балларда. І знову відчула цей тривожний потяг до нього.

— Я не знаю, куди ще мені піти, — мовила вона.

Баллард їхав на своєму авто за Морою так близько, що його фари сяяли в її дзеркалі заднього огляду — наче боявся, що вона може віддалитися, спробує загубитися в щільній плутанині дорожнього руху. Він тримався якомога ближче навіть тоді, коли вони заїхали до тихого передмістя Ньютона, навіть тоді, коли вона двічі обїхала його квартал, як він і казав, щоб переконатися, що за ними ніхто не їде. Коли нарешті Мора зупинилася перед його будинком, він за мить уже стояв перед її вікном і стукав по склу.

— Заїжджайте до гаража, — сказав він.

— Я ж займу ваше місце.

— Нічого. Не хочу, щоб ваше авто стояло на вулиці. Я зараз відчиню двері.

Мора звернула на під'їзну доріжку й побачила, як піднімаються двері, відкриваючи впорядкований гараж: охайно розвішані інструменти, на вбудованих полицях стоять ряди бляшок із фарбами. Здавалося, що навіть цементна підлога сяє чистотою. Вона заїхала всередину, і двері відразу ж опустилися за нею, закриваючи авто від вулиці. Мора трохи посиділа, слухаючи, як поцокує вистигаючи двигун, та збираючись із силами перед вечором, що чекав попереду. Кілька хвилин тому повернення додому здавалося нерозумним, небезпечним. А тепер вона питала себе, чи це рішення було хоч трохи розумнішим.

Баллард відчинив двері автомобіля.

— Проходьте. Покажу вам, як умикається охоронна система. На той випадок, якщо мене не буде поряд.

Він провів її в будинок, коротеньким коридором до передпокою. Показав на клавіатуру біля вхідних дверей.

— Її оновили кілька місяців тому. Спочатку набираєте код, тоді натискаєте «ВМК». Після цього, якщо хтось відчинить вікно або двері, спрацює сигналізація, така голосна, що у вухах буде дзвеніти. Система автоматично повідомить охоронну компанію, вони виїдуть на перевірку. Щоб вимкнути систему, набираєте той саме код, тоді натискаєте «ВИМК». Поки все зрозуміло?

— Так. Не хочете сказати мені код?

— Я саме до цього підходив. — Він глянув на неї. — Ви, звісно ж, розумієте, що я зараз дам вам цифровий ключ від свого дому?

— Сумніваєтеся, чи можна мені довіряти?

— Просто пообіцяйте не передавати його сумнівним друзям.

— Бачить Бог, у мене їх чимало.

— Так. — Баллард засміявся. — І всі, певно, ходять зі значками. Гаразд, код — дванадцять сімнадцять. День народження моєї дочки. Запам'ятаєте, чи вам записати?

— Запам'ятаю.

— Добре. Тепер умикайте, гадаю, будемо влаштовуватися на ніч.

Поки Мора набирала цифри, детектив стояв так близько до неї, що вона відчувала його подих у волоссі. Натиснула «ВМК», почула тихий сигнал. На табло з'явився напис: «СИСТЕМА ПРАЦЮЄ».

— Фортеця в безпеці, — сказав він.

— Це було нескладно.

Мора розвернулася й помітила, як він дивиться на неї так пильно, що їй захотілося відступити на крок, тільки б повернутися на безпечну відстань від нього.

— Ви повечеряли? — запитав він.

— До цього так і не дійшло. Стільки всього сьогодні сталося.

— Тоді ходімо. Не можна, щоб ви ходили голодна.

Його кухня була саме такою, як вона й думала — кремезні кленові шафки, масивні стільниці. Пательні й каструлі впорядковано розвішані на гачках, забитих у полицю попід стелею. Нічого екстравагантного, місце, зручне для практичної людини.

— Не хочу завдавати вам клопоту, — сказала Мора. — Згодиться й яєчня з тостом.

Баллард відкрив холодильник, дістав яйця.

— Омлет?

— Ріку, я сама можу.

— То, може, приготуєте тости? Хліб он там. Я теж не відмовлюся.

Вона дістала з пакета два шматки хліба, опустила до тостера. Розвернулася й дивилася, як він стоїть біля плити, збиваючи яйця в мисці. Їй згадалася їхня вечерея, те, як вони сміялися босі. Насолоджувалися товариством один одного, перш ніж дзвінок Джейн змусив її остерігатися його. Якби Джейн тоді не зателефонувала, що б між ними відбулося? Вона дивилася, як Рік виливає яйця на сковорідку та вмикає газ. Відчула, як шаріється, наче він запалив вогонь і в ній самій.

Мора перевела погляд на дверцята холодильника, де висіли знімки Балларда з дочкою. Кейті-немовля на руках у матері. Малеча в дитячому стільчику. Ряд світлин, що привели до знімку білявої дівчини-підлітка зі скупю усмішкою на обличчі.

— Вона так швидко змінюється, — мовив Рік. — Навіть не віриться, що на цих знімках та сама дитина.

Мора подивилася на нього через плече.

— То що ви вирішили робити з косяком у шафці?

— А, ви про це, — зітхнув він. — Кармен її покарала. Домашній арешт, і навіть гірше — ніякого телевізора на місяць. Тепер доведеться сховати свій, щоб Кейті точно не пролізла сюди, поки мене немає вдома.

— Ви з Кармен добре тримаєте спільний фронт.

— Не те, щоб у нас був вибір. Байдуже, яким гірким було розлучення, треба триматися разом заради дитини. — Баллард вимкнув плитку, розклав паруючу яечню на тарілки. — У вас немає дітей?

— На щастя, ні.

— На щастя?

— Ми з Віктором не змогли б підтримувати такі теплі стосунки, як ви.

— Це не так просто. Особливо після...

— Так?

— Ми добре навчилися вдавати, от і все.

Вони накрили на стіл, поставили тарілки з яечнею, тости, масло й сіли одне проти одного. Тема невдалих шлюбів пригнічувала їх. «Ми обидва досі оклигуємо від емоційних ран, — подумала Мора. — Байдуже, як нас тягне одне до одного, це поганий час для стосунків».

Але пізніше, коли він проводив її нагору, було зрозуміло, що вони думають про ті самі можливості.

— Ось ваша кімната, — сказав господар дому, відчинивши двері до спальні Кейті. Мора увійшла, і її зустрів принадний погляд Брітні Спірс із величезного плаката на стіні. На полицях сиділи ляльки-Брітні, стояли її компакт-диски. «Мені ця кімната в страшних снах буде снитися», — подумала Мора.

— Матимете свою ванну, за цими дверима, — продовжив Баллард. — У шафці має бути кілька нових зубних щіток. І можете взяти халат Кейті.

— Вона не буде проти?

— Цього тижня вона з Кармен. Навіть знати не буде, що ви тут були.

— Дякую, Ріку.

Він зволікав, наче чекав, що вона ще щось скаже. Чекав слів, які змінять усе.

— Моро, — мовив він.

— Так?

— Я подбаю про вас. Хочу, щоб ви це знали. Те, що сталося з Анною... я не дозволю, щоб це сталося з вами. — Він розвернувся до виходу. М'яко сказав: — Добраніч, — і зачинив за собою двері.

«Я подбаю про вас».

«Хіба не всім нам цього хочеться? — подумала вона. — Щоб хтось дбав про нашу безпеку». Вона вже забула, як це — коли

про тебе піклуються. Навіть у шлюбі з Віктором Мора ніколи не почувалася захищеною: він надто переймався собою, аби піклуватися ще про когось.

Лежачи в ліжку, вона слухала, як на столику поруч цокає годинник. Як рипить підлога сусідньої кімнати під кроками Балларда. Дім поволі огортала тиша. Мора дивилася, як стрілка годинника повзе від однієї години до іншої. Північ. Перша ночі. А вона ще не може заснути. Завтра буде зовсім виснажена.

«Може, він теж лежить без сну?»

Вона ледве знала цього чоловіка, так само, як ледве знала Віктора, коли виходила за нього. І який же з цього вийшов безлад — три роки її життя змарновано, і все через хімію. Через іскри між ними. Коли йшлося про чоловіків, вона сама собі не довіряла. Той, у ліжку з яким понад усе бажаєш опинитися, може бути найгіршим варіантом.

Друга ночі.

Вікном ковзнули вогні фар. На вулиці замуркотів двигун. Мора напружилася, думаючи: «Нічого страшного, це, певно, сусід пізно повертається додому». Тоді на ґанку почувлися кроки. Вона затримала дихання. І зненацька темрява заволала — вона аж підстрибнула в ліжку.

«Сигналізація. У будинку хтось є».

Баллард загнував у її двері.

— Моро? *Моро!* — гукав він.

— Усе гаразд!

— Замкни двері! Не виходь!

— Ріку?

— Лишайся в кімнаті!

Мора вибралася з ліжка, замкнула двері. Зіщулилася біля них, затуливши вуха руками від вереску сигналізації, за якою

нічого не було чути. Подумала про Балларда, який саме спускався сходами. Уявила будинок, повний тіней. Хтось чекав унизу. «Де ти, Ріку?». Не було чути нічого, крім пронизливої сигналізації. Тут, у темряві, вона була глуха й сліпа щодо того, що могло нині рухатися до її дверей.

Вереск несподівано вщух. Запанувала тиша, в якій вона нарешті могла розчути калатання власного серця, своє перелякане дихання.

І голоси.

— Господи! — волав Рік. — Я ж міг тебе застрелити! Про що ти тільки думала?

Відповів дівочий голос — ображений, сердитий.

— Ти замкнув двері на ланцюжок! Я не могла ввійти та відкрити сигналізацію!

— Не кричи на мене!

Мора відчинила двері, вийшла в коридор. Голоси зазвучали сильніше, повні люті. Перегнувшись через перила, вона побачила внизу Ріка — у синіх джинсах, без сорочки, за поясом пістолет, який він узяв із собою вниз. Донька не зводила з нього злого погляду.

— Друга ночі, Кейті. Як ти сюди доїхала?

— Друг мене підвіз.

— Серед ночі?

— Я по наплічник, ясно? Забула, що він мені завтра знадобиться. Не хотіла будити маму.

— Скажи, що це за друг? Хто тебе підвіз?

— Він уже поїхав! Ця сигналізація його злякала.

— То це хлопець? Хто?

— Я не втягуватиму його в проблеми!

— Що це за хлопець?

— Не треба, тату. Не починай.

— Ти залишишся тут і все розкажеш. Кейті, ану стій...

Кроки загупали й раптом спинилися. Кейті завмерла на сходах, дивлячись на Мору.

— Спускайся сюди! — загорлав Рік.

— Так, тату, — промимрила Кейті, не зводячи з неї очей. — Тепер зрозуміло, нащо ти замкнув від мене двері.

— Кейті! — Задзвенів телефон, Рік замовкнув і розвернувся взяти слухавку. — Алло? Так, це Рік Баллард. Тут усе гаразд. Ні, не треба приїжджати. Дочка прийшла додому і вчасно не вимкнула систему...

Дівчина дивилася на неї з відвертою ворожістю.

— То ви його нова подруга.

— Будь ласка, не лайтеся через це, — тихо відповіла Мора. — Я не його подруга. Мені просто треба було десь переночувати.

— А, ясно. То чому б і не з моїм татом?

— Кейті, це правда...

— У цій родині ніхто не каже правду.

Унизу ще раз задзвонив телефон. Рік знову відповів.

— Кармен. Кармен, заспокойся! Кейті тут. Так, вона в порядку. Якийсь хлопець привіз її забрати наплічник...

Дівчина кинула на Мору останній отруйний погляд і спустилася вниз.

— Це твоя мати, — сказав Рік.

— Ти ж їй розповіси про свою нову подругу? Як ти міг так з нею *вчинити*, тату?

— Нам треба про це поговорити. Ти мусиш прийняти те, що ми з твоєю матір'ю вже не разом. Усе змінилося.

Мора повернулася до кімнати, зачинила двері. Поки вона вдягалася, чула, як вони сваряться внизу. Голос Ріка був спокійний та твердий, голос дівчини бринів люттю. Переодягалася Мора дуже швидко. Коли спустилася, побачила Балларда

з дочкою у вітальні. Кейті скрутилася на канапі, наче сердитий дикобраз.

— Ріку, я поїду, — сказала Мора. Він підвівся.

— Не можна.

— Нічого страшного. Вам потрібно побути з родиною.

— Їхати додому небезпечно.

— Я не поїду додому. Найму номер у готелі. Правда, усе буде чудово.

— Моро, зачекайте...

— Вона хоче піти, *ясно?* — відрізала Кейті. — То дай їй піти.

— Я зателефоную, коли дістануся до готелю, — сказала Мора.

Коли вона виїжджала з гаража, Рік вийшов і став на під'їзній доріжці, дивлячись на неї. Їхні погляди зустрілися крізь скло вікна, він зробив крок уперед, наче намагаючись усе ж таки переконати її лишитися, повернутися до безпеки його домівки.

З'явилася ще одна пара вогнів. Авто Кармен зупинилося на узбіччі, вона вийшла — біляве волосся скуйовджене, з-під халата визирає нічна сорочка. Мати, зірвана з ліжка заблудлою тінейджеркою. Кармен кинула погляд на Мору, сказала Балларду кілька слів і пішла до будинку. Крізь вікно вітальні Мора бачила, як мати з дочкою обійнялися.

Чоловік зволікав. Подивився на будинок, тоді знову на Мору, наче розривався між ними.

Вона прийняла рішення за нього. Увімкнула передачу, натиснула на газ і поїхала. Побачила краєм ока в дзеркалі заднього огляду, як він розвернувся й пішов до будинку. Назад, до родини. Навіть розлучення не може стерти того зв'язку, що формується роками шлюбу. Ще довго після того, як папери підписано й рішення завірено судом, цей зв'язок лишається живим. А найсильніший із них утворюється дитячою кров'ю та плоттю.

Мора видихнула. Несподівано відчула себе очищеною від спокуси. Вільною.

Дотримуючись даної Балларду обіцянки, вона не поїхала додому. Натомість рушила на захід, до 95-ї траси, що широкою аркою обходила передмістя Бостона. Зупинилася в першому придорожному motelі, який їй трапився. У номері стояв запах сигарет та мила «Айворі». Кришка унітаза була огорнута паперовою стрічкою з написом «продезинфіковано», склянки у ванній були пластикові. Крізь тонкі стіни линув гамір від дороги. Мора не могла згадати, коли востаннє зупинилася в такому дешевому, миршовому motelі. Зателефонувала Рікові — дзвінок на півхвилини, тільки повідомити, де вона. Тоді вимкнула мобільний і встигла між обтріпаних простирادل.

Тієї ночі вона спала міцніше, ніж протягом усього тижня.

19

Ніхто мене не любить, ніхто не приголубить, піду я у садочок, наїмся хробачків. Хробачків, хробачків...

Годі вже про це думати!

Метті заплющила очі, стиснула зуби, але не могла викинути з голови цю дурнувату дитячу пісеньку. Вона знову й знову повторювалася й завжди поверталася до них, до хробаків.

«Тільки от не я їх їстиму, а вони мене».

О, та подумай уже про щось інше. Про щось хороше, гарне. Квіти, сукні. Білі сукні з шифоном та намистинками. День весілля. Так, про нього й думай.

Вона згадала, як сиділа в кімнаті для наречених методистської церкви святого Іоанна, дивилася в дзеркало й думала: «Це найкращий день мого життя. Я виходжу заміж за коханого чоловіка». Згадала, як до кімнати ввійшла її мати, допомогти з фатою. Як вона схилилася до неї і з полегшенням видихнула: «Я вже й не думала, що цей день прийде». День, коли чоловік нарешті візьме її дочку за дружину.

Тепер, сім місяців потому, Метті думала про материні слова, і про те, що вони були не дуже добрі до неї. Але того дня ніщо не могло зіпсувати її радості. Ані вранішня нудота, ані вбивчі високі підбори, ані те, що Двейн їхньої шлюбної ночі випив

стільки шампанського, що заснув у готельному номері ще до того, як вона вийшла з ванної. Значення мало тільки те, що вона стала місіс Первіс, і її життя, – її справжнє життя, – нарешті мало розпочатися.

«А тепер воно закінчиться тут, у цьому ящику, якщо Двейн мене не врятує.

Він врятує, правда ж? Він хоче, щоб я повернулася?»

Це було ще гірше, ніж думати про те, як її з'їдять хробаки. Зміни ж тему, Метті!

«Що, як він не хоче, щоб я повернулася? Що, як він весь цей час сподівався, що я кудись зникну, і він зможе бути з тією жінкою? Що, як це саме він...»

Ні, не Двейн. Якщо він хотів її смерті, нащо було саджати її до ящика? Нащо зберігати її життя?

Жінка глибоко вдихнула, очі наповнилися сльозами. Вона хотіла жити. Вона могла що завгодно зробити, аби тільки вижити, але не знала, як вибратися з цього ящика. Годинами вона думала про це. Гупала об стіни, знову й знову біла в стелю. Думала про те, щоб розібрати ліхтарика, може, зробити з його частин... що?

Бомбу.

Вона майже чула, як Двейн сміється з неї, перекирвує її. Так, Метті, ти справжній Мак-Гайвер¹.

«Ну і що мені робити?»

Хробачки...»

Звиваючись, вони заповзли назад до її думок. До її майбутнього, прослизавши під шкіру, поглинаючи її плоть.

¹ Енгус Мак-Гайвер – герой однойменного пригодницького телесеріалу про надзвичайно розумного спецагента, який розв'язує проблеми та вибирається із небезпечних ситуацій завдяки нестандартному мисленню та навичкам.

Вони чекали в землі за стінками цього ящика. Чекали, коли вона помре. А тоді вони заповзуть усередину й бенкетуватимуть.

Метті перевернулася на бік і затремтіла.

«Має бути якийсь вихід».

20

Йошима стояв над тілом, тримаючи шприц із голкою номер шістнадцять затутою в рукавичку рукою. На столі лежала молода жінка, така сухорлява, що живіт мішкуватим наметом провисав над кістками тазу. Йошима натягнув шкіру в її паху та ввів голку в стегонову вену, відтягнув поршень, і шприц почала заповнювати темна, майже чорна кров.

Він не підняв погляду, коли Мора ввійшла до кімнати, зосередився на роботі. Вона мовчки дивилася, як він дістає голку, переносить кров у скляні пробірки, працює спокійно й ефективно, як людина, що мала справу з незліченними пробами крові незлічених тіл. «Якщо я — Королева Покійників, то Йошима — беззаперечний Король. Він роздягає їх, зважує, знаходить вени в пахах і шиях, розкладає органи в банки з формаліном. А коли розтин завершено, коли я закінчую з різаниною, це він бере нитку й голку та зшиває їхню посічену плоть до купи».

Йошима обламав голку, опустив використаний шприц у контейнер для небезпечних відходів. Тоді спинився, дивлячись на жінку, в якій щойно взяв кров.

— Її привезли зранку, — сказав він. — Хлопець знайшов тіло на каналі, коли прокинувся.

Мора побачила сліди від голок на передпліччях трупа.

— Змарноване життя.

— Це завжди так.

— Хто нею займався?

— Доктор Костас. Доктор Брістол сьогодні в суді.

Йошима підкотив до столу тацю й почав розкладати інструменти. Постала незручна тиша, у якій клацання металу видавалося до болючого голосним. Спілкувалися вони завжди по-діловому, проте сьогодні він наче уникав її погляду, не наважуючись і глянути в її бік, хоч словом згадати те, що сталося вчора на стоянці. Однак проблема від цього не зникала, вона висіла між ними, й ігнорувати її було неможливо.

— Я так розумію, учора вам додому телефонувала детектив Ріццолі, — почала Мора.

Її асистент завмер, поклавши руки на тацю і стоячи до неї боком.

— Йошимо, — мовила вона. — Мені прикро, якщо вона якось натякнула...

— Докторе Айлс, ви знаєте, скільки я вже працюю в лабораторії судово-медичної експертизи? — перервав її він.

— Знаю, що ви тут довше за будь-кого з нас.

— Вісімнадцять років. Доктор Тірні найняв мене одразу після служби в армії. Я служив у похоронному загоні. Знаєте, то було важко — працювати над стількома юнаками. Переважно — нещасні випадки чи самогубства, але то справа звична. Молоді люди ризикують, втручаються у бійки, надто швидко водять автомобілі. Або від них ідуть дружини, вони хапаються за зброю і вкорочують собі віку. Я думав, що можу хоч щось для них зробити, можу ставитися до них із повагою, гідною солдатів. Бо ж серед них були зовсім пацани, ледве борода почала рости. Їхня молодість дуже засмучувала, але я навчився з цим миритися, так само, як мирюся тут, бо це моя робота.

Не пам'ятаю, коли я останнього разу брав лікарняний. — Він помовчав. — Але сьогодні я вже думав не прийти.

— Чому?

Йошима розвернувся, подивився на неї.

— Знаєте, як це — після вісімнадцяти років роботи тут раптом відчутти себе підозрюваним?

— Мені прикро, що вона викликала у вас такі відчуття. Знаю, вона буває грубою...

— Ні, насправді вона була дуже ввічливою, дуже приязною. Сама *природа* її запитань змусила мене зрозуміти, що відбувається. «Як вам працюється з доктором Айлс? Чи ви знаходите спільну мову?» — Чоловік розреготався. — Чого б вона мене про це питала?

— Ріццолі робила свою роботу, от і все. Вона вас не звинувачувала.

— Але було схоже саме на це. — Йошима підійшов до столу й почав розставляти банки з формаліном для зразків тканин. — Ми майже два роки працюємо разом, докторе Айлс.

— Так.

— Ви жодного разу, наскільки мені відомо, не були розчаровані моєю роботою.

— Ніколи. Я б не хотіла працювати ні з ким, окрім вас.

Він розвернувся до Мори. У цьому різкому флуоресцентному світлі вона помітила, скільки ж сивини у його чорному волоссі. Колись вона думала, що йому років тридцять. Гладеньке обличчя й струнке тіло до певної міри позбавляли його ознак віку. Тепер, дивлячись на похмурі зморшки навколо його очей, вона збагнула, що цей чоловік наближається до зрілості. «Як і я сама».

— Не було жодного випадку, — сказала вона, — жодної миті, коли б мені спало на думку, що ви могли...

— Але ж тепер доводиться про це думати, чи не так? Детектив Ріццолі завела про це мову, і ви мусите зважати на ймовірність того, що це я подряпав ваше авто. Що це я вас переслідую.

— Ні, Йошимо. Не мушу. Я відмовляюся.

Він утримав її погляд.

— Тоді ви нечесна або з собою, або зі мною. Бо це мало б спадати вам на думку. А поки між нами є принаймні найменша дрібка недовіри, вам буде зі мною незатишно. Я відчуваю це, і ви також.

Асистент зняв рукавички, розвернувся й почав підписувати ярлики на банках іменем покійниці. Мора бачила, як напружилися його плечі, як заклакли м'язи шиї.

— Ми це переживемо, — сказала вона.

— Можливо.

— Не можливо, а точно. Нам ще разом працювати.

— Що ж, це вам вирішувати.

Мора подивилася на нього, думаючи, як повернути ті теплі стосунки, які були між ними раніше. «Може, зрештою, вони не були аж такі теплі, — подумала вона. — Мені це просто здавалося, тоді як він ховав від мене свої почуття, так само, як я ховаю свої. Ми чудова пара — дует незворушних. Щотижня на нашому столі опиняється трагедія, але я ніколи не бачила його сліз, а він — моїх. Ми займаємося справами смерті, наче двійко робітників на фабриці».

Йошима скінчив підписувати банки для зразків і розвернувся. Вона досі стояла поряд із ним.

— Вам щось потрібно, докторе Айлс? — запитав він. Ані в голосі, ані в обличчі його не було жодного натяку на те, що тільки-но відбулося між ними. Це знову був той Йошима, якого вона знала: тихий, вправний, завжди готовий допомогти.

Мора відповіла тим же. Дістала з конверта, який принесла із собою, рентгенівські плівки, повісила знімки Ніккі Веллс на лампу.

— Сподіваюся, ви пам'ятаєте цю справу, — сказала вона й увімкнула світло. — Це було п'ять років тому, у Фітчбурзі.

— Як звали жертву?

— Ніккі Веллс.

Він насупився, дивлячись на рентген. Одразу ж зосередився на кістках зародка на тазу матері.

— Та вагітна жінка, яку вбили разом із сестрою?

— Отже, пам'ятаєте.

— Обидва тіла було спалено?

— Саме так.

— Пам'ятаю, то справа доктора Гобарта.

— Я не знайома з доктором Гобартом.

— І не могли б бути. Він пішов за два роки до того, як ви до нас приєдналися.

— Де він тепер працює? Я хотіла б із ним поговорити.

— Це буде непросто. Він помер.

Мора спохмурніла.

— Що?

Йошима сумно похитав головою.

— Доктору Тірні було так важко. Він почувався відповідальним за це, хоча просто не мав вибору.

— Що сталося?

— З доктором Гобартом були... проблеми. Спочатку він загубив кілька знімків. Тоді переплутав органи, про що дізналася родина покійного. Вони подали на нас до суду. То був справжній безлад, погана слава, однак доктор Тірні підтримав колегу. А потім із пакета з особистими речами зникли ліки, і вибору в нього не лишилося. Він попросив доктора Гобарта піти.

— І що було тоді?

— Доктор Гобарт прийшов додому й випив жменю «Оксіконтину». Його знайшли тільки за три дні. — Йошима помовчав. — Ніхто не хотів братися за його розтин.

— Його компетентність колись викликала сумніви?

— Іноді він помилявся.

— Помилки були серйозні?

— Я не зовсім розумію, про що ви.

— Цікаво, чи міг він пропустити ось це? — Мора вказала на знімок, на яскраву смужку металу в лобковій кістці. — Його звіт про Ніккі Веллс не пояснює природи цього шматка металу.

— На цій плівці є й інші тині від металу, — зауважив Йошима. — Я бачу тут гачок від бюстгалтера. А це схоже на застібку.

— Так, але гляньте на бокову проекцію. Ця металева смужка розташована всередині кістки, не на ній. Доктор Гобарт нічого вам про це не говорив?

— Не пригадую. У звіті цього немає?

— Ні.

— Тоді він, певно, вирішив, що це щось незначне.

«Тобто, на суді над Амальтеєю це, напевно, й не згадувалося», — подумала Мора. Йошима повернувся до своїх обов'язків — складання відер та мисок, збирання паперів на дошці. Хоча в кількох футах від неї лежала мертва молода жінка, Морина увага була прикута не до свіжого тіла, а до рентгену Ніккі Веллс та її зародка, до їхніх кісток, які вогонь сплавив у єдину обвуглену масу.

«Навіщо ти їх спалила? Який у тому був сенс?» Може, Амальтея відчувала задоволення, споглядаючи, як їх пожирало полум'я? А може, сподівалася, що цей вогонь знищить дещо інше, якусь частинку її самої, яку вона не хотіла показувати?

Зі склепіння черепа зародка вона перевела погляд до яскравого уламка в тазу Ніккі. Тонкого, як...

«Лезо ножа. Відламаний шматок леза».

Але ж Ніккі вбив удар по голові. Навіщо бити ножем жертву, якій ти щойно розбила лице ломом? Мора дивилася на металеву скабку, її раптом уразило розуміння того, наскільки вона важлива, і від цього її спиною пробіг холодок.

Вона підійшла до телефону, натиснула кнопку інтеркома.

— Луїз?

— Так, докторе Айлс?

— Можете з'єднати мене з доктором Дальджітом Сінгхом? Лабораторія судово-медичної експертизи в Огасті, штат Мен.

— Хвилинку. — Тоді за мить: — Доктор Сінгх на лінії.

— Дальджіте? — звернулася до нього Мора.

— Ні, я не забув про обіцяну вечерю, — відповів той.

— Може, це з мене вечеря, якщо відповісте на моє запитання.

— Яке саме?

— Ті рештки, які ми викопали у Фокс Гарбор. Їх уже ідентифікували?

— Ні, потрібен ще час. Жодна заява про зникнення в округу Волдо чи Генкок не підходить до цих кістяків. Або вони дуже старі, або ж люди були не тутешні.

— Ви ще не робили запит до НІКЦ? — запитала Мора. Національний інформаційно-кримінологічний центр, яким керувало ФБР, мав базу даних зниклих людей у всій країні.

— Так, але зважаючи на те, що звузити пошук до хоч якогось десятиліття не вдалося, я отримав кілька сторінок імен. Усе, що стосується Нової Англії.

— Може, я допоможу вам звузити пошук.

— І як?

— Беріть тільки випадки зникнень з 1955 по 1965 роки.

— Можна спитати, як саме ви дійшли висновку, що потрібне саме це десятиліття?

«Бо тоді моя мати жила у Фокс Гарборі, — подумала Мора. — Моя мати, яка вбивала людей».

Однак уголос сказала лише:

— Маю підстави так вважати.

— Ви така загадкова.

— Я все поясню, коли зустрінемося.

Ріццолі нарешті пустила Мору за кермо — тільки тому, що саме в її «Лексусі» вони прямували на північ до магістралі штату Мен. Уночі з заходу прийшов грозовий фронт і Мора прокинулася від того, що по даху барабанив дощ. Вона зварила собі кави, прочитала газету — усе, як звичайного ранку. Як швидко старі звички взяли своє, навіть перед лицем страху. Минулу ніч вона провела не в motelі, повернулася додому. Позамикала всі двері й лишила світло на ганку — сумнівний захист від загроз ночі, та все одно вона проспала грозу й прокинулася з відчуттям, що контролює своє життя.

«Годі з мене страху, — подумала вона. — Я не дозволю йому знову відвернути мене від мого ж дому».

Тепер, поки вони з Ріццолі їхали до Мена, де темніли ще чорніші хмари, вона була готова відбиватися й узяти реванш. *«Ким би ти не був, я вистежу тебе і знайду. Я теж можу полювати».*

О другій вони підїхали до будівлі лабораторії судово-медичної експертизи штату Мен в Огасті. Доктор Дальджіт Сінгх зустрів їх на рецепції та провів у приміщення для аутопсії, де на столі на них уже чекали дві коробки кісток.

— Ця справа не була в мене в пріоритеті, — зізнався він, знімаючи з коробок пластикове простирadlo. Воно опустилося на металеву стільницю із шурхотом, наче парашутний шовк. —

Вони, певно, десятиліттями там лежали, і кілька днів нічого для них не змінять.

— Отримали з НІКЦ результати нового запиту? — запитала Мора.

— Сьогодні вранці. Я роздрукував список імен, лежить там на столі.

— Є знімки зубів?

— Я завантажив те, що вони надіслали, але переглянути ще не мав змоги. Вирішив дочекатися вашого приїзду.

Він відкрив першу картонну коробку, узявся діставати кістки, обережно викладаючи їх на пластик. З'явився череп із заглибиною. Брудний таз, довгі кістки, грудкуваті хребці. Обережом ребер, котрі клацнули, наче бамбукова «музика вітру». Тільки цей звук порушував тишу в лабораторії Дальджіта, такій же світлій і порожній, як Морині зали для розтинів у Бостоні. Хороші патологоанатоми — перфекціоністи за своєю природою, і він саме демонстрував цей бік свого характеру. Здавалося, що викладаючи кістки в анатомічному порядку, він танцював навколо столу, рухався з майже жіночою грацією.

— Це хто? — запитала Ріццолі.

— Чоловік, — відповів Сінгх. — Довжина стегнової кістки вказує на те, що він мав зріст від п'яти футів десяти дюймів до шести футів. Очевидна тріщина від удару в правій скроневій кістці. Є старий перелом Колліса, зрісся добре. — Він глянув на спантеличену Ріццолі. — Зламаний зап'ясток.

— От для чого ви, лікарі, це робите?

— Що саме?

— Вигадуєте химерні назви. Чому б просто не назвати це зламаним зап'ястком?

Дальджіт усміхнувся.

— Не на всі запитання є прості відповіді, детективе Ріццолі.

Джейн глянула на кістки.

— Що ще нам про нього відомо?

— Ознак остеопорозних чи артрозних змін хребта немає. Це був дорослий молодий чоловік, європеїд. Над ним попрацював стоматолог: є срібні амальгамні пломби в шостому й сьомому зубах зліва.

Ріццолі показала на провалену скрону.

— Це причина смерті?

— Удар безсумнівно був смертельний. — Сінгх розвернувся до другої коробки. — Перейдемо до жінки. Її знайшли на двадцять ярдів далі.

Він розклав пластикове простирадло й на другому столі. Разом із Морою вони взялися викладати другий набір кісток в анатомічному порядку — наче двоє метушливих офіціантів накривали до вечері. Кістки стукотіли об стіл. Тазова кістка, вкрита тонким шаром ґрунту. Ще один череп — дрібніший, надбровні дуги тонші за чоловічі. Кістки ніг, кістки рук, грудна кістка. Оберемок ребер і два паперових пакети із кістками зап'ястків та передплесен.

— Ось наша невідома, — мовив Дальджіт, оглядаючи завершену роботу. — Причину смерті назвати не можу, нема за що зачепитися. Схоже, що жінка була молода, також європеїд. Від двадцяти до тридцяти п'яти років. Зріст — близько п'яти футів трьох дюймів, старих переломів немає. Зуби в хорошому стані. Є щербинка на іклі та золота коронка на п'ятірці зверху праворуч.

Мора подивилася на негатоскоп із двома знімками.

— Це їхні стоматологічні знімки?

— Ліворуч — чоловік, праворуч — жінка. — Дальджіт підійшов до раковини, змив бруд з рук та висмикнув із тримача паперового рушника. — Отже, ось вони, наші невідомі.

Ріццолі взяла роздруківку зі списком імен, які Дальджіту зранку надіслали з НІКЦ.

— Господи. Тут десятки імен. Стільки людей зникло.

— І це тільки в Новій Англії, європеоїди від двадцяти до со- рока п'яти років.

— Усі дані за п'ятдесяті та шістдесяті роки.

— Цей проміжок часу вказала Мора. — Дальджіт підійшов до свого ноутбука. — Подивимося на рентгени, які вони наді- слали.

Він відкрив файл, отриманий з НІКЦ. З'явився ряд іконок, кожна підписана номером справи. Клікнув на першу з них, екран заповнив рентгенівський знімок зубів — крива лінія, схожа на розвалені білі кістки доміно.

— Цей точно не наш, — сказав він. — Погляньте на ці зуби! Кошмар ортодонта.

— Або ж золота жила, — завважила Ріццолі.

Доктор Сінгх закрити зображення, клікнув далі. Ще один рентген, цього разу з великою щилиною між передніми зубами.

— Цей навряд чи, — мовив він.

Мора перевела погляд назад, до столу, до кісток безіменної жінки. Подивилася на череп із витонченими лініями лоба та вилиць. Обличчя ніжних пропорцій.

— О, привіт, — почула вона голос Дальджіта. — Гадаю, ці зуби я впізнаю.

Вона розвернулася до екрана. Побачила знімок нижніх молярів¹ і яскраві плями пломб.

Дальджіт підвівся, підійшов до столу з чоловічим кістяком. Узяв щелепу й приніс до комп'ютера порівняти.

¹ Моляри (великі кутні зуби) — найбільші постійні зуби верхньої та нижньої щелепи.

— Амальгамні пломби в шостому і сьомому зубах зліва. Так. Так, це він...

— Як підписаний знімок? — запитала детектив.

— Роберт Седлер.

— Седлер... Седлер... — Ріццолі гортала роздруківку. — Так, знайшла. Седлер, Роберт. Чоловік, європеоїд, двадцять дев'ять років. П'ять футів одинадцять дюймів, шатен, очі карі.

Вона глянула на Дальджіта, той кивнув.

— Підходить під наші рештки.

Ріццолі читала далі.

— Він був будівельним підрядником. Востаннє його бачили в рідному містечку — Кеннебанкпорт, штат Мен. Третього лютого 1960 року його оголосили зниклим, разом із... — Вона завагалася. Розвернулася до столу, на якому були викладені жіночі кістки. — Разом із дружиною.

— Як її звали? — запитала Мора.

— Карен. Карен Седлер. Маю номер справи.

— Давайте сюди, — сказав Дальджіт, розвертаючись до комп'ютера. — Подивимося, чи тут її знімок.

Мора стояла поряд з ним і дивилася через його плече, поки він шукав потрібну іконку. На екрані з'явилося зображення — коли цей рентген було зроблено, Карен Седлер була ще жива. Сиділа в кріслі у свого дантиста, можливо, переживала через карієс і свердління, яке неодмінно мусило йти за ним. Тоді, стискаючи картонку, яка утримувала на місці непроявлену плівку, вона не могла собі уявити, що знімок, зроблений того дня лікарем, через багато років сятиме на екрані комп'ютера патологоанатома.

Мора побачила ряд молярів та яскравий металевий блиск коронки. Перейшла до негатоскопа, на якому Дальджіт повісив знімок зубів невідомої жінки. Тихо сказала:

— Це вона. Це кістки Карен Седлер.

— Отже, ми впізнали обох, — сказав доктор Сінгх. — І чоловіка, й дружину.

Ріццолі за їхніми спинами гортала роздруківку, шукаючи звіт про зникнення Карен Седлер.

— Так, ось вона. Жінка європеїдної раси, двадцять п'ять років. Білявка, блакитні очі... — Вона раптом спинилася. — Тут щось не так. Краще передивіться знімки.

— Чому? — спитала Мора.

— Просто передивіться їх.

Мора роздивилася знімок на негатоскопі, тоді перейшла до екрана ноутбука.

— Вони збігаються, Джейн. Що не так?

— Не вистачає ще одного набору кісток.

— Яких кісток?

— Зародка. — Ріццолі повернула до неї ошелешене обличчя. — Карен Седлер була на восьмому місяці вагітності.

Запанувала тиша.

— Інших решток ми не знайшли, — мовив Дальджіт.

— Могли пропустити, — завважила Ріццолі.

— Ми просіяли ґрунт, ретельно розкопали всю ділянку.

— Їх могли забрати падальники¹.

— Так, це завжди може бути. Але це справді Карен Седлер.

Мора підійшла до столу, вдивилася в тазову кістку, думаючи про зображення кістяка іншої жінки на негатоскопі. «*Ніккі Веллс теж була вагітна*».

Вона навела на стіл збільшувальне скло, увімкнула світло. Навела лінзу на тазову кістку. На симфізі, де сходилися до

¹ Падальники — великі птахи, що здебільшого живляться падлом (трупами тварин, що розкладаються в природному середовищі).

хряща два відгалуження кістки, взялася кіркою червонувата земля.

— Дальджіте, можна мені вологу ватну паличку чи марлю? Треба стерти землю.

Колега наповнив миску водою, розкрив пакет ватних паличок, поставив усе на тацю біля неї.

— Що ви шукаєте?

Мора не відповіла. Вона повністю зосередилася на тому, щоб стерти шар бруду, відкрити те, що лежало під ним. Кірка танула, і її серце билосся швидше. Остання брудна пляма зникла несподівано. Жінка пильно дивилася на те, що з'явилося під лупою. Випросталася, глянула на Дальджіта.

— Що там? — запитав він.

— Подивіться. Праворуч, скраю, там де сходяться кістки.

Сінгх зігнувся над лінзою.

— Ви про тріщинку? Про неї йдеться?

— Так.

— Майже непомітна.

— Але вона там є. — Мора глибоко вдихнула. — Я привезла з собою знімок, він у моєму авто. Вам варто на нього поглянути.

Поки вона йшла до стоянки, об її парасольку стукотів дощ. Розблоковуючи автомобіль кнопкою сигналізації, вона не могла не дивитися на подряпини пасажирських дверей. Сліди пазурів мали налякати її. «Але вони мене тільки розлютили. Підготували до опору». Вона взяла із заднього сидіння конверта й понесла до будівлі, ховаючи під плащем.

Дальджіт ошелешено дивився, як вона чіпляє знімки Ніккі Веллс до негатоскопа.

— Що за справу ви мені показуєте?

— Убивство у Фітчбургу, Массачусетс, п'ять років тому. Жертві розтрошили череп, а тіло згодом спалили.

Він насупився.

— Вагітна жінка. Схоже, що близька до пологів.

— Але мою увагу привернуло ось це. — Мора показала на яскравий уламок металу в тазовому симфізі Ніккі Веллс. — Гадаю, це обламаний кінчик ножа.

— Але ж Ніккі Веллс убили ломом, — завважила Ріццолі. — Їй розстрожили череп.

— Саме так, — погодилася Мора.

— То до чого тут ніж?

Мора показала на знімок. На кістки зародка, що згорнувся над тазовою кісткою Ніккі.

— Ось до чого. Ось що було потрібно вбивці.

Дальджіт мовчав. Але вона без слів знала, що він розуміє хід її думок. Він повернувся до решток Карен Седлер, узяв її тазову кістку.

— Живіт розрізали посередині, — сказав він. — Лезо вдарилося об кістку, там, де ця тріщинка.

Мора уявила собі ніж Амальтеї, живіт молодої жінки, удар ножа — такий сильний, що лезо спинилося, тільки наштотхнувшись на кістку. Подумала про свою професію, для якої ножі стільки важили, і про дні, проведені в лабораторії для розтинів за різанням шкіри та органів. *«Ми обидві різники, і я, і моя мати. Але я ріжу мертву плоть, а вона — живу».*

— Ось чому ви не знайшли кісток зародка в могилі Карен Седлер.

— Але ваша інша справа... — Дальджіт махнув на рентгенівський знімок Ніккі Веллс. — Її зародок не забрали, а спалили разом із матір'ю. Нащо робити розріз, щоб дістати, а тоді все одно вбивати?

— Бо дитя Ніккі Веллс мало вроджений дефект. Амніотичні тяжі.

— Це як? — запитала Ріццолі.

— Через водну оболонку іноді проходять перетинчасті тяжі. Якщо такий закрутиться навколо кінцівки плоду, то може перешкодити току крові й навіть спричинити ампутацію кінцівки. У Ніккі цей дефект діагностували протягом другого триместру. — Мора вказала на знімок. — Бачите, у зародка відсутня права нога нижче коліна.

— Це не смертельно?

— Ні, дитина вижила б. Але вбивця мала одразу ж побачити цей недолік. Зрозуміти, що дитина недосконала. Гадаю, тому вона її і не взяла. — Мора подивилася на Ріццолі. Не зважати на стан детектива, на її набряклий живіт, естрогенний рум'янець на щоках було неможливо. — Їй була потрібна ідеальна дитина.

— Але дитя Карен Седлер теж не було б ідеальним, — зазначила Ріццолі. — Зародку було вісім місяців. Легені ще не дозріли б, так? Щоб воно вижило, знадобився б інкубатор.

Мора опустила погляд на кістки Карен Седлер. Подумала про місце, де їх знайшли, і про кістки її чоловіка, поховані в двадцяти ярдах звідти. Нащо копати дві окремі могили? Чому б не поховати чоловіка разом із дружиною.

У роті раптом стало сухо. Відповідь ошелешила її саму.

«Їх поховали неоднчасно».

21

Котедж зіщулився під важкими від дощу гілками, наче їхній дотик був йому неприємний. Коли Мора вперше побачила цей будинок тиждень тому, він пригнітив її — невелика темна коробка, яку поступово душать ліси, підступаючи все ближче. Тепер вона дивилася на нього з вікна авто і здавалося, що вікна витріщаються на неї, наче зловісні очі.

— У цьому домі виросла Амальтея, — мовила Мора. — Анні було б не складно знайти цю інформацію, треба було всього лиш пошукати записи про неї в шкільному архіві. Або взяти старий телефонний довідник і подивитися прізвище Ленк.

Вона глянула на Ріццолі.

— Домовласниця, міс Клозен, сказала, що Анна хотіла винайняти саме цей будинок.

— Тож вона мала знати, що Амальтея тут колись жила.

«І як я, вона прагнула дізнатися про нашу матір більше, — подумала Мора. — Щоб зрозуміти жінку, яка дала нам життя, а тоді кинула нас».

Дощ гуркотів дахом автомобіля, срібними потоками котився лобовим склом.

Ріццолі застігнула дощовика, натягнула на голову капюшона.

— Тоді ходімо, подивимося.

Вони пробіглися під дощем, піднялися на ґанок і струсили воду з плащів. Мора дістала ключа, який узяла в офісі міс

Клозен, устала в замок. Спочатку він не хотів повертатися, наче сам будинок відбивався, не бажаючи впускати її. Коли нарешті вдалося відімкнути двері, вони загрозливо рипнули, опираючись до кінця.

Усередині дім був ще похмурішим і клаустрофобнішим, ніж вона пам'ятала. У повітрі кисло пахнуло пліснявою, наче влучна волога просочилася крізь стіни та всоталася в завіси й меблі. Світло з вікна фарбувало кімнату в похмурі відтінки сірого. «Цей будинок нас не хоче, — подумала Мора. — Не хоче, щоб ми дізналися його таємниці».

Вона торкнулася руки Ріццолі та вказала на замки й латунні ланцюжки.

— Дивіться.

— Замки нові.

— Їх Анна встановила. Викликає питання, правда ж? Від кого вона так хотіла замкнутися.

— Якщо йдеться не про Чарлза Касселя. — Ріццолі підійшла до вікна вітальні, подивилася на листяну завісу, з якої скрапував дощ. — Це страшенно відлюдне місце. Ніяких сусідів, нічого, крім дерев. Я теж не відмовилася б від додаткових замків.

Детектив ніяково засміялася.

— Знаєте, ніколи не любила всі ці ліси. Якось у старших класах ми ходили в похід. Поїхали до Нью-Гемпшира, розклали спальники навколо багаття. Я й очей не стулила. Усе думала: звідки мені знати, що там дивиться на мене? З-поміж гілок угорі чи серед кущів...

— Ходімо, — сказала Мора. — Я покажу вам решту будинку.

Вона провела Ріццолі на кухню, увімкнула світло. Флуоресцентні лампи зі зловісним гудінням замигтіли. Їхнє різке сяйво освітло кожну щілину, кожен горбок у старому лінолеумі. Мора опустила очі на чорно-білі, пожовклі від старості клітин-

ки й подумала про розлите за всі ці роки молоко й занесений із вулиці бруд, які неодмінно мали лишити на підлозі мікроскопічні сліди. Що ще могло просочитися в ці тріщини та шви? Осад яких страшних подій залишився тут?

— Теж нові засуви, — зазначила Ріццолі біля задніх дверей. Мора підійшла до спуску в підвал.

— Я хотіла, щоб ви це побачили.

— Ще один засув?

— Але бачите, який на ньому наліт? Він не новий. Цей засув тут уже давно. Міс Клозен сказала, що коли вона купила дім на аукціоні двадцять вісім років тому, він тут уже був. І це дивно.

— Чому?

— Єдине місце, куди ці двері ведуть, — підвал. — Мора подивилася на Ріццолі. — З нього немає виходу.

— Для чого комусь замикати ці двері?

— От і мені цікаво.

Ріццолі відчинила їх, із темряви піднявся запах сирої землі.

— От же ж, — пробуркотіла вона. — Ненавиджу спускатися до підвалів.

— Світло вмикається ланцюжком, просто у вас над головою.

Детектив простягнула руку, смикнула за ланцюжок. Лампочка засвітилася, пролила слабке сяйво на вузькі сходи. Унизу лишилися самі тіні.

— Іншого входу до підвалу точно нема? — перепитала вона, вдивляючись у темряву. — Вугільного люка чи чогось такого?

— Я обійшла весь дім, не бачила на вулиці жодних дверей, що вели б до підвалу.

— Ви туди спускалися?

— Не бачила причини.

«Аж до сьогодні».

— Гаразд. — Ріццолі дістала з кишені маленький «Меглайт», глибоко вдихнула. — Гадаю, треба туди зазирнути.

Коли вони спускалися рипливими сходами, над ними колихалася лампочка й тіні від неї хиталися вперед-назад. Ріццолі йшла неквапливо, немов намацувала кожную сходинку, перш ніж перенести на неї вагу. Мора ще ніколи не бачила, щоб вона так вагалася, була така обережна, і це змушувало її саму переживати. Коли вони дійшли до кінця сходів, здавалося, що кухня лежить дуже високо над ними, в іншому вимірі.

Лампочка внизу перегоріла. Ріццолі ковзнула променем «Меглайта» по втопаному ґрунту підлоги, вологому від дощової води, що просочилася сюди. Промінь висвітлив бляшанки з фарбою та скручений килим, що вкривався пліснявою біля стіни. У кутку стояв ящик з трісками для коминка у вітальні. Усе здавалося таким звичайним, ніщо не виправдовувало тієї небезпеки, яку Мора відчувала на початку сходів.

— Що ж, ваша правда, — сказала детектив. — Здається, інших дверей немає.

— Тільки двері, що ведуть до кухні.

— Тобто засув не має жодного сенсу. Хіба що... — промінь ліхтаря різко зупинився на дальній стіні.

— Що там?

Ріццолі пройшла через підвал, зупинилася, дивлячись на стіну.

— Що це тут робить? Для чого воно могло б знадобитися?

Мора наблизилася. Відчула, як холодок поповз її хребтом, коли вона побачила, на що вказує «Меглайт» Ріццолі. Це було залізне кільце, забите в один із масивних каменів підвалу. «Для чого воно могло б знадобитися?» — спитала Ріццолі. Морі спала на думку відповідь, що змусила її відступити, нажахану образами, які намалювала уява.

«Це не підвал; це темниця».

Промінь ліхтаря смикнувся вгору.

— У будинку хтось є, — прошепотіла Ріццолі.

За калатанням серця Мора розчула, як над ними рипить підлога. Домом пересувалися важкі кроки. Підійшли до кухні. Раптом у дверях постав силует, і промінь світла, який затопив підвал, був такий яскравий, що засліплена Мора мала відвернутися.

— Докторе Айлс? — гукнув чоловік.

Мора примружилася на світло.

— Я вас не бачу.

— Детектив Ейтс. Криміналісти теж приїхали. Покажете нам будинок, перш ніж почати?

Вона різко видихнула.

— Піднімаємося.

Коли Мора з Ріццолі вийшли з підвалу, на кухні вже стояли четверо чоловіків. З детективами Корсо та Ейтсом Мора познайомилася тиждень тому на лісовій просіці. До них приєдналися двоє криміналістів, які представилися просто як Піт та Гері. Усі по колу потиснули один одному руки.

— Отже, шукаємо скарби? — сказав Ейтс.

— Немає гарантії, що щось знайдемо, — відповіла Мора.

Обидва криміналісти роздивлялися кухню, оглядали підлогу.

— Лінолеум тут вельми побитий, — сказав Піт. — Про який період ідеться?

— Седлери зникли сорок п'ять років тому. Підозрювана тоді жила тут, разом із двоюрідним братом. Потім вони поїхали, дім довго стояв порожній, а тоді його продали на аукціоні.

— Сорок п'ять років? Так, лінолеум може бути того періоду.

— Я знаю, що килим у вітальні новіший, йому років двадцять, — завважила Мора. — Треба буде зняти його, щоб оглянути підлогу.

— Ми випробовували метод на речах, не старших за п'ятнадцять років. Для нас це буде щось новеньке. — Піт глянув у вікно кухні. — Темно стане години за дві.

— Тоді почнемо з підвалу, — сказала Мора. — Там і зараз достатньо темно.

Усі рушили до фургона по найрізноманітніший інвентар: фотоапарати, відеокамери, штативи, коробки із захисним спорядженням, аерозолі, дистильовану воду, сумку-холодильник «Іглу» з хімікатами в пляшечках, електричні дроти та ліхтарі. Усе це криміналісти знесли вузькими сходами до підвалу — коли в ньому опинилося шість людей та інвентар, там раптово стало дуже тісно. Усього півгодини тому Мора дивилася на цю похмуру кімнату занепокоєно. Тепер, коли чоловіки заходилися спокійно й працювито розставляти штативи й розкручувати дроти, вона втратила свою жаску владу над нею. «Це просто вологе каміння і втоптана земля, — подумала Мора. — Привидів тут немає».

— Про це нічого не скажу, — мовив Піт, перевертаючи свою бейсболку команди «Морські собаки» козирком назад. — Тут ґрунтова підлога, містить багато заліза. Підсвітитися може все. Важко буде розібратися.

— Мене більше цікавлять стіни, — відповіла Мора. — Розмазані плями, бризки. — Вона вказала на гранітний блок із залізним кільцем. — Почнемо з цієї.

— Спочатку треба зробити базове фото. Я зараз установлю штатив. Детективе Корсо, зможете прикласти рулетку до стіни, отам? Вона люмінесцентна, дасть нам базу для порівняння.

Мора глянула на Ріццолі.

— Ідіть нагору, Джейн. Будуть змішувати люмінол, не треба вам його вдихати.

— Я не знала, що він аж такий токсичний.

- Не варто ризикувати. Особливо у вашому стані.
- Ну, гаразд, — зітхнула вона й почала поволі підніматися сходами. — Але дуже не хочеться пропускати шоу.
- Двері підвалу зачинилися за нею.
- Боже, їй ще не час у декрет? — запитав Єйтс.
- Має ще шість тижнів, — відповіла Мора.
- Один з техніків засміявся.
- Як та жінка-коп із «Фарго»¹, га? Як така черевата може ганятися за порушниками?
- З-за дверей заволатала Ріццолі:
- Я, може, й черевата, та не глуха!
- Ще й озброєна, — додала Мора.
- Може, почнемо? — запропонував детектив Корсо.
- У тому ящику — окуляри та маски, — сказав Піт. — Розбирайте.
- Корсо передав Морі респіратор та окуляри. Вона вдягнула їх і стала дивилася, як Піт почав відмірювати хімікати.
- Візьмемо розчин Вебера, — сказав він. — Він трохи чутливіший і, здається, безпечніший у використанні. Ця штука й без того подразнює шкіру та очі.
- Це все — готові розчини? — запитала Мора приглушеним через маску голосом.
- Так, ми їх тримаємо в холодильнику лабораторії. Усі три частини змішуються на місці з дистильованою водою. — Він закрутив пляшку, енергійно струсонув. — Хтось носить контактні лінзи?
- Я ношу, — відповів Єйтс.
- То краще відійдіть, детективе. На вас сильніше вплине, навіть в окулярах.

¹ «Фарго» — американський телесеріал-антологія (жанр — чорна трагікомедія).

— Ні, я хочу подивитися.

— Тоді просто тримайтеся позаду, коли почнемо розпилювати.

Піт ще раз струсонув суміш, тоді перелив її в пляшку зі спреєм.

— Усе, ми готові. Тільки спочатку зроблю фото. Детективе, можете відійти від стіни?

Корсо відступив убік, Піт натиснув на дистанційний спуск. Спрацював спалах, камера зафіксувала загальний план стіни, яку вони збиралися оббризкати люмінолом.

— Тепер вимкнути світло? — запитала Мора.

— Хай Гері спочатку займе позицію. Як стане темно, ми всі тут спотикатимемося. Тому хай кожен обере собі місце і стоїть там, гаразд? Рухається тільки Гері.

Гері пройшов до стіни, підняв пляшку з люмінолом. У масці та окулярах він скидався на дезінсектора, що націлився на особливо шкідливого таргана.

— Вимикайте, докторе Айлс.

Мора потягнулася до прожектора й вимкнула його, зануривши підвал у темряву.

— Бризкай, Гері.

Вони почули сичання пульверизатора. У темряві раптово засяяли зеленкувато-сині цятки, схожі на зірки в нічному небі. Тоді проявилось примарне кільце, воно немов пливло в повітрі, у темряві. Залізне кільце.

— Це може бути й не кров, — завважив Піт. — Люмінол реагує на багато всякого. Іржа, метали. Відбілювальні розчини. Це кільце все одно засвітилося б, байдуже, чи є на ньому кров, чи немає. Гері, можеш відійти, поки я зроблю знімок? Витримка сорок секунд, тож аніруш.

Коли нарешті клацнув спуск, Піт сказав:

— Світло, докторе Айлс.

Мора намацала в темряві вимикач. Коли стало світло, вона подивилася на кам'яну стіну.

— Що думаєте? — запитав Корсо.

Піт низав плечима.

— Не надто вражаюче. Тут буде чимало помилкових реакцій. На всьому цьому камінні є ґрунт. Спробуємо інші стіни, але якщо не побачите відбитка руки або ж великої плями, розрізнити кров на цьому тлі буде важко.

Мора помітила, що Корсо дивиться на годинника. Обидва місцеві детективи довго їхали, і було зрозуміло, що він сумнівається — чи не марно це було.

— Продовжуймо, — сказала вона.

Піт пересунув штатив, сфокусувався на наступній стіні. Зробив знімок зі спалахом, тоді сказав:

— Світло.

І знову кімната занурилася в темряву.

Засичала пляшка зі спреєм. Магічним чином замерехтіли світлячками в темряві нові синьо-зелені плями, коли люмінол новими сяючими цятками вступив у реакцію з окисленими металами в камені. Гері розпилив на стіну дугою ще порцію речовини, і з'явилися нові зірки, які він, проходячи повз стіну, перекривав, що скидалося на затемнення. Аж раптом пролунав гучний удар і силует кинуло вперед.

— Чорт.

— Усе гаразд, Гері? — запитав Єйтс.

— Перечепився об щось. Певно, об сходи. Ні чорта не видно в цій... — Він замовк. Тоді пробуркотів: — Народ, а подивіться-но сюди.

Коли він відійшов, синьо-зелена калюжа впливла у поле їхнього зору, наче пляма ектоплазми.

— Що це, в дідька, таке? — спитав Корсо.

— Світло! — гукнув Піт.

Мора увімкнула лампу. Синьо-зелена калюжа зникла. На її місці лишилися самі тільки дерев'яні сходи до кухні.

— Це було ось на тій сходинці, — вказав Гері. — Коли я перечепився, її трохи забризкало спреєм.

— Я переставлю камеру. Тоді піднімися сходами вгору. Як думаєш, зможеш спуститися, якщо ми вимкнемо світло?

— Не знаю. Якщо йти повільно...

— І поливай сходинки, як будеш спускатися.

— Ні. Ні, я краще почну знизу й буду підніматися. Мені не подобається ідея задкувати вниз у повній темряві.

— Як тобі зручніше. — Спрацював спалах. — Так, Гері, основний знімок я зробив. Починай, як будеш готовий.

— Так. Вимикайте світло, док.

Мора вимкнула прожектор.

І знову вони почули сичання пляшки, з якої тонким туманним шаром розбризкувався люмінол. На землі з'явилася синьо-зелена пляма, над нею — ще одна, наче примарні калюжі. Було чутно, як важко дихав через маску Гері і як рипіли сходи, поки він задкував угору, не перестаючи поливати сходинки. Крок за кроком вони починали світитися, утворюючи яскравий сьайливий каскад.

«Водоспад крові».

Нічим іншим це не могло бути. Кров, розмазана на кожній сходинці, цівками стікала з боків.

— Господи, — пробуркотів Гері. — Тут, на горішній сходинці, навіть яскравіше. Схоже, протекло з кухні, а тоді сходами вниз.

— Усім стояти, де ви є. Знімаю. Сорок п'ять секунд.

— Надворі вже має бути темно, — сказав Корсо. — Можемо взятися за решту будинку

Ріццолі чекала їх на кухні, поки вони витягали обладнання.

— Схоже, у вас там було світлове шоу, — мовила вона.

— Гадаю, буде ще, — відповіла Мора.

— Де зараз хочете побризкати? — запитав Корсо Піт.

— Тут, підлогу біля дверей до підвалу.

Цього разу Ріццолі не вийшла з кімнати, коли вимкнули світло. Вона відійшла і з відстані спостерігала, як на підлогу опускається туман люмінолу. Раптом біля ніг криміналістів засяяв геометричний візерунок — синьо-зелена шахівниця старої крові, збереженої між плитками лінолеуму. Шахівниця розрослася, наче підлогою біг синій вогонь. Він перебрався на вертикальну поверхню широкими плямами й мазками, арками дрібних яскравих крапель.

— Умикайте світло, — сказав Ёйтс, Корсо натиснув на вимикач.

Плями зникли. Усі дивилися на стіну кухні, яка більше не світилася синім, на потертий лінолеум з його чорно-білими квадратами — і не бачили нічого жажливого, просто кімнату з поживклою підлогою та старим збіжжям. Але все одно, куди б вони не дивилися, лише мить тому до них кричала кров.

Мора дивилася на стіну, побачене досі горіло в неї перед очима.

— Перебита артерія, — тихо мовила вона. — Саме тут все й сталося. Тут вони померли.

— Але ж ви бачили кров і в підвалі, — завважила Ріццолі.

— На сходах.

— Гаразд. То ми знаємо, що принаймні одну жертву було вбито в цій кімнаті, бо на цій стіні — фонтан крові з перебитої артерії. — Ріццолі перетнула кухню, неслухняні кучері падали на очі, поки вона не зводила погляду з підлоги. — Звідки нам знати, що не було інших жертв? Звідки знати, що це кров Седлерів?

— Ми не знаємо.

Вона підійшла до підвалу, відчинила двері. Постояла там трохи, дивлячись на темні сходи. Тоді розвернулася й подивилася на Мору.

— У підвалі ґрунтова підлога.

Мить усі мовчали.

Тоді Гері сказав:

— У фургоні є георадар. Ми ним користувалися два дні тому на фермі в Мачіасі.

— Несіть його до будинку, — сказала Ріццолі. — Подивимося, що там під землею.

22

Георадар використовує електромагнітні хвилі, щоб пробитися під поверхню землі. Апарат SIRSystem-2, який техніки дістали з фургона, мав дві антени: одна відправляла в землю високо-частотну пульсувальну електромагнітну енергію, друга – вимірювала хвилі, що відбивалися від підземних об'єктів. Інформація відображалася на екрані комп'ютера у вигляді горизонтальних шарів. Поки техніки несли обладнання сходами вниз, Сйтс та Корсо розмітили підлогу підвалу, розподіляючи її на решітку з метровими чарунками.

– Зважаючи на весь цей дощ, – мовив Піт, розгортаючи кабель, – ґрунт буде доволі таки вологий.

– Це щось змінює? – запитала Мора.

– Реакція радара залежить від умісту води під поверхнею землі. Треба підправити частоту з огляду на це.

– Двісті мегагерц? – запитав Гері.

– Я почав би з цього. Більше не треба, а то буде забагато деталей. – Піт під'єднав кабелі до наплічної консолі, увімкнув ноутбук. – Тут із цим можуть бути проблеми, бо ж навколо стільки дерев.

– А дерева тут до чого? – запитала Ріццолі.

– Будинок зведено серед лісу. Під ним мало лишитися чимало порожнин від перегнилого коріння. Це спотворить нам картинку.

– Допоможи вдягнути наплічника, – звернувся до нього Гері.

— Це як? Лямки тобі підтягти?

— Ні, з ними все гаразд. — Він глибоко вдихнув і роззирнувся навколо. — Я почну з цього краю.

Поки Гері водив радаром над земляною підлогою, на екрані ноутбука з'явилися хвилясті смуги підземних шарів. Медична освіта ознайомила Мору з ультразвуковими дослідженнями та комп'ютерними томограмами людського тіла, однак вона й гадки не мала про те, як можна інтерпретувати ці тріщини на екрані.

— Що ви бачите? — спитала вона Гері.

— Темні зони — позитивна реакція радара, негативна показується білим. Ми шукаємо будь-які аномалії. Наприклад — гіперболічне відображення.

— Що це? — запитала Ріццолі.

— Матиме вигляд клина, що розбиває різні шари. Він виникає, якщо під землею щось зарито — хвилі радара розбиваються об це в різних напрямках. — Він зупинився, пильно подивився на екран. — Ось, бачите? На глибині трьох метрів є щось, що дає нам гіперболічне відображення.

— На що це схоже? — спитав Єйтс.

— Це може бути просто коріння. Поставимо мітку й рушимо далі.

Піт забив у землю кілок, позначаючи потрібне місце.

Гері пішов далі пошуковою решіткою; екраном ноутбука бігли хвилі радара. Час від часу він зупинявся, просив забити черговий кілок, показуючи на ще одне місце, яке треба перевірити під час другого обстеження. Повертаючись із середини решітки, він раптом заляк.

— А от це цікаво.

— Що там видно? — запитав Єйтс.

— Чекайте. Спробую тут ще раз. — Гері позадкував і навів радар на ділянку, яку щойно досліджував. Потроху рушив уперед,

не зводячи очей із ноутбука. Знову спинився. — Тут у нас серйозна аномалія.

Єйтс підійшов ближче.

— Покажіть.

— Глибина менше метра. Велика порожнина, ось тут. Бачите? — Гері показав на екран, де відлуння радара спотворив великий клин. Дивлячись на землю, він мовив: — Там щось є. І не дуже глибоко. — Тоді перевів очі на Єйтса. — Що думаєте робити?

— Маєте лопати у фургоні?

— Так, є одна. І кілька заступів.

Єйтс кивнув.

— Згодиться. Несіть сюди. І нам треба більше світла.

— У фургоні є ще один прожектор і подовжувачі.

Корсо рушив сходами вгору.

— Я принесу.

— Я допоможу, — визвалася Мора й піднялася за ним до кухні.

Злива надворі вщухла до дрібної мжички. Вони перебрали вміст фургона криміналістів, знайшли лопату й додаткове освітлення — Корсо поніс усе це до будинку. Мора зачинила двері фургона і вже збиралася йти слідом за ним із ящиком знарядь для розкопок, коли побачила поміж дерев мерехтіння фар. Стала на під'їзній доріжці, дивлячись, як наближається знайомий пікап, як він зупиняється біля фургона.

З нього вийшла міс Клозен, завеликий дощовик розвівався за спиною.

— Я думала, ви вже мали скінчити, дивувалася, чого досі не завезли мені ключі.

— Ми тут ще побудемо.

Міс Клозен оглянула припарковані автівки.

— Ви ж наче хотіли ще раз роздивитися. Що тут роблять криміналісти?

— Знадобиться більше часу, ніж я думала. Може, доведеться провести тут усю ніч.

— Чому? Тут навіть одягу вашої сестри вже немає. Я все по-складала, можете забрати.

— Йдеться не лише про мою сестру, міс Клозен. Поліція приїхала з іншої причини. Тут дещо сталося, уже давно.

— Дуже давно?

— Близько сорока п'яти років тому. Ще до того, як ви купили цей будинок.

— Сорок п'ять років? Це ж тоді, коли... — жінка замовкла.

— Коли що?

Погляд домовласниці впав на ящик зі знаряддям у руках Мори.

— А заступи для чого? Що ви робите в моєму будинку?

— Поліція обшукує підвал.

— Обшукує? Тобто, вони там *копаються*?

— Можливо, їм доведеться.

— Я не давала на це свого дозволу.

Жінка розвернулася й загупала на ґанок. Дощовик тягнувся за нею сходами.

Мора пішла слідом за нею, до кухні. Поставила на стіл ящик.

— Чекайте. Ви не розумієте...

— Я не хочу, щоб мені підвал рознесли! — Міс Клозен рвучко відчинила двері й люто глянула вниз на детектива Єйтса, який стояв унизу з лопатою. Він уже почав копати, і біля його ніг зібралася купка землі.

— Міс Клозен, дайте їм робити свою справу, — сказала Мора.

— Я власниця цього будинку, — загорлала жінка вниз, до підвалу. — Ви не маєте права копати, поки я не дала на це дозволу!

— Мем, обіцяю, ми все закопаємо, щойно закінчимо, — сказав Корсо. — Просто треба перевірити.

— Чому?

— На радарі видно велике відбивання.

— Відбивання? Що ви маєте на увазі? Що там?

— Це ми й намагаємося дізнатися. Якщо дасте нам змогу продовжити.

Мора відтягнула жінку від підвалу, зачинила двері.

— Прошу, дайте їм попрацювати. Якщо відмовитесь, вони будуть змушені дістати ордер.

— Якого біса вони взагалі почали там копатися?

— Кров.

— Яка кров?

— У всій кухні є кров.

Жінка опустила очі на підлогу, роздивляючись лінолеум.

— Я її не бачу.

— І не побачите, потрібен спеціальний розчин, щоб її стало видно. Але повірте, вона тут є. Мікроскопічні рештки на підлозі, бризки на стіні. Вона затекла під двері підвалу та сходами вниз. Хтось намагався змити її, витирав підлогу, стіни. Може, вони думали, що позбулися слідів, бо їх більше не було видно. Але кров досі тут. Вона просочилась у щілини, у тріщини в дереві. Вона лишається на довгі роки, її неможливо стерти. Вона залишається в будинку, в самих стінах.

Міс Клозен розвернулася, подивилася на неї.

— Чия кров? — тихо запитала вона.

— Поліція теж хотіла б знати.

— Ви ж не думаєте, що я тут якось...

— Ні. Ми думаємо, що ця кров дуже стара. Вона, напевно, уже була тут, коли ви придбали цей будинок.

Жінка приголомшено опустилася на стілець за столом. Капюшон дощовика впав, відкриваючи наїжачену сивину. Зіщулившись у своєму завеликому вбранні, вона здавалася ще меншою, ще старшою. Жінка, яка вже готується вміститися в могилу.

— Тепер ніхто не захоче купити в мене цей будинок, — пробуркотіла вона. — А коли слава розійдеться... Я не зможу побутися цієї клятої штуки.

Мора сіла навпроти неї.

— Чому моя сестра хотіла винайняти його? Вона не сказала? Ані слова у відповідь. Міс Клозен досі ошелешено хитала головою.

— Ви сказали, що вона побачила на дорозі табличку «продається» й зателефонувала до вас.

Нарешті кивок головою.

— Ні сіло, ні впало.

— Що вона вам сказала?

— Хотіла більше дізнатися про дім. Хто тут жив, хто був власником до мене. Сказала, що шукає нерухомість у цих краях.

— Ви розповіли їй про родину Ленк?

Міс Клозен заціпеніла.

— Ви про них знаєте?

— Я знаю, що вони раніше володіли будинком. Батько й син. І племінниця чоловіка, дівчина на ім'я Амальтея. Моя сестра теж про них розпитувала?

Жінка глибоко вдихнула.

— Їй було цікаво, це зрозуміло. Якщо думаєш купити будинок, хочеш знати, хто його збудував, хто в ньому жив. — Вона подивилася на Мору. — Річ у них, так? У Ленках?

— Ви виростили в цьому містечку?

— Так.

— То ви маєте знати цю родину.

Міс Клозен відповіла не відразу. Натомість підвелася, зняла дощовик. Спроквола повісила його на гачок біля дверей кухні.

— Він був моїм однокласником, — сказала вона, стоячи до Мори спиною.

— Хто?

— Елайджа Ленк. Я не дуже добре знала його кузину Амальтею, вона була зовсім мала, на п'ять років молодша за нас. Але ми всі знали Елайджу.

Її голос стихився мало не до шепоту, наче вона не наважувалася назвати його ім'я вголос.

— Ви добре його знали?

— Наскільки це було потрібно.

— Не схоже, щоб він вам дуже подобався.

Міс Клозен розвернулася, подивилася на неї.

— Важко любити людей, котрі тебе до біса лякають.

Крізь двері у підвалі було чути гупання лопати об землю. Там розкопували таємниці будинку. Будинку, який навіть через стільки років лишався мовчазним свідком чогось страшного.

— Містечко було зовсім маленьке, докторе Айлс. Не те, що зараз, коли люди приїзять, купують собі дачі. Тоді тут жили тільки місцеві — так усіх знаєш. Де хороша родина, а від кого краще триматися подалі. Я зрозуміла це про Елайджу, коли мені було чотирнадцять. Він був одним із хлопців, до яких краще навіть не наближатися.

Жінка підійшла до столу, опустила на стілець, наче була вкрай виснажена. Не зводила очей із пластикової стільниці, немов шукала своє відображення в калюжі. Відображення чотирнадцятирічної дівчини, яка страшилася хлопця, що мешкав на цій горі.

Мора чекала, дивлячись на схилену голову із жорстким сивим їжачком волосся.

— Чому він вас лякав?

— Не тільки мене. Ми всі боялися Елайджі. Після...

— Після чого?

Міс Клозен підняла очі.

— Після того, як він поховав ту дівчину живцем.

У тиші, що запала після цих слів, Мора чула голоси чоловіків, поки вони все глибше закопувалися в підвальну підлогу. Вона відчувала, як серце б'ється об ребра. «Боже мій, що ж вони там знайдуть?»

— Вона була новенька, — сказала міс Клозен. — Еліс Роуз. Інші дівчата сідали за нею і кепкували з неї, жартували. Про Еліс можна було казати що завгодно, будь-які жорстокі речі — безкарно, бо вона не чула. Не знала, що ми з неї глузували. Знаю, то було жорстоко, але так уже діти поводяться, коли їм чотирнадцять. Перш ніж навчатися ставити себе на місце іншого. Перш ніж відчують це самі.

Вона зітхнула — шкодування за гріхами дитинства, за наукою, отриманою надто пізно.

— Що з Еліс сталося?

— Елайджа сказав, що то був жарт, що він збирався за кілька годин її витягнути. Але уявіть собі, як це — опинитися в полоні у ямі? Коли ходиш під себе від страху? І ніхто не чує твоїх криків. Ніхто не знає, де ти, окрім того хлопця, який тебе туди кинув.

Мора чекала мовчки й боялася почути, чим закінчилася історія.

Міс Клозен побачила в її очах цей страх і похитала головою.

— О, Еліс не померла. Її врятував пес — знав, куди вона пішла. Усе гавкав і гавкав, дурна голова, але ж привів до неї людей.

— То вона вижила.

Жінка кивнула.

— Її знайшли пізніше, увечері. Вона просиділа в тій ямі вже кілька годин. Коли її дістали, ледве говорила. Наче зомбі. За кілька тижнів її родина поїхала з міста. Не знаю, куди саме.

— Що було з Елайджею?

Вона знизала плечима.

— А ви як думаєте? Він усе наполягав, що то був жарт. Як от те, що всі ми, решта дітлахів, чинили з Еліс щодня у школі. І це правда, ми всі її мучили. Усі робили її життя нестерпним. Але Елайджа підняв усе це на новий рівень.

— Його не покарали?

— У чотирнадцять отримуєш другий шанс. Особливо коли потрібен удома. Коли твій тато по півдня п'яний, а з тобою живе дев'ятирічна кузина.

— Амальтея, — тихо сказала Мора. Міс Клозен кивнула. — Уявляєте, як дівчинці велося в тому домі. Росла в родині звірів.

«Звірів».

У повітрі раптом відчулася електрика. У Мори змерзли руки. Вона згадала марення Амальтеї. *«Йди геть, поки він тебе не побачив».*

А ще — подумала про подряпини на своїй автівці. *«Знак Звіра».*

Двері підвалу з рипінням відчинилися, злякавши Мору. Вона розвернулася й побачила там Ріццолі.

— Вони щось знайшли, — мовила детектив.

— Що саме?

— Дерево. Якась панель, на глибині двох футів. Зараз намагаються її розчистити. — Вона вказала на ящик із заступами. — Нам це потрібно.

Мора знесла ящик униз сходами. Побачила, що перекопана земля вже йде усім периметром траншеї, футів у шість завдовжки.

Саме розмір труни.

Детектив Корсо, який тримав у руках лопату, глянув на Мору.
— Схоже, панель товста. Але послухайте. — Він грюкнув лопатою об дерево. — Вона не суцільна. Під нею є повітря.

— Може, підмінити тебе? — запитав Єйтс.

— Так, бо спина скоро відмовить.

Корсо передав йому лопату. Єйтс стрибнув до траншеї, гупнув об дерево. Порожній звук. Він узявся відгрібати ґрунт із похмурою заповзятістю, викидаючи його на купу, що дуже швидко росла. Усі мовчали, а панель усе більше відкривалася. Два прожектори лили різке світло через траншею, тінь Єйтса витанцьовувала на стінах, наче маріонетка. Інші дивилися мовчки, наче розкрадачі могил, нетерпляче чекаючи на перший погляд у гробницю.

— Я тут один край розчистив, — мовив, важко дихаючи, Єйтс і шкрябнув лопатою по дереву. — Тут є щось схоже на грати, я вже трохи їх пом'яв. Не хочу пошкодити дерево.

— Я принесла заступи та щітки, — сказала Мора.

Єйтс випростався задихавшись і вибрався з ями.

— Гаразд. Можливо, зможете зняти землю зверху. Зробимо кілька знімків, перш ніж відкрити.

Мора з Гері стрибнули до траншеї, вона відчула, як здригнулася панель під їхньою вагою. Спитала себе, що за жахіття лежать під брудними дошками. На думку спало страшне відіння: дерево раптом ламається, вони занурюються в гнилу плоть. Незважаючи на калатання серця, вона опустила на коліна й почала змітати з панелі ґрунт.

— Дайте й мені щітку, — визвалася Ріццолі, теж збираючись спуститися до ями.

— Вам — ні, — відмовив їй Єйтс. — Ви краще зачекайте.

— Я не скалічена. Ненавиджу стояти осторонь.

Менський детектив стривожено засміявся.

— Ну а ми не хочемо побачити, як у вас тут почнуться пологи. І пояснювати це все вашому чоловікові я не хочу.

Мора сказала:

— Тут замало місця для маневрів, Джейн.

— Ну то давайте я переставлю прожектори. Щоб ви хоч бачили, що робите.

Ріццолі пересунула прожектор, і на риг, з яким працювала Мора, раптом пролилося світло. Мора схилилася, змітаючи щіткою землю з дошок, і відкрила іржаві цятки.

— Бачу старі цвяхи, — сказала вона.

— У мене в авто є лом, — сказав Корсо. — Зараз принесу.

Мора й далі змітала землю, відкриваючи все нові цвяхи. У ямі було тісно, шия й плечі почали боліти. Вона випросталася. Почула поряд із собою клацання.

— Дивіться сюди, — сказав Гері.

Мора розвернулася й побачила, що його заступ ковзнув дюймою зламаної труби.

— Схоже, вона проходить просто краєм панелі, — сказав він. Голими пальцями обережно ткнув у іржавий виступ, пробивши зверху земляну кірку. — Нащо вставляти трубу до...

Він замовк. Глянув на Мору.

— Це вентиляція, — мовила вона.

Гері подивився на дошки під колінами. Тихо сказав:

— Що, збіса, там усередині?

— Вилазьте з ями, — сказав Піт. — Будемо знімати.

Єйтс простягнув руку, допомагаючи Морі, вона вилізла з траншеї, і від надто різкого руху їй запаморочилося в голові. Вона кліпнула, засліплена спалахами камери, сюрреалістичним світлом прожекторів і танцем тіней на стінах. Підійшла до сходів, присіла. Тільки тоді згадала, що сходинка під нею мала на собі примарні сліди крові.

— Гаразд, — мовив Піт. — Відкриваємо.

Корсо опустився на коліна біля ями, запустив кінчик лома під ріг кришки. Спробував підняти панель, іржаві цвяхи завищали.

— Не піддається, — завважила Ріццолі.

Корсо зупинився, витер рукавом обличчя. На чолі лишилася брудна пляма.

— Боже, завтра моя спина мені помститься.

Він ще раз підігнав лома під край панелі. Цього разу йому вдалося загнати його далі. Він глибоко вдихнув і всією вагою наліг на важіль.

Цвяхи з вищанням вирвалися на волю.

Корсо відкинув лома. Вони з Єйтсом потягнулися в яму, взялися за край кришки й підняли її. На мить усі замовкли. Дивилися в яму, яку повністю заливало світло прожекторів.

— Не розумію, — сказав Єйтс.

Усередині було порожньо.

Вони поверталися додому вночі трасою, що блищала від дощу. Двірники автомобіля Мори повільно, гіпнотично ходили затуманеним вікном.

— Стільки крові на кухні, — сказала Ріццолі. — Ви знаєте, що це значить. Амальтея вбивала раніше. Ніккі та Тереза Веллс — не перші її жертви.

— Джейн, вона не сама була в тому домі. Там жив ще й її кузен, Елайджа. То міг бути він.

— Їй було дев'ятнадцять, коли зникли Седлери. Вона мусила знати, що відбувається в неї на кухні.

— Це не значить, що саме вона це робила.

Ріццолі глянула на неї.

— Ви вірите в теорію О'Доннел? Про Звіра?

— Амальтея шизофренічка. Скажіть, як людина із таким безладом у голові могла вбити двох жінок, а тоді прийняти дуже логічне рішення спалити тіла, знищуючи докази?

— Не так уже й добре вона замела сліди. Її спіймали, згадуєте?

— Поліції Вірджинії пощастило. Її спіймали під час звичної зупинки автомобіля — це не блискуча детективна робота. — Мора дивилася на туман, що кучерями повз порожньою трасою. — Вона не сама вбила тих жінок. Хтось мусив їй допомагати, хтось залишив відбитки пальців у її автівці. Хтось, хто був із нею від самого початку.

— Її кузен?

— Елайджі було всього лиш чотирнадцять, коли він закопав живцем ту дівчину. Що за хлопець таке зробить? Що за чоловік із нього виросте?

— І уявляти не хочу.

— Гадаю, ми обидві це знаємо, — сказала Мора. — Ми обидві бачили ту кров на кухні.

«Лексус» із гудінням котився дорогою. Дощ ущух, але повітря все одно парувало, туманом піднімаючись над лобовим склом.

— Якщо вони справді вбили Седлерів, тоді цікаво... — Ріццолі подивилася на Мору. — Що вони зробили з немовлям Карен Седлер?

Мора не відповіла. Вона не зводила очей із шосе, усе їхала вперед. Ніяких об'їздів, ніяких побічних шляхів. *«Просто їдь собі далі».*

— Розумієте, куди я веду? — сказала Ріццолі. — Сорок п'ять років тому кузени Ленк убили вагітну жінку. Рештки дитини зникли. П'ять років потому Амальтея Ленк приходиться до офісу Ван Гейтса в Бостоні, аби продати двох новонароджених дочок.

Пальці Мори заціпилися на кермі.

— Що, як діти були не її? — сказала детектив. — Що, як Амальтея насправді вам не мати?

Метті Первіс сиділа в темряві й думала про те, скільки часу потрібно людині, щоб померти з голоду. Їжа в неї закінчувалася надто швидко. У пакеті лишилося тільки шість шоколадок, півпачки крекерів і кілька шматочків в'яленої яловичини. «Треба береги її, — подумала вона. — Треба, щоб вистачило...»

«Для чого? Щоб померти від спраги?»

Вона відкусила дорогоцінний шматок шоколадки й мало не піддалася спокусі відкусити ще раз, але змогла втриматися силою волі. Акуратно загорнула батончик, лишивши на потім. «Якщо все буде дуже погано, мені завжди лишається папір, — подумала вона. — Папір же їстівний? Його роблять із дерева, а голодні олені об'їдають із дерев кору, отже, він мусить мати якусь поживну цінність. Так, збирай папір, не брудни його». Метті неохоче кинула недоїдену шоколадку до пакета. Заплющила очі, подумала про гамбургери, смажену курятину і всі ті заборонені наїдки, у яких відмовляла собі після того, як Двейн сказав, що вагітні жінки йому схожі на корів. Тобто вона нагадувала йому корову. Два тижні після того вона не їла нічого, крім салатів, поки одного дня не відчула таке запаморочення, що всілася на підлогу просто посеред супермаркету. Двейн розчервонівся, поки навколо них збиралися стривожені жінки, без упину питаючи, чи все добре з його дружиною. Він відмахувався від них, а сам сичав на Метті, щоб вона скоріше вставала. Він

завжди казав, що імідж — це все, і от стоїть Містер «БМВ», а його дружина-корова в легінсах для вагітних розвалилася на підлозі. *«Так, Двейне, я корова. Велика прекрасна корова, яка носить твоє дитя. То прийди і врятуй нас, чорт забирай. Урятуй нас, урятуй».*

Над головою зарипіли кроки. Метті підняла очі, поки наближався її викрадач. Вона вже навчилася впізнавати його ходу — легку й обережну, як у kota на полюванні. Щоразу, як він приходив, вона благала відпустити її. Щоразу він просто йшов геть, лишаючи її в ящику. Тепер у неї закінчувалася їжа та й вода теж.

— Жіночко.

Вона не відповіла. «Хай сумнівається, — подумала вона. — Почне переживати, чи зі мною все гаразд, і муситиме відкрити ящика. Я потрібна йому жива, або ж він не отримає свого дорогоцінного викупу».

— Поговорить зі мною, жіночко.

Метті мовчала. «Усе решта не спрацювало. Може, це його налякає. Може, він випустить мене».

Удар по землі.

— Ви там?

«Де ще мені бути, мудило?»

Довга пауза.

— Ну, якщо ви вже мертва, немає сенсу вас розкопувати, правда ж?

Кроки почали віддалятися.

— Чекай. Чекай! — Метті ввімкнула ліхтарика й почала гати-ти в стелю. — Повернися, чорт забирай! Повернися!

Вона прислухалася, серце калатало. І мало не розреготалася від полегшення, почувши рипіння під його ногами. Хіба ж не жалюгідно? Вона дійшла до того, що благає його про увагу, як зневажена коханка.

— Ви не спите, — сказав чоловік.

— Ви говорили з моїм чоловіком? Коли він вам заплатить?
— Як почуваетесь?
— Чому ви мені не відповідаєте?
— Спочатку відповідайте ви.
— О, я відчуваюся просто *супер!*
— А як дитина?
— У мене закінчується їжа. Потрібно ще.
— У вас її достатньо.
— Перепрошую, але це я тут сиджу, а не ви! Я голодую. Як ви отримаєте гроші, якщо я помру?

— Не нервуйтеся, жіночко. Відпочивайте. Усе буде добре.
— Усе дуже *не* добре!

Відповіді не було.

— Гей. *Гей!* — заволала Метті.

Кроки знову віддалялися.

— Чекай! — Вона знову почала гатити в стелю обома кулаками. — Повернися!

Її несподівано поглинула лють, якої вона раніше не знала. Вона заверещала:

— Не можна так зі мною чинити! Я не *тварина!*

Метті притулилася до стіни — укриті синцями руки тремтять, тіло викручують схлипування. Від люті, не від поразки.

— Та пішов ти, — мовила вона. — І ти, і Двейн. І всі решта покидьків світу!

Виснажена, вона впала на спину. Провела рукою по очах, витираючи сльози. «Чого він від нас хоче? Двейн уже мав би йому заплатити. То чому я досі тут? Чого він чекає?»

Дитина штовхнула. Метті притиснула руку до живота, намагаючись заспокоїти її через шкіру, що їх розділяла. Відчула, як напружилася матка — перше тремтіння переймів. Бідолашна маля. Бідолашна....

Дитина.

Жінка завмерла, замислилася. Згадала всі ті розмови, що вони мали крізь вентиляцію. Ані слова про Двейна. Ані слова про гроші. «Це якась дурня. Якщо мудило хоче грошей, то має йти до Двейна. Але ж він не говорить про чоловіка, навіть не згадує про нього. Що, як він йому й не телефонував? Що, як він узагалі не просив викупу?»

«То чого він хоче?»

Світло ліхтарика стало тьмяне. Сідав уже другий комплект батарейок. У запасі ще два, а потім їй залишиться постійна темрява. Цього разу Метті не панікувала, тягнучись до пакета, відкриваючи нові батарейки. «Я це вже зробила, отже, зможу зробити знову». Відкрутила ковпачок, спокійно дістала старі батарейки, поставила нові. Загорілося яскраве світло – тимчасове відтермінування тієї довгої ночі, наближення якої вона боялася.

«Усі помирають. Та я не хочу померти, закопана в ящику, де ніхто не знайде моїх кісток».

«Бережи світло, бережи, скільки зможеш». Вона вимкнула ліхтарика й лежала в темряві, поки страх наближався й тісніше огортав її своїми мацаками. «Ніхто не знає, – подумала вона. – Ніхто не знає, що я тут».

«Припини, Метті. Зберися. Ти єдина можеш себе врятувати».

Вона перевернулася на бік, охопила себе руками. Почула, як щось покотилося на підлогу. Одна із зіпсутих батарейок, з якої тепер немає жодної користі.

«Що, як ніхто не знає, що мене викрали? Що, як ніхто не знає, що я досі жива?»

Жінка огорнула рукам живіт і подумала про розмови, які з нею вів викрадач. «Як почуваетесь?» – ось що він постійно питав, як вона почуваетесь. Наче йому було не байдуже. Наче

людина, яка запхала вагітну жінку до ящика, може хвилюватися через її самопочуття. Але він завжди про це питав, а вона завжди благала випустити її.

«Він чекає іншої відповіді».

Метті підтягнула коліна ближче і вдарилася ногою об щось, що покотилося далі. Вона сіла, увімкнула ліхтарика. Почала обмацувати все довкола, збираючи використані батарейки. У неї було чотири старі і ще дві нові в пакеті. Плюс дві в ліхтаріку. Вона знову вимкнула його. «Бережи світло, бережи».

І в темряві почала роззуватися.

24

Доктор Джойс О'Доннел увійшла до конференц-залу відділу вбивств із таким виглядом, наче вона була тут головна. Її глянсуватий костюм від «Сент Джон», певно, коштував стільки, скільки Ріццолі витратила на вбрання за весь рік. Тридюймові підбори підкреслювали і без того ставний зріст. Хоча за тим, як вона влаштовується за столом, стежили троє копів, вона не виказала жодного дискомфорту. Знала, як перетягнути на себе увагу — Ріццолі не могла не заздрити такому вмінню, хоч і зневажала цю жінку.

І вочевидь це було взаємно. О'Доннел кинула на неї крижаний погляд, тоді ковзнула очима повз Баррі Фроста, перш ніж нарешті зосередити всю увагу на лейтенантові Маркетті, найбільш високопоставленому офіцерові відділу вбивств. Звісно ж, її зацікавив би тільки Маркетт — О'Доннел не марнувала часу на дрібноту.

— Я не чекала запрошення, лейтенанте, — мовила вона. — Мене не часто кличуть до «Шредер Плази».

— Це запропонувала детектив Ріццолі.

— Тоді це ще більша несподіванка. Зважаючи на все.

«Зважаючи на те, що ми граємо за різні команди, — подумала Ріццолі. — Я ловлю монстрів, а ти їх захищаєш».

— Але як я вже казала детективу Ріццолі по телефону, — ве-
ла далі О'Доннел, — я не можу вам допомогти, якщо ви не до-
поможете мені. Якщо хочете, щоб я допомогла вам знайти
Звіра, мусите поділитися зі мною інформацією.

У відповідь на це Ріццолі штовхнула до неї теку з документами.

— Це все, що нам поки відомо про Елайджу Ленка.

Детектив побачила, як в очах психіатра загорілося жадібне
полум'я, коли вона потягнулася до теки. Заради цього О'Дон-
нел і жила — заради шансу побачити чудовисько. Наблизити-
ся до серця зла.

О'Доннел розгорнула теку.

— Його шкільна справа.

— З Фокс Гарбора.

— Ай-к'ю 136. Але оцінки посередні.

— Класичний випадок нереалізованого потенціалу.

«Здатний на великі досягнення, якщо постарється» — так
написав один із вчителів, не усвідомлюючи, до чого Елайджу
Ленка доведуть його досягнення.

— Після смерті матері його ростив батько, Х'юго. Він на
жодній роботі не затримувався надовго. Очевидно, нечасто
випускав із рук пляшку й помер від панкреатиту, коли Елайджі
було вісімнадцять.

— І саме в цьому домі виросла Амальтея.

— Так. Вона переїхала до дядька, коли їй було дев'ять, а її
мати померла. Ніхто не знає, ким був її батько. От вам і родина
Ленків із Фокс-Гарбор. Дядько-п'яниця, кузен-соціопат і ді-
вчинка, яка виросла шизофренічкою. Чудова, повноцінна аме-
риканська сім'я.

— Ви назвали Елайджу соціопатом.

— А як ще назвати хлопця, який ховає однокласницю за-
живо заради жарту?

О'Доннел перегорнула сторінку. У будь-кого іншого ці документи викликали б жах, однак на її обличчі відобразилося зачудування.

— Дівчині, яку він закопав, було всього лиш чотирнадцять, — сказала Ріццолі. — Еліс Роуз була в школі новенькою, до того ж мала проблеми зі слухом, тому інші діти з неї знущалися. Може, саме тому Елайджа її обрав. Вона була вразлива — легка здобич. Тож він запросив її до себе додому, тоді провів через ліс до ями, яку сам викопав. Скинув її всередину, закрив отвір дошками й завалив камінням. Коли його потім розпитували про це, він сказав, що це все був жарт. Але мені здається, що він насправді хотів її вбити.

— Відповідно до цього звіту, дівчина не постраждала.

— Не постраждала? Не зовсім.

О'Доннел підняла очі на детектива.

— Але ж вона вижила.

— Еліс Роуз провела наступні п'ять років життя, лікуючись від сильної депресії та панічних атак. У дев'ятнадцять років вона лягла у ванну й перерізала собі вени. Я б сказала, що Елайджа Ленк відповідальний за її смерть. Саме вона була його першою жертвою.

— Ви можете довести, що були й інші?

— Сорок п'ять років тому подружжя Карен та Роберта Седлерів зникло в Кеннебанкпорті. Карен Седлер була на восьмому місяці вагітності. Їхні рештки знайшли тільки минулого тижня, на тій же ділянці, де Елайджа заживо закопав Еліс Роуз. Гадаю, Седлерів убив Елайджа. Разом із Амальтеєю.

О'Доннел залякла й наче затримала дихання.

— Це ви першою зробили таке припущення, докторе О'Доннел, — сказав лейтенант Маркетт. — Ви сказали, що Амальтея мала спільника, якого називає Звіром. Який допоміг їй вби-

ти Ніккі й Терезу Веллс. Так ви сказали доктору Айлс чи не так?

— Більше ніхто не повірив у мою теорію.

— Що ж, тепер ми віримо, — мовила Ріццолі. — Ми вважаємо, що Звір — її кузен, Елайджа.

О'Доннел здивовано підняла брову.

— Справа *кузенів-убивць*?

— Це був би не перший такий випадок, — завважив Маркетт.

— Ваша правда, — погодилася О'Доннел. — Кеннет Бьянкі та Анджело Буоно, «душители з пагорбів»¹, були кузенами.

— Отже, прецедент є, — сказав лейтенант. — Кузени, що вбивають разом.

— Для того, щоб це підтвердити, я не потрібна.

— Ви знали про Звіра раніше за решту, — сказала Ріццолі. — Ви намагалися знайти його, зв'язатися з ним через Амальтею.

— Але успіху я не мала. Тому не розумію, як можу допомогти вам його знайти. Я навіть не знаю, для чого ви мене сюди покликали, детективе, відколи ви так зневажаєте моє дослідження.

— Я знаю, що Амальтея говорить до вас. Коли я вчора з нею бачилася, вона не сказала мені ані слова. Але охоронниця повідомила, що з *вами* вона розмовляє.

— Наші сеанси — конфіденційні. Вона моя пацієнтка.

— А її кузен — ні. І це його ми прагнемо знайти.

— То вам відоме його останнє місцеперебування? Треба мати якусь інформацію для початку.

¹ Серійні вбивці, які в період з 1977 по 1979 рік викрали, катували, гвалтували та вбили дванадцятьох дівчат віком від 12 до 28 років. Діяли в штаті Каліфорнія, тіла багатьох жертв знайдено на Голлівудських пагорбах, звідки вони й отримали своє прізвисько. Засуджені до довічного ув'язнення.

— Ми майже нічого не маємо. Невідомо, де він був останні десятиліття.

— Ви хоч знаєте, чи він живий?

Ріццолі зітхнула й визнала:

— Ні.

— Йому зараз має бути вже сімдесят, так? Трохи застарий для серійного вбивці.

— Амальтеї шістдесят п'ять, — завважила детектив. — Але ніхто не сумнівався в тому, що вона вбила Терезу та Ніккі Веллс, розтрощила їм голови, облила тіла бензином і підпалила.

О'Доннел відкинулася на спинку стільця, подивилася на Ріццолі.

— Скажіть, чому поліція Бостона взагалі взялася за Елайджу Ленка? Старі вбивства навіть не у вашій юрисдикції. Чому вони вас цікавлять?

— З ними може бути пов'язане вбивство Анни Леоні.

— Як саме?

— Перед тим, як Анну вбили, вона ставила багато питань про Амальтею. Може, забагато дізналася.

Ріццолі підштовхнула до О'Доннел чергову теку.

— Що це?

— Вам відомо про Національний інформаційно-кримінологічний центр ФБР? У них є база даних людей, що зникли у всій країні.

— Так, я знаю про НІКЦ.

— Ми провели пошук за ключовими словами «жінка» й «вагітна». Ось що отримали від ФБР. Кожна справа в їхній базі аж до шістдесятих років. Тут усі вагітні жінки, які зникли на території континентальних штатів.

— Чому ви виділяєте вагітних жінок?

— Бо Ніккі Веллс була на дев'ятому місяці вагітності. Карен Седлер — на восьмому. Вам не здається, що це — жахливий збіг?

О'Доннел розгорнула теку, побачила сторінки роздруківок. Підняла здивовані очі.

— Тут же десятки імен.

— Зважаючи на те, що в цій країні щороку зникають тисячі людей. Якщо час від часу зникне вагітна — це дрібна цятка на загальному тлі, вона не викличе особливої тривоги. Але якщо одна жінка зникає раз на місяць протягом сорока років, картина починає вимальовуватися.

— Ви можете пов'язати якісь із цих справ з Амальтеєю Ленк або її кузеном?

— Саме тому ми вас і покликали. Ви провели з нею більше десятка сеансів. Вона нічого не розповідала про свої мандрри? Де жила, де працювала?

О'Доннел закрила теку.

— Ви просите порушити конфіденційність між пацієнтом та лікарем. Для чого це мені?

— Бо вбивства досі тривають. Вони не скінчилися.

— Моя пацієнтка нікого не може вбити. Вона за ґратами.

— А її партнер — ні.

Ріццолі схилилася вперед, ближче до жінки, яку так зневажала. Але зараз О'Доннел була їй потрібна й огиду вдалося вгамувати.

— Звір зачаровує вас, правда ж? Ви хочете знати про нього більше. Хочете залізти йому в голову, зрозуміти, що його заводить. Ви любите слухати деталі. Ось чому ви маєте нам допомогти. Аби додати ще одне чудовисько до своєї колекції.

— Що, як ми всі помиляємося? Може, Звір — просто витвір нашої уяви.

Ріццолі глянула на Фроста.

— Увімкни діaproектор, будь ласка.

Фрост перекоотив проектор на місце, натиснув на вимикач. В епоху комп'ютерів та презентацій ПаверПойнт діaproектор здавався технологією кам'яного віку. Однак детективи обрали найшвидший і найпряміший спосіб донесення своєї думки. Фрост розгорнув теку й дістав слайди, на яких вони зафіксували інформацію різнокольоровими маркерами.

Він уставив у діaproектор плівку, на екрані з'явилася мапа США. Тоді наклав на мапу перший прозорий слайд. До зображення додалися шість чорних крапок.

— Що значать ці крапки? — запитала О'Доннел.

— Це звіти НІКЦ за перші шість місяців 1984 року, — відповів Фрост. — Ми обрали саме його, бо це перший рік роботи комп'ютеризованої бази ФБР. Інформація тут вельми повна. Кожна з крапок — заява про зникнення вагітної жінки. — Він спрямував на екран лазерну указку. — Географічно вони розкидані, один випадок в Орегоні, один в Атланті. Але бачите — невелике скупчення на південному заході. — Детектив обвів названий кут мапи. — Одна жінка зникла в Аризоні, одна в Нью-Мексико. Дві — у Південній Каліфорнії.

— І що я маю з цього скласти?

— Подивимося на наступні півроку, від липня до грудня 1984. Може, стане ясніше.

Фрост наклав на мапу другий слайд. З'явився новий набір крапок, тепер червоних.

— І знову вони розкидані країною. Але завважте, є ще одне скупчення. — Він обвів колом групу з трьох червоних крапок. — Сан-Хозе, Сакраменто і Юджин, Орегон.

— Це вже цікаво, — тихо сказала О'Доннел.

— Зачекайте до наступного півріччя.

З третім слайдом з'явилася третя група крапок, зелених. Тепер схему неможливо було не впізнати. Схему, на яку О'Доннел дивилася, не вірячи очам.

— Боже мій, — мовила вона. — Скупчення рухається.

Ріццолі кивнула, похмуро дивлячись на екран.

— З Орегону воно пересунулося на північний схід. За наступні півроку дві вагітні жінки зникли в штаті Вашингтон, тоді третя — штатом далі, в Монтані. — Вона розвернулася, подивилася на О'Доннел. — І це не кінець.

Психіатр подалася вперед, вираз обличчя насторожений, мов у кішки, яка збирається стрибнути.

— Куди далі пересувається скупчення?

Ріццолі подивилася на мапу.

— За літо й осінь воно рушило до Іллінойсу та Мічігану, Нью-Йорку та Массачусетсу. Тоді різко пішло на південь.

— У якому місяці?

Ріццолі глянула на Фроста, той перебрав роздруківки.

— Наступний випадок був у штаті Вірджинія чотирнадцятого грудня, — сказав він.

— Воно йде за погодою, — мовила О'Доннел.

— Що? — подивилася на неї детектив.

— Погода. Бачите, як влітку воно було на півночі Середнього Заходу? До осені — вже в Новій Англії, а тоді, у грудні, раптом йде на південь. Саме коли стає холодно.

Ріццолі спохмурніла, дивлячись на мапу. «Господи, — подумала вона. — Ця жінка має рацію. Чому ми цього не помітили?»

— Що було далі? — спитала О'Доннел.

— Скупчення робить повне коло, — відповів Фрост. — Рухається через південь, від Флориди до Техасу. Зрештою знову повертається до Аризони.

Психіатр підвелася, перейшла до екрана. Постояла там, вивчаючи мапу.

— Що з часом? Скільки їм знадобилося, щоб зробити повне коло?

— Цього разу вони обійшли країну за три з половиною роки, — сказала Ріццолі.

— Не квапились.

— Так. Але подивіться, скупчення ніколи не лишається надовго в одному штаті, ніколи не бере забагато жертв в одній зоні. Воно рухається, щоб влада не помітила схеми, не зрозуміла, що це відбувається роками.

— Що? — О'Доннел розвернулася до неї. — Цикл повторюється?

Ріццолі кивнула.

— Він починається знову, тим самим маршрутом. Як старі кочові племена йшли слідом за стадами буйволів.

— І ніхто не помітив закономірності?

— Бо мисливці ніколи не зупинялися. Різні штати, різна юрисдикція. Кілька місяців в одному регіоні — і все, їх нема. Рушили до наступних мисливських угідь. Туди, куди повертали-ся знову й знову.

— На знайому територію.

— Те, куди ми йдемо, залежить від того, що ми знаємо, а те, що ми знаємо, залежить від того, куди йдемо, — процитувала Ріццолі один із принципів створення географічного портрету злочинця.

— Тіла знаходили?

— Не з цих справ. Вони лишаються відкритими.

— То мають бути похоронні сховки. Місця, де вони переховували жертв, а тоді позбувалися тіл.

— Ми припускаємо, що то були важкодоступні місця. Сільська місцевість, водойми. Бо ж нікого з цих жінок не знайшли.

— Однак знайшли Ніккі й Терезу Веллс, — завважила О’Доннел. — Ці тіла не поховали, а спалили.

— Сестер знайшли двадцять п’ятого листопада. Ми перевірили інформацію про погоду — того тижня стався неочікуваний снігопад, за день випало вісімнадцять дюймів снігу. Массачусетс був заскочений зненацька, чимало доріг перекрили. Може, вони не мали змоги дістатися до свого звичного сховку.

— І тому спалили тіла?

— Як ви й припустили, зникнення мігрували разом із погодою, — сказала Ріццолі. — Коли стало холодно, вони поїхали на південь. Але того листопада на Нову Англію чекала несподіванка. Ніхто не думав, що так рано піде сніг. — Вона розвернулася до О’Доннел. — Ось він, ваш Звір. Ось його сліди на мапі. Гадаю, Амальтея весь час була з ним.

— Чого ви від мене хочете — психологічного профілю? Пояснення того, чому вони вбивали?

— Ми знаємо чому. Не заради задоволення чи збудження, це не звичайні серійні вбивці.

— Тоді який у них мотив?

— Цілком буденний, докторе О’Доннел. Насправді мисливиці на чудовиськ він може здатися нудним.

— Я аж ніяк не вважаю вбивства нудними. То чому, на вашу думку, вони вбивали?

— Ви знали, що немає жодних записів про працевлаштування ані Амальтеї, ані Елайджі? Ми не можемо знайти доказів того, що хоч один із них мав роботу, сплачував соціальні внески або платив податки. У них не було ані кредитних карток, ані банківських рахунків. Десятиліттями вони лишалися невидимими, жили на краю суспільства. То що вони їли? Чим платили за харчі, бензин та житло?

— Можу припустити, що готівкою.

— Але звідки бралася та готівка? — Ріццолі розвернулася до мапи. — Так вони заробляли на життя.

— Я не розумію.

— Хтось ловить рибу, хтось збирає яблука. Амальтея зі спільником теж були збирачами. — Детектив подивилася на О'Доннел. — Сорок років тому Амальтея продала двох новонароджених доньок названим батькам. Їй заплатили за них сорок тисяч доларів. Сумніваюся, що вона їх народила.

О'Доннел спохмурніла.

— Йдеться про доктора Айлс та її сестру?

— Так.

Ріццолі відчула задоволення, побачивши ошелешене обличчя доктора О'Доннел. «Ця жінка навіть не уявляє, з чим має справу», — подумала вона. Психіатр, котра так часто спілкувалася з чудовиськами, була здивована.

— Я оглядала Амальтею, — сказала вона. — Ми з іншими психіатрами дійшли згоди...

— Щодо її психопатії?

— Так, — різко видихнула жінка. — Те, що ви мені показуєте... це зовсім інша істота.

— Не божевільна.

— Не знаю. Я не знаю, що вона таке.

— Вони з кузеном убивали заради грошей. Заради готівки. Як на мене, це схоже на здоровий глузд.

— Ймовірно...

— Ви знаходите спільну мову з убивцями, докторе О'Доннел. Говорите з ними, проводите години поряд із такими людьми, як Воррен Гойт. — Ріццолі помовчала. — Ви їх розумієте.

— Намагаюся.

— То що за вбивця Амальтея? Вона чудовисько? Чи просто ділова жінка?

— Вона моя пацієнтка. Це все, що я можу сказати.

— Але зараз ви сумніваєтеся в діагнозі, правда ж? — Ріццолі вказала на екран. — Це — цілком логічна поведінка. Кочові мисливці, що їздять за здобиччю. Ви досі вважаєте її божевільною?

— Повторюю, вона — моя пацієнтка. Я маю захищати її інтереси.

— Нас не цікавить Амальтея. Нам потрібен другий, Елайджа. — Детектив підійшла ближче до О'Доннел, так, що вони стояли майже лице в лице. — Він не припинив полювати, розумієте?

— Що?

— Амальтея за ґратами вже майже п'ять років. — Ріццолі глянула на Фроста. — Покажи дані після арешту Амальтеї Ленк. Фрост зняв попередні слайди, поклав на мапу новий.

— Це січень, — сказав він. — Вагітна жінка зникає в Південній Кароліні. У лютому — жінка в Джорджії. У березні — Дейтонабіч. — Він поклав ще один слайд. — За шість місяців це стається в Техасі.

— Амальтея Ленк усі ці місяці провела у в'язниці, — сказала Ріццолі. — Але викрадення тривали. Звір не спинився.

О'Доннел дивилася на невблаганний марш даних. Одна крапка — одна жінка. Одне життя.

— Який зараз період циклу? — тихо спитала вона.

— Рік тому він дійшов до Каліфорнії і знову рушив на північ.

— А тепер? Де він зараз?

— Останнє повідомлення про зникнення було місяць тому. Олбані, штат Нью-Йорк.

— Олбані? — Психіатр подивилася на Ріццолі. — Тобто...

— Зараз він у Массачусетсі, — відповіла детектив. — Звір поряд.

Фрост вимкнув діапроектор, вентилятор зупинився, і в кімнаті стало моторошно тихо. Хоча екран був порожній, здавалося, що мапа так і лишилася на ньому, закарбована в спогадах усіх присутніх. Дзвінок на мобільному Фроста в цій тихій кімнаті пролунав дуже різко.

— Перепрошую, — сказав детектив і вийшов.

Ріццолі звернулася до О'Доннел:

— Розкажіть нам про Звіра. Як його знайти?

— Так само, як і будь-яку іншу людину з плоті та крові. Чи не цим ви в поліції займаєтеся? Ім'я у вас уже є. З нього й почніть.

— Він не має кредитної картки, рахунку в банку. Його важко вистежити.

— Я не собака-шукач.

— Ви спілкувалися з найближчою для нього людиною. Тією, яка може знати, як його знайти.

— Наші сеанси конфіденційні.

— Вона колись називала його на ім'я? Натякала на те, що це її кузен Елайджа?

— Я не можу ділитися приватними розмовами, які мала з пацієнткою.

— Елайджа Ленк вам не пацієнт.

— А от Амальтея — пацієнтка, і ви намагаєтеся вибудувати справу проти неї також. Звинувачення в численних убивствах.

— Нас не цікавить Амальтея. Мені потрібен він.

— Допомогати вам ловити таких — не моя робота.

— А як же ваша клята громадянська відповідальність?

— Детектив Ріццолі, — стримав її Маркетт.

Вона не зводила очей з О'Доннел.

— Подумайте про ту мапу. Стільки крапок, стільки жінок. Він тут, зараз. Полює на наступну.

Погляд О'Доннел упав на кругле черево Ріццолі.

— Тоді вам краще бути обачнішою, детективе. Хіба не так?
У напруженому мовчанні Ріццолі дивилася, як О'Доннел тягнеться за своїм кейсом.

— Сумніваюся, що я можу чимось допомогти, — сказала вона. — Як ви сказали, цей убивця керується логікою й практичністю, не хіттю. Не насолодою. Він має на щось жити, усе дуже просто. Так сталося, що він обрав собі дещо незвичайну професію. Створення кримінального профілю не допоможе вам його спіймати. Бо він не чудовисько.

— Упевнена, чудовисько ви впізнали б.

— Я цьому навчилася. Але й ви теж. — О'Доннел розвернулася до дверей. Тоді спинилася й кинула погляд назад, із прісною усмішкою. — Якщо вже говорити про монстрів, детективе, старий друг про вас питає. Щоразу, як я до нього приходжу.

Вона не мусила називати імені — обидві розуміли, що йдеться про Воррена Гойта. Про того, хто досі приходив до Ріццолі в страшних снах, чий скальпель майже два роки тому лишив шрами на її долонях.

— Він досі думає про вас, — сказала О'Доннел. Ще одна усмішка, спокійна й хитра. — Я подумала, ви захочете знати, що вас пам'ятають.

З цими словами психіатр вийшла з кімнати.

Ріццолі відчула на собі погляд лейтенанта Маркетта — він хотів знати її реакцію, чи не зламається вона просто тут і зараз. Коли він теж вийшов, лишивши її саму збирати діапроектор, їй стало легше. Вона склала слайди, вимкнула апарат і згорнула дріт тугими кільцями, намотуючи собі на руку й спрямовуючи на нього всю свою злість. Тоді викотила проектор до коридору й мало не зіштовхнулася із Фростом, який саме закрив свого мобільного.

— Їдьмо, — сказав він.

— Куди?

— Натик. У них зникла жінка.

Ріццолі похмуро глянула на нього.

— Вона...

Фрост кивнув.

— На дев'ятому місяці вагітності.

25

— Як запитаєте мене, — сказав детектив Сарм'єнто з поліції Натика, — то це чергова справа Лейсі Петерсон¹. Шлюб розладнався, чоловік завів іншу на стороні.

— Він зізнався, що має коханку? — спитала Ріццолі.

— Поки ні, але я це відчуваю, розумієте? — Сарм'єнто стукнув по носі кінчиком пальця й зареготав. — Запах іншої жінки. «Певно, він і справді може таке внюхати», — подумала Ріццолі, коли Сарм'єнто вів їх із Фростом повз столи, на яких мерехтіли монітори комп'ютерів. Він був схожим на чоловіка, добре знайомого з ароматами жінок. Було щось таке в його ході — упевнених кроках крутого хлопця, у тому, як він звично відставляв руку вбік завдяки рокам, проведеним зі зброєю на правому стегні. Здавалося, усе в ньому наче кричить про те, що він коп. Баррі Фрост ніколи не поводився так самовдоволено. Поряд із високим темноволосим Сарм'єнто він зі своєю вірною рукою та записником скидався на бляклого офісного працівника.

— Зниклу жінку звати Матильда Первіс, — сказав місцевий детектив, узявши зі столу теку й простягнувши її Ріццолі. — Тридцять один рік, європеїдної раси. Сім місяців тому вийшла заміж за Двейна Первіса. Він власник салону «БМВ» у нашому

¹ Справа Лейсі Петерсон, двадцятисемирічної вагітної жінки, вбитої своїм чоловіком у 2002 році, набула гучного розголосу в американських ЗМІ.

місті. Востаннє бачив дружину минулої п'ятниці, коли вона заїжджала до нього на роботу. Там вони, очевидно, посварилися, бо свідки бачили, як вона їхала звідти в сльозах.

— І коли він повідомив про її зникнення? — запитав Фрост.

— У неділю.

— До нього тільки через два дні це дійшло?

— Він сказав, що після сварки хотів, аби все охолело, тому поїхав до готелю й додому повернувся лише в неділю. Побачив у гаражі дружинине авто, а суботня пошта досі лежала в скриньці. От він і подумав, що щось не так. Ми прийняли заяву в неділю ввечері. А нині зранку побачили ваше попередження щодо зникнення вагітних. Я не певен, що це підходить під вашу тему. Мені більше схоже на класичну домашню сварку.

— Перевірили той готель, де він зупинявся? — запитала Ріццолі.

Сарм'єнто вишкірився.

— Коли ми з ним востаннє говорили, він не міг згадати, який саме то був готель.

Ріццолі відкрила теку, побачила фото Матильди Первіс із чоловіком, зроблене в день їхнього весілля. Якщо вони одружені всього лише сім місяців, то на знімку вона вже на другому місяці вагітності. Наречена була миловидна — темне волосся, карі очі, по-дівочому круглі щоки. На обличчі сяяла щаслива усмішка — то був вигляд жінки, яка щойно здійснила головну мрію всього свого життя. Двейн Первіс, який стояв біля неї, виглядав стомленим, мало не знудженим. До світлини цілком годився підпис: «Попереду проблеми».

Сарм'єнто повів їх далі коридором, у темну кімнату. За дзеркальним вікном було видно кімнату для допитів, нині порожню. Голі білі стіни, стіл та три стільці, відеокамера в кутку. Кімната, призначена для того, аби витискати з людей правду.

Детективи побачили, як по той бік вікна відчинилися двері, до них увійшли двоє чоловіків. Один із них — коп із випнутими грудьми та головою, що вже почала лисіти, на порожньому обличчі — жодного певного виразу. Саме з таких відчайдушно хочеться витиснути хоч якусь емоцію.

— Цього разу з ним говоритиме детектив Лайджетт, — пробуркотів Сарм'єнто. — Побачимо, чи вдасться витягнути з нього щось новеньке.

— Сідайте, — почувся голос Лайджетта.

Двейн сів обличчям до вікна. Йому воно мало здаватися простим дзеркалом. Чи він розумів, що крізь скло на нього дивляться очі? На мить здалося, що він спрямував погляд чітко на Ріццолі. Вона вгамувала бажання відступити на крок, зайти глибше в темряву. Не те, щоб Двейн Первіс виглядав загрозливо. Йому було трохи за тридцять, убрання цілком повсякденне — застібнута біла сорочка без краватки, брунатні літні брюки. На руці годинник фірми «Брайтлінг»; з його боку то було не надто розумно — прийти на допит до відділку з коштовністю, яку коп не може собі дозволити. Двейн був пріснувато привабливий, його самовпевненість мала подобатися деяким жінкам — яких ваблять чоловіки, що вихваляються дорогими годинниками.

— Певно, чимало «БМВ» продає, — сказала Ріццолі.

— Він по вуха в кредитах, — відповів Сарм'єнто. — Дім належить банку.

— Дружина застрахована?

— На двісті п'ятдесят тисяч.

— Для вбивства цього замало.

— Усе одно, це двісті п'ятдесят штук. Але без тіла він їх не отримає. А тіла поки немає.

Детектив Лайджетт у сусідній кімнаті сказав:

— Гаразд, Двейне, я хочу прояснити деякі деталі.

Голос у нього був так само невиразний, як і обличчя.

— Я вже все сказав іншому копові, — відповів Первіс. — Забув ім'я. Він ще схожий на того актора, на Бенджаміна Братта.

— Детектив Сарм'єнто?

— Так.

Ріццолі почула, як Сарм'єнто, який стояв поряд з нею, вдоволено крякнув. Завжди приємно почути, що ти схожий на Бенджаміна Братта.

— Не знаю, чому ви марнуєте зі мною час, — сказав Двейн. — Вам би зараз шукати мою дружину.

— Ми шукаємо, Двейне.

— Хіба це чимось допоможе?

— Тут не вгадаєш. Ніколи не знаєш, яка дрібниця може допомогти в розшуку. — Лайджетт помовчав. — Наприклад.

— Що?

— Готель, в якому ви були. Ще не згадали назву?

— Просто якийсь готель.

— Як ви розплатилися?

— Це не стосується справи!

— Кредитною карткою?

— Напевно.

— Напевно?

Двейн роздратовано видихнув.

— Гаразд. Так. Я платив кредиткою.

— Отже, назва готелю мусить бути у виписці. Треба тільки перевірити.

Тиша.

— Гаразд, я згадав. То була «Краун Плаза».

— Та, що в Натику?

— Ні. У Велслі.

Сарм'єнто раптом потягнувся до телефону на стіні. Пробуркотів у слухавку:

— Детектив Сарм'єнто. Зв'яжіть мене з готелем «Краун Плаза» у Велслі...

Лайджетт у кімнаті для допитів сказав:

— Велслі далеченько від дому, чи не так?

Двейн зітхнув.

— Мені хотілося дихати вільніше, от і все. Мати час для себе. Знаєте, Метті останнім часом була така липуча. І на роботі від мене всім щось потрібно.

— Життя складне, еге ж?

Лайджетт сказав це спокійно, без натяку на сарказм, який мав відчувати.

— Усі чогось хочуть. Мушу на всі зуби посміхатися покупцям, які вимагають місяця з неба. Я не можу дістати їм місяць. «БМВ» — хороше авто, за нього треба заплатити. І в них є гроші — ось що мене вбиває. Гроші в них є, а вони все одно хочуть збити з мене хоча б цент.

«Його дружина зникла, може й загинула, — подумала Ріццолі, — а він біситься, бо покупці «БМВ» хочуть знижок?»

— Я тому й зірвався. Ми через це й посварилися.

— З дружиною?

— Так. Справа була не в нас. Усе через бізнес. З грошима сутужно, розумієте? У цьому вся річ. Просто проблеми.

— Ваші працівники, які бачили сварку...

— Які працівники? З ким ви говорили?

— Продавець та механік. Вони обидва сказали, що ваша дружина пішла звідти засмучена.

— Ну, вона ж вагітна. Її засмучують дуже дивні речі. Усі ці гормони, вони через них казяться. Вагітним жінкам нічого не поясниш.

Ріццолі відчула, як спалахнули її щоки. Подумала — невже Фрост так само думає про неї?

— До того ж вона постійно втомлена, — вів далі Двейн. — Плаче з будь-якої причини. То спина болить, то ноги. Щодесять хвилин до туалету бігає. — Він знизав плечима. — Мені здається, я ще й непогано даю собі раду з усім цим.

— Який співчутливий, — зауважив Фрост.

Сарм'єнто раптом повісив слухавку й вийшов із кімнати. Тоді вони побачили через вікно, як він просунув голову в кімнату для допитів і зробив Лайджетту знак. Обидва детективи вийшли. Двейн лишився за столом сам. Подивився на годинника, посовався на стільці, глянув у дзеркало й насупився. Дістав із кишені гребінця і став вовтузитися із зачіскою, аж поки кожне пасмо волосся не лягло ідеально. Невтішний чоловік готується до зйомок для випуску новин о п'ятій.

Детектив Сарм'єнто повернувся до Ріццолі й Фроста, багато значно їм підморгнув.

— Піймався, — прошепотів він.

— Що у вас на нього?

— Ви дивіться.

У вікно вони побачили, що Лайджетт повернувся до кімнати. Він зачинив двері й став, пильно дивлячись на Двейна. Первіс завмер, але було помітно, як на шиї над комірцем сорочки тріпотить його пульс.

— То що, — сказав детектив. — Не хочете зараз сказати мені правду?

— Про що?

— Про ті дві ночі в готелі «Краун Плаза».

Двейн засміявся — за цих обставин така реакція була зовсім недоречна.

— Я не знаю, про що ви.

— Детектив Сарм'єнто щойно говорив із готелем. Вони підтвердили, що ці дві ночі ви провели в них.

— От бачите? Я ж казав...

— Що за жінка була з вами, Двейне? Білява, приваблива. Снідала разом із вами в їдальні обидва дні.

Первіс замовк. Глитнув.

— Ваша дружина знала про білявку? Це тому ви з Метті сварилися?

— Ні...

— То вона про неї не знала?

— Ні! Тобто, ми не тому посварилися.

— Авжеж тому.

— Ви намагаєтеся виставити все якомога гірше!

— То що, у вас немає коханки? — Лайджетт підійшов ближче, майже впритул до Двейна. — Її нескладно буде знайти. Вона напевно сама *нам* зателефонує. Побачить ваше обличчя в новинах і зрозуміє, що краще їй вийти вперед із правдою.

— Це ніяк не пов'язано... я розумію, це має поганий вигляд, але...

— Авжеж.

— Гаразд, — зітхнув Двейн. — Гаразд, я трохи збився з дороги, ясно? Так буває з багатьма хлопцями в моїй ситуації. Важко, коли твоя дружина така велетенська, що з нею більше не можна цього робити. У неї черевко стирчить. І їй нецікаво.

Ріццолі дивилася перед собою, думаючи, чи Фрост із Сарм'єнто зараз зиркають на неї. «Так, от вона я. Ще одна черевата. І чоловік в іншому місті». Вона дивилася на Двейна й уявляла, що це Гебрієл сидить на цьому стільці та промовляє ці слова. «Господи, не треба так із собою, — подумала вона, — не заплутуй сама себе. Це не Гебрієл, це лузер на ім'я Двейн Первіс, якого застукали з коханкою, а він не здатний за це відповісти. Дружина

дізнається про ціпочку на стороні, і ти думаєш: прощавайте годинники «Брейтлінг», і половина будинку, і вісімнадцять років аліментів. Ні, це мудило точно винне».

Вона подивилася на Фроста. Той похитав головою. Обидва розуміли, що це все — повторення старої трагедії, яку вони бачили вже десятки разів.

— Вона погрожувала розлученням? — запитав Лайджетт.

— Ні. Метті нічого про неї не знала.

— Вона просто прийшла до вас на роботу і почала сварку?

— То була дурня. Я все Сарм'єнто розповів.

— Чому ви так розізрилися, Двейне?

— Бо вона катається зі спущеною шиною і сама того не бачить! От якою треба бути тупою, щоб не помічати, що дряпаєш диск? Це помітив інший продавець. Новенька шина і вся у шмаття, розідрана вщент. Я це бачу і, звісно ж, починаю на неї кричати. А в неї очі на мокрому місці, і це мене ще більше бісить, бо я й так почуваюся останнім нікчемою.

«Бо ти і є нікчема», — подумала Ріццолі. Подивилася на Сарм'єнто.

— Гадаю, ми достатньо почули.

— Що я вам казав?

— Повідомите, якщо будуть новини?

— Так, так. — Детектив не зводив очей із Двейна. — Коли вони такі тупі, з ними легше.

Ріццолі з Фростом розвернулися до виходу.

— Хтозна скільки миль вона так проїхала? — вів своє далі Первіс. — Чорт, та їй шину могло спустити ще перед візитом до лікаря.

Ріццолі зупинилася. Знову повернулася до вікна, похмуро впилася очима в Двейна. Відчула, як у скроні калатає кров. «Господи. Мало не пропустила».

— Про якого лікаря йдеться? — спитала вона Сарм'єнто.

- Її прізвище Фішмен, я вчора з нею говорив.
- Чому місіс Первіс до неї їздила?
- Звичайне гінекологічне обстеження, нічого особливого. Ріццолі подивилася на нього.
- Лікарка Фішмен — акушерка?
- Сарм'єнто кивнув.
- Приймає в жіночій клініці на Бейкон-стрит.

Сьюзен Фішмен більшу частину ночі провела в лікарні, і зараз її обличчя було вкрай виснаженим. Немите каштанове волосся зібране у хвіст, а кишені білого халата, одягненого на зім'ятий хірургічний костюм, повні різноманітних інструментів — здавалося, наче під цією вагою її плечі хиляться до підлоги.

— Ларрі зі служби безпеки приніс відео з камер, — сказала вона, ведучи Ріццолі та Фроста з рецепції клініки до бічного коридора. Її тенісні туфлі рипіли на лінолеумі. — Усе його обладнання — в кімнаті позаду. Дякувати Богу, мене ніхто не змушує за цим стежити. У мене й відеопрогравача вдома немає.

— У клініці можуть бути записи тижневої давнини? — запитав Фрост.

— У нас контракт із фірмою «На варті безпеки». Вони зберігають усі записи щонайменше тиждень. Ми їх про це просимо, зважаючи на всі погрози.

— Які погрози?

— Розумієте, наша клініка за вільний вибір. Ми не робимо абортів тут, але сам тільки факт, що ми називаємося *жіночою* клінікою, наче змушує правих казиритися. Тому краще вже будемо стежити за всіма, хто заходить сюди.

— То раніше ви мали проблеми?

— Усе, чого можна чекати в таких умовах. Листи з погрозами. Конверти начебто зі спорами сибірської виразки. Різні покидьки,

які вештаються поблизу, фотографуючи наших пацієнтів. Саме тому в нас на паркувальному майданчику є камера. Ми прагнемо наглядати за всіма, хто наближається до наших дверей.

Тепер лікарка вела їх іншим коридором, прикрашеним звичними для гінекологічних кабінетів яскравими плакатами. Діаграми щодо грудного годування, харчування матері, «п'ять ознак того, що партнер має схильність до насильства». Анатомічне зображення вагітної, вміст живота — в поперечному розрізі. Ріццолі було ніяково йти повз нього поряд із Фростом, наче це її власну тілобудову було виставлено напоказ. Кишки, сечовий міхур, матка. Згорнений зародок із переплетеними кінцівками. Лише тиждень тому Матильда Первіс ішла повз цей плакат.

— Ми всі переживаємо через Метті, — сказала Фішмен. — Така мила жінка. І в такому захваті від майбутньої дитини.

— На минулому огляді все було добре? — запитала Ріццолі.

— О, так. Серцебиття плоду сильне, лежить правильно. Усе було чудово. — Лікарка глянула на детектива, похмуро спитала: — Ви підозрюєте чоловіка?

— А чому ви питаєте?

— Ну, це ж часто буває саме чоловік? Він приходив із нею тільки раз, із самого початку. Поводився так, наче йому нудно. Після цього Метті завжди приходила сама. Для мене це характерно. Якщо ви зробили дитину разом, то й будьте ласкаві на огляди ходити разом. Але це моя особиста думка. — Вона відчинила двері. — Це наша конференц-зала.

Ларрі з «На варті безпеки» чекав на них.

— Я підготував для вас відео, — сказав він. — Той проміжок часу, який вас цікавить. Лікарко Фішмен, вам теж треба подивитися. Скажете, коли побачите свою пацієнтку.

Фішмен зітхнула і всілася перед монітором.

— Раніше мені не доводилося їх переглядати.

— То вам щастило, — сказав Ларрі. — Вони здебільшого дуже нудні.

Ріццолі з Фростом сіли обабіч лікарки.

— Гаразд, — мовила Ріццолі. — Покажіть, що там у вас.

Ларрі натиснув на кнопку.

На моніторі з'явився центральний вхід до лікарні. Ясний день, сонце відбивається від автомобілів, припаркованих перед будівлею.

— Це камера з ліхтаря на стоянці, — пояснив Ларрі. — Внизу видно час: п'ять хвилин по другій дня.

У кадрі з'явився «Сааб», зупинився. Відчинилися двері біля місця водія, з них вийшла висока брюнетка, неквапливо пішла до клініки та зникла всередині.

— Метті прийшла на пів на другу, — сказала лікарка. — Може, треба трохи перемотати?

— Ви дивіться, — заперечив Ларрі. — Ось. Пів на третю. Це вона?

З клініки вийшла жінка. На мить зупинилася на сонці, прикривши очі рукою — наче засліплена яскравим світлом.

— Вона, — погодилася Фішмен. — Це Метті.

Метті на екрані саме пішла від клініки, качиним перевальцем, таким характерним для глибоко вагітних жінок. Дорогою не поспішаючи порпалася в сумочці у пошуках ключів — неуважна, розвіяна. Раптом зупинилася та збентежено роззирнулася навкруги, наче забула, де поставила своє авто. «Так, така жінка могла й не помітити пробиту шину», — подумала Ріццолі. А Метті розвернулася й пішла в геть іншому напрямку, зникнувши з очей камери.

— Це все, що є? — запитала Ріццолі.

— Ви ж цього хотіли? — перепитав Ларрі. — Підтвердити, коли саме вона вийшла з будівлі?

— Але де її автомобіль? Ми не бачимо, як вона сідає в нього.

— А в цьому є якісь сумніви?

— Я просто хочу побачити, як вона їде зі стоянки.

Ларрі підвівся, підійшов до відеосистеми.

— Можу показати зйомку під іншим кутом, з дальнього боку стоянки, — сказав він, переставляючи плівку. — Але навряд чи це дуже допоможе, надто вже далеко.

Він узяв пульт і знову натиснув на кнопку.

На екрані з'явилася інша картинка. Цього разу було видно тільки ріг будинку клініки, майже весь екран займали автомобілі.

— Стоянка тут спільна із медично-хірургічною клінікою через дорогу, — пояснив Ларрі, — тому автівок так багато. Так, дивіться. Це ж вона?

З такої відстані поміж двома рядами автомобілів було видно голову Метті. Тоді вона зникла з очей. За мить із місця зрушило синє авто й виїхало за межі кадру.

— Більше нічого немає, — сказав Ларрі. — Вона виходить із будівлі, сідає до свого авто, їде геть. Що б з нею не сталося, то було не на нашій парковці.

Він потягнувся за пультом.

— Чекайте, — втрутилася Ріццолі.

— Що?

— Перемотайте.

— Далеко?

— Секунд на тридцять.

Ларрі натиснув кнопку, цифрові пікселі на моніторі на мить змішалися, тоді знов утворили картинку з припаркованими авто. Метті сіла до свого автомобіля. Ріццолі підвелася, підійшла до монітора й стала вдивлятися в нього, поки вона від'їжджала. У кутку проскочило щось біле, у тому ж напрямку, що й «БМВ» Метті.

— Стоп, — скомандувала Ріццолі. Кадр завмер, вона торкнулася екрана. — Ось. Цей білий фургон.

— Їде паралельно з автівкою жертви, — завважив Фрост. «Жертва». Він уже припускав, що з Метті сталося найгірше.

— То й що? — спитав Ларрі.

Ріццолі глянула на лікарку.

— Ви не впізнаєте цей транспорт?

Та знизала плечима.

— Не те, щоб я взагалі звертала увагу на автомобілі. Нічого не знаю про марки та моделі.

— Але ви бачили цей білий фургон раніше?

— Не знаю. Мені він схожий на будь-який інший білий фургон.

— Чим він так вас зацікавив? — спитав Ларрі. — Ви ж бачите, вона сіла в своє авто й поїхала собі, безпечно.

— Перемотайте, — наказала Ріццолі.

— Хочете ще раз подивитися?

— Ні. Треба далі назад. — Вона глянула на Фішмен. — Ви сказали, їй було призначено на пів на другу?

— Так.

— Тоді перемотайте до першої години.

Ларрі натиснув кнопку на пульті. Пікселі на моніторі зібглися, тоді вишикувалися знову. Унизу були цифри 1:02.

— Доволі близько, — відзначила детектив. — Запускайте.

На годиннику минули секунди, вони дивилися, як автомобілі приїжджають та зникають з екрана. Бачили жінку, яка витягла з дитячих крісел двох маленьких дітлахів і перетнула майданчик, міцно тримаючи їхні крихітні рученята в своїх.

О 1:08 з'явився білий фургон. Повільно проїхав повз ряд автомобілів, тоді зник із кадру.

О 1:25 синій «БМВ» Метті Первіс приїхав на стоянку. Ряд машин закривав її від камери, тому спостерігачі бачили тільки

її маківку, коли вона вийшла з автомобіля й рушила в напрямку до клініки.

— Це все? — запитав Ларрі.

— Не вимикайте.

— Що ми шукаємо?

Ріццолі відчула, як пришвидшився її пульс.

— Ось, — м'яко сказала вона.

Білий фургон знову з'явився в кадрі. Він повільно їхав поміж рядами автомобілів, тоді спинився між камерою та синім «БМВ».

— Чорт, він усе затулив! — вигукнула вона. — Не видно, що робить водій.

За кілька секунд фургон рушив далі. Вони не побачили ані обличчя водія, ані номерного знака.

— То в чому справа? — запитала Фішмен.

Ріццолі подивилася на Фроста. Тут не потрібні були слова, вони обоє розуміли, що сталося на паркувальному майданчику. «Здута шина. У Терези й Ніккі Веллс теж пробило колесо».

Ось як він їх знаходить. Стоянка жіночої клініки. Вагітні жінки приїздять до лікарів. Різкий удар по шині, і лишається тільки чекати. Вистежити здобич, коли вона поїде зі стоянки. А коли зупиниться — ось ти, зовсім поряд.

Готовий допомогти.

Фрост кермував, а Ріццолі думала про те життя, що згорнулося всередині неї самої. Про те, яка тонка стіна м'язів та шкіри захищала це дитя. Лезо заходить не надто глибоко. Швидкий надріз, униз по животу, від грудини до тазу, не переживаючи про шрами, бо рана ця ніколи не загоїться і турбуватися про материне здоров'я не треба. Вона — просто лушпайка, яку

можна викинути, забравши з неї скарб. Детектив притиснула долоні до живота, їй раптом стало млосно від думки про те, що зараз, можливо, доводиться терпіти Метті Первіс. Звісно ж, Метті не радували гротескні картинки, які вона бачила в дзеркалі. Можливо, вона дивилася на розтяжки, які павутинням укривали її живіт, і оплакувала свою втрачену принадність. Горювала, бо чоловік тепер дивився на неї без зацікавлення, без пристрасті. Без любові.

«Чи знала вона, що в Двейна є коханка?»

Ріццолі подивилася на Фроста.

— Йому потрібен посередник.

— Що?

— Коли він отримує новонародженого, що він із ним робить? Мусить принести до посередника. До того, хто влаштує всиновлення, зробить усі папери. І заплатити готівкою.

— Ван Гейтс.

— Ми знаємо, що принаймні один раз він це вже робив.

— То було сорок років тому.

— І скільки дітей він віддав на всиновлення з того часу?

Скільки немовлят отримали родини, котрі могли заплатити? Це має бути прибуткова справа.

«Достатньо для утримання статусної дружини в рожевому спандексі».

— Ван Гейтс не погодиться на співпрацю.

— Нізащо. Але ми знаємо, що тепер шукати.

— Білий фургон.

Фрост помовчав.

— Знаєш, — сказав він, — якщо фургон таки з'явиться біля його дому, це буде значити, що...

Він не договорив. «Що Метті Первіс уже мертва», — подумала Ріццолі.

Метті сперлася спиною на одну стіну, ногами на іншу й штовхнула. Порахувала, скільки секунд потрібно для того, щоб ноги почали тремтіти, а обличчя вкрилося намистинками поту. «Ну-мо, ще п'ять секунд. Десять». Тоді розслабилася, важко дихаючи; щиколотки й литки приємно поколювало. У цьому ящику вона їх майже не напружувала — забагато годин провела, згорнувшись клубочком і ридаючи від жалості до себе, поки м'язи перетворювалися на кашку. Метті згадався грип, який вона колись підхопила — важкий випадок, кілька днів вона пролежала в ліжку, трусячись у лихоманці. А коли за кілька днів устала, була така слабка, що до туалету довелося повзти. Ось що буває від надмірного лежання: воно краде в тебе силу. Ці м'язи їй скоро знадобляться; вона має бути готова до його повернення.

Бо він має повернутися.

Годі відпочивати. Знову ноги на стіну. Тисни!

Метті стогнала, на чолі виступав піт. Вона подумала про фільм «Солдат Джейн» і те, якою стрункою та підтягнутою була Демі Мур, коли тягала ті штанги. Штовхаючи стіни своєї в'язниці, вона тримала в голові цей образ. Уявляла собі м'язи. І те, як дає відсіч. Як б'є того покидька.

Зітхнувши, Метті знову розслабилася та сперлася на стіну, глибоко дихаючи, поки вгамовувався біль у ногах. Саме

збиралася знову повторити вправу, коли відчула, як скручує живіт.

Знову перейми.

Зачекала, затримала дихання, сподіваючись, що це скоро минеться. Полегшення прийшло швидко — то матка випробувала свої м'язи, так само як Метті свої. Боляче не було, але то був знак, що її час уже близько.

«Зачекай, маленька. Треба ще трошки зачекати».

І знову Мора позбувалася всіх доказів своєї особистості. По-клала сумочку до шафки, разом із годинником, ременем та ключами від авто. «Але навіть якщо взяти кредитну картку, права водія та номер соціального страхування, я досі не знаю, хто я така насправді, — подумала вона. — Єдина людина, яка має відповідь, чекає на мене по той бік бар'єру».

Вона увійшла до клітки для відвідувачів, зняла взуття, поставила на стіл для огляду, тоді пройшла через металодетектор.

На неї вже чекала охоронниця.

— Докторе Айлс?

— Так.

— Ви зробили запит на кімнату для допитів?

— Мені треба поговорити з ув'язненою наодинці.

— За вами все одно наглядатимуть, ви це знаєте?

— Головне, аби зміст розмови лишався приватним.

— У цій кімнаті ув'язнені зустрічаються з адвокатами, тож приватність вам гарантована.

Охоронниця провела Мору через загальну кімнату для зустрічей і далі коридором. Тоді відімкнула двері й махнула їй рукою.

— Ми зараз її приведемо. Сідайте.

Мора увійшла до кімнати, де стояв стіл та два стільці. Сіла обличчям до дверей. Вікно з плексигласу виходило в коридор, із

протилежних кутків кімнати дивилися дві камери спостереження. Попри те, що в кімнаті був кондиціонер, поки вона чекала, долоні в неї спітніли. Мора підняла погляд і злякалася, побачивши, що крізь вікно на неї дивляться темні, невиразні очі Амальтеї.

Охоронниця завела Амальтею до кімнати, посадила на стілець.

— Вона сьогодні неговірка. Не знаю, чи скаже вам узагалі хоч слово, та вже як є.

Вона присіла та пристігнула Амальтею за гомілку до ніжки столу.

— Це правда так необхідно? — запитала Мора.

— Такі правила, для вашої ж безпеки. — Охоронниця випро-сталася. — Як закінчите, натисніть цю кнопку на інтеркомі і ми по неї прийдемо. — Вона поплескала Амальтею по плечу. — По-говори з цією жінкою, добре, любя? Вона приїхала здалеку, аби тільки побачити тебе.

Самим поглядом охоронниця побажала Морі удачі й ви-йшла, замкнувши за собою двері.

Минула мить.

— Я приїздила до вас минулого тижня, — сказала Мора. — Пам'ятаєте?

Амальтея зіщулилася на стільці, не піднімаючи очей від столу.

— Ви дещо мені сказали, як я вже йшла. Ви сказали: «Тепер ти теж помреш». Що ви мали на увазі?

Тиша.

— То було попередження, так? Ви хотіли, аби я вас облиши-ла. Аби не копалася у вашому минулому.

І знову тиша.

— Ніхто нас не підслуховує, Амальтеє. Тут тільки ви та я. — Мора поклати руки на стіл, показуючи, що не має ані диктофона,

ані записника. — Я не з поліції. Я не прокурор. Ви можете сказати мені що завгодно, і це більше ніхто не почує. — Вона нахилилася ближче, тихо промовила: — Я знаю, що ви розумієте кожне моє слово. То гляньте на мене, чорт забирай. Годі з мене цих ігор.

Хоча Амальтея не підняла голови, Мора не пропустила того, як раптово напружилися її руки, як смикнулися м'язи. «То вона слухає, добре. Хоче почути, що я скажу їй далі».

— То була погроза, чи не так? Коли ви сказали мені, що я помру, то мали на увазі, що я маю триматися подалі або ж закінчу так, як Анна. Я думала, що то просто белькотіння ненормальної, але це було серйозно. Ви його захищаєте, так? Захищаєте Звіра.

Голова Амальтеї повільно піднялася. Темні очі зміряли її таким порожнім, таким холодним поглядом, що Мора мимоволі відсторонилася, відчула мурашки по шкірі.

— Ми знаємо про нього, — сказала Мора. — Про вас обох.
— Що ви знаєте?

Мора не чекала, що вона заговорить. То був такий тихий шепіт, що вона навіть не була певна, чи дійсно його почула. Вона глитнула і глибоко вдихнула, приголомшена чорною пусткою цих очей. Там не було безумства — сама лиш порожнеча.

— Ви така ж нормальна, як і я, — сказала Мора. — Але нікому не можете цього розповісти. Набагато простіше ховатися за маскою шизофренічки. Простіше розігравати із себе ненормальну, бо люди не чіпають тих, хто несповна розуму. Не завдають собі клопоту допитувати вас, не копають глибше, бо вважають, що все це — усе одно марення. А тепер вам навіть ліків не дають, бо ж ви так уміло підробляєте побічні ефекти. — Вона змусила себе глибше вдивитися в цю прір-

ву. — Вони не знають, що Звір існує. Але ви знаєте. І знаєте, де він.

Амальтея сиділа нерухомо, але в її обличчі з'явилася напруга. Вуста стиснулися, м'язи на шиї натягнулися, мов мотузки.

— То був єдиний вихід, правда? Удати із себе безумну. Докази не можна було оскаржити — кров на ломі, крадені гаманці. Але якщо переконати їх у своєму безумстві, можна обійтися без подальших допитів. Може, вони не дізнаються про інших жертв, тих жінок, яких ви вбили у Флориді та Вірджинії. У Техасі й Арканзасі. Штатах, де є смертна кара. — Мора схилилася до неї ближче. — Чому б вам просто не видати його, Амальтеє? Зрештою, він же дозволив *вам* узяти всю вину на себе. І він досі на волі, досі вбиває. Продовжує все це без вас, ходить тими ж місцями, тими ж мисливськими угіддями. Щойно викарав чергову жінку в Натіку. Ви можете його зупинити, Амальтеє. Можете покласти цьому край.

Здавалося, що Амальтея затримала дихання, чекаючи на наступні слова.

— Сидите тут, у в'язниці. — Мора засміялася. — Оце так невдаха. Чому ви мусите бути тут, коли Елайджа на волі?

Жінка кліпнула. Напруга в одну мить зникла з її обличчя.

— Поговоріть зі мною, — наполягала Мора. — Тут більше нікого немає, тільки ми з вами.

Ув'язнена підняла очі до однієї з відеокамер у кутку.

— Так, вони нас бачать, — сказала Мора. — Але почути не можуть.

— Усі нас чують, — прошепотіла Амальтея й зосередила всю увагу на Морі. Її незбагнений погляд став холодним, зібраним. І до страшного свідомим, наче з цих очей раптом дивилася зовсім інша істота. — Чому ти тут?

— Я хочу знати. Це Елайджа вбив мою сестру?
Довга пауза. І дивний відблиск утіхи в тих очах.

— Чого б це?

— Ви знаєте, чому Анну вбили. Правда?

— Чому б тобі не поставити запитання, на яке я можу відповісти? Те, заради якого ти насправді приїхала. — Голос Амальтеї був низький, глибокий. — Справа ж у тобі, Моро, так? Що ти хочеш знати?

Мора дивилася на неї, серце калатало. У горлі болісно набрякало одне-єдине питання.

— Я хочу, щоб ви мені сказали....

— Так? — самий лиш шепіт, тихий, наче голос у Мориній голові.

— Хто насправді моя мати?

Амальтеїні губи смикнулися в посмішці.

— Тобто, ти не бачиш схожості?

— Просто скажіть правду.

— Подивися на мене. А тоді в дзеркало. Ось твоя правда.

— Я не впізнаю в собі нічого від вас.

— Але я впізнаю себе в *тобі*.

Мора засміялася, дивуючись, що досі на це здатна.

— Не знаю, чого я прийшла. Тільки час змарнувала.

Вона відсунула стільця й почала підводитися.

— Тобі подобається працювати з мертвими, Моро?

Заскочена цим питанням, Мора завмерла на півдорозі.

— Ти ж саме цим займаєшся, так? — спитала Амальтея. — Ти їх розкриваєш. Дістаєш органи. Розрізаєш серця. Для чого ти це робиш?

— Цього вимагає моя робота.

— А чому ти обрала таку роботу?

— Я прийшла не про себе говорити.

— Саме так, це все про тебе. Про те, хто ти насправді.

Мора повільно опустилася назад на сидіння.

— То, може, просто скажете мені?

— Ти розкриваєш животи. Умочуєш руки в їхню кров. Чому ти вважаєш, що ми з тобою різні? — Жінка спроквола все наближалася, і Мора раптом налякано усвідомила, що Амальтея зовсім близько. — Подивися в дзеркало — і побачиш мене.

— Ми люди зовсім різних видів.

— Якщо ти так хочеш у це вірити, хто я така, щоб тебе переконувати? — Амальтея незмигну дивилася на Мору. — Завжди лишається ДНК.

Мора видихнула. «Блефує, — подумала вона. — Хоче подивитися, чи я на це куплюся. Чи справді так хочу знати правду. ДНК не бреше. Один мазок з рота — і матиму відповідь. І мої найгірші страхи можуть підтвердитися».

— Ти знаєш, де мене знайти, — сказала жінка. — Повертайся, як будеш готова до правди.

Вона підвелася, брякнувши ланцюгом об ніжку стола й подивилася в камеру. Знак для охоронців, що вона хоче вийти.

— Якщо ви моя мати, — мовила Мора, — тоді скажіть, хто мій батько.

Амальтея подивилася на неї з усмішкою на вустах.

— Ще не здогадалася?

Відчинилися двері, з'явилася голова охоронниці.

— У вас тут усе гаразд?

Перетворення було разючим. За мить до того Амальтея дивилася на Мору з холодним розрахунком. Тепер ця істота зникла, її замінила спантеличена подоба жінки, яка смикала за ланцюг, наче не розуміючи, чому не може вивільнитися.

— Іти, — белькотіла вона. — Хочу... хочу йти.

— Так, люба, звісно, зараз підемо. — Охоронниця глянула на Мору. — Ви ж закінчили на сьогодні?

— Поки так, — відповіла та.

Ріццолі не чекала на візит Чарлза Касселя, тому дуже здивувалася, коли черговий зателефонував їй і сказав, що доктор Кассель чекає на неї в холі. Коли детектив вийшла з ліфта й побачила його, то була шокована тим, як він змінився. Здавалося, що за тиждень він постарів на десять років. Помітно схуднув, обличчя стало виснаженим і безбарвним. Без сумніву дорогий піджак безформно звисав на згорблених плечах.

— Я маю з вами поговорити, — сказав він. — Мушу знати, що відбувається.

Ріццолі кивнула черговому:

— Ми поїдемо нагору.

Коли вони з Касселем увійшли до ліфта, він мовив:

— Ніхто мені нічого не каже.

— Ви повинні розуміти, що це завжди так під час поточного розслідування.

— Мені пред'являть звинувачення? Детектив Баллард сказав, що це питання часу.

Детектив глянула на нього:

— Коли це він вам таке сказав?

— Я чую це щоразу, як він виходить на зв'язок. Це така у вас стратегія, детективе? Залякати мене, тиснути, поки я не піду на угоду?

Вона не відповіла, бо нічого не знала про те, що Баллард продовжує телефонувати Касселю.

Вони вийшли з ліфта, пішли до кімнати для допитів, де сіли за стіл один навпроти одного.

— Розповісте мені щось нове? — запитала Ріццолі. — Бо інакше ця зустріч не має сенсу.

— Я її не вбивав.

— Це ви вже казали.

— Сумніваюся, що того разу мене почули.

— Хочете сказати мені ще щось?

— Ви перевірили мою подорож, так? Я надав усю інформацію.

— «Нортвест Ейрлайнз» підтвердили, що ви були на тому рейсі. Однак це все одно лишає вас без алібі на ніч убивства Анни.

— А той випадок із мертвою пташкою в поштовій скриньці — ви хоч розібралися, де я був у той час? Я знаю, що в місті мене не було. Моя секретарка може підтвердити.

— Ви все одно не розумієте, що це не доводить вашу невинуватість. Ви могли найняти когось звернути пташці шию й покласти до Анниної скриньки.

— Я ладен визнати те, в чому *справді* винен. Так, я переслідував її. З десяток разів проїхався повз її будинок. І так, я *справді* вдарив її того вечора — і не пишаюся цим. Але я ніколи не погрожував їй смертю. Не вбивав ніяких птахів.

— Ви приїхали, щоб сказати мені це? Бо тоді... — Ріццолі почала вставати.

На її подив, Кассель схопив її за руку, так міцно, що вона негайно вдалася до самооборони, викрутивши йому зап'ясток.

Він застогнав від болю й опустився на своє місце, ошелешений.

— Хочете, щоб я вам руку зламала? — запитала детектив. — Тоді спробуйте ще раз.

— Вибачте, — пробелькотів Кассель, збентежено дивлячись на неї. Гнів, який накопичувався в ньому протягом цієї розмови, раптом кудись зник. — Боже мій, вибачте...

Ріццолі дивилася, як він зіщулився на стільці, і подумала: «Його горе щире».

— Я просто маю знати, що відбувається, — знову сказав він. — Маю знати, що ви щось *робите*.

— Я виконую свою роботу, докторе Кассель.

— Ви тільки те й робите, що допитуєте *мене*.

— Це не так. Розслідування ведеться в різних напрямках.

— Баллард казав...

— Головний тут не детектив Баллард, а я. Повірте, я розглядаю справу з усіх можливих боків.

Кассель кивнув. Глибоко вдихнув, випростався.

— Це те, що я хотів почути — що ви робите все можливе. Нічого не пропустите. Байдуже, що ви про мене думаєте, Богом клянуся, я її *справді* кохав. — Він запустив руку у волосся. — Жахливо, коли люди йдуть від тебе.

— Так.

— Якщо любиш когось, природно хотіти його втримати. Робиш божевільні, відчайдушні речі...

— Аж до вбивства?

— Я її не вбивав. — Він зустрівся поглядом із Ріццолі. — Але так. Я б убив *заради* неї.

Задзвонив її мобільний. Вона підвелася, вибачилася й вийшла з кімнати. То був Фрост.

— Біля резиденції Ван Ґейтса щойно помітили білий фургон, — сказав він. — Проїхав повз будинок хвилин п'ятнадцять тому, але не зупинився. Водій міг помітити наших хлопців, тому вони прокотилися трохи далі вулицею.

— І чому ти думаєш, що то наш фургон?

— Номери вкрадені.

— Що?

— Вони перевірили номер. Табличку три тижні тому вкрали з «Доджа Каравана» у Пітсфілді.

«Пітсфілд, — подумала вона. — Через кордон від Олбані».

«Де минулого місяця зникла жінка».

Ріццолі стояла, стискаючи телефон, у венах калатала кров.

— І де цей фургон?

— Наші за ним не поїхали. Коли почули про номери, було вже пізно. Він не повертався.

— Тоді змінимо авто спостереження, переведемо на паралельну вулицю. Вистав ще одну команду стежити за будинком. Якщо фургон знову з'явиться, можна буде ловити його позмінно. Хай два автомобілі чергуються.

— Так, я зараз їду туди.

Ріццолі поклала слухавку. Розвернулася до кімнати для допитів, де за столом досі сидів, похиливши голову, Чарлз Касель. «Цікаво, я зараз дивлюся на кохання чи на одержимість?» — спитала себе детектив.

Іноді їх неможливо відрізнити.

Світло дня вже згасало, коли Ріццолі виїхала на бульвар Дедгем. Помітила авто Фроста, припаркувалася за ним, тоді вибралася зі свого й перебралася до нього на пасажирське сидіння.

— Ну? Що у вас тут?

— Анічогісінько.

— Чорт. Уже більше години минуло. Невже ми його відлякали?

— Завжди може бути, що то був не Ленк.

— Білий фургон, номери, крадені в Пітсфілді?

— Він же тут не затримався. І не повернувся.

— Коли Ван Гейтс виходив із будинку востаннє?

— Вони з дружиною ходили на закупи десь опівдні. Відтоді сидять удома.

— Проїдемося трохи. Хочу глянути.

Фрост проїхав повз будинок, достатньо повільно для того, щоб Ріццолі мала змогу добряче роздивитися «Тару» на Спраг-стрит. Вони проминули ще одну команду нагляду по той бік кварталу, тоді звернули за ріг і зупинилися.

— Ти певен, що вони вдома? — спитала Ріццолі.

— Наші не бачили, щоб хтось із них виходив після полудня.

— Як на мене, щось у домі надто темно.

Кілька хвилин напарники просиділи в автомобілі, сутінки навколо ставали все густішими. А Ріццолі все більше ставало неспокійно. Вона не бачила, щоб вони вмикали світло. Невже

й чоловік, і дружина спали? Чи вислизнули кудись так, що поліція їх не побачила?

«Що фургон робив у цьому районі?»

Вона подивилася на Фроста.

— Годі. Я більше не чекатиму. Навідаємося до них.

Фрост зробив коло, повертаючись до будинку, припаркував авто. Спочатку вони дзвонили в двері, тоді стукали. Ніхто не вийшов. Ріццолі спустилася з ганку, трохи відійшла назад і пильно подивилася на фасад цієї південної плантації з пріапічними¹ білими колонами. Нагорі світла теж не було. «Фургон, — подумала вона. — Він тут був не просто так».

— Що думаєш робити? — запитав Фрост.

Ріццолі відчула, як сильніше забилося серце, стало ще тривожніше. Вона схилила голову, і напарник усе зрозумів: обідемо будинок іззаду.

Вона пройшла через двір, відчинила хвіртку. Побачила вузьку цегляну стежку вздовж паркану. Місця для садка не було — його ледве вистачало на два смітники. Ріццолі пішла туди. Ордера вони не мали, але щось було не так, і від цього в неї свербіли долоні — ті ж долоні, на яких лишило шрами лезо Воррена Гойта. Чудовиська завжди шрамують і плоть, й інстинкти. Після цього ти довіку відчуватимеш, коли інше таке проходить близько.

Фрост тримався трохи позаду, вони пройшли повз темні вікна та кондиціонер, який овіяв теплом її похололу шкіру. Тихо, тихо. Вони порушували закон, але Ріццолі хотіла всього лиш зазирнути у вікно, глянути в задні двері.

Вона звернула за ріг і побачила маленький задній дворик, оточений парканом. Ворота були відчинені. Перетнувши двір,

¹ Пріапічний — хтивий.

детектив визирнула у провулок за ним. Там нікого не було. Вона повернулася до будинку і, вже підійшовши до дверей, помітила, що вони зачинені нещільно.

Напарники обмінялися поглядами. Дістали зброю. Усе сталося так швидко, так автоматично, що Ріццолі навіть не помітила, як пістолет опинився в її руці. Фрост штовхнув двері, вони відчинилися, відкривши плитку на підлозі кухні.

І кров.

Детектив увійшов, натиснув на вимикач. У кухні стало світло. Кров кричала до них зі стін, зі столів, потужність цієї какофонії змусила Ріццолі відступити, наче хтось її штовхнув. Дитя в її матці раптом стривожено смикнулося.

Фрост вийшов із кухні до коридору. Але його напарниця завмерла на місці, не зводячи очей із Теренса Ван Гейтса, який лежав у червоній калюжі, наче плавець зі скляними очима. *«Кров ще навіть не засохла».*

— Ріццолі! — гукнув до неї Фрост. — Дружина... вона ще жива!

Вона мало не послизнулася, вибігаючи з кухні — незграбна, із великим животом. У коридорі кошмар продовжувався. Стіну заливав фонтан артеріальної крові та пунктир окремих краплин. Слід привів жінку до вітальні, де Фрост, стоячи навколішки, різким голосом викликав швидку в свою рацію й одною рукою затискав шию Бонні Ван Гейтс. Кров сочилася йому між пальців.

Ріццолі опустила біля пораненої. Очі Бонні були широко розплющені, заковчені від жаху, наче вона бачила, як над нею кружляє сама смерть, чекає, аби взяти її в свої обійми.

— Не можу зупинити! — вигукнув Фрост, а кров і далі текла на його пальці.

Ріццолі схопила покривало з підлокітника дивана, зібгала в кулаці. Нахилилася, щоб притиснути цю імпровізовану пов'язку

до шиї Бонні. Фрост забрав руку, перш ніж Ріццолі затиснула рану, угору порскнув фонтанчик крові. Тканина одразу ж намокла.

— Рука теж кровить! — сказав Фрост.

Його напарниця опустила очі й побачила червону цівку, що текла з розрізаної долоні Бонні. «Ми не можемо стримати все...»

— Швидка? — запитала вона.

— Уже їде.

Раптом рука Бонні злетіла в повітря, вхопила плече Ріццолі.

— Лежіть! Не ворухіться!

Бонні смикнулася, підняла обидві руки, наче тварина, що в паніці намагається вчепитися в нападника.

— Тримай її, Фросте!

— Боже, ну й сила.

— Бонні, припиніть! Ми хочемо допомоги!

Жінка знову заборсалася, і Ріццолі не змогла втримати пов'язку. Її обличчя омило теплом, вона відчула смак крові. Від цього мідного тепла її мало не знудило. Бонні перевернулася на бік, її ноги ходили, наче поршні.

— У неї судоми! — вигукнув Фрост.

Ріццолі придавила щоку Бонні до килима, знову затиснула рану. Тепер кров була всюди — на сорочці Фроста, всотувалася в піджак Ріццолі, поки вона намагалася втримати пов'язку на слизькій шкірі. «Стільки крові. Господи, скільки її може вилити з людини?»

У будинку загупали кроки. То була команда спостереження з автомобіля, припаркованого далі вулицею. Ріццолі навіть очей не підняла на двох чоловіків, що забігли до кімнати. Фрост загорлав, щоб вони тримали Бонні. Але в цьому вже не було потреби: судоми звелися до легкого посмикування в агонії.

— Вона не дихає, — сказала Ріццолі.

— Перекочуй її на спину! Мерщій!

Фрост накрив ротом вуста Бонні, подув. Підняв обличчя із закривавленими вустами.

— Пульсу немає!

Один із копів поклав руки на груди жінці, почав масаж серця, зануривши долоні в її голівудське декольте. З кожним поштовхом із рани текла тоненька цівочка крові. Її так мало лишилося всередині для живлення найважливіших органів. Вони відкачували сухий колодязь.

Приїхала швидка допомога з трубками, моніторами й крапельницями. Ріццолі відійшла, звільняючи місце для лікарів і раптом відчула таке запаморочення, що мусила сісти. Вона опустила в крісло та схилила голову. Зрозуміла, що сидить на білій тканині і, ймовірно, вимазує її кров'ю зі свого одягу. Коли детектив знову підняла голову, то побачила, що Бонні вже інтубували. Її блуза була розірвана, бюстгалтер зрізаний. Дроти ЕКГ навхрест оперізували груди. Лише тиждень тому Ріццолі думала про цю жінку, як про ляльку Барбі, дурнувату й пластикову в тісній рожевій блузі та босоніжках на шпильках. Тепер вона саме й мала пластиковий вигляд — воскова плоть, жодного проблиску душі в очах. Детектив помітила в кількох футах від тіла одну з босоніжок Бонні й запитала себе — чи вона намагалася втекти у цьому неможливому взутті. Уявила собі, як вона безумно цокала коридором, лишаючи позаду червоний слід, воюючи зі шпильками. Навіть коли парамедики забрали Бонні, Ріццолі не могла відвести очей від цієї безглуздої босоніжки.

— Вона не виживе, — сказав Фрост.

— Знаю. — Ріццолі подивилася на нього. — У тебе на губах кров.

— Бачила б ти себе. Я б сказав, ми обидва добряче підставилися.

Детектив подумала про кров і всі ті жахи, які вона може нести в собі. ВІЛ. Гепатит.

— Вона наче була цілком здорова. — Це все, що вона могла сказати.

— І все одно, ти ж вагітна, і все таке.

То що, чорт забирай, вона тут робить, у крові мертвої жінки? «Мені б зараз сидіти вдома перед телевізором, — подумала вона, — піднявши розпухлі ноги. Таке життя не годиться для матері. Ні для кого не годиться».

Ріццолі спробувала підвестися з крісла. Фрост простягнув їй руку, і вперше вона прийняла її, дозволила підняти себе на ноги. «Іноді треба прийняти допомогу, — подумала вона. — Іноді слід визнати, що не можеш упоратися з усім сама». Її сорочка затверділа, на руках запеклися коричневі плями. Скоро приїдуть криміналісти, за ними — преса. Завжди ця клята преса.

Саме час привести себе до ладу і взятися до роботи.

Мора вийшла з автомобіля в спалахи камер, що дезорієнтували, та простягнуті мікрофони. Патрульне авто блимало синіми й білими вогнями, освітлюючи натовп свідків, котрі зібралися за периметром поліційної стрічки. Вона не вагалася, не давала ЗМІ жодного шансу налетіти на себе — швидко рушила до будинку, кивнула копу, який охороняв місце злочину.

Він збентежено кивнув їй у відповідь.

— Ем... доктор Костас уже тут...

— І я теж, — відповіла Мора, пірнувши під стрічку.

— Доктор Айлс?

— Він у будинку?

— Так, але...

Мора йшла далі, знаючи, що він її не зупинить. Її владний вигляд давав таке право доступу, яке мало хто з копів наважувався оскаржити. Перед дверима вона зупинилася, надягаючи рукавички та бахіли — необхідні модні аксесуари там, де йдеться про кров. Тоді ввійшла всередину, де криміналісти ледве зміряли її поглядом. Вони всі були знайомі, і не мали жодної причини оскаржити її присутність. Тож Мора безперешкодно зайшла з передпокою до вітальні, побачила закривавлений килим і розкидане медичне сміття, що лишила по собі команда парамедиків. Шприци, розірвані обгортки, криваві марлеві пов'язки. Тіла не було.

Вона рушила далі коридором, на стінах котрого жорстокість лишила свій слід. З одного боку — фонтан артеріальної крові. З іншого — краплі з леза переслідувача.

— Док? — З іншого боку коридору стояла Ріццолі.

— Чому ви не викликали мене? — запитала Мора.

— Цю справу взяв Костас.

— Це я вже почула.

— Ви не мусите тут бути.

— Треба було мені сказати, Джейн. Повідомити мені.

— Ви не будете цим займатися.

— Це стосується моєї сестри. Стосується мене.

— Саме тому ця справа не ваша. — Ріццолі рушила їй назустріч, дивилася незмигнуто. — Я не повинна вам цього розповідати. Ви знаєте.

— Я не прошуся бути судмедекспертом у ній. Я обурена, що мені не повідомили.

— Не мала змоги, ясно?

— Це така причина?

— Це правда, чорт забирай! — махнула Ріццолі на кров на стінах. — Маємо тут двох жертв. Я не обідала. Не вимила кров

з волосся. Заради Бога, я навіть у туалет зайти часу не мала. — Вона відвернулася. — Мені є чим зайнятися, крім того, щоб пояснювати вам щось.

— Джейн.

— Ідіть додому, док. Дайте мені робити свою справу.

— Джейн! Мені дуже прикро. Не треба було всього цього говорити.

Ріццолі розвернулася до неї, і Мора побачила те, чого до цієї миті не помічала: порожні очі, понурі плечі. «Вона ледве на ногах стоїть».

— Мені теж прикро.

Детектив подивилася на криваву стіну.

— Ми от настільки його пропустили, — сказала, звівши вказівний та великий пальці. — Наша команда чатувала на вулиці, стежила за будинком. Не знаю, як він помітив їхнє авто, але проїхав точно повз них і повернувся із заднього двору. — Вона похитала головою. — Він якось дізнався. Знав, що ми його шукаємо. Тому Ван Гейтс став для нього проблемою...

— Вона його попередила.

— Хто?

— Амальтея. Це мала бути вона. Дзвінок, лист — щось передане через охоронців. Вона захищає спільника.

— Гадаєте, вона достатньо свідома, щоб так учинити?

— Саме так. — Мора завагалася. — Я вчора їздила до неї.

— І коли збиралися мені про це розповісти?

— Вона знає секрети про мене, має відповіді.

— Та до неї голоси говорять, заради Бога.

— Ні, це не так. Я впевнена, що вона цілком нормальна і точно знає, що робить. Вона захищає спільника, Джейн. І ніколи не викаже його.

Ріццолі помовчала, дивлячись на неї.

— Може, вам краще на це подивитися. Щоб знати, з чим ми маємо справу.

Мора пішла за нею до кухні та спинилася в дверях, ошелешена побаченою різаниною. Її колега, доктор Костас, який схилився над тілом, здивовано озирнувся на неї.

— Я не знав, що ви хотіли це взяти.

— Я тут із іншої причини. Просто мала побачити... — Вона подивилася на Теренса Ван Гейтса й важко глутнула.

Костас підвівся.

— Він діяв збіса вправно. Немає ран від самозахисту, ніщо не вказує на те, що жертва взагалі мала змогу відбиватися. Один розріз, від вуха до вуха. Підійшов іззаду. Розріз починається зліва трохи вище, тоді перетинає трахею та закінчується справа трохи нижче.

— То нападник праворукий.

— І сильний. — Костас нахилився, м'яко повернув голову тіла назад, відкривши хрящ, що поблискував. — Дійшов аж до хребта.

Він відпустив голову, яка повернулася на місце, й краї рани зійшлися, немовби в поцілунку.

— Це страта, — прошепотіла Мора.

— Схоже на те.

— Друга жертва... у вітальні...

— Дружина. Померла в лікарні годину тому.

— Ця страта вийшла не такою ефективною, — сказала Ріццо-лі. — Ми думаємо, що спочатку вбивця взявся за чоловіка. Може, Ван Гейтс чекав візиту. Може, навіть сам упустив його до кухні, гадаючи, що йдеться про справи. Але напад він не чекав. Немає ознак боротьби чи самозахисту. Він розвернувся до вбивці спиною й помер, як ягня на закланні.

— А дружина?

— З Бонні вийшло інакше. — Ріццолі дивилася на Ван Ґейтса, на фарбовані жмутки пересаженного волосся, цей символ пиhi старого чоловіка. — Гадаю, Бонні натрапила на них випадково. Вона заходить на кухню, бачить кров. Бачить свого чоловіка на підлозі, з мало не перерубаною шиєю. Убивця теж тут, досі з ножем у руках. Працює кондиціонер, вікна зачинені, у них подвійні панелі, непроникні. Тому наші спостерігачі трохи далі по вулиці не почули б її криків. Якби вона взагалі спромоглася закричати.

Ріццолі розвернулася до дверей, що вели в коридор. Зупинилася, наче побачивши, що там стоїть мертва жінка.

— Вона бачить, як убивця йде на неї. І на відміну від чоловіка вона відбивається. Поки ніж летить на неї, усе, що вона зможе, — схопити рукою лезо. Воно порізало їй долоню, пройшло крізь шкіру, зв'язки, аж до кістки. Так глибоко, що перерубало артерію.

Детектив указала рукою у двері.

— Вона біжить туди, з руки тече кров. Він мчить за нею, за-тискає її у вітальні. Навіть тоді вона відбивається, намагається відвести ножа руками. Але він робить ще один удар, по горлу. Розріз не такий глибокий, як на шиї її чоловіка, але цього достатньо. — Вона подивилася на Мору. — Жінка була ще жива, коли ми прийшли. От як близько ми були.

Мора подивилася вниз, на тіло Теренса Ван Ґейтса, яке незграбно спиралося на шафу. Подумала про будиночок у лісі, у якому двоюрідні брат і сестра уклали свій отруйний зв'язок. *«Той зв'язок, що тримається й досі».*

— Пам'ятаєте, що вам сказала Амальтея, коли ви вперше їздили до неї? — запитала Ріццолі.

Мора кивнула. *«Тепер ти теж помреш».*

— Ми обидві подумали, що то було просто белькотіння ненормальної, — сказала детектив і перевела погляд на Ван

Ґейтса. — Тепер здається зрозумілим, що то було попередження. Погроза.

— Чому? Я знаю не більше, ніж ви.

— Може, це через те, ким ви є, док. Ви дочка Амальтеї.

Спиною Мори пробіг холодок.

— Мій батько, — м'яко сказала вона. — Якщо я справді її дочка, то хто тоді мій батько?

Ріццолі не назвала імені Елайджі Ленка; це було не потрібно.

— Ви живий доказ їхнього союзу, — сказала вона. — Половина вашої ДНК належить йому.

Мора зачинила двері, замкнула засув. Затрималася там, думаючи про Анну й усі ті латунні замки й ланцюжки, що прикрашали двері будиночка в Мені. «Я перетворююся на сестру, — подумала вона. — Скоро ховатимуся за барикадами або втечу із власного дому до нового міста, по нову особистість».

Крізь опущені фіранки вітальні пробралися вогні автомобільних фар. Визирнувши з вікна, вона побачила, що повз будинок проїздить патрульне авто. Цього разу не поліція Бруклайна — збоку стояло «Департамент поліції Бостона». Напевно, на вимогу Ріццолі.

Мора пішла до кухні, змішала собі коктейль. Сьогодні нічого особливого, не звичний «Космополітен» — просто помаранчевий сік, горілка й лід. Сидячи за кухонним столом, вона посьорбувала напій, у склянці калатали крижинки. Пити самій — недобрий знак, але чорт забирай. Вона потребувала цієї анестезії, мала припинити думати про те, що бачила сьогодні. Кондиціонер на стелі дихав холодом. Сьогодні ніяких відчинених вікон, усе замкнене й безпечне. Скло холодило їй пальці. Мора поставила склянку на стіл і подивилася на

свою долоню зі слабким рум'янцем капілярів. *«Їхня кров справді біжить у моїх венах?»*

Дзвінок у двері.

Жінка різко підняла голову, розвернулася до вітальні. Серце витанцьовувало квікстеп, м'язи в тілі напружилися. Вона повільно підвелася й безгучно пішла коридором до вхідних дверей. Зупинилася там, питаючи себе, чи легко куля проб'є дерево. Обережно визирнула з вікна збоку й побачила на ганку Балларда.

Видихнувши з полегшенням, Мора відчинила.

— Я почув про Ван Гейтса, — сказав Баллард. — З вами все добре?

— Я трохи не при собі. Але все гаразд. — *«Ні, не гаразд. Я знервована і п'ю на кухні сама».* — Може, зайдете?

Він ще не бував у неї вдома. Увійшов, зачинив двері й подивився на засув.

— Вам треба встановити сигналізацію, Мора.

— Я збиралася це зробити.

— То покваптеся, добре? — Баллард глянув на неї. — Можу допомогти вам обрати найкращу.

Вона кивнула.

— Буду вдячна за пораду. Хочете випити?

— Дякую, не сьогодні.

Вони разом увійшли до вітальні. Він зупинився, дивлячись на піаніно в кутку.

— Не знав, що ви граєте.

— З дитинства. Останнім часом майже не граю.

— Знаєте, Анна теж грала... — Він замовк. — Подумав, що ви могли не знати.

— Я й не знала. Так дивно, Ріку, щоразу, як я дізнаюся про неї щось нове, вона все більше схожа на мене.

— Вона дуже гарно грала.

Він підійшов до піаніно, підняв кришку, узяв кілька нот. Знову закрив її, подивився на блискучу чорну поверхню інструмента. Тоді підняв очі на неї.

— Моро, я хвилююся за вас. Особливо сьогодні, після того, що сталося з Ван Гейтсом.

Вона зітхнула й опустила на канапу.

— Я втратила контроль над своїм життям. Навіть спати з відчиненими вікнами вже не можу.

Він теж сів — навпроти неї, так, щоб якби вона підняла голову, то обов'язково подивилася б на нього.

— Не думаю, що сьогодні вам варто лишатися самій.

— Це мій дім. Я звідси не піду.

— То не йдіть. — Пауза. — Хочете, щоб я лишився з вами? Вона підняла очі, їхні погляди зустрілися.

— Чому ви це робите, Ріку?

— Бо думаю, що за вами треба наглядати.

— І це маєте робити ви?

— А хто ще? Ви гляньте на себе! Живете відлюдницею, сама в цьому будинку. Я думаю про те, як вам тут самій, і мене лякає те, що може з вами трапитися. Коли я був потрібен Анні, мене не було поряд. Але я можу бути з вами. — Він узяв її руки в свої. — Я перебуватиму поряд, коли буду потрібен.

Вона подивилася на його руки, у яких сховалися її власні.

— Ви її любили, так? — Він не відповів, то вона знову подивилася на нього, просто у вічі. — Так, Ріку?

— Вона потребувала мене.

— Я не про це питала.

— Я не міг лишитися осторонь і дозволити шкодити їй. Не цьому чоловікові.

«Можна було відразу зрозуміти, — подумала вона. — Це завжди було помітно, в тому, як він на мене дивився, як торкався».

— Бачили б ви її тієї ночі в лікарні, — мовив він. — Підбите око, синці. Варто було один раз глянути на її обличчя, і мені захотілося вибити все лайно з того, хто це зробив. Я мало від чого втрачаю контроль, Моро, але коли чоловік лупцює жінку... — Він різко вдихнув. — Я не міг дозволити цьому повторитися. Та Кассель її не відпускав. Усе телефонував, переслідував, тому я мусив утрутитися. Допоміг їй установити замки. Почав навідуватися щодня. Перевіряти, як їй ведеться. А тоді одного разу вона запросила мене лишитися на вечерю і...

Він переможено знизав плечима.

— Так усе й почалося. Вона була перелякана, я був їй потрібен. Це інстинкт, розумієте. Можливо, інстинкт копа. Прагнеш захищати.

«Особливо привабливу жінку».

— Я намагався її вберегти, от і все. — Він подивився на неї. — Так. Зрештою я її покохав.

— А ось це, Ріку? — Вона глянула на руки, що досі тримали її долоні. — Що тут відбувається? Це заради мене чи заради неї? Бо я не Анна. Не її заміна.

— Я тут, бо потрібен вам.

— Це наче повторення. Ви обрали для себе ту ж роль, роль опікуна. А я — просто дублерка, якій випало грати роль Анни.

— Усе не так.

— Що, якби ви не знали мою сестру, якби ми з вами познайомилися на якійсь вечірці? Ви були б тут?

— Так, був би. — Він схилився вперед, стиснув її руки. — Я знаю, що був би.

Вони трохи посиділи мовчки. «Я хочу йому вірити, — думала вона. — Це було б так просто».

Але вголос мовила:

— Не думаю, що вам слід тут лишатися.

Він повільно випростався. Досі не зводив із неї очей, але тепер між ними була відстань. І розчарування.

Вона підвелася. Він також.

Мовчки вони пішли разом до дверей. Там він зупинився, розвернувся до неї. М'яко торкнувся долонею її обличчя — дотик, від якого вона не відсахнулася.

— Будь обережна, — мовив він і вийшов.

Вона замкнула за ним двері.

29

Метті з'їла останній шматок в'яленого м'яса. Гризла його, як дикий звір гризе висохлу мертвечину, й думала: «Білок для сил. Для перемоги!» Вона думала про те, як спортсмени готуються до марафонів, готують тіло до найголовнішого в житті виступу. Це теж буде марафон. Лише один шанс на перемогу.

«Програєш і помреш».

М'ясо скидалося на шмат шкіри, і Метті мало не вдавилася, ковтаючи його, однак змогла проштовхнути всередину, запивши водою. Друге барило вже майже спорожніло. «Кінець близько, — думала вона. — Я так довго не протримаюся». До цього додавалася й нова турбота: перейми ставали все неприємнішими, наче кулак стискав її та тягнув донизу. Болючими їх поки не можна було назвати, однак вони вже передвіщали близьке майбутнє.

Де ж він, чорт його забирай? Чому залишив її так надовго? Не маючи годинника, жінка не знала, чи з його останнього візиту минуло кілька годин, чи кілька днів. Питала себе: він так розлютився, бо вона на нього накричала? Це він так її карає? Або ж намагається злякати — щоб вона зрозуміла, що ставитися до нього треба чемно і з повагою? Усе життя вона поводитися чемно, і гляньте, до чого це призвело. Чемних дівчат відштовхують, їм місце в самому кінці черги, де ніхто не звертає на них уваги. Вони виходять за чоловіків, які

швидко забувають про їхнє існування. «Що ж, годі з мене чемності, — подумала Метті. — Якщо я звідси виберуся, треба відростити хребет».

«Але спочатку треба вибратися. А для цього мушу *вдати* із себе чемну».

Вона сьорбнула ще води. Відчула дивне вдовolenня, наче вдосталь побенкетувала й напилася вина. «Ти зачекай, — подумала. — Він повернеться».

Загорнувшись у ковдру, вона заплющила очі.

І прокинулася, бо її судомило від переймів. «О, ні, це вже боляче. Дуже боляче». Пітніючи, Метті лежала в темряві й намагалася пригадати заняття для вагітних, але вони були наче з іншого життя. Чийогось іншого життя.

«Вдих, видих. Очищення...»

— Жіночко.

Метті скам'яніла. Підняла погляд на вентиляцію, звідки шепотів голос. У скронях билася кров. *«Час діяти, солдате Джейн»*. Проте лежачи в темряві, вдихаючи запах власного страху, вона думала: «Я не готова. І ніколи не буду готова. Чому я взагалі вирішила, що здатна на це?»

— Жіночко. Поговоріть до мене.

«Це твій єдиний шанс. Зроби це».

Вона глибоко вдихнула. Проскиглила:

— Мені потрібна допомога.

— Чому?

— Моя дитина...

— Кажіть.

— Вона виходить. Мені болить. Благаю, випустіть мене! Я не знаю, скільки це триватиме... — Вона схлипнула. — Випустіть. Мені треба вийти. Я народжую.

Голос мовчав.

Метті вчепилася в ковдру, їй страшно було дихати, страшно пропустити його тихий шепіт. Чому він не відповів? Невже знову пішов? Тоді вона почула, як щось гупнуло й заскребло.

Лопата. Він почав копати.

«Один шанс, — подумала жінка. — Я маю тільки один шанс».

Знову загупало. Лопата рухалася розгонисто, відгрібала землю з неприємним звуком — наче крейдою об дошку. Дихання Метті прискорилося, серце калатало в грудях. «Я або житиму, або помру, — подумала вона. — Це все вирішиться зараз».

Шкрябання зупинилося.

Її руки були крижані, пальці захололи, притискаючи ковдру до плечей. Вона почула, як зарипіло дерево, тоді завищали шарніри. До її в'язниці просипалася земля, просто їй в очі. «Боже, Боже, я ж нічого не зможу побачити, а мені треба бачити!» Метті відвернулася, закриваючи обличчя від землі, що цівкою сипалася їй у волосся. Знову й знову кліпала, прочищаючи очі. Схиливши голову, вона не могла бачити його у себе над головою. А що бачив у ямі він? Свою полонянку, скручену під ковдрою, переможену, замурану. Зламану болем дітонародження.

— Час виходити, — сказав він, цього разу вже не через вентиляцію.

Тихий голос, цілком звичайний. Як зло може бути таким нормальним?

— Допоможіть, — схлипнула жінка. — Я не зможу туди вистрибнути.

Вона почула, як дерево рипнуло об дерево, і відчула, як поряд із нею щось упало. Драбина. Метті розплющила очі, глянула вгору й побачила сам лиш силует на тлі зірок. Після непроглядної чорноти її в'язниці нічне небо здавалося омитим світлом.

Її викрадач увімкнув ліхтарика, націлив на драбину.

— Тут усього лиш кілька сходинок, — мовив він.

— Мені так боляче.

— Я вас витягну. Але маєте ступити на драбину.

Хлюпаючи носом, Метті повільно підвелася. Заточилася, впала на коліна. Вона кілька днів не вставала, і тепер була шокована тим, якою слабкою почувалася попри всі свої спроби тренуватися, попри адреналін, яким зараз була насичена її кров.

— Якщо хочете вибратися, — сказав він, — мусите встати.

Жінка застогнала і звелася на ноги, ненадійні, мов у новонародженого теляти. Права її рука досі була під ковдрою, притискала її до грудей. Лівою вона вчепилася в драбину.

— Ось так. Лізьте.

Вона ступила на найнижчу сходинку й зупинилася, щоб віднайти рівновагу, перш ніж узятися вільною рукою за наступну. Зробила ще крок. Яма була неглибока, кілька сходинок — і вона опиниться нагорі. Її голова та плечі вже були йому по пояс.

— Допоможіть, — заскиглила вона. — Витягніть мене.

— Ковдру відпустіть.

— Мені холодно. Прошу, витягніть мене!

Чоловік поклав ліхтарика на землю.

— Давайте руку, — сказав він і схилився до неї: безлика тінь, яка простягала до неї щупальце.

«Так, тепер він достатньо близько».

Його голова була саме над її головою, на відстані для удару. Метті на мить завагалася, сама думка про те, що вона збиралася робити, викликала відразу.

— Годі марнувати мій час, — наказав чоловік. — *Лізьте!*

Раптом вона уявила, що на неї дивиться згори Двейнове обличчя, що це Двейнів голос сварить її, поливає зневагою.

«Імідж це все, Метті, а ти тільки глянь на себе!» Корова Метті чіпляється за драбину й боїться врятувати своє життя. Боїться порятувати свою дитину. «Ти просто більше мене не гідна».

«Ні, гідна. ГІДНА!»

Вона відпустила ковдру. Та впала з її плечей, відкриваючи те, що під нею ховалося: шкарпетку з вісьмома батарейками всередині. Жінка підняла руку, розмахнулася шкарпеткою, наче булавою, керована щирою лютьтю. Цілилася вона незграбно й дико, але відчула задоволення, коли батарейки з глухим звуком врзалися в череп.

Тінь схилилася набік і заточилася.

За лічені секунди Метті була вже нагорі, вибралася з ями. Жах не робить тебе незграбною, він загострює відчуття, робить тебе швидкою, як газель. Щойно її ноги торкнулися твердої землі, вона зафіксувала з десяток подробиць навколо себе. Молодий місяць визирав із-за гілок, що вигиналися на тлі неба. Запах сирої землі та вологого листа. І дерева, всюди дерева, кільце вартових навколо, які затуляли собою все, окрім склепіння зірок нагорі. «Я в лісі». Усе це Метті ввібрала одним побіжним поглядом, за частку секунди прийняла рішення й гайнула до того, що здавалося проміжком між деревами. І раптом покотилася вниз крутим схилом яру, продираючись крізь ожину й тонкі, мов батого, паростки, котрі не ламалися, а мстиво відстрибували їй в обличчя.

Вона приземлилася рачки. Рвучко та швидко підвелася й побігла знову, але тепер накульгуючи — права гомілка викручувалася й пульсувала. «Від мене забагато галасу, — подумала вона. — Я гупаю, як той слон. Не зупинятися, не зупинятися — він може бути позаду. Не припиняти руху!»

Але Метті в цьому лісі була сліпа, дорогу їй указували тільки зорі та жалюгідна подоба місяця. Ані світла, ані вказівок. Вона

й гадки не мала про те, де перебуває чи з якого боку може бути допомога. Вона взагалі нічого не знала про це місце, загубилася, наче мандрівниця в страшному сні. Інстинктивно рухаючись униз схилом, дозволяючи гравітації вирішити, в якому напрямку їй бігти, вона пробиралася крізь підлісок. Гори спускаються в долини. Долини ведуть до струмків. Струмки ведуть до людей. Так, звучить чудово, але чи це справді так? Коліна Метті вже затерпали — наслідок падіння. Упаде ще раз — і тоді може статися так, що вона вже не підведеться.

А тепер її пронизав ще й інший біль. Перебив дихання, охопив на півподиху. Перейми. Вона зігнулася в попереку, чекаючи, поки це минеться. Коли нарешті знову змогла випростатися, була вся мокра від поту.

Позаду щось хруснуло. Метті різко розвернулася й побачила стіну непроникної темряви. Відчула, що зло наближається. І знову побігла від нього. Гілки дерев били її по обличчю, у середині верещала паніка. *«Швидше. Швидше!»*

На схилі вона втратила опору, заточилася і впала б точно на живіт, якби не змогла вхопитися за якийсь пагін. «Бідолашне маля, я мало не розчавила тебе!» Звуків переслідування вона не чула, однак знала, що він мусить бути позаду, мусить вистежувати її. Жах штовхав її вперед, крізь павутиння переплетених гілок.

Тоді дерева магічним чином зникли. Вона пробилася крізь останні лози й відчула під ногами втоптану землю. Ошелешена, витріщилася на брижі відбитого місячного світла. Озеро. Дорога.

І далі, на мисі — силует невеликої хатинки.

Метті зробила кілька кроків і спинилася, стогнучи, поки її охопили нові перейми, стискаючи так сильно, що вона не могла дихати, не могла зробити нічого — тільки скрутитися край дороги. Горло затопила нудота. Вона чула, як вода б'ється об

берег, як на воді кричить пташка. Її омивало запаморочення, погрожуючи поставити на коліна. *«Не тут! Не зупинятися тут, на відкритій дорозі».*

Похитуючись, вона рушила вперед, судоми стали слабшими. Тінь хатини обнадійливо майоріла попереду, і вона штовхала себе до неї. Тоді побігла, хоч коліна трусило з кожним ударом підшви об ґрунтову дорогу. *«Швидше, — думала вона. — Тебе видно проти озера. Біжи, доки знову не скрутило боєм. Скільки хвилин до наступних переймів? П'ять, десять?»* Хатина здавалася такою далекою.

Метті викладалася повністю, голосно вдихаючи й видихаючи повітря, ноги рухалися, мов поршні. Надія була її пальним. *«Я житиму. Я житиму».*

У вікнах хатини було темно. Вона постукала в двері, не наважуючись кричати — було лячно, що її голос відлунюватиме дорогою, аж до пагорба. Відповіді не було.

Вона вагалася недовго. *«До біса чемну дівчинку. Розбий це кляте вікно!»* Вона схопила камінь біля дверей і вгатила по вікну. Нічну тишу розтрощив звук битого скла. Цим же каменем вона вибила з рами уламки, простягнула руку й відімкнула двері.

«Це ж вторгнення. Уперед, солдате Джейн!»

Усередині пахло кедром і несвіжістю. Літній будиночок надто довго стояв зачинений і занедбаний. Поки вона намацувала на стіні вимикач, під ногами хрумтіло скло. Тієї ж миті, як загорілося світло, вона збагнула: він побачить. *«Уже надто пізно. Знайди телефон».*

Метті роззирнулася по кімнаті, побачила камін, стос дров, меблі з картатою оббивкою, але телефону не було.

Вона побігла до кухні й помітила на столі апарат. Зняла слухавку і вже набрала 911, коли помітила, що сигналу немає. Лінія не працювала.

У вітальні підлогою покотилося бите скло.

«Він у будинку. Забирайся. Негайно».

Вона вислизнула з кухні, тихо зачинила за собою двері. Опинилася в маленькому гаражі. Крізь єдине вікно сочилось світло місяця, достатньо яскраве, щоб роздивитися низький силует човна в причепі. Іншого укриття немає, сховатися ніде. Метті позадкувала від дверей на кухню, ховаючись якомога глибше в тінях. Ударилася плечем об полицю, загуркотіла чимось металевим, підняла запах старого пилу. Сліпо потягнулася до полиці по зброю, намацала старі бляшанки з фарбою, міцно закриті кришками. Пензлі для фарби, щетинки злиплися натвердо. Тоді її пальці торкнулися викрутки й вона ухопилася за неї. Жалюгідна зброя, не смертельніша за пилку для нігтів. Коротун серед викруток.

Смуга світла, що пробивалося з-під кухонних дверей, розірвалася. До неї рухалася тінь. Зупинилася.

Як і її дихання. Вона позадкувала до гаражних дверей, серце калатало десь попід горлом. Лишалось одне.

Вона потягнула за ручку. Двері піднімаючись завищали, наче проголошували: *«Ось вона! Ось вона!»*

Двері кухні прочинилися, і саме тоді вона прослизнула попід дверима гаража й вибігла в ніч. Знала, що він бачить, як вона біжить цим безжально відкритим берегом. Знала, що не зможе обігнати його. І все одно спотикалася вздовж посрібленого місяцем озера, угрузаючи взуттям у багно. Почула, як він наближається, шурхотить в очереті. *«Пливи, — подумала вона. — В озеро».* І рушила до води.

Аж раптом зігнулася, охоплена наступними переймами. Такого болю Метті ще не відчувала. Він швиргонув її на коліна, вона впала у воду, що доходила їй до щиколоток, а біль усе зростав, стискав її в щелепах так міцно, що на мить в очах

стало темно, і вона відчула, що падає. Відчула в роті смак мулу. Перекотилася кашляючи на спину, безпорадна, мов черепаха на панцирі. Перейми відпустили. Зірки в небі стали яскравішими. Вона відчувала, як вода пестить її волосся, хлюпає по щокках. Зовсім не холодно, тепло, як у ванні. Вона чула, як хлюпають його кроки, як тріщить очерет. Бачила, як розступається рогоза.

І от він, стоїть над нею, височіє на тлі неба. Прийшов за своїм призом.

Переслідувач опустився біля неї на коліна, і в його очах крапками світла відбилася вода. Те, що було в його руці, теж сяяло: срібна смуга ножа. Нахилившись над її тілом, він наче знав, що їй кінець. Що її душа тільки й чекає на звільнення з цієї виснаженої шкаралупи.

Чоловік схопив за пояс її штани для вагітних, потягнув униз, відкриваючи біле склепіння живота. І все одно вона навіть не поворухнулася. Лежала вже переможена, уже мертва.

Він поклав одну долоню їй на живіт, іншою перехопив ножа, опустив лезо до голої плоті, зігнувся, щоб зробити перший розріз.

Вода хлюпнула срібним фонтаном, коли її рука несподівано вирвалася з мулу. Коли вона націлилася викруткою йому в обличчя. Пружною від люті рукою жінка спрямувала її вгору, і жалюгідна зброя раптом зі смертельною силою полетіла йому в око.

«Це за мене, мудило!»

«А це за моє дитя!»

Вона вдарила сильно, відчула, як викрутка пробила кістку й мозок, увійшла в очницю аж по саме руків'я, і далі було вже нікуди.

Він упав, без жодного звуку.

Метті не могла поворухнутися. Він упав їй поперек стегон, і вона відчувала, як тепла кров просочує її одяг. Мертві важкі, значно важчі за живих. Вона штовхала його з відразою, стогнучи від зусилля, і нарешті змогла скотити його з себе. Тіло впало на спину серед очерету.

Вона підвелася на ноги й пошкутьгала вище. Далі від води, далі від крові. Упала на траву вже вище берегом. Лежала там, поки наступні перейми охопили її, а потім пішли геть. І наступні, і наступні. Затьмареними болем очима вона дивилася, як небом котиться молодий місяць. Бачила, як згасають зірки і на сході небо починає світитися рожевим.

Коли сонце встало над виднокраєм, Метті Первіс привела на цей світ свою дочку.

30

У небі ліниво кружляли грифи, чорнокрилі провісники свіжої мертвечини. Мерці недовго лишаються без уваги матінки-природи. Запах гниття приманює м'ясних мух та жуків, ворон та гризунів, усіх тих, кого ваблять щедроти смерті. «А чим я відрізняюся від них?» — думала Мора, спускаючись трав'янистим берегом до води. Її теж тягнуло до мертвих, вона, як будь-який падлоїд, дзьобала й смикала охолонулу плоть. Це місце було надто прекрасне для такої похмурої справи. На синьому небі ані хмаринки, озеро схоже на посріблене скло. Та біля краю води лежало під білим покривалом те, чим із такою радістю побенкетували б грифи, що кружляли вгорі.

Джейн Ріццолі, яка стояла там разом із Баррі Фростом та двома офіцерами поліції штату Массачусетс, вийшла вперед, привітатися з Морою.

— Тіло лежало в очереті, у кількох дюймах від берега. Ми перетягнули його на берег. Просто хотіла сказати, що його переміщували.

Мора дивилася на накрите тіло, але не торкалася його. Не була готова зустрітися з тим, що лежало під пластиком.

— З жінкою все гаразд?

— Я бачила місіс Первіс у швидкій. Трохи побита, але все буде добре. А з малям усе гаразд. — Ріццолі показала на місце,

де жмутками росла трава, схожа на пір'я. — Вона народила просто там. Сама впоралася. Коли близько сьомої тут проїздив ліжник, вона сиділа край дороги й годувала дитину.

Мора подивилася на берег і подумала про жінку, яка народжувала тут, просто неба, і ніхто не чув криків її болю, тоді як у двадцяти ярдах від неї вистигав труп.

— Де він її тримав?

— У ямі, десь у двох милях звідси.

Мора спохмурніла.

— Вона дісталася сюди своїми ногами?

— Так. Уявіть, як вона бігла в темряві, поміж дерев. І це ще під час переїмів. Вийшла з лісу тут, ось цим схилом.

— Не уявляю собі.

— Бачили б ви ящик, в якому він її тримав — схожий на труну. Вона тиждень провела, похована заживо. Не знаю, як їй вдалося зберегти розум.

Мора подумала про юну Еліс Роуз, полонянку ями стільки років тому. Одна ніч темряви й відчаю переслідувала її до кінця короткого життя і зрештою вбила її. Та Метті Первіс не просто залишилася при собі, вона була готова відбиватися. Вижити.

— Ми знайшли білий фургон, — сказала детектив.

— Де?

— Був припаркований нагорі, на одній зі службових доріг у тридцяти-сорока ярдах від ями, де він її поховав. Ми б ніколи її там не знайшли.

— Тіл не знайшли? Тут поблизу мають бути поховані інші жертви.

— Ми тільки почали шукати. Тут багато дерев, територія велика. На те, щоб обшукати весь пагорб на предмет поховань, піде чимало часу.

— Усі ці роки, всі зниклі жінки. Одна з них може бути...

Мора замовкла й підняла очі на дерева на схилі. *«Одна з них може бути моєю матір'ю. Можливо, в мені зовсім немає крові чудовиська. Може, моя справжня мати всі ці роки була мертва. Чергова жертва, похована десь у лісі».*

— Перш ніж робити припущення, — мовила Ріццолі, — вам треба подивитися на тіло.

Мора похмуро глянула на неї, тоді на закутане тіло біля своїх ніг. Стала на коліна, потягнула покривало за ріг.

— Чекайте. Хотіла попередити...

— Так?

— Там не те, чого ви чекаєте.

Мора завагалася, затримала руку над пластиком. Навколо гули комахи, жадібні до свіжого м'яса. Вона глибоко вдихнула й відгорнула покривало.

Дивлячись на відкрите обличчя, вона мовчала. Її ошелешило не вибите ліве око, не ручка викрутки, що стирчала з очної западини. То була всього лиш похмура деталь, яку треба було завважити й викласти в протоколі аутопсії. Ні, це обличчя привернуло її увагу, викликало в неї жах.

— Він надто молодий, — пробелькотіла вона. — Він надто молодий для Елайджі Ленка.

— Гадаю, йому років тридцять — тридцять п'ять.

Мора шоковано видихнула.

— Я не розумію...

— Ви ж бачите, так? — тихо спитала Ріццолі. — Чорне волосся, зелені очі.

«Як у мене».

— Звісно ж, такий колір очей та волосся може мати мільйон хлопців. Але схожість... — Вона помовчала. — Фрост теж помітив. Ми всі помітили.

Мора накрила тіло покривалом і відступила, відійшла від правди, яка так беззаперечно дивилася на неї з обличчя мерця.

— Доктор Брістол уже їде, — сказав Фрост. — Навряд чи ви захочете робити цей розтин.

— То чому ви мені зателефонували?

— Бо ви сказали, що хочете бути в курсі справ, — відповіла Ріццолі. — Бо я пообіцяла. А ще... — Вона подивилася на накрите тіло. — Ви рано чи пізно дізналися б, ким був цей чоловік.

— Але ж ми не знаємо, ким він був. Вам здається, що ви бачите схожість. Це нічого не доводить.

— Є ще дещо. Ми тільки зранку дізналися.

Мора подивилася на детектива.

— Що?

— Ми намагалися встановити місцеперебування Елайджі Ленка. Шукали всюди, де могло б вигулькнути його ім'я. Арешти, штрафи, що завгодно. Зранку ми отримали факс із канцелярії округу в Новій Кароліні. То була довідка про смерть. Елайджа Ленк помер вісім років тому.

— Вісім років тому? Тоді його не було з Амальтеєю, коли вона вбила Терезу й Ніккі Веллс.

— Ні. Тоді Амальтея вже працювала з новим партнером. Тим, який зайняв місце Елайджі, аби продовжити родинну справу.

Мора відвернулася до озера, блиск води засліплював її. «Я не хочу слухати далі, — подумала вона. — Не хочу знати».

— Вісім років тому Елайджа помер у лікарні Грінвілля від серцевого нападу, — вела далі Ріццолі. — Він прийшов зі скаргою на біль у грудях. Згідно з їхніми записами, до лікарні його привели рідні.

«Рідні».

— Дружина Амальтея та їхній син, Семюел.

Мора глибоко вдихнула. Повітря пахнуло водночас і гниттям, і літом — життя й смерть злилися в єдиному запаху.

— Мені дуже прикро, що вам довелося про це дізнатися, — сказала Ріццолі. — Знаєте, є шанс, що ми помилилися щодо цього чоловіка. Є шанс, що він їм зовсім не рідня.

Але вони не помилилися, і Мора це знала.

«Я знала, відколи побачила його обличчя».

Коли Ріццолі з Фростом увійшли того вечора до бару Джей Пі Дойла, копи біля барної стійки привітали їх гучними оплесками, від яких Ріццолі зашарілася. Чорт, навіть ті, хто її недолюблював, тепер аплодували, по-дружньому визнаючи її успіх, який саме зараз із екрана понад баром проголошували новини о п'ятій. Поки напарники підходили до стійки, натовп почав тупотіти в унісон. Бармен, шкірячись, уже виставив їм частування: віскі для Фроста, а для Ріццолі...

Велику склянку молока.

Усі зареготали, Фрост нахилився до неї й прошепотів:

— Знаєш, у мене зі шлунком щось не дуже. Поміняємося?

Сміхота, але він *насправді* любив молоко. Ріццолі підштовхнула до нього склянку й попросила в бармена кóли.

Вони з Фростом їли горішки та потягували свої цнотливі напої, поки колеги підходили потиснути їм руки або дати п'ять. Ріццолі бракувало звичної пінти елю¹ «Адамс». Їй чимало чого зараз бракувало — чоловіка, улюбленого пива. Стрункої талії. І все одно день видався вдалий. Вона подумала: «Якщо злочинця переможено, це точно вдалий день».

— Гей, Ріццолі! Ставки піднялися: дві сотні на те, що в тебе буде дівчинка, сто двадцять — на хлопчика.

¹ Ель — традиційний англійський різновид пива.

Вона глянула вбік і побачила, що поряд стоять детективи Ванн і Данліві – гладкий хобіт і худий, із пінтами «Гіннесса», схожими, немов близнючки.

– А що, як я народжу обох? – запитала вона. – Близнюків?

– Гм, – замислився Данліві. – Про це ми не подумали.

– То хто тоді переможе?

– Гадаю, ніхто.

– Чи всі? – припустив Ванн.

Вони стояли, міркуючи над цим – Сем та Фродо перед дилемою на Згубній горі.

– Що ж, – мовив Ванн. – Доведеться додати ще одну категорію. Ріццолі засміялася.

– Так, хлопці, додавайте.

– До речі, ти молодець, – додав Данліві. – Отямитися не встигнеш, як про тебе напише журнал «Піпл». Із таким злочинцем, з усіма тими жінками... та ще історія.

– Хочете, скажу правду? – зітхнула детектив і відсунула свою колу. – То не наша заслуга.

– Хіба ні?

Фрост підняв очі на Ванна й Данліві.

– Не ми його зняли, а жертва.

– Проста домогосподарка, – сказала Ріццолі. – Перелякана, вагітна, звичайна домогосподарка. Обійшлася без пістолета, без кийка – мала тільки клятву шарпетку, напхану батареями.

На екрані над їхніми головами добігли кінця місцеві новини, і бармен перемкнув на «НВО». Там показували кіно з жінками в коротких спідницях. Жінок, які мали талію.

– То що з «чорним пазуром»? – запитав Данліві. – До чого там був він?

Ріццолі трохи помовчала, сьорбаючи колу.

— Ми ще не знаємо.

— Зброю знайшли?

Вона помітила, що Фрост дивиться на неї, і відчула тривогу. Ця деталь бентежила їх обох. У фургоні зброї не було. Там лежали мотузки, ножі, на яких запеклася кров. Записник із ретельно занотованими іменами й телефонними номерами дев'яти інших торговців дітьми по всій країні — Теренс Ван Гейтс був не єдиним. І розписки про виплати готівкою, що їх Ленки отримували протягом багатьох років. Цієї інформації слідчим мало вистачити на кілька років роботи. Однак зброї, з якої вбили Анну Леоні, у фургоні не було.

— Що ж, може, десь ще впливе, — сказав Данліві. — А може, він її позбувся.

«Може й так. А може, це ми щось пропускаємо».

Було вже темно, коли Ріццолі разом із Фростом вийшла з бару. Замість того, щоб їхати додому, вона подалася назад до «Шредер Плази» — бесіда з Ванном та Данліві висіла на ній важким тягарем, тож вона всілася за свій стіл, укритий горами документів. Зверху лежали дані НІКЦ — заяви про зникнення людей протягом кількох десятиліть, зібрані під час полювання на Звіра. Однак усе почалося з убивства Анни Леоні, воно запустило пошук, немов камінець, кинутий у воду. Убивство Анни привело їх до Амальтеї, а тоді й до Звіра. І все одно ця смерть лишалася нерозгаданою.

Ріццолі прибрала папери з НІКЦ, докопалася до теки зі справою Анни Леоні. Хоча вона прочитала й перечитала там усе, знову взялася гортати сторінки, передивляючись заяви свідків, звіти з лабораторії волосся та волокон, звіти про аутопсію, відбитки пальців та ДНК. Дійшла до балістичної експертизи, і погляд її затримався на словах «чорний пазур». Вона згадала схожий на зірку слід від кулі на рентгені черепа

Анни Леоні. Згадала той руйнівний слід, який вона лишила в її мозку.

Куля «чорний пазур». Де ж та зброя, з якої нею стріляли?

Вона закрила теку й подивилася на картонну коробку, що вже тиждень стояла біля її столу. Там були позичені їй Ванном та Данліві документи щодо вбивства Василя Тітова — єдиної за останні роки жертви «чорного пазура» неподалік Бостона. Ріццолі дістала з коробки теки, склала на столі й зітхнула, побачивши висоту цього стосу. Навіть найшвидше розслідування породжує гори паперів. Ванн та Данліві вже виклали їй суть справи, і вона прочитала достатньо їхніх звітів, аби впевнитися, що це був справді вдалий арешт. Суд, що йшов за ним слідом, і швидке засудження Антоніна Леонова тільки підкріпили цю думку. І все одно вона знову переглядала документи у справі, яка не давала підстав сумніватися, що засудили саме винного.

Заключний звіт детектива Данліві був дуже ретельним і переконливим. Поліція спостерігала за Леоновим тиждень, чекаючи на поставку героїну з Таджикистану. Детективи зі свого авто спостерігали за тим, як Леонов під'їхав до помешкання Тітова, постукав у двері і його впустили. Трохи згодом у будинку пролунали два постріли. Леонов вийшов, сів в автомобіль і зібрався їхати, коли Ванн та Данліві оточили й заарештували його. Тітова знайшли мертвим у кухні будинку, у його черепі сиділо два «чорних пазури». Експерти пізніше підтвердили, що обома кулями стріляли зі зброї Леонова.

Справу відкрито й закрито. Злочинця засуджено, зброю конфіскувала поліція. Ріццолі не могла знайти ніякого зв'язку між смертями Василя Тітова та Анни Леоні — окрім куль «чорний пазур». Кулі рідкісні, але не настільки, щоб зв'язати ці вбивства.

І все одно детектив продовжувала гортати сторінки справи замість вечери. Коли дійшла до останньої теки, була вже страшенно втомлена, щоб розбиратися з нею. «Я з цим закінчу, — подумала вона, — тоді спакую всі папери й відправлю цю справу спочивати».

У теці вона знайшла звіт про обшук складу Антоніна Леонова. Там був опис рейду, укладений детективом Ванном, список заарештованих працівників Леонова та опис конфіскованих речей, від ящиків та готівки до бухгалтерських книг. Вона не дбало проглянула їх, аж поки не дійшла до списку поліціантів, присутніх на обшуку. Десять копів із департаменту поліції Бостона. Увагу Ріццолі привернуло одне ім'я, яке вона навіть не помітила, читаючи цей звіт тиждень тому. *«Просто збіг. Це не обов'язково значить...»*

Вона трохи поміркувала. Згадала, як ще зовсім юним патрульним офіцером брала участь у рейді з вилучення наркотиків. Стільки галасу, стільки емоцій. І суцільний безлад — коли з десяток повних адреналіну копів уриваються до ворожої будівлі, усі нервують, усі бояться за себе. Можна й не помітити, що робить товариш. Що він кладе до кишені — готівку, наркотики. Коробку куль, зникнення яких ніхто не помітить. Завжди є спонса взяти щось на згадку. Сувенір, який може згодитися пізніше.

Вона взяла телефон і набрала номер Фроста.

Компанія з мерців була не дуже.

Мора вивчала в мікроскоп зрізи легень, печінки та підшлункової залози, узяті з останків жертви самогубства, накрите склом і вкриті яскравими рожевими й пурпуровими плямами від фарбування гематоксилін-еозином. У будівлі було тихо, тільки іноді дзенькали предметні скельця та сичав кондиціонер. Утім, люди в ній усе одно були; у холодильниках унизу лежали в своїх саванах з півдесятка мовчазних відвідувачів. Невибагливі гості, кожен — зі своєю історією, яка, утім, розкривалася тільки тим, хто волів різати й брати проби.

На столі задзвенів телефон; Мора не зняла слухавку, лишила відповідь на автовідповідач для неробочих годин. *«Тут немає нікого, крім мерців. І мене».*

Історія, яку вона нині читала під лінзою мікроскопа, була не нова. Молоді органи, здорові тканини. Тіло, яке мало б прожити ще багато років, якби цього прагнула душа, якби внутрішній голос прошепотів охопленому відчаєм чоловікові: *«Зачекай хвилинку, серце розбивається не назавжди. Біль мине, й одного дня ти покохаєш іншу».*

Вона оглянула останній препарат і поклала його в коробку. Посиділа трохи; перед очима в неї стояли не зрізи, які вона щойно вивчала, а зовсім інша картинка: молодий чоловік із темним волоссям та зеленими очима. Мора не спостерігала

за його розтином; того дня, коли доктор Брістол препарував його тіло, вона не виходила зі свого кабінету нагорі. Але навіть зараз, надиктовуючи звіти й розглядаючи предметні скельця зі зрізами до пізнього вечора, вона думала про нього. «*Чи хочу я насправді знати, хто він?*» Вона так і не вирішила. Навіть устаючи з-за столу, забираючи свою сумочку та стос документів, так і не могла дати відповідь.

Знову задзвенів телефон; вона знову проігнорувала дзвінок.

Ідучи тихим коридором, вона проходила повз зачинені двері й порожні кабінети. Згадала той вечір, коли вийшла з цього безлюдного будинку й побачила сліди пазурів на своєму авто; серце забилося сильніше.

«Але тепер його вже немає. Звір помер».

Мора вийшла з бічних дверей у м'яку й теплу літню ніч. За-трималася під ліхтарем, оглянула повний тіней паркувальний майданчик. Приваблені світлом, кружляли нічні метелики, вона чула, як б'ються об лампу їхні крильця. Тоді ще звук: зачинилися двері автомобіля. До неї рушив силует, поступово набуваючи чітких рис та форм у світлі ліхтаря.

Вона з полегшенням видихнула, зрозумівши, що це Баллард.

— Ви на мене чекали?

— Побачив ваше авто на стоянці. Намагався вам додзвонитися.

— Після п'ятої я вмикаю автовідповідач.

— На дзвінки мобільного ви теж не відповідали.

— Я його вимкнула. Ріку, не треба постійно перевіряти, як я.

У мене все добре.

— Справді?

Мора зітхнула, поки вони йшли до її автомобіля. Подивилася на небо, на зірки, бляклі від міських вогнів.

— Я маю вирішити, що мені робити з ДНК. Чи я хочу знати правду.

— То не робіть цього. Байдуже, чи ви їм рідня. Амальтея не має жодного стосунку до того, хто ви *насправді*.

— Раніше я теж так сказала б.

«Поки не знала, чия в мені може текти кров. Поки не знала, що можу походити з родини чудовиськ».

— Зло — не спадкова риса.

— Усе одно не надто приємно знати, що в моєму роду є кілька серійних убивць.

Вона відчинила дверцята, сіла за кермо. Щойно вставила ключа до замка запалювання, як Баллард схилився до її вікна.

— Моро, — сказав він. — Повечеряйте зі мною.

Вона не дивилася на нього. Не зводила очей із зеленого сійва панелі приладів, міркуючи над цією пропозицією.

— Учора ви мене питали, — мовив він. — Хотіли знати, чи звернув би я на вас увагу, якби не кохав вашу сестру. Здасться, моїй відповіді ви не повірили.

Мора розвернулася й глянула на нього.

— Це неможливо перевірити, правда ж? Бо ви її таки кохали.

— То дайте мені шанс пізнати *вас*. Там, у лісі, то був не просто витвір моєї уяви. Це відчував я, відчували ви — між нами *справді* щось було. — Він схилився нижче, м'яко сказав: — Це всього лиш вечерея, Моро.

Вона подумала про години, проведені в цій стерильній будівлі, за роботою, в компанії самих лише мерців. Подумала: «Сьогодні я не хочу бути сама. Я хочу бути з живими».

— Китайський квартал тут поряд, — сказала вголос. — Можемо поїхати туди.

Баллард сів поряд із нею, вони подивилися одне на одного. Світло ліхтаря падало збоку, так що половина його обличчя лишалася в тіні. Він торкнувся її щоки. Тоді простягнув руку, щоб обійняти її, але вона вже линула до нього, готова до зу-

стрічі на півдорозі. Навіть ближче. Його вуста знайшли її губи, і Мора почула своє власне зітхання. Відчула тепло його обіймів.

Вибух штовхнув її.

Вона здригнулася: вікно з боку Ріка вибухнуло, уламки скла обпекли щоку. Мора розплющила очі й подивилася на чоловіка. На криваву мішанину, що лишилася від обличчя. Тіло повільно повалилося на неї, головою на коліна, так, що її брюки просочила гаряча кров.

— Ріку. Ріку!

Краєм ока ошелешена жінка помітила за вікном рух. Підняла очі й побачила, як із темряви вигулькнула фігура в чорному, і тепер насувалася з неблаганною дієвістю робота.

«Йде мене вбити».

«Їдь звідси. Їдь».

Мора навалилася на тіло Ріка, щоб ізсунути його з коробки передач; з розваленого обличчя текла кров, руки одразу стали слизькі. Їй вдалося дати задній хід і натиснути на педаль газу.

«Лексус» хитнувся назад, рушив із місця.

Стрілець був десь позаду, наближався до неї.

Схлипуючи від зусиль, вона зіштовхнула Рікове обличчя з коробки передач, зануривши пальці в кривавий фарш. Смикнула ручку в положення переднього ходу.

Заднє скло розлетілося, засипало скалками волосся.

Мора зіщулилася і вдавила акселератор у підлогу. «Лексус» завищав і рвонув уперед. Стрілець перекрив найближчий виїзд із паркувального майданчика, лишивши їй тільки один шлях, до сусідньої стоянки медичного центру Бостонського університету, відділеної бордюром каменем. Вона летіла прямо туди, готуючись до зіткнення з цим бар'єром. Коли колеса переваляли через бетонну перешкоду, вона відчула, як клацнули її зуби.

Ще одна куля розтрощила лобове скло.

Мора зігнулася, друзки скла посипалися на панель приладів, обстріляли її обличчя. Авто некеровано понесло вперед. Вона глянула вгору й побачила попереду ліхтарний стовп. Зіткнення не unikнути. Мора заплющила очі за мить до того, як спрацювала подушка безпеки. Її відкинуло на сидіння.

Ошелешена, вона повільно розплющила очі. Верещав її клаксон. Не замовкнув навіть тоді, як вона скотилася зі здутої подушки, поштовхом відчинила двері й викотилася на асфальт.

Похитуючись, Мора підвелася; у вухах дзвеніло від ревіння клаксона. Їй вдалося сховатися за найближчим авто на стоянці. Хоча ноги й не слухалися, вона змусила себе рухатися вперед під прикриттям автомобілів, а тоді раптом зупинилася.

Перед нею була велика відкрита ділянка.

Вона впала на коліна за колесом, визирнула з-за бампера. І відчула, як холодне кров, побачивши темну фігуру, невтомну, наче машина — вона вийшла з тіней і рушила до розбитого «Лексуса». Зупинилася в калюжі світла від ліхтаря.

Мора побачила відблиск світлого волосся, зібраного у хвіст.

Стрілець відчинила пасажирські двері, нахилилася всередину, дивлячись на тіло Балларда. Раптом вигулькнула знову, закрутила головою, прочісуючи поглядом стоянку.

Мора знову сховалася за колесом. У скронях стукотіла кров, вона панічно ковтала повітря. Подивилася на відкриту ділянку, яскраво освітлену черговим ліхтарем. За нею, через дорогу, було видно яскраво-червону вивіску медичного центру «Швидка допомога». Треба всього лиш подолати цю ділянку й перебігти через Олбані-стріт. Ревіння її клаксона вже мало повернути увагу персоналу лікарні.

«Так близько. Порятунок так близько».

Серце калатало, вона перекотилася на пальці ніг. Боялася рушати з місця, боялася лишитися. Повільно подалася вперед, визирнула з-за колеса.

Чорні черевики вже стояли по той бік автомобіля.

«Біжи».

Мора кинулася вперед, на відкрите місце. Жодних оманливих рухів на думці, жодних ухилинь — лише панічний біг. Попереду сяяла вивіска «Швидка допомога». «Я зможу, — думала вона, — я зможу...»

Куля вдарила їй в плече, перекинула вперед, розпластала на асфальті. Мора спробувала підвестися, але ліва рука не слухалася. «Що з рукою? — думала вона. — Чому вона не ворушиться?» Стогнувши, вона перекотилася на спину й побачила над головою світло ліхтаря.

У полі зору з'явилося обличчя Кармен Баллард.

— Я вже раз убила тебе, — сказала Кармен. — Тепер доведеться це повторити.

— Будь ласка. Ми з Ріком... ми ніколи...

— Він був не твій. — Кармен підняла пістолет. Чорне дуло дивилося на Мору. — Бісова шльондра.

Її рука напружилася, готова натиснути на спусковий гачок.

Раптово втрутився інший голос, чоловічий.

— Кинути зброю!

Кармен здивовано кліпнула. Повернула голову.

У кількох ярдах, цілячись у неї, стояв охоронець лікарні.

— Ви мене чули? — гавкнув він. — Кидайте!

Рука Кармен затремтіла. Вона опустила очі на Мору, тоді знову подивилася на охоронця. Її лютя та прагнення помсти змагалися з усвідомленням наслідків.

— Ми не були коханцями, — мовила Мора. Голос був такий слабкий, що вона сумнівалася, що Кармен її чує за вицанням лаксона вдалині. — І вони теж не були.

— Брешеш. — Кармен знову зосередилася на ній. — Ти не краща за неї. Він через неї пішов. Від мене пішов.

— Анна не винна...

— Ні, винна. А тепер винна ти.

Вона не зводила з Мори очей навіть тоді, як поряд завищав, зупиняючись, автомобіль. Навіть тоді як новий голос загорлав:

— Офіцере Баллард! Кидайте зброю!

«Ріццолі».

Кармен ще раз глянула вбік, розраховуючи, зважуючи свої шанси. Тепер на неї було націлено два пістолети. Вона програла. Байдуже, що вона обере, її життя скінчено. Коли Кармен знову перевела очі на неї, Мора побачила в цих очах прийняте рішення. І дивилася, як вона випростує руки, прицілюється у неї, спрямовує дуло для останнього вдару. Дивилася, як Кармен міцніше перехоплює пістолет, готуючись зробити смертельний постріл.

Постріл шокував Мору. Кармен смикнулася набік, заточилася. Упала.

Мора почула гупання кроків, крещендо сирен. І знайомий голос:

— Боже мій. Док!

Вона побачила над собою Ріццолі. Вуличне світло запульсувало. Довкола неї збиралися тіні — привиди, що вітали її у своєму світі.

Вона дивилася з іншого боку. Як пацієнтка, не як лікар — дивилася на мерехтіння вогнів на стелі, поки її везли коридором, поки медсестра в чепчику стурбовано схилялася над нею. Колеса зарипіли, медсестра із зусиллям проштовхнула каталку в подвійні двері, до операційної. Тепер нагорі було інше світло — різке, засліплююче. Як у залі для розтинів.

Мора заплющила очі. Поки операційні сестри переносили її на стіл, вона думала про Анну, про те, як вона лежала оголена під такими ж лампами, а її тіло розрізали, щоб у нього могли зазирнути чужинці. Вона відчувала, як дух Анни дивиться на неї згори, так само, як сама Мора колись дивилася на Анну. «Сестро моя, — думала вона, поки пентобарбітал розходився її кров'ю, поки світло згасало. — Чи ти чекаєш на мене?»

Утім, опритомнівши, вона побачила не Анну. Поруч була Джейн Ріццолі. Сонячне світло проходило крізь нещільно зачинені жалюзі, кидало яскраві смуги на її обличчя, коли вона схилилася до Мори.

— Привіт, док.

— Привіт, — прошепотіла Мора.

— Як почуваетесь?

— Не дуже. Рука...

Мора скривилася.

— Схоже, час для ліків.

Ріццолі натиснула на кнопку виклику медсестри.

— Дякую. Дякую вам за все.

Вони замовкли — прийшла медсестра, увела дозу морфіну в крапельницю. Тиша тривала, й коли вона пішла, а ліки почали діяти.

Мора тихо мовила:

— Рік...

— Мені дуже прикро. Ви знаєте, він...

«Знаю». Вона зморгнула сльози.

— У нас так нічого й не було.

— Вона б вам не дозволила. Подряпини на вашому авто — то все через нього. Щоб ви трималися подалі від її чоловіка. Потрошені віконниці, мертва пташка в поштовій скриньці, усе те, що Анна приписувала Касселю, — гадаю, то Кармен намагалася залякати Анну і змусити її поїхати з міста. Залишити її чоловіка в спокої.

— Але тоді Анна повернулася до Бостона.

Ріццолі кивнула.

— Повернулася, бо дізналася, що має сестру.

«Мене».

— Тож Кармен стає відомо, що дівчина знову в місті, — продовжила детектив. — Пам'ятаєте, Анна лишила повідомлення на автовідповідачі Ріка? Дочка його почула й розповіла матері. І Кармен втратила останню надію на примирення. Інша жінка знову вторглася на її територію. У її родину.

Мора згадала слова Кармен: «Він був не твій».

— Чарлз Кассель сказав мені дещо, про кохання, — мовила Ріццолі. — Про те, що кохання ніколи не відпускає попри все. Звучить майже романтично, правда? Поки нас не розлучить смерть. А тоді згадуєш, скільки людей було вбито через те, що їхні коханці не хотіли їх відпускати, не здавалися.

Морфін уже розійшовся тілом Мори. Вона заплющила очі, вітаючи його обійми.

— Як ви дізналися? — мляво запитала вона. — Чому подумали про Кармен?

— «Чорний пазур». Треба було одразу розслідувати цей доказ — кулю. Але мене збили зі шляху Ленки. Звір.

— Мене теж, — прошепотіла Мора. Вона відчувала, як морфін присипляє її. — Здається, я готова, Джейн. До відповіді.

— Якої відповіді?

— Амальтея. Я мушу знати.

— Чи вона ваша мати?

— Так.

— Навіть якщо це так, це нічого не значить. Сама лиш біологія. Що ви отримаєте з цього знання?

— Правду, — зітхнула Мора. — Принаймні я знатиму правду.

«Правда, — думала Ріццолі, йдучи до свого авто. — Люди нечасто хочуть її чути. Чи ж не краще триматися за найтендітнішу надію на те, що ти — не рідня чудовиськам?» Але Мора хотіла фактів, і Ріццолі знала, що вони будуть брутальні. Пошукова команда вже знайшла на вкритому лісом схилі закопані рештки двох жінок, недалеко від місця, де Звір тримав Метті Первіс. Скільки ще вагітних відчули на собі жахи цього ящика? Скільки їх прокидалося в темряві і з криком билосся в ці непробивні стіни? Скільки їх розуміло, як і Метті, який страшний на них чекає кінець, коли їхню користь як живих інкубаторів буде вичерпано?

«Чи пережила б я такий жах? Відповіді я ніколи не знатиму. Якщо не опинюся в такому ж ящику».

Біля свого авто в гаражі детектив спіймала себе на тому, що оглянула всі чотири колеса, перевіряючи чи вони цілі, тоді

роздивилася всі автівки навколо, шукаючи можливого спостерігача. «Ось до чого доводить робота, — подумала вона. — Починаєш відчувати зло навколо, навіть тоді, коли його немає поряд».

Вона сіла до «Субару», завела двигун. Трохи посиділа, поки він гуркотів, поки всередині завдяки кондиціонеру вистигало повітря. Тоді дістала з сумочки телефон, думаючи: «Я мушу почути голос Гебріела. Мушу знати, що я не Метті Первіс, що мій чоловік мене *справді* любить. Так, як я люблю його».

Він відповів після першого ж сигналу.

— Агент Дін.

— Привіт.

Гебріел засміявся.

— Я саме хотів тебе набрати.

— Я скучила.

— Сподівався, що ти це скажеш. Я вже їду до аеропорту.

— Аеропорт? Тобто....

— Сідаю на наступний рейс до Бостона. То як щодо побачення із власним чоловіком сьогодні ввечері? Запишеш мене до списку своїх справ?

— Вічним чорнилом. Тільки повертайся. Будь ласка, повертайся.

Пауза. Тоді ніжний голос Гебріела:

— Джейн, у тебе все гаразд?

Її очі обпекли неочікувані сльози.

— О, це все кляті гормони. — Вона витерла обличчя й засміялася. — Здається, ти мені зараз дуже потрібен.

— Хай так і буде. Бо я вже їду.

Ріццолі усміхалася, їдучи до Натика, щоб відвідати ще одну пацієнтку в ще одній лікарні. Ще одна жінка, яка пережила ті

страшні події. «Ці жінки надзвичайні, — подумала вона. — Мені пощастило знати їх обох».

Судячи з того, скільки фургонів телеканалів було на стоянці лікарні та скільки репортерів зібралось біля головного входу, преса теж вирішила, що з Метті Первіс варто познайомитися. Щоб увійти, Ріццолі довелося пробратися через шеренгу журналістів. Історія жінки, яку поховали в ящику, збурила національні ЗМІ. Детектив мала показати своє посвідчення двом різним охоронцям, перш ніж їй нарешті дозволили постукати у двері палати Метті. Не почувши відповіді, вона увійшла.

Телевізор працював, однак звук було вимкнено. На екрані мерехтіли картинки, на які ніхто не дивився. Метті лежала в ліжку, заплющивши очі, зовсім не схожа на доглянуту молоду наречену з весільного знімка. Її вуста набрякли й укрилися синцями, обличчя являло собою своєрідну мапу порізів і подряпин. Скручена кільцями трубка крапельниці була приклеєна пластирем до руки з поламаними нігтями та струпами на шкірі. Вона скидалася на лапу хижака. Однак обличчя Метті було безтурботне — то був мирний сон без кошмарів.

— Місіс Первіс? — неголосно покликала Ріццолі.

Метті розплющила очі, кілька разів кліпнула, перш ніж зосередитися на відвідувачці.

— О, детективе Ріццолі, ви повернулися.

— Вирішила перевірити, як ви тут. Як почуваетесь?

Метті глибоко зітхнула.

— Значно краще. Котра година?

— Майже полудень.

— То я проспала весь ранок?

— Ви на це заслужили. Ні, не сідайте, розслабтеся.

— Я вже втомилася лежати на спині.

Вона відкинула покривало й сіла. Нечесане волосся спадало сплутаними пасмами.

— Бачила ваше маля в дитячому відділенні. Вона красуня.

— Правда ж? — Метті всміхнулася. — Я назву її Роуз. Завжди любила це ім'я.

«Роуз». Ріццолі здригнулася. То був усього лиш збіг, один із незбагнених поворотів Усесвіту. «*Еліс Роуз. Роуз Первіс*». Одна дівчина давно померла, життя іншої тільки починається. Нитка, хай яка тонка, що крізь десятиліття поєднала ці два життя.

— Маєте до мене запитання? — поцікавилася Метті.

— Ну, насправді... — Ріццолі підсунула до ліжка стілець, сіла. — Я вчора стільки запитань вам поставила, Метті. Але так і не спитала, як ви це зробили. Як ви змогли.

— Змогла?

— Лишитися при тямі. Не здатися.

Усмішка на устах жінки згасла. Вона подивилася на Ріццолі широкими очима, які, здавалося, бачили привидів, і пробелькотіла:

— Я не знаю, як я змогла. Ніколи не думала, що я здатна... — Вона замовкла, а тоді сказала: — Я хотіла жити. От і все. Хотіла, щоб вижила моя дитина.

Вони трохи помовчали разом.

— Мушу попередити вас про журналістів, — порушила тишу Ріццолі. — Усі захочуть відірвати від вас шматок. Мені зараз довелося пробратися через цілий натовп. Лікарні поки вдається тримати їх подалі від вас, але щойно ви повернетесь додому, усе буде інакше. Особливо зважаючи... — вона завагалася.

— Зважаючи на що?

— Я просто хочу, щоб ви були готові. Не дозволяйте нікому штовхати вас до того, чого ви не хочете.

Метті насупилася. Тоді подивилася вгору, на німий телевізор, де саме транслювали новини опівдні.

— Його покажуть по всіх каналах, — мовила вона.

На екрані перед морем мікрофонів стояв Двейн Первіс. Метті потяглася до пульта, увімкнула звук.

— Це найщасливіший день мого життя, — мовив Двейн до репортерів. — До мене повернулися моя прекрасна дружина й дочка. Це було випробування, яке важко описати. Жажіття, яке ніхто з вас не здатен уявити. Дякувати Богу, дякувати *Богу*, що все скінчилося щасливо.

Метті вимкнула телевізор, але не зводила очей із порожнього екрана.

— Здається, що це все не насправді, — сказала вона. — Наче цього ніколи не було. Тому я зараз і спроможна так спокійно сидіти тут. Бо я не вірю, що насправді була там, у тому ящику.

— Були, Метті. Вам потрібен час, щоб це все усвідомити. У вас будуть страшні сни, будуть спогади. Ви увійдете до ліфта чи зазирнете в шафу — і раптом відчуєте себе знову в тому ящику. Але стане краще, я обіцяю. Не забувайте, що вам стане краще.

Метті дивилася на неї, очі блищали.

— Ви знаєте.

«Так, знаю», — подумала Ріццолі, закриваючи руками шрами на долонях. Вони свідчили про її власне випробування, її битву за здоровий ґлузд. «*Вижити — це тільки перший крок*».

У двері постукали. Ріццолі підвелася: до кімнати увійшов Двейн Первіс із оберемком червоних троянд. Він одразу рушив до ліжка дружини.

— Привіт, люба. Я прийшов би раніше, але там, на вулиці, справжній зоопарк. І всі хочуть узяти інтерв'ю.

— Ми бачили вас по телевізору, — завважила Ріццолі. Намагалася говорити спокійно, хоча не могла й глянути на нього, не пригадуючи того допиту в поліції Натика. «Ох, Метті, — подумала вона. — Ти заслуговуєш на кращого чоловіка».

Він розвернувся до Ріццолі, і вона побачила, як добре зши-та його сорочка, як охайно зав'язана шовкова краватка. Запах лосьйону після гоління був навіть сильнішим за аромат троянд.

— І як я впорався? — жваво запитав він.

Детектив сказала правду:

— По телебаченню ви мали вигляд справжнього профі.

— Так? Усі ті камери, це просто надзвичайно. Усі в такому захваті. — Він подивився на дружину. — Знаєш, сонце, нам треба все задокументувати. Щоб мати на згадку.

— Що ти маєш на увазі?

— Ну от зараз. У цю мить. Треба це зняти: я несу тобі квіти, поки ти лежиш у лікарні. Дитину я вже зняв, попросив медсестру піднести її до вікна. Але потрібен великий план. Може, у тебе на руках.

— Її звати Роуз.

— І в нас із тобою нема спільного знімка. Нам точно потрібні нові фотографії. Я приніс камеру.

— Я не зачесана, Двейне. І маю жадливий вигляд. Не треба фотографій.

— Та ну. Усі їх хочуть.

— Хто? Для кого ці знімки?

— Це ми потім вирішимо. Можемо не поспішати, зважити всі пропозиції. Історія коштуватиме значно більше, якщо вона з картинками. — Він дістав із кишені камеру, простягнув її Ріццолі. — Ось, можете нас сфотографувати?

— Як ваша дружина скаже.

— Та все гаразд, гаразд, — наполягав він. — Ви знімайте.

Чоловік схилився ближче до Метті й простягнув їй троянди.

— Може, так? Я дарую їй квіти. Матиме чудовий вигляд.

Він усміхнувся: зуби сяють, відданий чоловік закриває дружину від бід.

Ріццолі подивилася на неї. Не побачила в її очах протесту, тільки дивне, вибухове сяйво, яке не змогла пояснити. Тому підняла камеру, навела на пару й натиснула на спуск.

Спрацював спалах, саме вчасно, щоб зняти, як Метті Первіс лупить чоловіка по обличчю букетом троянд.

33

ЧОТИРИ ТИЖНІ ПОТОМУ

Цього разу не було брехні, не було вдаваного безумства. Амальтея Ленк увійшла до кімнати для допитів, сіла за стіл, і погляд, який вона спрямувала на Мору, був ясным і цілком свідомим. До того скуйовжене волосся було охайно зібране у хвіст, так що риси обличчя тепер різко виділялися. Дивлячись на високі вилиці Амальтеї, на її прямий погляд, Мора питала себе: «Чому я раніше відмовлялася це бачити? Усе ж очевидно. Я дивлюся на своє власне обличчя через двадцять п'ять років».

— Я знала, що ти повернешся, — мовила Амальтея. — І от ти тут.

— Ви знаєте, чому я прийшла?

— Отримала результати аналізів, чи не так? Тепер ти знаєш, що я казала правду. Навіть якщо ти не хотіла в неї вірити.

— Мені були потрібні докази. Люди весь час брешуть, а ДНК — ні.

— І все одно ти мусила знати ще до того, як прийшли результати твоїх дорогоцінних тестів. — Амальтея нахилилася вперед, усміхнулася до відвідувачки майже інтимно. — У тебе батькові вуста, Моро. Ти це знаєш? І мої очі, мої вилиці. Я бачу в твоєму обличчі й себе, й Елайджу. Ми сім'я. У нас одна кров. Ти, я, Елайджа. І твій брат. — Вона помовчала. — Ти ж знаєш, що це був він?

Мора глитнула.

— Так.

«Єдине дитя, яке ти лишила. Ти продала нас із сестрою, але лишила собі сина».

— Ти не сказала мені, як помер Семюел, — мовила Амальтея. — Як та жінка його вбила.

— То був самозахист. Це все, що ви маєте знати. Вона не мала вибору, мусила відбиватися.

— А що за жінка та Матильда Первіс? Я хотіла б дізнатися про неї більше.

Мора мовчала.

— Я бачила її фото по телевізору. Наче нічого особливого. Не знаю, як вона могла це зробити.

— Люди що завгодно зроблять, аби вижити.

— Де вона живе? На якій вулиці? У новинах сказали, що вона з Натика.

Мора дивилася в темні очі матері й відчула, як спиною пробіг холодок. Не за себе — за Метті Первіс.

— Для чого вам це знати?

— Я маю право. Як мати.

— Мати? — Мора мало не зареготала. — Ви справді думаєте, що заслужили на це звання?

— Але ж я твоя мати. А ти — сестра Семюела. — Вона схилилася ще ближче. — Знати — це наше право. Ми його родина, Моро. Немає в житті нічого міцнішого за кров.

Мора дивилася в ці очі, так моторошно схожі на її власні, і бачила там не менший розум і навіть проблиск винятковості. Але це світло було спотворене — викручене відображення в розбитому дзеркалі.

— Кров нічого не важить, — мовила вона.

— То чому ти тут?

— Я прийшла, щоб востаннє подивитися на вас. А тепер я піду. Бо я вирішила, що попри все те, що може сказати ДНК, моя матір не ви.

— А хто ж?

— Жінка, яка мене любила. Ви не знаєте, як любити.

— Я любила твого брата. Могла б любити й тебе.

Амальтея простягнула руку понад столом і погладила Мору по щоці. Ніжний доторк, теплий, як справжня материнська рука.

— Дай мені шанс, — прошепотіла вона.

— Прощавайте, Амальтеє. — Мора підвелася, натиснула кнопку виклику охоронців. Сказала в інтерком: — Я закінчила. Готова йти.

— Ти повернешся, — сказала Амальтея.

Мора навіть не глянула на неї, не озирнулася, виходячи з кімнати. Чуючи голос Амальтеї за спиною:

— Моро! Ти ще повернешся!

Із шафки в кімнаті для відвідувачів Мора забрала свою сумочку, водійські права, кредитні картки. Усе те, що підтверджувало її особистість. «Але я вже знаю, хто я така», — подумала вона.

«І знаю, ким я не є».

На вулиці, просоченій літньою спекою, Мора зупинилася й глибоко вдихнула. Відчула, як тепло дня вимиває з її легень наліт в'язниці. Як отрута Амальтеї Ленк змивається з її життя.

Мора несла в своєму обличчі, у своїх очах докази її материнства. У її венах текла кров убивць. Однак зло не успадковується. Хоча генетично вона мала цей потенціал, так само було і з кожним дитям, яке приходило у цей світ. *«Тут я нічим не відрізняюся від інших. Ми всі походимо від чудовиськ».*

Вона пішла геть від дому полонених душ. Попереду було її авто й дорога додому. І Мора не озиралася.

Літературно-художнє видання

ГЕРРІТСЕН Тесс

Двійник

Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *К. В. Озерова*
Редактор *В. М. Васильченко*
Художній редактор *В. О. Трубчанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Геррітсен Т.

Г'37 Двійник : роман / Тесс Геррітсен ; перекл. з англ. О. Оксеніч. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. — 384 с.

ISBN 978-617-12-6034-4 (PDF)

Мора Айлс бачила чимало страшних речей. Коли працюєш судмедекспертом, уже не боїшся смерті. На секційний стіл потрапило тіло жінки, як дві краплини води схожої на Мору. Судмедексперта охопив справжній жах. Хто ця незнайомка? Загадкова сестра-близнючка? Чи це просто збіг? Але якщо так, то на кого насправді полював убивця: на цю дівчину чи на Мору? Можливо, це попередження? Час знайти відповіді на всі запитання, випередивши вбивцю та вийшовши на слід того, хто роками уникав правосуддя...

УДК 821.111(73)

Убивця вдирається в домівки самотніх жінок. Він не просто їх вбиває. Він виробляє з ними таке, через що здобув прізвисько Хірург... Душогуб ретельно відтворює стиль серійного маніяка, убитого два роки тому. А головною його ціллю стає остання жертва попередника, якій дивом удалося вціліти. Життя Кетрін Корделл знову під загрозою...

Минув рік з того дня, як детектив Джейн Ріццолі відправила за ґрати серійного вбивцю Воррена Гойта на прізвисько Хірург. Тоді вона дивом урятувалася від його скальпеля. І от на вулицях міста з'явився новий убивця. Він так само, як і Гойт, залишає на місці злочину акуратно складену нічну сорочку. Джейн здогадується, що в Хірурга з'явився асистент. А незабаром приходить звістка: Гойт втік із в'язниці. Злочинці об'єдналися. Детектив розуміє, що наступною жертвою має стати вона...

